

อัตลักษณ์วัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา : การจัดการสืบทอดและออกแบบผลิตภัณฑ์
วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของชุมชนหมู่บ้านช้างใหญ่

ZIYAO PAN

คุณิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อัตลักษณ์วัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา : การจัดการสืบทอดและออกแบบผลิตภัณฑ์
วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของชุมชนหมู่บ้านช้างใหญ่

คุณฉวีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

CULTURAL IDENTITY OF THE TAI ETHNIC GROUP IN XISHUANGBANNA: THE HERITAGE
MANAGEMENT AND CREATIVE CULTURE PRODUCT DESIGN OF MANZHANG VILLAGE
COMMUNITY

A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR DOCTOR DEGREE OF PHILOSOPHY
IN ART AND CULTURAL ADMINISTRATION
FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
BURAPHA UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ได้พิจารณาคุณิพนธ์ของ ZIYAO PAN ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุมภกร)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

(ดร.ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร)

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เอกภูมิวงศา)

..... กรรมการ

(ดร.ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุมภกร)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญชู บุญลิขิตศิริ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ แจ่มเอียด)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

63810075: สาขาวิชา: การบริหารศิลปะและวัฒนธรรม; ปร.ด. (การบริหารศิลปะและวัฒนธรรม)

คำสำคัญ: อัตลักษณ์วัฒนธรรม, ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตสิบสองปันนา, การจัดการสืบทอด, ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์

ZIYAO PAN : อัตลักษณ์วัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา : การจัดการสืบทอดและออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของชุมชนหมู่บ้านช้างใหญ่. (CULTURAL IDENTITY OF THE TAI ETHNIC GROUP IN XISHUANGBANNA: THE HERITAGE MANAGEMENT AND CREATIVE CULTURE PRODUCT DESIGN OF MANZHANG VILLAGE COMMUNITY) คณะกรรมการควบคุมคุชชินีพนธ์: ภรดี พันธูภากร, ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร ปี พ.ศ. 2567.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิหลังความเป็นมาทางศิลปะและวัฒนธรรมชนเผ่าไต ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานของชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ จากนั้นวิเคราะห์อัตลักษณ์ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนาด้านวัฒนธรรม ศิลปะและหัตถกรรมพื้นบ้าน และนำข้อมูลที่ได้รับมาสร้างแนวทางการจัดการสืบทอดและพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมผ่านรูปแบบการเรียนรู้การสอน

จากการศึกษา พบว่า หมู่บ้านช้างใหญ่เป็นหมู่บ้านหนึ่งในจังหวัดสิบสองปันนา ประชากรส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต รายได้หลักของหมู่บ้านมาจากอาชีพเกษตรกรรม ส่วนรายได้รองคือรายได้จากการท่องเที่ยว การจัดการของหมู่บ้านช้างใหญ่มีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแต่ยังคงขาดการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน จากการวิเคราะห์อัตลักษณ์ด้านขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรม พบว่า เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนาไต มีภาษาและอักษรไตเป็นของตนเอง ส่วนศิลปะและหัตถกรรมพื้นบ้านที่โดดเด่น ได้แก่ ระบายนกยูง การกลั่นเหล้าฝ้าทอไตและเครื่องปั้นดินเผาไต เมื่อนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ร่วมกับทฤษฎี C-K และการศึกษานอกระบบจึงทำให้เกิดเป็นหนังสือสื่อการสอนที่มีจุดเด่นคือการใช้ภาษาที่เรียบง่าย ชัดเจนและเนื้อหาเข้าใจง่าย จากการทดลองสอนชาวบ้าน พบว่า ช่วยพัฒนาทักษะด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและวัฒนธรรม พัฒนาคุณภาพชีวิตจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และสืบทอดวัฒนธรรมของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

63810075: MAJOR: ART AND CULTURAL ADMINISTRATION; Ph.D. (ART AND CULTURAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: Cultural identity, Dai Ethnic Group in Xishuangbanna, Heritage management, Creative cultural products

ZIYAO PAN : CULTURAL IDENTITY OF THE TAI ETHNIC GROUP IN XISHUANGBANNA: THE HERITAGE MANAGEMENT AND CREATIVE CULTURE PRODUCT DESIGN OF MANZHANG VILLAGE COMMUNITY. ADVISORY COMMITTEE: PORADEE PANTHUPAKORN, CHUSAK SUVIMOLSTIEN 2024.

This research aimed to study the artistic and cultural background of the Dai ethnic, about the villagers of Manzhang Village. Then, analyzed the identity of the Dai ethnic in Xishuangbanna in terms of culture, arts and handicrafts. The data obtained were used to create guidelines for managing, inheriting and developing the design of cultural tourism products through teaching and learning models.

The study found that Manzhang Village is a village in Xishuangbanna. The majority of the population is a Dai ethnic. The village's main income comes from agriculture, while the secondary income comes from tourism. The management of the Manzhang Village is closely related to the cultural tourism market, but there is still a lack of participation from the villagers. From the analysis of the identity in terms of customs and culture, it was found that related to Dai religious beliefs, they have their own Dai language and characters. Outstanding folk arts and crafts include the peacock dance, liquor brewing, woven fabrics and Dai pottery. When the data is applied together with the C-K theory and non-formal education, it results in a teaching media book that is outstanding in using simple language, clear, and easy-to-understand. From the experiment of teaching villagers, it was found that it helped develop skills in designing tourism and cultural products, improve their quality of life from selling products and better preserve their own culture

กิตติกรรมประกาศ

เมื่อผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์เสร็จสิ้น หัวใจก็เต็มไปด้วยความรู้สึกขอบคุณและอารมณ์อันไม่มีที่สิ้นสุด ทุกย่างก้าวของผู้วิจัยล้วนได้รับความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากผู้คนมากมาย หากไม่มีพวกเขา ผู้วิจัยก็จินตนาการไม่ออกว่าจะมาถึงจุดที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ได้อย่างไร

ก่อนอื่น ผู้วิจัยขอแสดงความเคารพอย่างสูงสุดและขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ภรดี พันธุ์ภากร เป็นอย่างสูง ตั้งแต่การเลือกหัวข้อการวิจัย การออกแบบการวิจัย ไปจนถึงการเขียนและการตรวจทานบทความ อาจารย์ได้ทุ่มเทความพยายามและสติปัญญาอย่างมาก ทัศนคติทางวิชาการที่เข้มงวด ความเข้าใจเชิงวิชาการอย่างลึกซึ้ง และการอุทิศตนอย่างที่สุดของท่านไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์ต่อเส้นทางการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ของผู้วิจัยเป็นอย่างมากแต่ยังกลายเป็นสัญญาณในชีวิตเมื่อผู้วิจัยต้องเผชิญกับความยากลำบากและความท้าทาย กำลังใจและคำแนะนำของท่านทำให้ผู้วิจัยมีความมั่นใจและก้าวไปข้างหน้าต่อไปได้อย่างมั่นคง

ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่คณะคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้มอบสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ดีและทรัพยากรทางวิชาการมากมายให้เราทำให้เราสามารถอุทิศตนเพื่อการวิจัยด้วยความอุ้นใจ ขอขอบคุณ ดร. นิกร กาเจริญ เพื่อนที่ดีของผู้วิจัยและ น.ส.แสนญากร วัชรกิตติวรกุล ผู้แปล สำหรับความช่วยเหลือและการสนับสนุนในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณอย่างจริงใจต่อผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะอันมีค่าแก่ผู้วิจัยในระหว่างกระบวนการทบทวนวิทยานิพนธ์และการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ การตรวจสอบการทำงานอย่างมืออาชีพของท่านไม่เพียงแต่เป็นการยืนยันผลงานการวิจัยของผู้วิจัยเท่านั้นแต่ยังเป็นแนวทางที่สำคัญสำหรับเส้นทางการศึกษาในอนาคตของผู้วิจัยอีกด้วย

การทำวิทยานิพนธ์สำเร็จในครั้งนี้ ไม่เพียงแต่เป็นการสรุปความพยายามของผู้วิจัยในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา แต่ยังเป็นจุดเริ่มต้นใหม่อีกด้วย ผู้วิจัยจะเดินหน้าต่อไปด้วยความกตัญญู รับผิดชอบ และไม่หยุดสำรวจและติดตามความก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

ZIYAO PAN

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
คำถามการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ข้อจำกัดการวิจัย.....	7
วิธีการวิจัย.....	7
ขั้นตอนการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของสิบสองปันนา.....	12
ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าต่างๆ ในสิบสองปันนา.....	16
ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา.....	26

การจัดการวัฒนธรรม.....	34
ทฤษฎีด้านการออกแบบ	42
วิธีการสอนนอกระบบโรงเรียน.....	45
แผนนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสิบสองปันนา	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
สรุปท้ายบท	52
บทที่ 3 อุตสาหกรรมวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต หมู่บ้านช้างใหญ่.....	53
ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต หมู่บ้านช้างใหญ่.....	53
สถาปัตยกรรมในหมู่บ้านช้างใหญ่	66
ศิลปะและหัตถกรรมของหมู่บ้านช้างใหญ่	68
การศึกษาตลาดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในสิบสองปันนา.....	69
การสำรวจตลาดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในหมู่บ้านช้างใหญ่	74
ลักษณะการเรียนรู้ของเกษตรกรชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา	87
สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเกษตรกรชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา.....	88
สรุปท้ายบท	90
บทที่ 4 แนวทางการจัดการสืบทอดและพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์	92
อุปสรรคในการเพิ่มรายได้ของชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่.....	93
แนวทางการเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่.....	95
วิธีการและข้อเสนอแนะเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่.....	99
ข้อคิดเกี่ยวกับการศึกษาของเกษตรกรชนเผ่าไต.....	100
ระบบความรู้ของ K space (ความรู้).....	104
การออกแบบสื่อการสอน	109
แผนการสอน	116
บทที่ 5 การเรียนการสอนเพื่อการสืบทอดและออกแบบผลิตภัณฑ์.....	145

การฝึกปฏิบัติการสอน	146
ผลงานการออกแบบของชาวบ้าน.....	149
ข้อเสนอแนะการสอน	170
มาตรการปรับปรุง.....	171
สถานการณ์ด้านการจัดจำหน่าย	172
สรุปท้ายบท	173
บทที่ 6 การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	175
สรุปผลการวิจัย.....	175
อภิปรายผลการวิจัย.....	179
ข้อเสนอแนะ	180
บรรณานุกรม.....	182
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	188

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	8
ตารางที่ 2 รายชื่อแบรนด์ที่มีชื่อเสียงที่สุดในสิบสองปีนนา	70
ตารางที่ 3 หมู่บ้านที่มียอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสูงสุด 10 อันดับแรกในสิบสองปีนนา... 73	
ตารางที่ 4 รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ขายดีที่สุด 5 อันดับแรกในห้างสรรพสินค้า.....	75
ตารางที่ 5 รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่จำหน่ายในร้านอาหาร	75
ตารางที่ 6 รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่จำหน่ายในร้านประสบการณ์หัตถกรรมดั้งเดิม	76
ตารางที่ 7 รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่จำหน่ายในร้านขายของชำ.....	76
ตารางที่ 8 รายการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ชาวบ้านผลิตจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว	77
ตารางที่ 9 แหล่งผลิตผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวจากพื้นที่อื่น	82
ตารางที่ 10 แนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์	104
ตารางที่ 11 การแบ่งงานระหว่างครูกับองค์กรชาวบ้าน	146
ตารางที่ 12 การเตรียมการเรียนการสอน	147

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ภาพที่ 2 แผนที่อำเภอต่างๆ ในมณฑลยูนนาน	13
ภาพที่ 3 ตำแหน่งที่ทำเครื่องหมายไว้คือสิบสองปันนา ตั้งอยู่ทางตอนใต้สุดของประเทศจีนใกล้กับพม่าและไทย	14
ภาพที่ 4 วิถีชีวิตจริงของเจ้าแผ่นดินสิบสองปันนาและนางสนม	15
ภาพที่ 5 โบราณวัตถุทางวัฒนธรรมในพิพิธภัณฑ์จังหวัดสิบสองปันนา.....	16
ภาพที่ 6 ชนเผ่าฮานีที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาสวมผ้าโพกศีรษะสีสันสดใส.....	17
ภาพที่ 7 ชนเผ่าฮานีในหงเหอแตกต่างจากชนเผ่าฮานีที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาเป็นอย่างมาก	18
ภาพที่ 8 ชนเผ่าอีที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาส่วนใหญ่สวมเสื้อผ้าสีน้ำเงิน สิ่งนี้แตกต่างเสื้อผ้าสีดำของชนเผ่าอีซู่สงและเสื้อผ้าสีแดงของชนเผ่าอีในหงเหอ	19
ภาพที่ 9 ชนเผ่าลาหู่ที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาสวมชุดขนาดใหญ่และสีสันสดใส.....	20
ภาพที่ 10 ชนเผ่าปู้หลางที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนามักจะสวมผ้าโพกศีรษะสีดำ ด้านบนมีดอกไม้และใส่ต่างหูสีสันสดใส.....	21
ภาพที่ 11 ชนเผ่าจิ้งนั่วที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาชอบสวมผ้าโพกศีรษะสีขาว แดงและดำ แขนเสื้อมักมีสีฟ้า	22
ภาพที่ 12 ชนเผ่าเหยาที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนามักสวมผ้าโพกศีรษะลวดลายชัดเจน สวมเสื้อผ้าสีน้ำเงินและสีดำ เรียบง่ายและเคร่งขรึม.....	23
ภาพที่ 13 ชนเผ่าเหมียวที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาสวมผ้าโพกหัวสีม่วงและแต่งกายอย่างหรูหรา ...	24
ภาพที่ 14 ชนเผ่าหู่ยี่ที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาจะมีผ้าโพกศีรษะที่แตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค ..	24
ภาพที่ 15 ชนเผ่าว่าที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาจะแต่งกายด้วยสีแดงและสวมผ้าโพกศีรษะสีเงิน พวกเขาจิตใจอิสระและมีผิวคล้ำ.....	25
ภาพที่ 16 ชนเผ่าจ้วงที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาสวมเสื้อผ้าหลวม ผ้าโพกศีรษะกางออกเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู บางส่วนอาศัยอยู่ในประเทศลาว	25

ภาพที่ 17	คนเผ่าจิ้งโปกที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนายังคงรักษาประเพณี “มูเนาจงซ่ง” เครื่องประดับเงินบนไหล่ของเสื้อผ้าสตรีเป็นเอกลักษณ์และกระโปรงมีลวดลายเรขาคณิต	26
ภาพที่ 18	เสื้อผ้าผู้ชายไตในสิบสองปันนา ไหล่ตกแต่งด้วยผ้ายกไต.....	27
ภาพที่ 19	เสื้อผ้าสตรีไตในสิบสองปันนา	28
ภาพที่ 20	หลักสูตรพื้นฐานภาษาไตที่ใช้สอนในโรงเรียนประถมและมัธยมต้น	30
ภาพที่ 21	การสอนภาษาไตที่โรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติสิบสองปันนา.....	31
ภาพที่ 22	ข้อความภาษาไต.....	31
ภาพที่ 23	วัดป่าเขตมหาราชฐานหรือวัดป่าเจเป็นวัดพระใหญ่ในเมืองเชียงรุ่ง	32
ภาพที่ 24	พระสงฆ์ในสิบสองปันนามีฐานะสูงมากและชาวบ้านยังคงรักษาประเพณีที่เกี่ยวข้อง.....	33
ภาพที่ 25	ป่าเจดี๋ยสำหรับฝังพระเก็จที่มีชื่อเสียงและใช้ประกอบพิธีกรรมในสิบสองปันนา	34
ภาพที่ 26	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกที่นำเสนอข้อมูลทางวัฒนธรรมที่ซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น	35
ภาพที่ 27	John Howkins ผู้ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์	38
ภาพที่ 28	ตลาดกลางคืนในสิบสองปันนา.....	39
ภาพที่ 29	วัฒนธรรมไทยมีความโดดเด่นและเป็นตัวแทนของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	41
ภาพที่ 30	แผนภาพรอบทฤษฎี C-K.....	44
ภาพที่ 31	การเผยแพร่นโยบายเกี่ยวกับชาวบ้านบนเว็บไซต์รัฐบาลสิบสองปันนา.....	49
ภาพที่ 32	หมู่บ้านช้างใหญ่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเมืองเชียงรุ่งซึ่งเป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดในสิบสองปันนาและใกล้กับสถานีรถไฟความเร็วสูง.....	54
ภาพที่ 33	ป้ายขนาดใหญ่ล้อมรอบหมู่บ้านช้างใหญ่และมีลำธารไหลผ่านหมู่บ้าน	54
ภาพที่ 34	หมู่บ้านช้างใหญ่ค่อยๆ แผ่ขยายจากใต้สู่เหนือ ตำแหน่งสีแดงคือทางเข้าหมู่บ้าน	55
ภาพที่ 35	สภาพแวดล้อมทั่วไปในหมู่บ้านช้างใหญ่.....	56
ภาพที่ 36	ภาพถ่ายชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่และการสำรวจสภาพที่พัก	57
ภาพที่ 37	ชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ใช้ผ้าพันใบหน้าและลำคอเพื่อป้องกันแมลง	58
ภาพที่ 38	ชาวบ้านกำลังสวมดนตรีในพิธีลงเสาบ้านใหม่	58

ภาพที่ 39 ทางเข้าหน้าหมู่บ้าน.....	59
ภาพที่ 40 อาจารย์หมู่บ้านข้างใหญ่กำลังสืบทอดผลงานการทำเครื่องปั้นดินเผา.....	60
ภาพที่ 41 สตรีทอผ้าในหมู่บ้านข้างใหญ่.....	60
ภาพที่ 42 รายได้จากการจำหน่ายอาหารในสิบสองปันนา.....	62
ภาพที่ 43 ทางเข้า Dai Nationality Garden.....	64
ภาพที่ 44 วัดพระใหญ่ในเมืองโบราณเมืองลือ สิบสองปันนา.....	65
ภาพที่ 45 แผนผังของสวนพฤกษศาสตร์เขตร้อน สิบสองปันนา	66
ภาพที่ 46 ลักษณะที่พักอาศัยของชาวบ้าน.....	67
ภาพที่ 47 การเยี่ยมชมโรงงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเป็นหมุน Yumeng	70
ภาพที่ 48 ผู้วิจัยอธิบายเป้าหมายการวิจัยให้กับผู้ใหญ่บ้านและตัวแทนชาวบ้านหมู่บ้านข้างใหญ่	74
ภาพที่ 49 การตัดกระดาษเงินของชาวบ้านข้างใหญ่.....	78
ภาพที่ 50 การทำแคบหมูของชาวบ้านข้างใหญ่.....	78
ภาพที่ 51 การทำเหล้าสาโทไต.....	79
ภาพที่ 52 การทำขลุ่ยน้ำเต้า	79
ภาพที่ 53 การทำเครื่องปั้นดินเผา.....	80
ภาพที่ 54 การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการออกแบบกับชาวบ้านบางส่วน	80
ภาพที่ 55 การเยี่ยมชมโรงงานเครื่องปั้นดินเผาในหมู่บ้าน	81
ภาพที่ 56 การเก็บข้อมูลภาพถ่ายอาหารพื้นบ้านของชาวบ้าน.....	81
ภาพที่ 57 การประชุมสัมมนากับชาวบ้านเพื่อรวบรวมและทำความเข้าใจข้อมูลพื้นฐาน.....	82
ภาพที่ 58 การจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในห้างสรรพสินค้า ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา	83
ภาพที่ 59 การจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในร้านอาหาร ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา.....	84
ภาพที่ 60 การจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในร้านประสมการณ์หัตถกรรมดั้งเดิม ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา.....	85
ภาพที่ 61 การจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในร้านขายของชำ ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา	86

ภาพที่ 62	ผลิตภัณฑ์ที่ชาวบ้านผลิตและจำหน่ายเองในหมู่บ้าน.....	94
ภาพที่ 63	ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและบรรจุภัณฑ์ที่ชาวบ้านจ้างผลิต	95
ภาพที่ 64	การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้าน	98
ภาพที่ 65	การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้าน.....	98
ภาพที่ 66	บทบาทของทฤษฎีการออกแบบ C-K ต่อการศึกษาของเกษตรกร	101
ภาพที่ 67	แนวคิดการสื่อสารด้วยภาพ	103
ภาพที่ 68	โครงสร้างความรู้วัฒนธรรม.....	105
ภาพที่ 69	แผนภาพระบบความรู้วัฒนธรรมโต	106
ภาพที่ 70	แผนภาพระบบความรู้ศิลปะโต	107
ภาพที่ 71	แผนภาพระบบความรู้ทางประวัติศาสตร์	108
ภาพที่ 72	แผนภาพระบบความรู้ตามประเพณี.....	109
ภาพที่ 73	หนังสือเรื่อง “ชนบทที่สวยงาม”	111
ภาพที่ 74	หนังสือเรื่อง “ผลิตภัณฑ์พิเศษที่ดีสำหรับเกษตรกร”	112
ภาพที่ 75	หน้าภายในของหนังสือสร้างสรรค์กราฟิก “ชนบทที่สวยงาม”	114
ภาพที่ 76	กระดาษสำหรับพิมพ์หนังสือ ด้านซ้ายกระดาษโปร่งแสง และด้านขวากระดาษทึบกันน้ำ	115
ภาพที่ 77	การออกแบบหน้าตำราเรียนสำหรับวาดจุด.....	123
ภาพที่ 78	การฝึกปฏิบัติการสอน	148
ภาพที่ 79	กลุ่มชาวบ้านที่เข้าร่วมการฝึกปฏิบัติการสอน.....	148
ภาพที่ 80	แบบฝึกหัดวาดใบไม้ที่พบเห็นในหมู่บ้านข้างใหญ่.....	149
ภาพที่ 81	แบบฝึกหัดวาดใบไม้ที่พบเห็นในหมู่บ้านข้างใหญ่.....	150
ภาพที่ 82	แบบฝึกหัดวาดใบไม้ที่พบเห็นในหมู่บ้านข้างใหญ่.....	151
ภาพที่ 83	แบบฝึกหัดวาดใบไม้ที่พบเห็นในหมู่บ้านข้างใหญ่.....	152
ภาพที่ 84	แบบฝึกหัดการสร้างภาพกราฟิกจากจุด เส้น และระนาบ	153

ภาพที่ 85 แบบฝึกหัดการสร้างภาพกราฟิกจากจุด เส้น และระนาบ	154
ภาพที่ 86 แบบฝึกหัดการสร้างภาพกราฟิกจากจุด เส้น และระนาบ	155
ภาพที่ 87 แบบฝึกหัดการวาดตัวอักษรไต.....	156
ภาพที่ 88 แบบฝึกหัดการวาดตัวอักษรไต.....	157
ภาพที่ 89 แบบฝึกหัดการวาดตัวอักษรไต.....	158
ภาพที่ 90 แบบฝึกหัดการวาดตัวอักษรไต.....	159
ภาพที่ 91 แบบฝึกหัดการนำเอาข้อมูลมาปะติดปะต่อเป็นภาพ	160
ภาพที่ 92 แบบฝึกหัดการนำเอาข้อมูลมาปะติดปะต่อเป็นภาพ	161
ภาพที่ 93 แบบฝึกหัดการนำเอาข้อมูลมาปะติดปะต่อเป็นภาพ	162
ภาพที่ 94 แบบฝึกหัดการนำเอาข้อมูลมาปะติดปะต่อเป็นภาพ	163
ภาพที่ 95 แบบฝึกหัดการนำเอาข้อมูลมาปะติดปะต่อเป็นภาพ	164
ภาพที่ 96 แบบฝึกหัดการนำเอาข้อมูลมาปะติดปะต่อเป็นภาพ	165
ภาพที่ 97 การออกแบบโลโก้ของหมู่บ้านช้างใหญ่.....	166
ภาพที่ 98 การออกแบบเสื้อของหมู่บ้านช้างใหญ่.....	166
ภาพที่ 99 การออกแบบที่คั่นหนังสือของหมู่บ้านช้างใหญ่	167
ภาพที่ 100 การออกแบบสัตว์มงคลของหมู่บ้านช้างใหญ่ 1	167
ภาพที่ 101 การออกแบบสัตว์มงคลของหมู่บ้านช้างใหญ่ 2	168
ภาพที่ 102 การออกแบบไปรษณียบัตรของหมู่บ้านช้างใหญ่	168
ภาพที่ 103 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ของหมู่บ้านช้างใหญ่.....	169
ภาพที่ 104 การออกแบบขวดเหล้าของหมู่บ้านช้างใหญ่	169
ภาพที่ 105 แผนภูมิสรุปผลการศึกษา.....	178

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรคระบาดและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เมืองท่องเที่ยวขนาดใหญ่และขนาดกลางหลายแห่งที่เคยได้รับความนิยมต้องประสบกับความเสียหายอย่างหนักจากจำนวนนักท่องเที่ยวและการจำหน่ายสินค้าลดลง (Wei Liu, 2021) อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบระหว่างเมืองกับชนบทพบว่า เมืองมีความสามารถในการป้องกันความเสี่ยงได้ดีกว่าชนบท และเมื่อสภาวะตลาดดีขึ้น เมืองยังคงสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้เหมือนเดิมตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ชาวบ้านในชนบทไม่มีเวลาและแรงงานเหลือมากพอในการพัฒนาตนเอง เพราะต้องแก้ไขปัญหาด้านผลผลิตทางการเกษตรอยู่เสมอทำให้ตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชนบทต้องพึ่งพาดตลาดการท่องเที่ยวในเมืองเป็นหลัก โดยเฉพาะด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การจำหน่ายสินค้าและการขยายฐานการท่องเที่ยว

ชนบทเป็นพื้นที่สำคัญของประเทศ เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยหลักของประชากรและเป็นสถานที่ที่ยังคงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะและหัตถกรรมท้องถิ่นดังเช่นที่สิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ถือเป็นชนบทหนึ่งที่อยู่ห่างไกลจากเมืองทำให้ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมดั้งเดิมยังคงบริสุทธิ์และไม่ถูกรบกวนจากอิทธิพลของเทคโนโลยี

จังหวัดปกครองตนเองชนชาติไต สิบสองปันนาเป็นเขตพื้นที่กลุ่มชาติพันธุ์ที่โดดเด่นที่สุดในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน (Qidao You, 2017) มีประวัติศาสตร์ยาวนาน ศิลปะวิถีตรงงดงามและเป็นพื้นที่พัฒนาทางการเกษตร ในหนังสือบ้านเมืองลือลือกันว่าชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หลักในสิบสองปันนา จากการพัฒนาทางประวัติศาสตร์และสังคมมายาวนานทำให้ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตมีวัฒนธรรมที่สมบูรณ์ เป็นระบบ มีเอกลักษณ์ทางด้านขนบธรรมเนียม ตัวอักษร หัตถกรรมดั้งเดิมและศิลปะที่แตกต่างจากวัฒนธรรมอื่นของประเทศจีนเป็นอย่างมาก อันที่จริงแล้วชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตเป็นชื่อเรียกอย่างเป็นทางการของชนชาติไทในประเทศจีนและมีพื้นฐานทั่วไปเหมือนกับชนชาติไทยที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หลักของประเทศไทยแต่มีภาษาเขียนและขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมแตกต่างกันเล็กน้อย ใน ค.ศ.1995 รัฐบาลจีนได้ก่อตั้งจังหวัดปกครองตนเองชนชาติไต สิบสองปันนาขึ้นในสิบสองปันนาจากนั้นได้เปลี่ยนชนชาติไทเป็น “ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต” และกำหนดเป็นหนึ่งใน 56 กลุ่มชาติพันธุ์หลักของประเทศจีน (Yunrong Xiao, 2019) สาเหตุที่รัฐบาลจีนเปลี่ยนชื่อจากไท (泰) เป็น “ไต” (傣) เพราะคำว่าไตในภาษาจีนบรรยายถึงกลุ่มคน แสดงความหมายทางอารมณ์ การมีชีวิตที่เรียบง่าย สวยงามและถือเป็นการเคารพวัฒนธรรมไทด้วยการใช้ภาษาจีน

แม้ว่าทรัพยากรทางวัฒนธรรมของสิบสองปันนาจะอุดมสมบูรณ์และมีลักษณะเฉพาะ แต่การพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในชนบทกลับไม่ดีเท่าที่ควร ข้อมูลสถิติรายได้จากการท่องเที่ยวของรัฐบาลสิบสองปันนาระบุว่า 81.33% มาจากโรงแรม ร้านอาหาร และสถานบันเทิงในเขตเมืองและมีเจ้าของธุรกิจที่เป็นชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตเพียง 25% เท่านั้น (Wen Li, 2023) นอกจากนี้ อีกมุมที่น่าเป็นกังวลคือบรรดาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตทั้งหมด 174 รายการมีเพียง 36% เท่านั้นที่ผลิตในท้องถิ่น ส่วนที่เหลือนำเข้ามาจากพื้นที่อื่นๆ ของประเทศจีน เช่น เจ้อเจียง กวางตุ้ง เป็นต้น เกษตรกรชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตมีส่วนร่วมกับการผลิตผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมน้อยเพราะส่วนใหญ่ยังคงพึ่งพาอาชีพการทำเกษตรแบบดั้งเดิมเพื่อดำรงชีวิต เช่น การปลูกยางพารา ถั่ว และผลไม้อื่นๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตมีส่วนร่วมในรายได้จากการท่องเที่ยวและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในสิบสองปันนาแต่เมืองอื่นๆ กลับมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและการขายผลิตภัณฑ์ จากข้อมูลทั้งหมดสรุปได้ว่าโลกภายนอกสามารถทำกำไรได้มากมายจากภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรม ภูมิอากาศและอัตลักษณ์ของสิบสองปันนาแต่สิ่งเหล่านี้กลับไม่ได้ถูกนำมาใช้เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบทสิบสองปันนา (State Bureau Xishuangbanna, 2023)

ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตในชนบทมีระดับการศึกษาไม่สูงและขาดความรู้ด้านการตลาดทำให้มีประสบการณ์ไม่มากพอในการเผชิญหน้ากับตลาดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและไม่รู้วิธีการสร้างรายได้ที่เหมาะสมดังนั้นพวกเขาจึงเลือกใช้แรงงานภาคการเกษตรเพื่อประทังชีวิตและความอยู่รอด ข้อมูลจากรัฐบาลสิบสองปันนาระบุว่าชุมชน 2,254 แห่งทั่วจังหวัดสิบสองปันนา 98.5% จะส่งแรงงานอายุระหว่าง 19-45 ปีจำนวนมากกว่า 10 คนไปยังเมืองต่างๆ ทุกปีเพื่อทำงานล้างรถ ก่อสร้าง งานบริการในร้านอาหาร แม่บ้านและอาชีพอื่นๆ ส่วนแรงงานที่เหลือล้วนทำอาชีพเกษตรกรรม (State Bureau Xishuangbanna, 2023) ดังนั้นผลที่เกิดขึ้นตามมาคือไม่มีผู้ทำอาชีพทอผ้าและผลิตเครื่องปั้นดินเผาซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นอัตลักษณ์ของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต ปัจจุบันสิบสองปันนามีโรงงานเครื่องปั้นดินเผาขนาดใหญ่อยู่เพียง 2 แห่งและมีห้องทำงาน (Workshop) ที่เชี่ยวชาญด้านการทอผ้าเพียง 1 แห่งเท่านั้น จะเห็นได้ว่าปัญหาด้านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตที่เกิดขึ้นนั้นชัดเจนมาก ดังนั้นการวิจัยครั้งจึงมุ่งศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยววัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชนบทเป็นหลัก

หมู่บ้านช้างใหญ่ (Manzhang) ตำบลเมืองยาง (Mengyang) อำเภอเชียงรุ่ง (Jinghong) จังหวัดสิบสองปันนา (Xishuangbanna) มณฑลยูนนาน ประเทศจีน เป็นหมู่บ้านที่ประกอบไปด้วยประชากรชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต 100% ประชากรภาพรวมไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง (Qiao You and Ziyao Pan, 2014) หมู่บ้านช้างใหญ่มีประวัติศาสตร์ยาวนานสามารถสืบย้อนไปได้ถึงสมัยราชวงศ์หยวน ในสมัยนั้นหมู่บ้านช้างใหญ่เป็นหมู่บ้านเลี้ยงช้างศึกของราชวงศ์ไตและช้างที่ใช้ในพระราชพิธี

สำคัญทำให้ชื่อหมู่บ้านพ้องเสียงกับคำว่าช่างในภาษาจีนกลาง รายได้หลักของชาวบ้านส่วนใหญ่มาจากการทำสวนยางพาราและการขนส่ง ปัจจุบันหมู่บ้านช่างใหญ่ยังคงมีวัดประจำหมู่บ้าน รูปปั้นเทพเจ้าแห่งน้ำ ลานอเนกประสงค์ สิ่งปลูกสร้างเก่าแก่ตามแบบชนเผ่าไต ตลอดจนยังคงอนุรักษ์ประเพณี ศิลปะและอาหารตามแบบดั้งเดิมไว้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้รัฐบาลยังสนับสนุนให้ชาวบ้านหมู่บ้านช่างใหญ่รักษาวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมเพื่อใช้เป็นจุดขายในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอนาคต

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหน่วยงานรัฐบาลจะให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ แต่ชาวบ้านในหมู่บ้านช่างใหญ่ยังคงประสบปัญหาด้านความเป็นอยู่มากขึ้น ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ลดลงอย่างต่อเนื่องจนส่งผลกระทบต่อรายได้ของประชากร วิทยุชุมชนใหญ่ออกไปหางานทำในเมืองจนขาดผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต ดังนั้นสิ่งที่หมู่บ้านช่างใหญ่ต้องการมากที่สุดคือความรู้ระดับมืออาชีพเกี่ยวกับการออกแบบที่ทันสมัยและเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่นแต่ยังเป็นการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาภูมิหลังความเป็นมาทางศิลปะและวัฒนธรรมชนเผ่าไต ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานของชาวบ้านหมู่บ้านช่างใหญ่
2. วิเคราะห์อัตลักษณ์ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนาด้านขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ศิลปะและหัตถกรรมพื้นบ้าน
3. การจัดการสืบทอดและพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มีความทันสมัยและสร้างประสบการณ์การออกแบบที่เหมาะสมกับชาวบ้านหมู่บ้านช่างใหญ่ผ่านรูปแบบการเรียนการสอน

คำถามการวิจัย

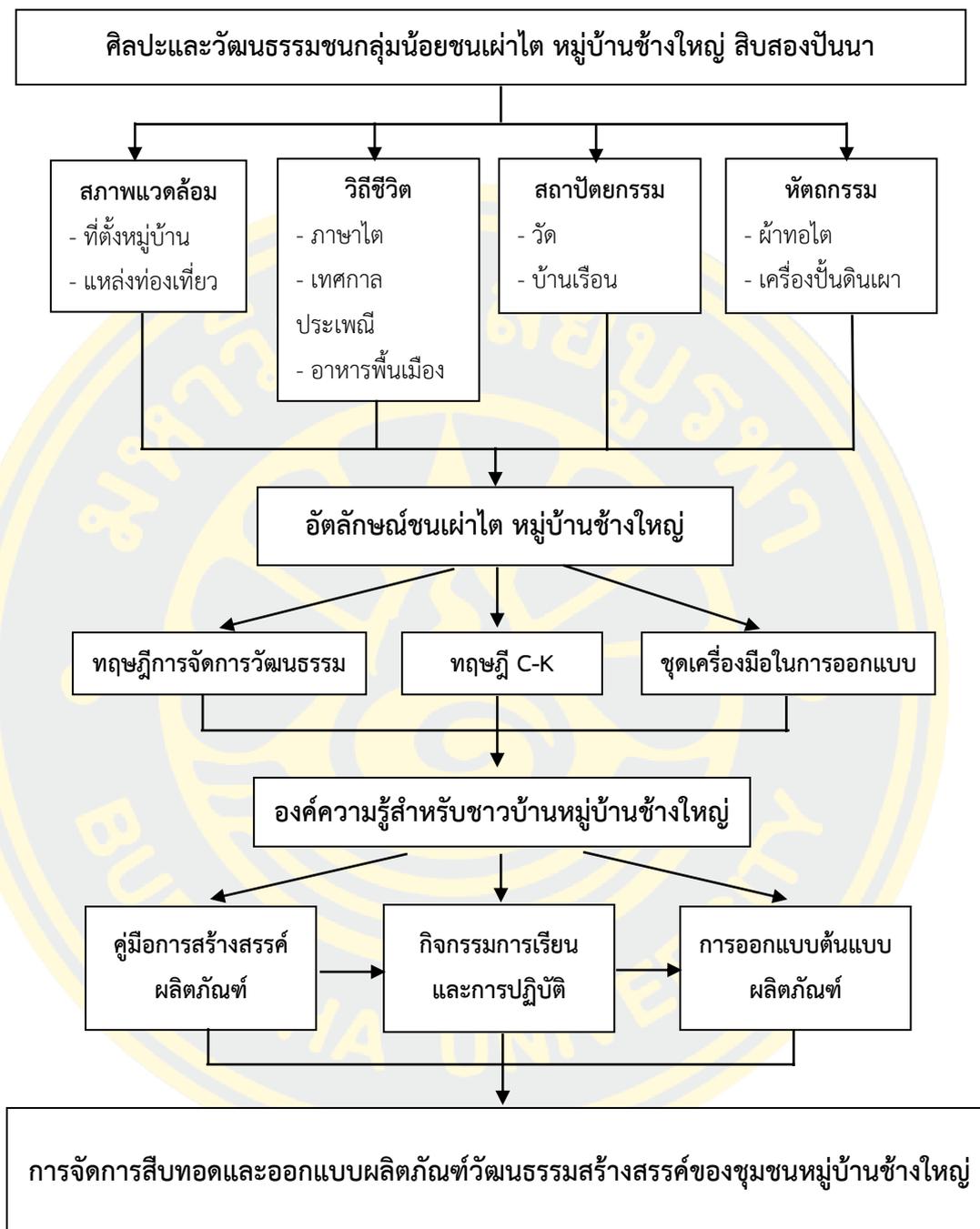
1. ประวัติศาสตร์และภูมิหลังทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนามีความเป็นมาอย่างไร
2. อัตลักษณ์ของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตสิบสองปันนาโดยเฉพาะชนเผ่าไตที่ชุมชนหมู่บ้านช่างใหญ่มีลักษณะและรูปแบบอย่างไร
3. จะสามารถสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตได้อย่างไร และมีวิธีการอะไรบ้าง

4. จะสามารถพัฒนาและปรับปรุงเนื้อหาด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์สมัยใหม่ที่เฉพาะเจาะจงและเข้าใจยากให้เป็นองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกร เป็นที่ยอมรับ เข้าใจง่าย และปฏิบัติตามได้อย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งสามารถช่วยกำหนดเนื้อหาสื่อการสอนที่เหมาะสมกับชาวบ้านชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตได้ ท้ายที่สุดแล้ว เป้าหมายของดุขุณินิพนธ์นี้คือการกระตุ้นการรับรู้และต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมให้แก่ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต เพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตลอดจนสืบทอดและพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ข้อค้นพบข้อมูลศิลปะและวัฒนธรรมชนเผ่าไต ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานของชาวบ้าน หมู่บ้านช้างใหญ่เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาสร้างความรู้ด้านการออกแบบที่ชาวบ้านเข้าใจง่าย ยอมรับ และปฏิบัติตามได้จริง ได้แก่ วิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์และการใช้งานซอฟต์แวร์
2. ได้องค์ความรู้อัตลักษณ์ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา เกิดกระบวนการทางปัญญาและสามารถถ่ายทอดสิ่งนั้นๆ ไปสู่สังคมในทางสร้างสรรค์
3. ได้คู่มือ “การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม” เพื่อสอนให้ชาวบ้าน หมู่บ้านช้างใหญ่เข้าใจกระบวนการออกแบบที่ต้องผ่านการเรียนการสอนในห้องเรียนที่เป็น รูปธรรม การปฏิบัติตามผู้สอนและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้สอน อันจะทำให้เกิดการเรียนรู้และการจดจำที่เน้นความรู้สึกรักจากประสบการณ์จริง ตลอดจนเป็นการเผยแพร่ สืบทอดและพัฒนาการตลาด วัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา
4. ได้ต้นแบบผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ทันสมัย การ สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์กระแสนิยมที่อุดมไปด้วยอัตลักษณ์ท้องถิ่น สอดคล้องกับรสนิยมของผู้บริโภคใน ปัจจุบัน มีรูปแบบหลากหลาย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานของชาวบ้านในหมู่บ้านช้างใหญ่ วิถีชีวิต อัตลักษณ์ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตสิบสองปันนา ภาพรวมตลาดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม การวิจัยทฤษฎี C-K ทฤษฎีชุดเครื่องมือในการออกแบบและวิธีบริหารการศึกษาด้านการ ออกแบบสมัยใหม่
2. ขอบเขตด้านสถานที่ ได้แก่ หมู่บ้านช้างใหญ่ ตำบลเมืองยาง อำเภอเขียงรุ่ง จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน
3. ขอบเขตด้านเวลา เก็บข้อมูลเดือนมีนาคม ค.ศ.2021 ถึงเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.2023 และลงพื้นที่สำรวจสถานการณ์พื้นฐานของหมู่บ้านช้างใหญ่เป็นเวลา 4 เดือน
4. ขอบเขตด้านการจัดการ ได้แก่ การจัดการวัฒนธรรมการท่องเที่ยวโดยนำทฤษฎี C-K และทฤษฎีชุดเครื่องมือในการออกแบบมาเป็นตัวช่วยในการค้นหาอัตลักษณ์ของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต หมู่บ้านช้างใหญ่ สิบสองปันนา สร้างความตระหนักถึงคุณค่าและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้กับชาวบ้าน โดยดำเนินการดังนี้
  - 4.1 การจัดทำคู่มือ “การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม”

4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน การปฏิบัติตามผู้สอนและการทำกิจกรรมการออกแบบร่วมกับผู้สอน

4.3 การออกแบบต้นแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ข้อจำกัดการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะงานหัตถกรรมดั้งเดิมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตในหมู่บ้านช้างใหญ่เท่านั้นซึ่งไม่ครอบคลุมถึงงานหัตถกรรมดั้งเดิมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตในพื้นที่อื่นรวมถึงทักษะการผลิตทางการเกษตร เช่น การปลูกยางพารา การปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ด้านการวิจัยทฤษฎี C-K ผู้วิจัยจะไม่เจาะลึกไปถึงส่วนของฟังก์ชัน (Function) การทำงานและสูตรทางพีชคณิต (Algebra)

วิธีการวิจัย

1. การวิจัยเอกสารวรรณกรรม ได้แก่ การศึกษาประวัติศาสตร์สิบสองปันนา อัตลักษณ์วัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตและทฤษฎีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎี C-K และทฤษฎีชุดเครื่องมือในการออกแบบ เป็นต้น โดยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากหนังสือ งานวิจัย วารสารวิชาการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น จากนั้นแยกแยะ จำแนก จัดระบบและวิเคราะห์ข้อมูลใหม่เพื่อมุ่งหาข้อค้นพบ ตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยและสร้างองค์ความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่อุดมไปด้วยอัตลักษณ์ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา

2. การวิจัยภาคสนาม ประกอบด้วย

2.1 การลงพื้นที่สำรวจโดยแฝงตัวเข้าไปในพื้นที่ในฐานะชาวบ้าน มีการอาศัยอยู่ในพื้นที่ระยะหนึ่งเพื่อสังเกตการณ์และบันทึกสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของชาวบ้าน เทศกาล ประเพณี กิจกรรมสำคัญ อาหารการกินและวิถีชีวิต เป็นต้น

2.2 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญคือคัดเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์ความรู้เกี่ยวข้องกับชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต การพัฒนาสื่อการสอนสำหรับชาวบ้าน การเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้าน ศาสนาของชนเผ่าไตและผู้นำชุมชน จำนวน 7 ท่าน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือและลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ณ สถานที่ที่ผู้เชี่ยวชาญอาศัยหรือทำงานอยู่

2.3 การทำกิจกรรมกลุ่มสอนกลุ่มชาวบ้าน เน้นแนวความรู้ ทดลองออกแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว แนะนำช่องทางการจัดจำหน่ายและนำผลิตภัณฑ์ไปวางจำหน่ายในตลาด

3. การวิจัยแบบสหวิทยาการโดยการนำทฤษฎีต่างๆ ได้แก่ การจัดการวัฒนธรรม การจัดการสืบทอด การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทฤษฎี C-K ทฤษฎีชุดเครื่องมือในการออกแบบและการ

ส่งเสริมการท่องเที่ยวมาบูรณาการร่วมกันเพื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งของปัญหาและก่อให้เกิดมุมมองที่ครอบคลุม

ขั้นตอนการวิจัย

ระยะที่ 1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาภูมิหลังความเป็นมาทางศิลปะและวัฒนธรรมชนเผ่าไต ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานของชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ มีเป้าหมายเพื่อศึกษา เรียนรู้และทำความเข้าใจภูมิหลังความเป็นมาของชนเผ่าไตและหมู่บ้านช้างใหญ่ในภาพรวมด้านต่างๆ โดยมีวิธีการดำเนินการคือการศึกษาจากเอกสาร หนังสือ งานวิจัย วารสารวิชาการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสิบสองปันนา หมู่บ้านช้างใหญ่ ภาพรวมศิลปะและวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตและตลาดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผลลัพธ์ที่ได้คือข้อมูลอ้างอิงทางเอกสารวรรณกรรมที่มีความน่าเชื่อถือ (ปรากฏในบทที่ 2)

ระยะที่ 2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาภูมิหลังความเป็นมาทางศิลปะและวัฒนธรรมชนเผ่าไต ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานของชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ มีเป้าหมายเพื่อศึกษาศิลปะและวัฒนธรรมชนเผ่าไตในหมู่บ้านช้างใหญ่โดยมีวิธีการดำเนินการคือการสำรวจเพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบันของหมู่บ้านช้างใหญ่และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ผู้นำชุมชนและพุทธสมาคมยูนนาน รวม 7 ท่าน ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่แตกต่างกัน ได้แก่

ตารางที่ 1 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	คำถาม
1	Ai Guang	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านช้างใหญ่	ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านช้างใหญ่และทัศนคติด้านการศึกษาของชาวบ้าน
2	Ai Hanluo	ตัวแทนชาวบ้าน บ้านช้างใหญ่	ทัศนคติด้านการศึกษาของชาวบ้าน จุดเด่นของหมู่บ้านเรื่องราวและตำนานที่น่าสนใจที่เกี่ยวข้องกับชาวบ้าน
3	Tika Daxi	ตัวแทนพุทธสมาคมยูนนาน	ผลกระทบของศาสนาต่อชีวิตของชาวบ้าน พฤติกรรมการดำรงชีวิตและข้อห้ามต่างๆ

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	คำถาม
4	Yang Dejun	อาจารย์มหาวิทยาลัยชนชาตินานน่าน (Yunnan Minzu University)	ความหมาย คุณค่าและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชนเผ่าไต
5	Yang Zhaolin	ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ชนชาตินานน่าน (Yunnan Minzu Museum)	ความหมาย คุณค่าและเอกลักษณ์ด้านอาหารและหัตถกรรมชนเผ่าไต
6	Chen Jinsong	รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปะยูนนาน (Yunnan Arts University)	การเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่
7	Zhang Xiaoxing	นักออกแบบผลิตภัณฑ์อิสระ	นวัตกรรมในการออกแบบผลิตภัณฑ์ รูปแบบการคิดทั่วไป

(Ziyao Pan, 2021)

การสำรวจและการสัมภาษณ์ในครั้งนี้จะทำให้ได้ผลลัพธ์คือข้อมูลจากประสบการณ์จริงที่ผู้วิจัยได้สัมผัสด้วยตนเองและสามารถตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ยังไม่ครบถ้วนได้ (ปรากฏในบทที่ 3)

ระยะที่ 3 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 วิเคราะห์อัตลักษณ์ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนาด้านขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ศิลปะและหัตถกรรมพื้นบ้าน มีเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลจากการศึกษาเอกสารวรรณกรรมกับการลงพื้นที่ภาคสนามโดยมีวิธีการดำเนินการคือการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล การบูรณาการอัตลักษณ์เข้ากับแนวคิดเชิงทฤษฎีด้านการออกแบบสมัยใหม่ ได้แก่ ทฤษฎี C-K และทฤษฎีชุดเครื่องมือในการออกแบบ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลลัพธ์คือได้อัตลักษณ์ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา แนวคิดและความสัมพันธ์ทางรูปแบบระหว่าง อัตลักษณ์ต่างๆ นอกจากนี้การรวมแนวคิดทฤษฎี C-K และทฤษฎีชุดเครื่องมือในการออกแบบเข้าด้วยกันจะช่วยให้ผู้วิจัยสร้างต้นแบบสื่อการสอนเพื่อใช้บรรยายและทดลองกับชาวบ้านได้ดีขึ้น (ปรากฏในบทที่ 4)

ระยะที่ 4 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ค้นหาวิธีการและแนวทางการจัดการสืบทอดและพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ทันสมัยและสร้างประสบการณ์การออกแบบที่เหมาะสมกับชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ผ่านการเรียนการสอน มีเป้าหมายเพื่อสร้างวิธีการและแนวทางการบริหารจัดการวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ผ่านการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อชาวบ้านโดยตรงโดยมีวิธีการดำเนินการคือ

1. การสอนชาวบ้านในท้องถิ่นให้เรียนรู้วิธีการพัฒนาผลิตภัณฑ์
2. การทดลองออกแบบต้นแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว
3. การประเมินผลลัพธ์ด้วยการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

และผลลัพธ์ที่ได้คือ

1. สื่อการสอน “คู่มือการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม” ที่สอดคล้องกับลักษณะพิเศษ ความถนัดและความชื่นชอบของชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ เนื้อหาของคู่มือจะอธิบายวิธีคิด องค์ประกอบผลิตภัณฑ์และจัดทำเป็นภาษาไต ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ
2. กิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ชาวบ้านมีส่วนร่วมโดยตรง
3. การออกแบบต้นแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและนำไปจำหน่ายในตลาดจริงเพื่อพิสูจน์ความเป็นไปได้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายในอนาคต (ปรากฏในบทที่ 5)
  - ระยะที่ 5 การเรียบเรียงเอกสารข้อมูลและข้อค้นพบทั้งหมด

นิยามศัพท์เฉพาะ

อัตลักษณ์วัฒนธรรม (Cultural identity) หมายถึง สิ่งที่เป็นลักษณะร่วมกันและลักษณะเฉพาะที่แสดงตัวตนและรูปแบบที่โดดเด่นของวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต หมู่บ้านช้างใหญ่ สิบสองปันนา ได้แก่ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ภาษา ที่อยู่อาศัย วิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณี

ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา (Dai Ethnic Group in Xishuangbanna) หมายถึง 1 ใน 56 ชนกลุ่มน้อยขนาดใหญ่ของประเทศจีนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนาชอบอาศัยอยู่ในบ้านที่มีลักษณะสูงโปร่งเพราะอากาศทั่วไปค่อนข้างร้อน อาหารที่ชื่นชอบคืออาหารร้อนและเปรี้ยว ส่วนอาหารหลักคือข้าวและข้าวเหนียว

การจัดการสืบทอด (Heritage management) หมายถึง การนำทฤษฎีการบริหารมาใช้สืบทอดทักษะบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้คนรุ่นหนึ่งสามารถสื่อสารและโต้ตอบกับคนอีกรุ่นหนึ่งได้ การศึกษาและการเรียนรู้ของชาวบ้านในหมู่บ้านช้างใหญ่ไม่เพียงแต่ช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้ทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังช่วยให้ประชาชนเข้าใจทักษะของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตได้ดีขึ้น เช่น การเรียนรู้วิถีทักษะหัตถกรรมดั้งเดิม การทำความเข้าใจวัฒนธรรมไต เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ (Creative cultural products) หมายถึง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากการนำอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต หมู่บ้านช้างใหญ่ สิบสองปันนามาผสมผสานกับความต้องการของตลาดซึ่งจะก่อให้เกิดคุณค่าทั้งในด้านสุนทรียศาสตร์ มี

ลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมและใช้งานได้อย่างสอดคล้องกับชีวิตสมัยใหม่ ถือเป็น “การเกิดใหม่” และ “การยกระดับ” ชีวิตดั้งเดิมในสังคมสมัยใหม่

หมู่บ้านช้างใหญ่ (Manzhang Village Community) หมายถึง หมู่บ้านหนึ่งในจังหวัดสิบสองปันนาที่รู้จักกันในนามหมู่บ้านช้าง ตามคำบอกเล่าของชาวบ้าน หมู่บ้านช้างใหญ่เคยเลี้ยงช้างศึกและช้างทั่วไปให้กับตระกูลพญาเจืองซึ่งเป็นพ่อเมืองของจังหวัดสิบสองปันนาในอดีต ประชากรในหมู่บ้านช้างใหญ่ส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตที่สามารถพูดได้ทั้งภาษาจีนกลางและภาษาไต รายได้หลักของหมู่บ้านมาจากการปลูกยางพารา กัญชงและข้าว ส่วนรายได้รองคือรายได้จากการท่องเที่ยว ระบบวัฒนธรรมของหมู่บ้านช้างใหญ่ได้รับการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดีและเด็กๆ ยังมีธรรมเนียมในการบวชเรียนที่วัด นอกจากนี้ หัตถกรรมดั้งเดิม ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา กระดาษไต การทำน้ำตาล และอื่นๆ ยังคงถูกสืบทอดไว้ได้อย่างต่อเนื่อง

ทฤษฎี C-K (C-K Theory) หมายถึง การนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาอัตลักษณ์วัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต หมู่บ้านช้างใหญ่ สิบสองปันนา มาเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์แนวคิดการออกแบบเพื่อขยายส่วนความรู้และเปลี่ยนแปลงแนวคิดที่ซับซ้อนไปสู่ทฤษฎีการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นให้การยอมรับ บทบาทสำคัญของทฤษฎี C-K คือการช่วยชาวบ้านกำหนดแนวคิดและทิศทางการออกแบบ โดย C หมายถึงแนวคิดการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เป็นของตนเองของชาวบ้าน ส่วน K หมายถึงลักษณะทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตที่ชาวบ้านรับรู้และเมื่อนำ C มาผสมผสานกับ K จะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการผลิต

ชุดเครื่องมือในการออกแบบ (Design Toolkit) หมายถึง เครื่องมือที่รวบรวมทักษะการออกแบบหลายประเภทเข้าไว้ด้วยกัน เช่น ออกแบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ (Logo) สมุดพิมพ์เขียว แม่แบบโปรแกรมพาวเวอร์พอยต์ (Power Point) ภาพถ่ายจากโดรน (Dronestagram) ภาพวาดคอมพิวเตอร์ (Computer Aided Design) เป็นต้น ชุดเครื่องมือในการออกแบบนี้จะช่วยแก้ไขปัญหาด้านการออกแบบได้อย่างแม่นยำ แนะนำทักษะการออกแบบเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและรู้ว่าเวลาไหนต้องทำอะไร อีกทั้งยังเป็นวิธีการสอนที่จะช่วยให้บุคคลที่สามเชี่ยวชาญด้านการออกแบบได้อย่างรวดเร็วเพราะอ้างอิงจากประสบการณ์จริงในอดีตที่ผ่านมาของผู้สอน

ตลาดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Tourism product market) หมายถึง ตลาดการค้าและบริโภคที่ใหญ่ที่สุดอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ในสิบสองปันนาที่พึ่งพารายได้จากการท่องเที่ยวเป็นหลัก นอกจากการให้บริการที่พักแล้ว ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวยังถือเป็นสินค้าที่สร้างรายได้ให้แก่ประชากรในชนบทโดยตลาดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในสิบสองปันนาสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคืออาหาร หัตถกรรมและการบริการ

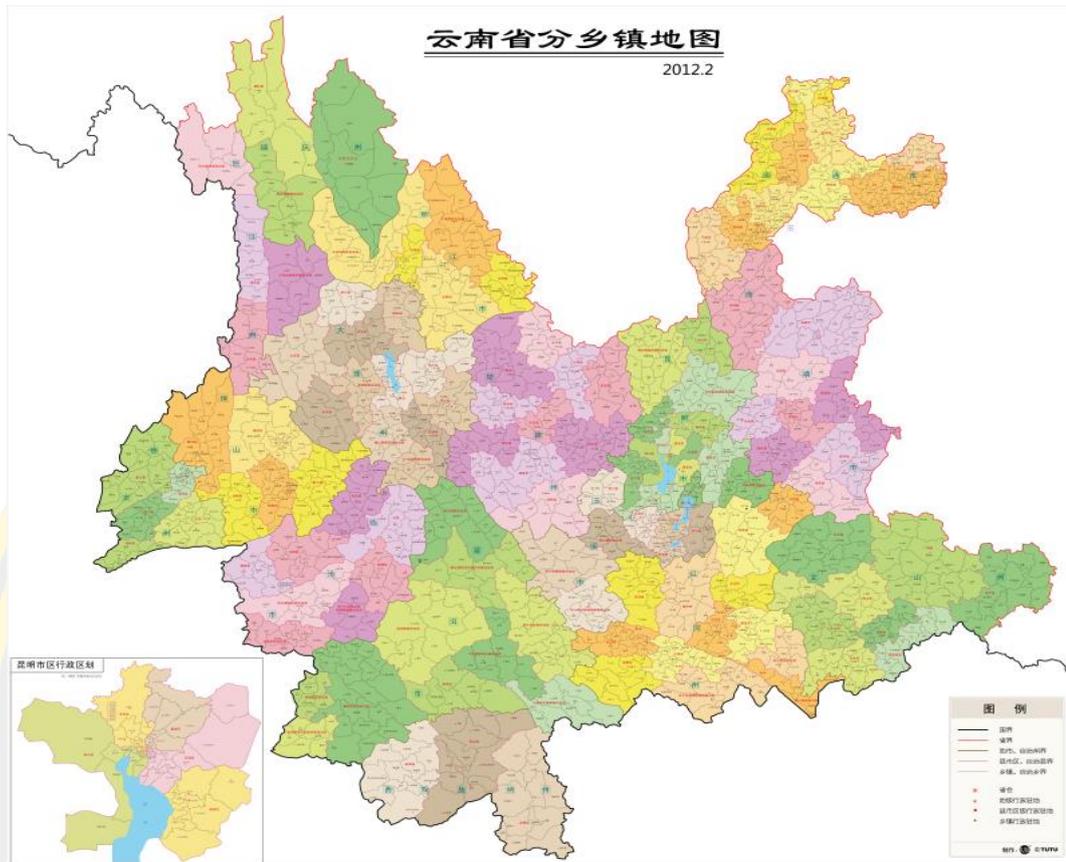
บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “อัตลักษณ์วัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา : การจัดการสืบทอดและออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ของชุมชนหมู่บ้านช้างใหญ่” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าต่างๆ และชนเผ่าไตในสิบสองปันนา ตลอดจนการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดการวัฒนธรรม การออกแบบ ทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีการสอนชาวบ้านและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้มีประโยชน์อย่างมากในการทำความเข้าใจชนเผ่าไตในสิบสองปันนา นิสัยทางวัฒนธรรมและยังมีบทบาทสำคัญต่อการออกแบบสื่อการสอนสำหรับเกษตรกรที่กำลังจะมีขึ้นในอนาคต

ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของสิบสองปันนา

หนังสือบ้านเมืองลื้อ (NhangaseBenmeengLe Record) บันทึกไว้ว่า “สิบสองปันนา” เป็นภาษาไต หมายถึง เขตการปกครองทางธรรมชาติ 12 เมือง ปัจจุบันเมืองหลวงของสิบสองปันนา คือเมืองเชียงรุ่งและถือเป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดในพื้นที่ เนื่องจากสิบสองปันนาไม่มีฤดูหนาว มีอากาศอบอุ่นตลอดทั้งปี มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่พิเศษ มีทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ สัตว์และพืชที่อุดมสมบูรณ์ทำให้ที่นี่เป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงที่สุดของประเทศจีน

ภาพที่ 2 แผนที่อำเภอต่างๆ ในมณฑลยูนนาน
(Yunnan Provincial Government Official Website, 2024)

พื้นที่สีม่วงคือสิบสองปันนา ตั้งอยู่ทางใต้สุดของมณฑลยูนนาน นอกจากนี้ยังเป็นภูมิภาคที่อยู่ใกล้กับตะวันตกเฉียงใต้ของจีนมากที่สุด

ภาพที่ 3 ตำแหน่งที่ทำเครื่องหมายไว้คือสิบสองปันนา ตั้งอยู่ทางตอนใต้สุดของประเทศจีนใกล้กับพม่าและไทย

(Visual China Map Network, 2024)

สมัยโบราณสิบสองปันนาถูกเรียกว่าเมืองลือ (Meng Le) เป็นอาณาจักรที่ก่อตั้งโดยชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตและมีประวัติศาสตร์เก่าแก่สามารถสืบย้อนกลับไปได้ถึงต้นคริสต์ศตวรรษ 8 (Ping He, 2010, p. 50) ใน ค.ศ.69 “เมืองต้ากวง” (Meng Daguang) (อาณาจักรอัยลาว) ถูกกลับไปปกครองโดยราชวงศ์กลางในขณะนั้นและเพื่อให้การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งขึ้นรัฐบาลกลางจึงส่งหัวหน้าฝ่ายบริหารมาปกครองร่วมกับกษัตริย์อาณาจักรอัยลาว สิบปีต่อมา เนื่องจากชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตถูกปกครองโดยชาวฮั่นทำให้เกิดความขัดแย้งเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ค.ศ.76 กษัตริย์อาณาจักรอัยลาวก่อกบฏต่อรัฐบาลกลางส่งผลให้กองทัพราชวงศ์ฮั่นต่อสู้อย่างดุเดือดกับกองทัพอาณาจักรอัยลาวหลายครั้ง แต่เพื่อหลีกเลี่ยงสงคราม บรรพบุรุษชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตจึงได้ย้ายถิ่นฐานไปยังพื้นที่ทางตอนใต้ของอาณาจักรอัยลาวทำให้ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตเริ่มอาศัยอยู่ร่วมกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ และมีการตั้งชนเผ่าขึ้นใหม่ เช่น เผ่าเหม่งแช (Mengshe) เผ่าเหม่งกุ (Menggu) เผ่าเหม่งแชหลง (Mengshelong) เป็นต้น ทำให้สิบสองปันนาได้รับการพัฒนาไปอีกขั้น (Dai Culture, 2019)

ภาพที่ 4 วิธีชีวิตจริงของเจ้าแผ่นดินสิบสองปันนาและนางสนม
(อาณานิคมอังกฤษ, 1937)

สมัยราชวงศ์ซ่งได้เป็นยุคที่สิบสองปันนาพัฒนาเร็วที่สุด ค.ศ.1160 ผู้นำชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต “พญาเจือง” ได้รวบรวมชนเผ่าต่างๆ ในเมืองลื้อและก่อตั้ง “อาณาจักรหอค้าเชียงรุ่ง” ขึ้นที่เมืองเชียงรุ่ง แม้ว่าอาณาจักรหอค้าเชียงรุ่งจะอยู่ภายใต้ระบอบการปกครองของราชวงศ์ซ่งได้แต่พญาเจืองคือผู้มีอำนาจควบคุมบริหารจัดการประเทศที่แท้จริงและปกครองได้อย่างมั่นคงต่อมาอีก 45 ชั่วอายุคนทำให้อาณาจักรหอค้าเชียงรุ่งกลายเป็นอาณาจักรไตที่มีอำนาจและยิ่งใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของเทศจีนในเวลานั้นโดยมีแหล่งรายได้หลักส่วนใหญ่มาจากการทำเกษตรกรรม เลี้ยงช้างพัฒนาป่าไม้และปลูกชา (Weibing Xu, 2019, p. 57) อาณาจักรหอค้าเชียงรุ่งปกครองด้วยระบบบรรณาการ มีการแบ่งระดับงานทั่วประเทศที่ชัดเจน มีการจัดการของภาครัฐที่ค่อนข้างสูงและบางหมู่บ้านทำหน้าที่เฉพาะงานผลิตที่ได้รับมอบหมายจากกษัตริย์เท่านั้น เช่น หมู่บ้านช้างใหญ่ฝึกช้างหมู่บ้านหลวนเตียน (Man Luandian) ทำผ้า เป็นต้น (Qiran Tao, 2021, p. 35)

ภาพที่ 5 โบราณวัตถุทางวัฒนธรรมในพิพิธภัณฑ์จังหวัดสิบสองปันนา
(Ziyao Pan, 2023)

สมัยราชวงศ์หยวน สิบสองปันนาเคยเป็นจุดเริ่มต้นแผนการรุกรานพม่า ลาว ไทย ๆ ของ เจงกิส ข่าน (Genghis Khan) แต่ล้มเหลวในภายหลัง สมัยราชวงศ์ชิงหรือ ค.ศ.1908 สิบสองปันนา เกิดสงครามแย่งชิงอำนาจที่ใหญ่ที่สุดซึ่งสร้างความเสียหายอย่างหนักต่อผลผลิตทางการเกษตร บาง หมู่บ้านถูกทำลายลงจากสงครามและในปีเดียวกันรัฐบาลชิงได้ส่งกองกำลังทหารเข้าไปปราบกบฏ จนกระทั่งวันที่ 17 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1950 รัฐบาลจีนชุดใหม่ได้ปลดปล่อยดินแดนทั้งหมดของสิบสอง ปันนาออกจากกองทัพปฏิวัติแห่งชาติจีนของพรรคก๊กมินตั๋ง วันที่ 23 มกราคม ค.ศ.1953 รัฐบาลจีน ได้แต่งตั้งเขตปกครองตนเองชนชาติไต สิบสองปันนาขึ้นอย่างเป็นทางการโดยมีเมืองเชียงรุ่งเป็นเมือง หลวง ต่อมาในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1955 เขตปกครองตนเองชนชาติไต สิบสองปันนาถูกเปลี่ยนเป็น จังหวัดปกครองตนเองชนชาติไต สิบสองปันนาเพื่อตอกย้ำว่าตำแหน่งหลักของการจัดการพื้นที่นี้เป็น ของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต (Xujing Chen, 1994, p. 8)

ปัจจุบัน สิบสองปันนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในภาคตะวันตกเฉียงใต้ ของประเทศจีน รองลงมาคือลี่เจียง ต้าลี่ และแชงกรีล่า ในเมืองเชียงรุ่งมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมจำนวนมากซึ่งในช่วงที่ไม่มีโรคระบาดจะมีนักท่องเที่ยว เดินทางมาที่นี่เกือบ 100 ล้านคนทุกปี

ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าต่างๆ ในสิบสองปันนา

จังหวัดสิบสองปันนาตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน มีพรมแดนติดกับประเทศ ลาว ประเทศพม่า ประเทศไทยและประเทศเวียดนาม สิบสองปันนาเป็นเขตพื้นที่ที่มีความอุดม

สมบูรณ์เป็นอย่างสูง เป็นเขตป่าผืนมหัศจรรย์และมีขนบธรรมเนียมชาติพันธุ์อันเป็นเอกลักษณ์ ตามข้อมูลสถิติระบุว่า 70% ของประชากรทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาเป็นชนกลุ่มน้อยโดยชนเผ่าไตถือเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หลักและยังประกอบด้วยชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์อื่นๆ อีก 12 กลุ่ม ได้แก่ ชนเผ่าฮานี (Hani) ประมาณ 211,500 คน ชนเผ่าอี๋ (Yi) ประมาณ 59,000 คน ชนเผ่าลาหู่ (Lahu) ประมาณ 61,800 คน ชนเผ่าปู้หลาง (Bulang) ประมาณ 52,500 คน ชนเผ่าจิ้นั่ว (Jino) ประมาณ 25,700 คน ชนเผ่าเหยา (Yao) ประมาณ 23,600 คน ชนเผ่าฮั่น (Han) ชนเผ่าเหมียว (Miao) ชนเผ่าหุย (Hui) ชนเผ่าว่า (Wa) ชนเผ่าจ้วง (Zhuang) และชนเผ่าจิ่งโพ (Jingpo) อาศัยอยู่ที่นี้ (People's Government of Xishuangbanna Dai Autonomous Prefecture, 2022)

ชนเผ่าฮานี

ชนเผ่าฮานีมักอาศัยอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของสิบสองปันนา เครื่องแต่งกายแบบดั้งเดิมของชาวฮานีมีสีสันหลากหลายโดยผู้ชายนิยมสวมเสื้อคลุมสีน้ำเงินหรือสีดำ ส่วนผู้หญิงชอบสวมเสื้อผ้าสีสดใส กระโปรงยาวและหมวกกลายดอกไม้ ในด้านพฤติกรรมการกิน พวกเขาจะกินพืชเป็นหลัก เช่น ข้าว ข้าวโพดและมันฝรั่ง อาหารที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ แกงส้มปลา เบคอนและสาโทฮานี ชนเผ่าฮานีมีความเชื่อเรื่องพลังธรรมชาติและดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ ในอดีตชนเผ่าฮานีมีตัวอักษรเป็นของตนเองและปัจจุบันสาปสูญไปแล้ว

ภาพที่ 6 ชนเผ่าฮานีที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาสวมผ้าโพกศีรษะสีสดใส (Xishuangbanna State Government website, August 2024)

ภาพที่ 7 คนเผ่าฮานีในหงเหอแตกต่างจากคนเผ่าฮานีที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาเป็นอย่างมาก (Honghe Prefecture official website, 2023)

ชนเผ่าอี

ชนเผ่าอีกระจายตัวอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของสิบสองปันนา เครื่องแต่งกายของพวกเขา มีความหลากหลายและมีสีสัน ผู้ชายมักสวมเสื้อเชิ้ตยาว กางเกงขายาวและหมวกแก๊ปผ้าสีดำ ผู้หญิงจะแต่งตัวหรูหรา สวมเสื้อและกระโปรงสีสันสดใส บนศีรษะตกแต่งด้วยแถบผ้า กล้วยดอกไม้และเครื่องประดับเงิน ชาวอีส่วนใหญ่ปลูกข้าวโพด ข้าวฟ่าง ข้าวเจ้าและพืชอื่นๆ อาหารทั่วไป ได้แก่ ข้าว ขนมแข่ง ก๋วยเตี๋ยว ผัก และสัตว์ป่าต่างๆ อาหารขึ้นชื่อ ได้แก่ ผักดอง ผัดหมี่และเนื้อแกะย่าง ชนเผ่าอีเชื่อในเทพเจ้าหลายองค์และการบูชาอวัยวะสิบพันธุ เทศกาลดั้งเดิม ได้แก่ เทศกาลคบเพลิง เทศกาลภูเขาดอกไม้ (Huashan) และเทศกาลยิงธนู ชนเผ่าอีเคยมีระบบการเขียนเป็นของตนเอง เรียกว่า “อักษรอี” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ภาพแบบโบราณแต่ปัจจุบันไม่ได้ใช้แล้ว

ภาพที่ 8 คนเผ่าอีที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาส่วนใหญ่สวมเสื้อผ้าสีน้ำเงิน สิ่งนี้แตกต่างเสื้อผ้าสีดำของ
คนเผ่าอีซู่สงและเสื้อผ้าสีแดงของคนเผ่าอีในหงเหอ
(Xishuangbanna State Government website, August 2024)

ชนเผ่าลาหู่

ชนเผ่าลาหู่อาศัยอยู่ทางตะวันตกของสิบสองปันนา เครื่องแต่งกายส่วนใหญ่จะเน้นด้าน
ประโยชน์ใช้สอยและการตกแต่งร่างกายเป็นหลัก ผู้ชายมักสวมเสื้อแจ็กเก็ตสั้น กางเกงขายาว คาด
เข็มขัดและสวมหมวกหรือหมวกฟาง ผู้หญิงสวมเสื้อ กระโปรงยาวและแถบคาดเอวสีสดใส บน
ศีรษะตกแต่งด้วยแถบผ้าและเครื่องประดับ ชาวลาหู่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปลูกข้าว
ข้าวโพด ถั่ว พืชป่า เลี้ยงสัตว์และผลิตภัณฑ์จากน้ำผึ้ง พวกเขามีพิธีกรรมทางศาสนาเป็นของตนเอง
ได้แก่ การบวงสรวงในฤดูเก็บเกี่ยว การเซ่นไหว้บรรพบุรุษและการไหว้ปีใหม่ อักษรลาหู่เป็นอักษร
เก่าแก่แต่ปัจจุบันยกเลิกใช้ไปแล้ว

ภาพที่ 9 คนเผ่าลาหู่ที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาสวมชุดขนาดใหญ่และสีสันสดใส
(Xishuangbanna State Government website, August 2024)

ชนเผ่าปู่หลาน

ชนเผ่าปู่หลานกระจายตัวอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของสิบสองปันนา โดยทั่วไปผู้ชายมักจะสวมเสื้อเชิ้ตแขนยาว กางเกงขายาว เข็มขัดและหมวกแก๊ปผ้า ผู้หญิงสวมเสื้อผ้าหลากสีสัน กระโปรงยาวและผ้าคลุมไหล่ ด้านอาหารการกินก็ไม่ต่างจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ลักษณะที่อยู่อาศัยของชนเผ่าปู่หลานเรียกว่า “Yi Lan” ซึ่งเป็นโครงสร้างไม้เก่า ชนเผ่าปู่หลานไม่มีภาษาเขียนเป็นของตนเองแต่พวกเขา มีความเชี่ยวชาญด้านดนตรีและการเต้นรำในรูปแบบของตนเองโดยชาวปู่หลานมักใช้บทเพลงมาบันทึกข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับชีวิต

ภาพที่ 10 คนเผ่าปู้หลางที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนามักจะสวมผ้าโพกศีรษะสีดำ ด้านบนมีดอกไม้และ
ใส่ต่างหูสีสันสดใส

(Xishuangbanna State Government website, August 2024)

ชนเผ่าจิ้นั่ว

ชนเผ่าจิ้นั่วกระจายตัวอยู่ทางตอนเหนือของสิบสองปันนา บริเวณรอบๆ ภูเขาจิ้นั่ว เครื่องแต่งกายของพวกเขาค่อนข้างเรียบง่ายโดยส่วนใหญ่เป็นสีแดงและดำ ชนเผ่าจิ้นั่วอาศัยอยู่บนภูเขาและต้องหากินอยู่บนภูเขา ดังนั้นพวกเขาจึงชอบล่ากระต่าย กวางป่า หมูป่า ฯลฯ มาประกอบอาหารด้วยการนึ่งและย่างเป็นหลัก บ้านพักอาศัยของชาวจิ้นั่วมีลักษณะเป็นบ้านไม้กระดาน พวกเขาไม่มีภาษาเขียนและอาศัยภาษาจิ้นั่วเป็นหลักในการเขียนและสื่อสาร

ภาพที่ 11 ชนเผ่าจื๋นั่วที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาชอบสวมผ้าโพกศีรษะสีขาว แดงและดำ แขนเสื้อมักมีสีฟ้า

(Xishuangbanna State Government website, August 2024)

ชนเผ่าเหยา

ชนเผ่าเหยาอาศัยอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของสิบสองปันนา เครื่องแต่งกายของชนเผ่าเหยา มีสีสันสดใสและละเอียดอ่อนมาก เพราะมีนวัตกรรมการทอผ้า การปักผ้า และการตกแต่งลวดลายเป็นของตนเอง ชาวเหยาส่วนใหญ่ปลูกข้าวและข้าวโพดเป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีความเชี่ยวชาญด้านการย้อมสีผ้าและการทำปลาเค็ม เทศกาลสำคัญของชนเผ่าเหยา คือ “เทศกาลวันที่ 3 เดือน 3” หรือเทศกาลไหลเรือ ชนเผ่าเหยาไม่มีตัวอักษรเป็นของตนเอง แต่พวกเขาเขียนและสื่อสารด้วยภาษาจีนในยุคปัจจุบัน

ภาพที่ 12 ชนเผ่าเหยาที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนามักสวมผ้าโพกศีรษะลวดลายชัดเจน สวมเสื้อผ้าสีน้ำเงินและสีดำ เรียบง่ายและเครื่องขริม

(Xishuangbanna State Government website, August 2024)

กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นมักรวมตัวกันในรูปแบบของชุมชนทั่วไปในสิบสองปันนา (ขนาดเทียบเท่ากับอำเภอในประเทศไทย) พวกเขามีกิจกรรมการผลิตเพื่อชีวิตที่ค่อนข้างเข้มข้น

ชนเผ่าฮั่น ชนเผ่าเหมียว ชนเผ่าหุย ชนเผ่าว่า ชนเผ่าจ้วงและชนเผ่าจิงโปในจังหวัดสิบสองปันนามีจำนวนประชากรแตกต่างกันและในหมู่พวกเขา ชนเผ่าฮั่นมีสัดส่วนประชากรสูงที่สุด ในช่วงไม่กี่ปีมานี้ ผู้คนจำนวนมากจากนอกเขตมณฑลยูนนานได้หลั่งไหลเข้ามาในสิบสองปันนาเพื่ออยู่อาศัยทำธุรกิจและท่องเที่ยวทำให้สัดส่วนของชนเผ่าฮั่นยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์ที่เหลือส่วนใหญ่จะเป็นคนที่เกี่ยวข้องในจังหวัดและมณฑลข้างเคียงซึ่งไม่ได้มีบทบาทสำคัญในระบบวัฒนธรรมของสิบสองปันนา

ภาพที่ 13 ชนเผ่าเหมียวที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาสวมผ้าโพกหัวสีม่วงและแต่งกายอย่างหรูหรา (Xishuangbanna State Government website, August 2024)

ชนเผ่าเหมียวมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับภูเขาและป่าไม้มาหลายชั่วอายุคน และเครื่องประดับเงินของพวกเขามีชื่อเสียงมากในประเทศจีน

ภาพที่ 14 ชนเผ่าหุยที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาจะมีผ้าโพกศีรษะที่แตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค (Xishuangbanna State Government website, August 2024)

ประชากรชนเผ่าหุยในประเทศจีนมีจำนวนเยอะมาก ส่วนใหญ่จะแต่งงานกันภายในครอบครัวเท่านั้นและไม่กินหมู

ภาพที่ 15 ชนเผ่าว่าที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาจะแต่งกายด้วยสีแดงและสวมผ้าโพกศีรษะสีเงิน พวกเขาจิตใจอิสระและมีผิวคล้ำ

(Xishuangbanna State Government website, August 2024)

ภาพที่ 16 ชนเผ่าจ้วงที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนาสวมเสื้อผ้าหลวม ผ้าโพกศีรษะกางออกเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู บางส่วนอาศัยอยู่ในประเทศลาว

(Xishuangbanna State Government website, August 2024)

ภาพที่ 17 คนเผ่าจิ่งโพที่อาศัยอยู่ในสิบสองปันนายังคงรักษาประเพณี “มูเนาจงซ่ง” เครื่องประดับเงินบนไหล่ของเสื้อผ้าสตรีเป็นเอกลักษณ์และกระโปรงมีลวดลายเรขาคณิต (Xishuangbanna State Government website, August 2024)

ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา

ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตเป็นหนึ่งใน 56 ชนกลุ่มน้อยในประเทศจีน มีประชากรทั้งหมดประมาณ 1.016 ล้านคนและประชากรมากกว่า 95% อาศัยอยู่ในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน กล่าวคือ ชนเผ่าไต 216,000 คนอาศัยอยู่ที่จังหวัดปกครองตนเองชนชาติไต สิบสองปันนาซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ของมณฑลยูนนาน ชนเผ่าไต 221,000 คนอาศัยอยู่ที่จังหวัดปกครองตนเองชนชาติไตและจิ่งพัว (Jingpo) เมืองเต๋อหง (Dehong) ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของมณฑลยูนนาน ชนเผ่าไต 56,000 คนอาศัยอยู่ที่อำเภอปกครองตนเองชนชาติฮานี (Hani) อี้ (Yi) และไต เมืองหยวนเจียง (Yuanjiang) และอำเภอปกครองตนเองชนชาติอี้และไต เมืองซินผิง (Xinping) ชนเผ่าไต 34,000 คนอาศัยอยู่ที่อำเภอปกครองตนเองชนชาติไตและว่า (Wa) เมืองเก็งหม่า (Gengma) ชนเผ่าไต 17,000 คนอาศัยอยู่ที่อำเภอปกครองตนเองชนชาติไต ลาหู่ (Lahu) และว่า เมืองแลม (Menglian) ชนเผ่าไตที่เหลืออีกกว่า 300,000 คนอาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจายหรือปะปนในมากกว่า 30 พื้นที่ของมณฑลยูนนาน นอกจากนี้ยังมีชนเผ่าไตอีกกว่า 60,000 คนอาศัยอยู่บริเวณทิศตะวันออกของแม่น้ำล้านช้างหรือแม่น้ำหลานซาง (Lancang) ในเมืองจิ่งกู่ (Jinggu) จิ่งตง (Jingdong) ซือเหมา (Simao) ผู่เอ๋อร์ (Pu'er) โม่เจียง (Mojiang) เจียงเฉิง (Jiangcheng) เป็นต้น ชนเผ่าไตกว่า 30,000 คนอาศัยอยู่ที่อำเภอเฟิ่งชิ่ง (Fengqing) หยุนเสียน (Yunxian) หลินซาง (Lincang) ชวงเจียง (Shuangjiang) ซาง

หยวน (Cangyuan) ล้านช้างและอำเภออื่นๆ ชนเผ่าไตมากกว่า 20,000 คนอาศัยอยู่ที่บริเวณทิศตะวันตกของแม่น้ำนู่ (Nu) ในเมืองเถิงชง (Tengchong) หลงหลิง (Longling) รวมถึงในอำเภอปกครองตนเองที่ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำแดง ได้แก่ ซินผิง (Xinping) หยวนเจียง (Yuanjiang) และอำเภออื่นๆ เช่น หงเหอ (Honghe) หยวนหยาง (Yuanyang) หลู่ชุน (Luchun) จินผิง (Jinping) เป็นต้น อำเภอที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำจินซา (Jinsha) ได้แก่ หว่าผิง (Huaping) ต้าเหยา (Dayao) หลู่ช้วน (Luquan) เป็นต้น อำเภอตามแนวแม่น้ำหนานผาน (Nanpan) เช่น ทงไห่ (Tonghai) หุบเขาอื่นๆ และกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ผิงป่า (Pingba) ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนามีวัฒนธรรมและตัวอักษรเป็นของตนเอง ตลอดจนมีประเพณี วิถีชีวิตและรูปแบบศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ ปัจจุบันวัฒนธรรมเหล่านี้ยังคงได้รับการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดีซึ่งหาได้ยากมากในหมู่ชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์อื่นๆ ในประเทศจีน

ภาพที่ 18 เสื้อผ้าผู้ชายไตในสิบสองปันนา ไหล่ตกแต่งด้วยผ้ายกไต
(Dai Clothing Network, 2024)

ภาพที่ 19 เสื้อผ้าสตรีไตในสิบสองปันนา
(Dai Clothing Network, 2024)

นักวิชาการในปัจจุบันเชื่อว่าชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตในประเทศจีนและชาวไทยในประเทศไทยแท้จริงแล้วเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน (Yizhi Wang, 1990, p. 33) แม้ว่าชนเผ่าไตจะเป็นเพียงชนกลุ่มน้อยในประเทศจีนแต่ถือเป็นชนชาติขนาดใหญ่ของประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และชื่อเรียกที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลคือชนชาติไท หลังสิ้นสุดการปกครองของราชวงศ์หยวนแม้ว่าราชวงศ์หมิงจะได้ขึ้นปกครองประเทศต่อแต่ไม่มีความสามารถมากพอที่จะบริหารภาคตะวันออกเฉียงใต้ทำให้ชนชาติไทส่วนใหญ่ตั้งบ้านเมืองเป็นเอกเทศ ตัวอย่างเช่น การก่อตั้งอาณาจักรอังวะขึ้นที่ภาคตะวันออกเฉียงของประเทศพม่าใน ค.ศ. 1368 และการก่อตั้งอาณาจักรเมาะตะมะขึ้นทางตอนใต้ เป็นต้น ในบรรดาอาณาจักรเหล่านี้อาณาจักรที่ใหญ่ที่สุดที่ชนชาติไทก่อตั้งขึ้นเกิดในช่วงพุทธศตวรรษ 13 ได้แก่ อาณาจักรสุโขทัย อาณาจักรอยุธยา อาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ตามลำดับซึ่งต่อมากลายเป็นประเทศที่มีชนชาติไทอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นและเจริญรุ่งเรืองที่สุด ในการวิจัยทางประวัติศาสตร์เชื่อว่าสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชผู้ก่อตั้งอาณาจักรธนบุรีเป็นคนไทยเชื้อสายจีนซึ่งถือเป็นสิ่งพิสูจน์ความเชื่อมโยงระหว่างประเทศจีนและประเทศไทย นอกจากนี้นักวิชาการท่านอื่นๆ ยังเชื่อว่าเนื่องจากชนชาติไทได้รับความเดือดร้อนจากสงครามและถูกกดขี่ในสมัยราชวงศ์หยวนดังนั้นในสมัยราชวงศ์หยวนและหมิงจึงมีชนชาติไทอพยพลงมาทางตอนใต้เป็นจำนวนมาก ส่วนชนชาติไทที่ยังคงอยู่ในมณฑลยูนนานได้กลายเป็นชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต เนื่องจากชนชาติไทที่อพยพลงมาทางตอนใต้มีการผสมและอยู่ร่วมกับชาวเขมรจึงทำให้ชนชาติไทรุ่นถัดมามีลักษณะเฉพาะทางสายเลือด

มีรูปร่างหน้าตา ภาษาพูดและตัวอักษรแตกต่างกับชนชาติไทในประเทศจีนเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม กลุ่มชาติพันธุ์ทั้งสองยังคงมีความคล้ายคลึงกันในด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะด้านการออกเสียง ภาษา ความเชื่อทางศาสนา พฤติกรรมการกิน ลักษณะทางศิลปะและการจัดเทศกาลประเพณี เป็นต้น (Ping He, 2006, p. 62)

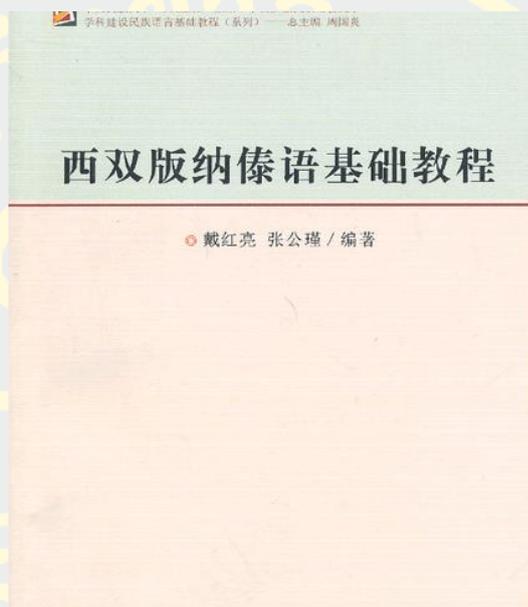
อย่างไรก็ตาม เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในวงการวิจัยว่า ใน ค.ศ.1950 เป็นช่วงเวลาที่ตั้งชนชาติไทขึ้นในประเทศจีน ในเวลานั้นนายกรัฐมนตรีจีนโจว เอินไหล (Zhou Enlai) ต้องการอำนวยความสะดวกในการแยกความแตกต่างระหว่างกลุ่มชนชาติไทในประเทศจีนกับประเทศไทย ลาวและอินเดีย พร้อมกันนี้จากการที่ท่านได้สังเกตเห็นความรักและควมมีชีวิตชีวาของชนชาติไทในมณฑลยูนนาน ดังนั้นท่านจึงให้เขียนตัวอักษรจีนขึ้นใหม่และออกเสียงใหม่ว่า “ไต” และใช้ชื่อนี้เรียกชนชาติไทในประเทศจีนมาจวบจนปัจจุบัน

ภาษาและอักษรไต

ภาษาไตเป็นภาษากลางที่ใช้กันทั่วไปในสิบสองปันนา ตัวอักษรไตเขียนตามระบบสัทอักษรจีนหรือพินอิน (Pinyin) และในบทความวิจัยบางฉบับเรียกว่าอักษรไตลื้อ (Meizhen Luo, 1981, p. 81) อักษรไตลื้อถูกแบ่งออกเป็น 2 แบบคืออักษรไตลื้อเก่าและอักษรไตลื้อใหม่แต่ปัจจุบันนิยมใช้อักษรไตลื้อใหม่เป็นหลัก (Lin Hua, 1996, p. 65) ในผลการวิจัยหลายฉบับยืนยันว่าภาษาไตถูกสร้างขึ้นพร้อมกับศาสนาพุทธนิกายเถรวาทซึ่งการเผยแพร่และการเรียนรู้ตัวหนังสือต้องอาศัยอิทธิพลของศาสนาพุทธ ปัจจุบันมีชนเผ่าไตที่เชื่อวชาญภาษาไตอย่างเป็นระบบและครอบคลุมจำนวนน้อยลงเรื่อยๆ ยิ่งไปกว่านั้นพวกที่รู้ภาษาไตส่วนใหญ่อายุมาก เด็กรุ่นใหม่ไม่เต็มใจที่จะเรียนรู้รูปแบบการเขียนภาษาไตทำให้การสืบทอดภาษาไตกำลังเผชิญหน้ากับวิกฤตครั้งใหญ่ แต่ในแง่ของภาษากลางภาษาไตยังคงเป็นภาษาพูดที่สำคัญที่สุดในสิบสองปันนา

อักษรไตมีเสียงพยัญชนะ 21 ตัวและสระ 91 ตัว (Fengzhu Zhao and Haiyan Zhao, 2010, p. 122) คำขยายคำนามจะอยู่หลังคำหลัก คำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยาหรือคำคุณศัพท์จะเปลี่ยนไปตามตำแหน่งคำวิเศษณ์ คำเสริมน้ำเสียงในภาษาไตมีจำนวนเยอะมากและมักอยู่ท้ายประโยค คำส่วนใหญ่จะเป็นคำประสมของคำพยางค์เดียวและพยางค์คู่ ในยุคปัจจุบันภาษาไตมีคำยืมภาษาจีนและภาษาบาลีมากมาย ตามหลักไวยากรณ์ การเรียงลำดับคำและคำไม่แท้ในภาษาไตเป็นวิธีการหลักในการแสดงความหมาย ส่วนใหญ่แล้วประธานจะอยู่หน้าคำกริยา กรรมอยู่หลังคำกริยา และส่วนขยายคำนามอยู่หลังคำนามที่ถูกขยาย ในด้านคำศัพท์ คำในภาษาไตส่วนใหญ่เป็นคำประสมของคำพยางค์เดียวและพยางค์คู่ คำเดียวที่มีหลายพยางค์มีจำนวนน้อยมากและคำที่มีมากกว่า 3 พยางค์ส่วนใหญ่เป็นคำยืม ด้านหลังคำกริยาและคำคุณศัพท์ส่วนใหญ่สามารถเพิ่มพยางค์บางคำเพื่อระบุความสั้น ความรวดเร็วหรือความอ่อนแอของการกระทำหรือเพื่อให้ความหมายของคำคุณศัพท์มีความชัดเจน มีชีวิตชีวาและมีรายละเอียดมากขึ้น

การเขียนอักษรไตมีทั้งหมด 4 แบบซึ่งแตกต่างกันไปตามพื้นที่โดยในสิบสองปันนาเรียกว่าอักษรไตลื้อ เขียนตามแนวนอนจากซ้ายไปขวาตามสัทอักษรจีนและตัวหนังสือมีลักษณะกลม ในเมืองเต๋อหงเรียกว่าอักษรไตน่า ในเขตจินผิงเรียกว่าอักษรไตจินผิงหรือไตเปิงและสุดท้ายคืออักษรไตที่นิยมบันทึกบนใบลานหรือเรียกว่าคัมภีร์ใบลานถือเป็นวิธีการเขียนที่เป็นเอกลักษณ์มากที่สุดของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต

ภาพที่ 20 หลักสูตรพื้นฐานภาษาไตที่ใช้สอนในโรงเรียนประถมและมัธยมต้น
(Ziyao Pan, 2023)

ความเชื่อทางศาสนาไต

ศาสนาพุทธดั้งเดิมนิกายหินยานหรือนิกายเถรวาทมุ่งแสวงหาการปลดปล่อยตนเองและได้เผยแผ่ศาสนาไปยังประเทศศรีลังกา จากนั้นแผ่ขยายไปยังคาบสมุทรอินโดจีนและมณฑลยูนนานของประเทศจีนโดยส่วนใหญ่นิยมอยู่ในเขตพื้นที่ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตทำให้ชนเผ่าไตส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาทหรือศาสนาพุทธนิกายฝ่ายใต้ (Yugui Gan, 1991, p. 51)

ภาพที่ 23 วัดป่าเซตัมหาราชฐานหรือวัดป่าเจเป็นวัดพระใหญ่ในเมืองเชียงรุ่ง (Ziyao Pan, 2024)

พระสงฆ์ในสิบสองปันนามี 9 ระดับ ยิ่งอยู่ในระดับสูงยิ่งมีอิทธิพลมาก (Leshan Tan and Xiaoniu Zhao, 2005, p. 23) ก่อน ค.ศ.1949 วัฒนธรรมการศึกษาของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตโดยพื้นฐานแล้วถูกจำกัดอยู่ในวัดซึ่งมีเพียงผู้ชายที่บวชเป็นพระสงฆ์เท่านั้นที่จะสามารถได้รับความรู้ทางวัฒนธรรมบางอย่างผ่านการศึกษาศาสนา เด็กชายชนเผ่าไตในสิบสองปันนาที่อายุตั้งแต่ 7-8 ขวบมักจะต้องพลัดพรากจากครอบครัวไประยะหนึ่งเพื่อเริ่มต้นชีวิตในวัดจนกระทั่งเมื่อบรรลุนิติภาวะแล้วพวกเขาส่วนใหญ่จะกลับไปเป็นสามัญชน สร้างครอบครัวและทำงาน แต่บางคนเลือกศึกษาต่ออยู่ที่วัดจนได้เลื่อนขั้นตามสมณศักดิ์และในที่สุดก็บวชตลอดชีวิต (Enchang Song, 1979, p. 38)

พื้นที่ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตได้รับอิทธิพลอย่างลึกซึ้งจากคำสอนนิกายเถรวาท เนื่องจากหลักธรรมและกฎมณเฑียรบาลเป็นระบบสังคมขั้นพื้นฐานสุดดังนั้นพระสงฆ์ไตจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกษัตริย์ผู้ปกครองเมืองเป็นอย่างมาก หนังสือประวัติศาสตร์ลื้อบันที่กล่าวถึงกระบวนการปกครองและการรวบรวมอำนาจการบริหารของสิบสองปันนาพึ่งพาทองกำลังทางศาสนาโดยตลอด ทั้งยังนำมาใช้ผลักดันกฎหมายของประเทศด้วย ผู้ปกครองเมืองมักตัดสินใจเกี่ยวกับมาตรการทางการเมืองที่สำคัญหรือแต่งตั้งถอดถอนข้าราชการในช่วงวันสำคัญทางศาสนาและในขณะเดียวกันเมื่อมีการเลื่อนตำแหน่งพระอาวุโสจำเป็นต้องได้รับการเห็นชอบจากหัวหน้าเผ่าด้วย จากความสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้การเผยแผ่ศาสนาพุทธของชนเผ่าไตมี 2 ลักษณะเด่นคือ 1) เผยแผ่จากบนลงล่างโดยได้รับการสนับสนุนจากกองกำลังปกครองและ 2) เผยแผ่อย่างเป็นสากลซึ่งมีผลกระทบอย่างลึกซึ้งและใหญ่หลวงต่อการเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของประชาชน

ศาสนาพุทธนิกายเถรวาทเหมาะสมกับลักษณะทางเศรษฐกิจธรรมชาติของชนบทไตเป็นอย่างมาก ทุกหมู่บ้านที่นี่จะมีวัด การดำเนินชีวิตของพระสงฆ์ได้รับการสนับสนุนจากคนในหมู่บ้าน และทางวัดยังรับบิณฑบาตจากผู้ศรัทธาในช่วงวันสำคัญทางศาสนาด้วย กิจกรรมทางศาสนามักจัดขึ้นพร้อมกับเทศกาลประเพณีชนเผ่าไต เช่น การสงฆ์น้ำพระ ก่อพระเจดีย์ทรายและฟังธรรมเทศนาในเทศกาลสงกรานต์ การประชุมสงฆ์ในช่วงเทศกาลเข้าพรรษาตั้งแต่วันที่ 15 เดือน 9 ตามปฏิทินไตจนถึงเทศกาลออกพรรษาวันที่ 15 เดือน 12 ตามปฏิทินไตรวมระยะเวลา 3 เดือน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมไหว้พระและตักบาตรแทบทุกเดือน

ภาพที่ 24 พระสงฆ์ในสิบสองปันนามีฐานะสูงมากและชาวบ้านยังคงรักษาประเพณีที่เกี่ยวข้อง (Ziyao Pan, 2024)

ภาพที่ 25 ป่าเจดีย์สำหรับฝังพระเกศที่มีชื่อเสียงและใช้ประกอบพิธีกรรมในสิบสองปันนา (Ziyao Pan, 2024)

การจัดการวัฒนธรรม

วัฒนธรรมคือวิวัฒนาการทางสังคมที่สร้าง “วิถีชีวิต” ของมนุษย์ให้มีการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับธรรมชาติ ดังนั้นการจัดการวัฒนธรรมจึงหมายถึงการบริหารและควบคุมกระบวนการในชีวิตทางสังคมของมนุษย์

ทฤษฎีการแสดงภาพวัฒนธรรม

ทฤษฎีการแสดงภาพวัฒนธรรม (Cultural Visualization Theory) ของ Joanne Martin เป็นทฤษฎีที่เน้นการมองเห็นและสัญลักษณ์ของวัฒนธรรม รวมถึงวิธีการที่ทำให้องค์ประกอบภาพสามารถกำหนดและสื่อถึงค่านิยมของสถานที่และความรู้สึกอันเป็นเอกลักษณ์ เช่น ศิลปะ สื่อและการออกแบบ เป็นต้น ทฤษฎีการแสดงภาพวัฒนธรรมจะนำเสนอและสื่อสารคุณค่าหลัก ความเชื่อและความหมายของวัฒนธรรมซึ่งถือเป็นทฤษฎีสนับสนุนสำหรับการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านช้างใหญ่ในอนาคต

แนวคิดของทฤษฎีการแสดงภาพวัฒนธรรมเชื่อว่าวัฒนธรรมเป็นระบบสัญลักษณ์ร่วมกันของมนุษย์ที่สามารถแสดงและเผยแพร่ผ่านสื่อภาพได้อย่างเป็นธรรมชาติ สามารถใช้องค์ประกอบต่างๆ เช่น รูปภาพ แผนภูมิ สัญลักษณ์ สี รูปทรงและพื้นที่ว่างมาแสดงออก ถ่ายทอดแนวคิดและข้อมูลเฉพาะของวัฒนธรรมเพื่อสื่อสารทางวัฒนธรรมได้ ในสาขาศิลปะ ศิลปินสามารถใช้จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพถ่าย และรูปแบบอื่นๆ เพื่อแสดงออกและแสดงคุณค่าทางสุนทรียภาพและความหมายของวัฒนธรรมเฉพาะ ในด้านสื่อมัลติมีเดียและการสื่อสาร การแสดงภาพใช้กันอย่างแพร่หลายในโฆษณา ภาพยนตร์ รายการทีวี ฯลฯ เพื่อถ่ายทอดและแสดงลักษณะความหมายแฝงของวัฒนธรรมต่างๆ ในด้านการออกแบบ การแสดงภาพจะใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ การจัดวางพื้นที่

และการออกแบบส่วนต่อประสานกับผู้ใช้เพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้บริโภค ภายใต้ภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (Joanne Martin, 2003)

อย่างไรก็ตาม การแสดงภาพวัฒนธรรมยังเผชิญหน้ากับความท้าทายและข้อควรพิจารณาบางประการ ประการแรกคือความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมตั้งนั้นในการนำเสนอการแสดงภาพจำเป็นต้องพิจารณาภูมิหลังทางวัฒนธรรมและความเข้าใจของผู้ชม ประการที่สอง การแสดงภาพวัฒนธรรมจำเป็นต้องสร้างความสมดุลระหว่างความคิดสร้างสรรค์และความถูกต้องเพื่อหลีกเลี่ยงการตีความผิดหรือทำให้ผู้ชมเข้าใจวัฒนธรรมผิดตั้งนั้นเมื่อเรา “แปรรูปวัฒนธรรม” จึงจำเป็นต้องลงพื้นที่ศึกษาอย่างละเอียด

ภาพที่ 26 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกที่นำเสนอข้อมูลทางวัฒนธรรมที่ซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น (ภาพหน้าจอของเว็บไซต์วัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ Foshan, 2024)

การคุ้มครองและสืบทอดวัฒนธรรม

ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Theory) ถูกนำเสนอโดย คณะกรรมาธิการ Brundtland ที่จัดตั้งขึ้นโดยองค์การสหประชาชาติ เป็นกรอบทฤษฎีที่ครอบคลุมซึ่ง มุ่งค้นหาความสมดุลและการประสานงานระหว่างสังคมมนุษย์ เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ทฤษฎีนี้

ตระหนักดีว่าการพัฒนาเศรษฐกิจต้องอยู่บนพื้นฐานของความยุติธรรมทางสังคม การปกป้องสิ่งแวดล้อมและมุ่งสู่ความยั่งยืนในระยะยาวเพื่อรับประกันความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนรุ่นปัจจุบันและอนาคต ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืนมีจุดเด่น 3 ประการคือ 1) เน้นความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม 2) สนับสนุนการตัดสินใจที่ครอบคลุมและการกำหนดนโยบายซึ่ง ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืนเชื่อว่าการแก้ไขปัญหาเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนมีความซับซ้อนและต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างสหวิทยาการและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่ายโดยรัฐบาล ธุรกิจ องค์กรพัฒนาเอกชนและประชาชนควรทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความร่วมมือในการกำหนดและ ดำเนินการตามนโยบายและมาตรการการพัฒนาที่ยั่งยืน 3) ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืนเสนอมุมมอง ระยะยาวและครอบคลุมโดยเน้นความรับผิดชอบต่อคนรุ่นหลังหมายถึงการตัดสินใจและการกระทำ ของคนรุ่นปัจจุบันควรสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาวและไม่ควรทำลายสิทธิ และผลประโยชน์ของคนรุ่นอนาคต (The World Commission on Environment and Development, 1987) นอกจากนี้ในระดับปฏิบัติ ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืนยังได้ขับเคลื่อนความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์และการกระทำมากมายทั่วโลกเช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การ สหประชาชาติถูกกำหนดขึ้นจากทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืนครอบคลุม 17 เป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การ ขจัดความยากจน การส่งเสริมการศึกษาด้านสุขภาพ การบรรลุความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและ การให้คำแนะนำเฉพาะสำหรับการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน (Donella H. Meadows, Dennis L. Meadows, Jorgen Randers and Willam W. Behrens III, 1972)

นับตั้งแต่ก่อตั้งประเทศจีนขึ้นใหม่ สิบสองปีมานี้ยืนหยัดปฏิบัติตามนโยบายระดับชาติใน การสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมที่โดดเด่นของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ อย่างจริงจัง ชิมซับความสำเร็จทาง วัฒนธรรมที่ยอดเยี่ยมอย่างแข็งขันและความพยายามหลายอย่างมุ่งเน้นไปที่วัฒนธรรมไต (Yunyu Li and Yi Tian, 2015, p. 36) จากข้อมูลทางสถิติพบว่า การลงทุนด้านวัฒนธรรมที่ใหญ่ที่สุดมีมูลค่า เกิน 100 ล้านหยวนโดย ค.ศ.1953 ลงทุนที่ 23,000 หยวน ค.ศ.1993 เพิ่มขึ้นเป็น 3.4 ล้านหยวน ค.ศ.2016 ลงทุน 77.223 ล้านหยวนและค.ศ.2019 ลงทุนมากถึง 120 ล้านหยวนแต่หลังจาก ค.ศ. 2020 เนื่องจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้การลงทุนขั้นพื้นฐานจะอยู่ที่ ประมาณ 100 ล้านหยวน ด้านผลการสนับสนุนอุตสาหกรรมวัฒนธรรมพบว่า ค.ศ.1953 พื้นที่ทั้งหมด ของสิบสองปีนามีสถานีวิวัฒนาการ 1 แห่งรับผิดชอบหน้าที่สืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมจนกระทั่ง ในปี 2022 ทั่วทั้งจังหวัดมีห้องสมุดสาธารณะ 4 แห่ง ศูนย์วัฒนธรรม 4 แห่ง และสถานีวิวัฒนาการ 44 แห่งซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดในระดับจังหวัด อำเภอและตำบล จังหวัดสิบสองปีนามีตลาดขนาดใหญ่ 5 แห่งที่สามารถรวบรวมและขายสินค้าได้อย่างไม่มีเงื่อนไขซึ่งตลาด 3 ใน 5 แห่งนี้ตั้งอยู่ที่เมือง เชียงรุ่ง ตลาดเหล่านี้เปิดโอกาสให้ชาวบ้านขายผลิตภัณฑ์ให้แก่บุคคลภายนอกและคิดค่าธรรมเนียม เพียงเล็กน้อยเท่านั้น (Ping Su, 2022, p. 45)

การเผยแพร่วัฒนธรรมและการพัฒนาความคิด

Richard Caves ได้นำเอาศิลปะ ความบันเทิงและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์รวมเข้าไว้ในกรอบการวิเคราะห์เศรษฐกิจโดยเขาเชื่อว่าอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ไม่ได้เป็นเพียงกลไกขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจเท่านั้นแต่ยังเป็นผู้สร้างคุณค่าทางวัฒนธรรมอีกด้วย กิจกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ไม่ได้เป็นเพียงการแสดงออกทางศิลปะแต่ยังมีมูลค่าทางเศรษฐกิจและศักยภาพในการพัฒนา วัฒนธรรมเป็นทรัพยากรที่ได้รับการประมวลผลและเปลี่ยนแปลงในทางที่สร้างสรรค์เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์และบริการที่สร้างสรรค์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้คนและนำมาซึ่งการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม

ทฤษฎีอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Industries Theory) เน้นความหลากหลายและความซับซ้อนของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงรูปแบบต่างๆ ของศิลปะและการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ เช่น ทัศนศิลป์ ดนตรี ภาพยนตร์ การออกแบบ เกมและสิ่งพิมพ์ กิจกรรมสร้างสรรค์เหล่านี้ครอบคลุมหลากหลายสาขาตั้งแต่ศิลปินและนักออกแบบไปจนถึงสถาบันวัฒนธรรมขนาดใหญ่และองค์กรสร้างสรรค์ (John Howkins, 2021) นอกจากนี้ อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ยังมีคุณค่าทางวัฒนธรรมและสังคม ส่งเสริมการปกป้องและสืบทอดความหลากหลายทางวัฒนธรรม ส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม การเผยแพร่การบริโภคผลิตภัณฑ์และบริการสร้างสรรค์ มีส่วนช่วยเพิ่มพูนชีวิตทางวัฒนธรรมของผู้คน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและการสนทนาข้ามวัฒนธรรม

อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ยังต้องเผชิญกับความท้าทายและปัญหาเช่นกันเช่น ประเด็นการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การเข้าถึงตลาดและการสนับสนุนทางการเงินซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ความยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อสังคมของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์จำเป็นต้องได้รับการเน้นย้ำเพื่อให้มั่นใจว่าการพัฒนาของพวกเขาเป็นไปเพื่อประโยชน์ของสังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม (Gay Paul and Pryke Michael, 2002)

ภาพที่ 27 John Howkins ผู้ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์
(Bu Songzhu and Zhang Suqin, 2017)

การจัดการมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

นับตั้งแต่ ค.ศ.2003 รัฐบาลจีนรับรองให้สิบสองปีนามีมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้จำนวน 99 รายการ ประกอบด้วย การรับรองระดับชาติ 11 รายการและการรับรองระดับมณฑล 26 รายการ ในการรับรองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ทั้งหมดของสิบสองปีนามีทักษะที่เกี่ยวข้องกับชนกลุ่มน้อยชนชาติไต้หวันมากกว่า 95% หรือโดยพื้นฐานหมายถึงชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต้หวัน หัวใจสำคัญทางวัฒนธรรมสิบสองปีนามี (Ling Xu, 2022, p. 57)

“จุดบอด” 4 ประการของการพัฒนาการท่องเที่ยวในสิบสองปีนามีคือ

1. ระบบการจัดการอุตสาหกรรมวัฒนธรรมยังไม่สมบูรณ์แบบส่งผลให้สินทรัพย์อุตสาหกรรมวัฒนธรรมมีสัดส่วนที่ค่อนข้างต่ำ ในปี 2015 สินทรัพย์อุตสาหกรรมวัฒนธรรมมีสัดส่วนเพียง 8.36% และอุตสาหกรรมบริการทางวัฒนธรรมมีเพียง 2.5% เท่านั้น
2. องค์กรโดยทั่วไปมีขนาดเล็ก อุตสาหกรรมการผลิตทางวัฒนธรรมที่สำคัญมีเพียง 3 แห่ง และอุตสาหกรรมการค้ามี 4 แห่งทำให้ปริมาณการผลิตทั้งหมดและช่องทางการตลาดมีค่อนข้างจำกัด
3. การพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังมีช่องว่างอยู่

4. สิบสองปันนาขาดความสามารถในการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมโดยเฉพาะขาดผู้มีความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทัวทั้งจังหวัดสิบสองปันนามีประชาชนเพียง 9,400 คนทำงานในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวหรือมีสัดส่วนรวมเพียง 5% เท่านั้น

ภาพที่ 28 ตลาดกลางคืนในสิบสองปันนา

(Ziyao Pan, 2024)

ประเทศไทยเป็นผู้ในระดับโลกในการวิจัยและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ อย่างเป็นระบบและมีคุณค่าต่อการอ้างอิงเป็นอย่างสูง ประเทศไทยเชื่อว่ามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นแบบแผนรวมที่ไม่ใช่ส่วนย่อยของวัฒนธรรมและมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมยังถือเป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง การรวมกลุ่มเศรษฐกิจโลกนำไปสู่การพัฒนาารูปแบบเศรษฐกิจที่หลากหลายทั่วโลกอย่างเสรี ภายใต้ภูมิหลังดังกล่าวทุกประเทศและทุกชาติเริ่มคิดถึงวิธีการเข้าร่วมในเศรษฐกิจโลกซึ่งนี่เป็นกระบวนการแสวงหาความทันสมัยของท้องถิ่น ปัจจุบันมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ยังคงอยู่ภายใต้แรงกดดันมหาศาล ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการคุ้มครองเชิงนโยบายเพื่อให้มั่นใจว่าวัฒนธรรมและสังคมจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและเพื่อให้แน่ใจว่าสังคมและวัฒนธรรมจะไม่ “แก้งตาย” เพราะถูกเศรษฐกิจรุกรานมากเกินไป ในทางปฏิบัติ ประเทศไทยแบ่งมรดกภูมิปัญญาทาง

วัฒนธรรมออกเป็น 7 แขนงซึ่งครอบคลุมทุกด้านตั้งแต่ชีวิตประจำวัน ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา และแม้แต่ระบบความรู้ด้านธรรมชาติ จักรวาล และสิ่งเหนือธรรมชาติ ทั้งนี้ความหมายโดยรวมสอดคล้องกับความตั้งใจเดิมของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ข้อดีของระบบวัฒนธรรมคือจะไม่มีสิ่งที่เรียกว่า “ความรู้สึกแบ่งแยก” และ “ความรู้สึกแตกกระจาย” ระหว่างผู้สืบทอดและผู้ถูกสืบทอดไม่ว่าเวลาใดก็ตาม สำหรับความรู้ด้านวัฒนธรรมจะใช้ประสบการณ์ความเคยชินมาแทนที่การเรียนรู้แบบผู้ถูกกระทำซึ่งมีความก้าวหน้าอย่างมากเมื่อเทียบกับมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศจีนในปัจจุบัน “การจัดการแบ่งส่วนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศจีนล้ำสมัยเกินไปซึ่งตรงข้ามกับประเทศไทย” (Shengchao Ba and Jun Cai, 2014, p. 136) เนื่องจากประเทศไทยมีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมทำให้การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาวบ้านในท้องถิ่นแข็งแกร่งและทำให้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนแนบชิดกันมากขึ้น งานประเภทนี้ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันทำให้วัฒนธรรมไทยกลายเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญและมีความเป็นสากลตามบริบทโลกาภิวัตน์และประสบความสำเร็จในด้านการต่อต้านการบุกรุกของวัฒนธรรมต่างประเทศซึ่งวิธีการนี้อาจกลายเป็นแนวคิดหลักสำหรับกระบวนการสร้างระบบการวิจัยในอนาคตได้ (Shengchao Ba and Jun Cai, 2014, p. 136)

ภาพที่ 29 วัฒนธรรมไทยมีความโดดเด่นและเป็นตัวแทนของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(Ziyao Pan, 2024)

ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม

ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมในความหมายกว้างหมายถึงผลิตภัณฑ์ที่ทั้งหมดที่สร้างขึ้นโดยมนุษย์และมอบให้กับสังคมซึ่งหมายถึงผลิตภัณฑ์ทางวัตถุและผลิตภัณฑ์ทางจิตวิญญาณ Jennifer Rowley นำเสนอการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ (User Engagement) หมายถึงผู้ใช้มีส่วนร่วมในการออกแบบผลิตภัณฑ์และนวัตกรรม ตลอดจนความสำคัญของประสบการณ์ผู้ใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงและส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ Jennifer Rowley เชื่อว่าผู้ใช้ไม่ได้เป็นเพียงผู้บริโภคผลิตภัณฑ์เท่านั้นแต่ยังเป็นผู้ทำงานร่วมกันในการออกแบบและนวัตกรรมผ่านการโต้ตอบอย่างใกล้ชิดและความร่วมมือกับผู้ใช้ทำให้เราสามารถเข้าใจความต้องการและความคาดหวังของผู้

ใช้ได้ดีขึ้นและสามารถนำข้อมูลเชิงลึกเหล่านี้ไปใช้ในกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการได้ การมีส่วนร่วมของผู้ใช้มีหลายรูปแบบ ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ใช้อาจแตกต่างกันไปตั้งแต่ความคิดเห็นที่ง่ายที่สุดไปจนถึงการทำงานร่วมกันของผู้ใช้และการสร้างสรรค์ร่วมกันที่ลึกซึ้ง การมีส่วนร่วมของผู้ใช้สามารถทำได้ผ่านการสำรวจผู้ใช้ การทดสอบผู้ใช้ การสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การทำงานร่วมกันของผู้ใช้ เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อมูลเชิงลึกของผู้ใช้ (Jennifer Rowley, 2017)

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ถือว่าการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ช่วยปรับปรุงคุณภาพและระดับนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์และบริการผ่านการโต้ตอบกับผู้ใช้ทำให้นักออกแบบได้รับข้อมูลและแรงบันดาลใจมากขึ้นทำให้สามารถปรับฟังก์ชัน อินเทอร์เฟซ (Interface) และประสบการณ์ผู้ใช้ได้อย่างเหมาะสมที่สุด การมีส่วนร่วมของผู้ใช้ยังสามารถลดอคติและจุดบอดในการออกแบบ ปรับปรุงการใช้งานผลิตภัณฑ์และการยอมรับได้ด้วย

ทฤษฎีด้านการออกแบบ

การออกแบบ หมายถึง การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนหรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิมและ/หรือมีรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากเดิม ปัจจุบันมีทฤษฎีด้านการออกแบบมากมายที่ช่วยให้ผู้ที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจด้านการออกแบบโดยตรงอย่างเช่นชาวนาสามารถเข้าใจวิธีการออกแบบได้อย่างง่ายดายและหนึ่งในวิธีการดังกล่าวคือการนำทฤษฎี C-K มาใช้

ทฤษฎี C-K

C แทน แนวคิด (Concept) K แทน ความรู้ (Knowledge) C-K จึงหมายถึง การผสมผสานระหว่างแนวคิดและความรู้จนการคิดเชิงออกแบบมีความสมบูรณ์ซึ่งถือเป็นวิธีคิดและหลักเหตุผลอย่างหนึ่ง ทฤษฎี C-K ถูกเสนอโดย Armand Hatchuel เดิมทีเป็นแบบจำลองที่ใช้ในการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ ความสำคัญของทฤษฎี C-K คือสามารถชี้แนะให้ผู้คนอนุมานสิ่งที่ไม่อยู่ในโลกด้วยการนำทฤษฎี C-K มาช่วยให้ผู้คนดำเนินการต่างๆ เพื่อให้สิ่งนั้นใกล้ตัวเข้ามาเรื่อยๆ และในที่สุดก็เปลี่ยน “สิ่งที่ไม่ได้อยู่จริง” ให้เป็นจริง ดังนั้นทฤษฎี C-K จึงได้รับการพิสูจน์แล้วว่าเป็นรูปแบบการจัดการที่ใช้ในการควบคุมความคิดและชี้นำผลลัพธ์ได้ (Xiaomin Liu, Linhui Luo, Liang Chen and Jiaorong Li, 2020, p. 41)

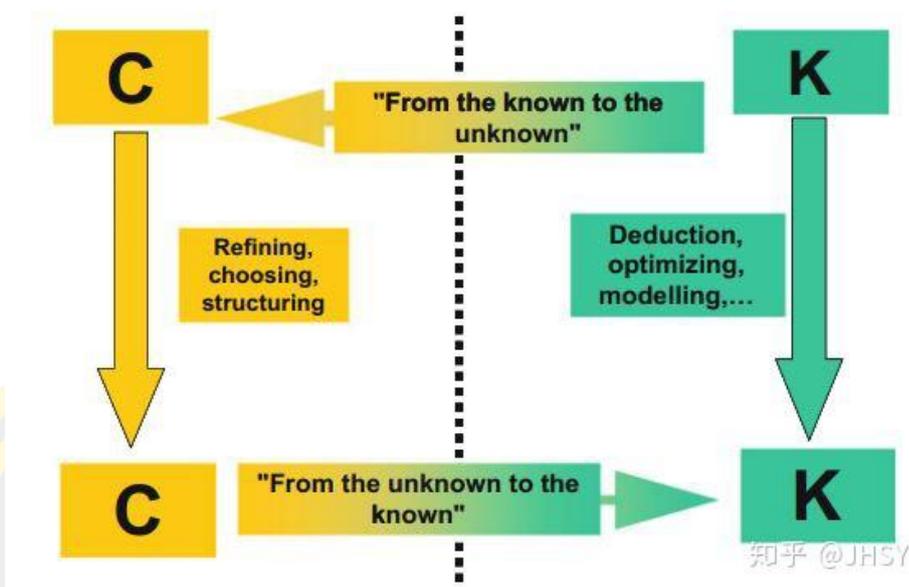
พื้นฐานของทฤษฎี C-K มาจากพื้นที่สองส่วน คือ พื้นที่แนวคิด (C) และพื้นที่ความรู้ (K) ซึ่งไม่มีโครงสร้างเดียวกันหรือตรรกะที่คล้ายคลึงกันแต่สามารถโต้ตอบกันได้ เช่น พื้นที่แนวคิดคือชุดของแนวคิดที่ยังไม่พัฒนาและไม่มีใครรู้จักซึ่งสามารถอนุมานได้ว่าเป็นจินตนาการของผู้คนเกี่ยวกับโลก เช่น “เรือที่บินได้” “ห้องนอนที่ดำน้ำได้” “ส้อมที่บางครั้งนุ่มบางครั้งแข็ง” ฯลฯ ล้วนเป็นจินตนาการของเราเกี่ยวกับอนาคตและสิ่งเหล่านี้ไม่มีอยู่จริง พื้นที่แนวคิดคือแนวคิดใดๆ ล้วนสามารถแยกออก

จากกันได้ เช่น “เรือที่บินได้” ประกอบด้วย “บินได้” และ “เรือ” “ห้องนอนที่ดำนน้ำได้” ประกอบด้วย “ดำนน้ำ” และ “ห้องนอน” “ส้อมที่บางครั้งนึ่มบางครั้งแข็ง” ประกอบด้วย “บางครั้งนึ่มบางครั้งแข็ง” และ “ส้อม” เป็นต้น เหตุผลที่ต้องแยกแนวคิดเพราะจะทำให้เราเห็นปัญหาได้ชัดเจนขึ้นเมื่อใช้พื้นที่ความรู้ (JHAY, 2018)

หลักการพื้นฐานของการใช้พื้นที่ความรู้คือการหาทางออกที่เหมาะสมให้กับแนวคิดเพื่อให้แนวคิดสามารถเป็นจริงได้หรือชี้แจงว่าส่วนใดของแนวคิดสามารถเป็นจริงได้และส่วนใดที่ไม่สามารถเป็นจริงได้โดยส่วนแนวคิดที่ไม่สามารถเป็นจริงได้มีการแก้ไข 2 วิธี คือ 1) การค้นหาทางเลือกใหม่ในความรู้จนกว่าจะบรรลุวิสัยทัศน์แนวคิดดั้งเดิม กระบวนการนี้อาจใช้เวลานาน เนื่องจากเนื้อหาในพื้นที่ความรู้จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงอยู่เสมอ 2) แนวคิดอาจจะก้าวหน้ามากหรือล้าหลังมากซึ่งอาจล้าหลังมากจนไม่มีความรู้รองรับและ ณ เวลานี้เราต้องกลับไปแก้ไขแนวคิดจนกว่าจะสามารถแก้ไขโดยใช้พื้นที่ความรู้ได้

ประโยชน์ของวิธีการนี้ชัดเจน ทฤษฎี C-K สามารถใช้ออกแบบได้ไม่จำกัดเพราะทุกคนสามารถสร้างแนวคิดได้ (Wei Yao and Xu Han, 2018, p. 92) และคนที่สร้างพื้นที่ความรู้สามารถมาจากกลุ่มใดก็ได้ ดังนั้นพื้นที่สำรองความรู้จึงใหญ่มากเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ความยากอยู่ที่การใช้ตรรกะและวิธีการบางอย่างให้ถูกต้องเพื่อช่วยให้การคิดจาก C ไปถึง K และทำให้การคิดแบบนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้นรวมถึงไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางความคิดเนื่องจากมีปัจจัยรบกวนมากเกินไป สำหรับมือใหม่หรือผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการออกแบบเลย ทฤษฎี C-K นั้นมีประสิทธิภาพและเป็นไปได้มาก

สำหรับความคิดสร้างสรรค์ ความคาดหวังที่สูงมากเกินไปมักไม่ประสบความสำเร็จ สำหรับชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ การจับคู่การออกแบบกับการผลิตให้เหมาะสมย่อมดีกว่าการกำหนดเป้าหมายการออกแบบแบบสุ่มสี่สุ่มห้า วัฒนธรรมและความเคยชิน หมายถึง การผลิตและวิธีการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น เนื้อหาเหล่านี้ถือเป็นองค์ความรู้และระบบที่มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น รวมถึงเป็นบันทึกประสบการณ์การอยู่รอดของคนชนกลุ่มน้อยในพื้นที่หนึ่ง หากนำประสบการณ์เหล่านี้มารวมกันจะสามารถกลายเป็นผลิตภัณฑ์ยอดนิยมในตลาดได้ (Zhang Ping, 2018) อย่างไรก็ตามวิธีการดังกล่าวยังห่างไกลกับการปฏิบัติจริงอยู่บ้าง สุดท้ายแล้วการชี้ให้ผู้คนทำงานเฉพาะให้สำเร็จนั้นมีความยากอยู่มาก วิธี “ลือครหัสลับ” เช่นนี้ไม่ชัดเจนพอและเมื่อเทียบกับแนวคิดความรู้ของทฤษฎี C-K ยิ่งทำให้จับต้องได้ยาก การสรุปประสบการณ์เช่นนี้ไม่เอื้อต่อการประชาสัมพันธ์และเมื่อต้องเผชิญหน้ากับมวลชนเกษตรกร วิธีการนี้ยิ่งยากต่อการทำความเข้าใจซึ่งจำเป็นต้องทำการวิจัยเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

ภาพที่ 30 แผนภาพกรอบทฤษฎี C-K
(Armand Hatchuel, 2019)

ชุดเครื่องมือในการออกแบบ

ชุดเครื่องมือในการออกแบบไม่ใช่ทฤษฎีแต่เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากสำหรับใช้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากวิธีการนี้ส่วนใหญ่ใช้แก้ปัญหาด้านการออกแบบดังนั้นจึงเรียกว่า “ชุดเครื่องมือในการออกแบบ” กลุ่มแรกๆ ที่ริเริ่มนำชุดเครื่องมือในการออกแบบมาใช้คือห้องปฏิบัติการนโยบายการออกแบบซึ่งเป็นหน่วยงานด้านการออกแบบที่ช่วยให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างรวดเร็ว

สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา นิวซีแลนด์และญี่ปุ่นล้วนมีห้องปฏิบัติการนโยบายการออกแบบเป็นของตนเอง (Ya Li and Xibin Li, 2004, p. 72) ก่อนที่รัฐบาลจะดำเนินการนโยบายใดๆ พวกเขาจะตัดสินใจผ่านบทบาทของห้องปฏิบัติการว่านโยบายนั้นเป็นไปได้หรือไม่ อีกทั้งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ห้องปฏิบัติการจะรวบรวมมาตรการโต้ตอบของแต่ละประเทศที่ประสบปัญหาเดียวกันและรวมมาตรการเหล่านี้เป็นวิธีการแก้ไขตามสถานการณ์ในประเทศตนเอง

สรุปได้ว่า การใช้ชุดเครื่องมือในการออกแบบจะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ทักษะ ปัญหา และตรรกะ

1) ทักษะเป็นโครงสร้างพื้นฐานของชุดเครื่องมือรวมถึงทักษะทั่วไปในสาขาการออกแบบ เช่น สาขาทัศนศิลป์ ได้แก่ การออกแบบโลโก้ การผลิตโปสเตอร์ การออกแบบ UI สาขาศิลปะสื่อดิจิทัล ได้แก่ การถ่ายทำ VLOG สารคดี การผลิตแอนิเมชัน สาขาศิลปะสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะอาดด้านภูมิทัศน์และการตกแต่งภายใน สาขาการออกแบบ ได้แก่ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการออกแบบตราสินค้า เป็นต้น หรือสรุปได้ว่าแนวคิดการแก้ปัญหาทุกประเภทในระเบียบการออกแบบจะถูกพิจารณาว่าเป็นส่วนหนึ่งของทักษะที่จะใช้เมื่อจำเป็นเท่านั้น

2) ปัญหาหมายถึงชุดคำถาม เราต้องรวบรวมชุดคำถามที่เกิดขึ้นจากปัญหาการนำเป้าหมายนโยบายไปใช้ เช่น ปัญหาที่ค้างคาอยู่ในพื้นที่หนึ่งหรือปัญหาบางอย่างในช่วงเวลาหนึ่งซึ่งจะแตกต่างกันไปตามประเทศ พื้นที่ ชาติพันธุ์และกลุ่มชุมชน เช่น ความปลอดภัยของผู้สูงอายุตามท้องถนนในกรุงโซล (Seoul) ประเทศเกาหลีใต้ การสืบทอดศิลปะผ้ามัดย้อมในเมืองดาลี (Dali) ประเทศจีนและการขายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของชาวบ้านในพื้นที่ชนบทประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นต้น

3) ธรรมชาติคือการใช้ชุดทักษะที่เหมาะสมในการแก้ไข้ปัญหา ดังนั้นเราจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในธรรมชาติเพราะการแก้ไข้ปัญหาไม่สามารถพึ่งพาทักษะได้เพียงอย่างเดียว เมื่อทักษะจำนวนมากถูกนำมาใช้พวกเขาจะมีการเรียงลำดับก่อนหลัง เช่น ในการแก้้ปัญหาการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรของชาวบ้าน ขั้นแรกพวกเขาจะทำการตรวจสอบภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ จากนั้นจึงออกแบบโลโก้ (Logo) ออกแบบบรรจุภัณฑ์และสุดท้ายกำหนดเวทีการขายและเปิดตัวการขาย เป็นต้น การกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานโดยทั่วไปจะมีการวางแผนก่อนเริ่มต้นทักษะและทีมงานจะตัดสินใจตามความคืบหน้าของทักษะว่าจำเป็นต้องเพิ่มทักษะใหม่หรือปรับลำดับขั้นตอนที่มีอยู่หรือไม่

วิธีการสอนนอกระบบโรงเรียน

การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) หรือการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่มีการจัดหลักสูตร ระยะเวลาในการเรียนและการวัดและประเมินผลยืดหยุ่นสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน โดยไม่เป็นการจำกัด อายุ รูปแบบการเรียนการสอนหรือสถานที่ (Ministry of Education Office of the Non-Formal and Informal Education Promotion, 2014)

แนวคิดเรื่องการศึกษานอกระบบ ไม่ได้เกิดขึ้นในช่วงเวลาอันสั้น แต่ค่อยๆ เกิดขึ้นจากการฝึกฝนทางการศึกษาและการขยายการวิจัยทางทฤษฎีที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ช่วงเวลาที่มีการนำเสนอแนวคิดเรื่องการศึกษานอกระบบอย่างชัดเจนสามารถย้อนกลับไปได้ในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะภายใต้อิทธิพลของกระแสการศึกษาตลอดชีวิตทำให้การศึกษานอกระบบเริ่มได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง ด้วยความก้าวหน้าของสังคมและความต้องการการเรียนรู้ของผู้คนที่หลากหลาย การศึกษานอกระบบจึงค่อยๆ กลายเป็นส่วนสำคัญของระบบการศึกษา ประวัติการพัฒนาศึกษานอกระบบได้ผ่านกระบวนการตั้งแต่การจดจำครั้งแรก ไปจนถึงการสำรวจเชิงลึก ไปจนถึงการปฏิบัติ

ที่กว้างขวาง ในกระบวนการนี้ทำให้ประเทศและภูมิภาคต่างๆ ได้พัฒนารูปแบบการศึกษานอกระบบที่โดดเด่นของตนเองตามเงื่อนไขที่แท้จริงของตนเอง (Zhao Xiufang and Su Baomei, 2011)

ในการพัฒนาทฤษฎีการศึกษานอกระบบ ได้มีการปรากฏบุคคลสำคัญจำนวนหนึ่ง พวกเขามีส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษานอกระบบผ่านการวิจัยเชิงทฤษฎีและการสำรวจเชิงปฏิบัติ Philip Coombs เป็นหนึ่งในผู้สนับสนุนที่สำคัญของทฤษฎีการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย เขาเสนอคำจำกัดความทั่วไปและเน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของการศึกษานอกระบบว่าเป็นการส่งเสริมการพัฒนาสังคมและการเติบโตส่วนบุคคล (Philip H.Coombs, 1968) นอกจากนี้ นักการศึกษา นักสังคมวิทยา และผู้กำหนดนโยบายบางคนยังได้ส่งเสริมการพัฒนาการศึกษานอกระบบในระดับที่แตกต่างกัน แนวคิดหลักของทฤษฎีนี้คือการทำลายขอบเขตของการศึกษาในระบบและขยายโอกาสในการเรียนรู้ไปสู่สภาพแวดล้อมต่างๆ นอกโรงเรียน พวกเขาเชื่อว่าการศึกษาไม่ควรจำกัดอยู่เพียงกำแพงของโรงเรียน แต่ควรเป็นกระบวนการตลอดชีวิตของแต่ละบุคคล การศึกษานอกระบบเน้นความยืดหยุ่นและความหลากหลายของการเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมให้บุคคลเลือกเนื้อหาและวิธีการเรียนรู้ตามความต้องการและความสนใจของตนเอง ในขณะเดียวกัน ยังมุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติจริงและความตรงไปตรงมาของการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยให้บุคคลต่างๆ เชี่ยวชาญความรู้และทักษะที่จำเป็นได้อย่างรวดเร็ว (Chen Wenlan and Xing Yunkai, 2012)

พูดง่ายๆ ก็คือ การศึกษานอกระบบไม่ได้จัดเป็นสถาบันและจัดระเบียบอย่างเข้มงวดเท่ากับการศึกษาในระบบ แต่มีความยืดหยุ่นและปรับให้เข้ากับความต้องการของแต่ละบุคคลได้มากกว่า เนื้อหาและรูปแบบการศึกษามีความหลากหลายและปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และโดยปกติไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์การสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ซับซ้อน ค่าใช้จ่ายค่อนข้างต่ำ และเหมาะสมสำหรับพื้นที่และบุคคลที่มีทรัพยากรจำกัดมากกว่า เนื่องจากลักษณะเด่นเหล่านี้ การศึกษานอกระบบจึงให้โอกาสการเรียนรู้แก่ผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการด้วยเหตุผลต่างๆ และช่วยชดเชยการขาดความรู้และทักษะ ภายใต้การแนะนำของแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต การศึกษานอกระบบได้กลายเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคคล และช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับความต้องการในการพัฒนาสังคมได้อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น แม้แต่ในพื้นที่ชนบท การศึกษานอกระบบก็สามารถทำได้อย่างรวดเร็วทำให้พวกเขาได้สัมผัสกับสังคมยุคใหม่และมีความสัมพันธ์ที่เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านต่างๆ เช่น ชุมชน สถานที่ทำงาน เป็นต้น (Zhao Hui, 2013)

วิธีการสอนชาวบ้าน

การวิจัยเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีการสอนเกษตรกรเป็นงานวิจัยที่ประเทศจีนให้ความสำคัญมาโดยตลอด เนื่องจากอุตสาหกรรมเกษตรมีสถานะที่โดดเด่น ดังนั้นนักวิชาการชาวจีนจึงแบ่งกลุ่ม

เกษตรกรไว้ค่อนข้างชัดเจนและพวกเขาจะใช้วิธีการสอนที่แตกต่างกัน ในขณะที่เดียวกันก็มีจุดประสงค์การสอนที่แตกต่างกันเล็กน้อยด้วย

ประเทศจีนแบ่งกลุ่มเกษตรกรออกเป็น 2 ประเภทคือ 1) เกษตรกรมืออาชีพ หมายถึงเกษตรกรรายบุคคลที่มีความชำนาญในการผลิตทางการเกษตรซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาไม่สูงนักและมีอายุค่อนข้างมากแต่มีความรู้ด้านการเกษตรเป็นอย่างดี 2) เกษตรกรที่ไม่ใช่มืออาชีพ หมายถึงเกษตรกรรายบุคคลที่อาศัยอยู่ในชนบทแต่ไม่ได้ยึดอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก พวกเขาจะมีอายุแตกต่างกัน มีอาชีพหลากหลายและมีความแตกต่างด้านระดับการศึกษาค่อนข้างมาก (Fen Li, 2017, p. 57)

ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มเกษตรกรประเภทใด ก่อนการพัฒนาการศึกษา ระบบความรู้ที่รอการอธิบายจะถูกปรับโครงสร้างใหม่เสมอ เราต้องแยกรายการประเด็นสำคัญและความยากของการศึกษาออกจากกันเพื่อสร้างบรรทัดฐานความรู้หลักใหม่และแยกรายการที่ค่อนข้างยากสำหรับชาวนาหรือเนื้อหาที่ไม่คุ้นเคยโดยเฉพาะเนื้อหาที่ใกล้ชิดกับชีวิตคนเมืองจะถูกนำไปเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับการตัดทิ้ง เหตุผลที่ทำเช่นนี้เพราะเกษตรกรไม่สามารถเข้าใจและเชื่อมโยงกับสิ่งที่พวกเขาไม่เห็นได้ (Zhengwei Ren, 2022, p. 17) หลังจบบางานนี้ นักการศึกษาจะเสริมเนื้อหาการสอนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตในชนบทอีกครั้งเพื่อให้แน่ใจว่าเกษตรกรสามารถเข้าใจประเด็นความรู้และความยากเหล่านั้นได้

การวิจัยยังพบว่าการเรียนการสอนในชั้นเรียนอาจเป็นวิธีที่แย่มากที่สุด (Ling Xu, 2022, p. 57) เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างเป็นทางการเป็นเวลานาน ดังนั้นความคิดที่จะให้เกษตรกรอยู่ในห้องเรียนเป็นเวลานานนั้นไม่ฉลาดและส่วนใหญ่พวกเขาไม่สามารถมีสมาธิเรียนได้นานถึง 45 นาที นอกจากนี้ เนื่องจากเกษตรกรจำเป็นต้องใช้แรงงานในการผลิตทำให้เกษตรกรจำนวนมากไม่สามารถเข้าเรียนเป็นเวลานานได้ อีกทั้งเวลาทำงานและเวลาพักผ่อนของเกษตรกรจะเหลื่อมกับเวลาสอนของโรงเรียนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (Junjun Fan, 2013, p. 103) เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นักวิจัยพบวิธีการฝ่าฟันอุปสรรค 3 ประการที่แตกต่างกันคือ 1) การใช้แพลตฟอร์มการสอนแบบให้ข้อมูลและใช้โทรศัพท์มือถือเป็นช่องทางการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของเกษตรกรที่แตกต่างกัน 2) การสอนแบบบูรณาการโดยจัดกลุ่มเกษตรกรที่มีสถานการณ์คล้ายกันและเสริมสร้างการสื่อสารระหว่างกันเพื่อให้พวกเขามีความรู้ความเชี่ยวชาญได้เร็วขึ้นและอาจารย์ยังสะดวกในการให้คำแนะนำพวกเขาด้วย 3) การเตรียมสื่อการสอนพิเศษสำหรับเกษตรกรด้วยการใช้เสียงที่คุ้นเคยหรือแม้แต่ภาษาท้องถิ่นเพื่อแสดงความรู้ทางวิชาชีพให้พวกเขาเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Kexian Lin, Tenghua Huang and Xiaowen Li, 2008, p. 29)

การจัดการด้านการเรียนรู้

การจัดการด้านการเรียนรู้เป็นกลยุทธ์และวิธีการที่นำมาใช้เพื่อปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพผลการเรียนรู้ กล่าวคือ การวางแผนการเรียนรู้ การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี

การใช้เครื่องมือการเรียนรู้ที่ถูกต้อง การจัดสรรเวลาการเรียนรู้ที่เหมาะสมและการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนจัดระเบียบเนื้อหาการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ปรับปรุงสมาธิและประสิทธิภาพการเรียนรู้ รวมถึงมีความเข้าใจและความจำที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น การนำวิธีการจัดการด้านการเรียนรู้ที่เหมาะสมมาใช้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

แผนนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสิบสองปันนา

รัฐบาลจังหวัดสิบสองปันนาเผยแพร่เอกสารนโยบายการท่องเที่ยวล่าสุดในเดือนมีนาคม ค.ศ.2023 ที่ผ่านมาเพื่อเน้นย้ำว่ารัฐบาลควรปรับปรุงนโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการรักษาสุขภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นดำเนินการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาผลิตภัณฑ์บำรุงสุขภาพ การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การสร้างตลาดการค้าและด้านอื่นๆ โดยคาดการณ์ว่าจะก่อให้เกิดรายได้รวมมากกว่า 120 พันล้านหยวนภายใน พ.ศ.2025

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ รัฐบาลจังหวัดสิบสองปันนาได้วางแผนกระตุ้นการบริโภคและเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องด้วยการพัฒนาโครงการท่องเที่ยวในชนบท ได้แก่ น้ำพุร้อน ป่าเก่าแก่ ยาไตและกีฬาสมัยใหม่ โครงการดังกล่าวข้างต้นได้รับการพัฒนาโดยการแนะนำการลงทุน จัดกองทุนสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมูลค่า 30 ล้านหยวน เปิดให้องค์กร มหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์ทุกแห่งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพระดับสูง

การพัฒนาและการก่อสร้างในชนบท รัฐบาลจังหวัดสิบสองปันนามุ่งเน้นที่การคุ้มครองมาตรฐานค่าครองชีพในพื้นที่ชนบทไม่ให้ต่ำกว่าเส้นความยากจน อย่างไรก็ตาม สำหรับหมู่บ้านข้างใหญ่แล้ว รัฐบาลจังหวัดสิบสองปันนายังไม่ได้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องทำให้ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่นี้ได้

中央人民政府门户网站 云南省人民政府门户网站 网络支持IP:6 无障碍 网上有害信息举报专区 | 网站导航

西双版纳傣族自治州人民政府
www.xsbn.gov.cn

搜索您想了解的政策/资讯/服务...

首页 州政府 政府信息公开 政务服务 政民互动 概况信息

关于开展2023年度群众评议西双版纳州外事办公室作风活动的公告

为全面贯彻党的二十大精神关于全面从严治党战略部署，深入学习贯彻习近平总书记考察云南重要讲话和重要指示精神，认真落实省委推进作风革命、效能革命工作要求，决定从即日起正式启动2023年度群众评议西双版纳州外事办公室作风活动。[详情]

通知公告>>

热点新闻 政务动态 县市动态 部门信息

@国务院 我来说
欢迎来留言

@国务院 我来说
欢迎你@国务院。你对就业、收入、教育、医疗、住房、生态环境等有什么感受？你对完善政策措施、改进政府工作有何高招与高见...

- 我州举行“雨林英才支持计划”颁证仪式 2023-07-18
- 州纪委监委启动专项整治“躺平式”干部工作 2023-07-18
- 我州各地稻谷飘香收割忙 2023-07-18
- 以绿为底 向美而行 和谐发展 我州精心勾勒绿美交... 2023-07-18
- 州政府召开重大项目现场推进会 2023-07-17
- 朱家伟率西双版纳代表团在新加坡开展经贸交流活动 2023-07-17

ภาพที่ 31 การเผยแพร่นโยบายเกี่ยวกับชาวบ้านบนเว็บไซต์รัฐบาลสิบสองปันนา (Xishuangbanna Prefecture Government Website, 2023)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เป็นตัวแทนด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสิบสองปันนาคือการวิจัยของ Li Yunyu และ Tian Yi จากสถาบันภาคีจังหวัดสิบสองปันนา (Party School of Xishuangbanna Prefecture) ซึ่งให้เห็นว่า ค.ศ.1985 รัฐบาลจีนตัดสินใจพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในสิบสองปันนาและในปีเดียวกันได้มีการจัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวสิบสองปันนาขึ้นเพื่อรับผิดชอบการพัฒนาการบริการทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะ ตั้งแต่ ค.ศ.1997 ถึง ค.ศ.2018 รัฐบาลท้องถิ่นสิบสองปันนาเคยจัดประชุมที่สำนักงานการท่องเที่ยวขึ้นรวม 5 ครั้งเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงกับการพัฒนาการท่องเที่ยวแต่ทิศทางโดยรวมของการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไม่มีการเปลี่ยนแปลง (Ping Su, 2010, p. 55)

Xu Ling (2022) ทำการวิจัยเรื่อง Thoughts on the Development of Ecotourism in Xishuangbanna พบว่าสิบสองปันนามีข้อได้เปรียบในการพัฒนาจาก “ปัจจัยภายใน” และ “ปัจจัยภายนอก” จากมุมมองปัจจัยภายใน สิบสองปันนาอยู่ในเขตภูมิอากาศป่าฝนเขตร้อนทำให้มีแหล่งทรัพยากรพืชและสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์ซึ่งเอื้อประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรม จากมุมมองปัจจัยภายนอก ประเทศจีนกำลังริเริ่มพัฒนาสู่ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ตลอดจนข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ที่สิบสองปันนาค่อนข้างใกล้ชิดกับประเทศลาว ไทย พม่า เวียดนาม ฯลฯ ส่งผลให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรม ดังนั้นจากการ

รวมกันของปัจจัยภายในและภายนอกได้สร้างข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ขั้นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมในสิบสองปีนาเป็นอย่างสูง (Ling Xu, 2022, p. 57)

การวิจัยของ Yang Xiani และ Zhao Jianhua (2021) เรื่อง Research on the Integration and Development of Tourism Industry and Cultural Industry in Xishuangbanna กล่าวว่า ในการเผชิญหน้ากับปัญหาจากภายนอกให้เพิ่มการปฏิรูปและเพิ่มการสนับสนุนนโยบายระดับชาติแล้วยังเน้นย้ำ 3 ประเด็นหลักคือ 1) การพัฒนาสิบสองปีนาในอนาคตควรมีการวางตำแหน่งทางวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักพัฒนาผลิตภัณฑ์จำเป็นต้องแปลงองค์ประกอบทางวัฒนธรรมให้เป็นผลิตภัณฑ์และใช้ข้อได้เปรียบที่สิบสองปีนาเป็นเขตชายแดนขยายความนิยมของพื้นที่ให้มากขึ้น 2) การรวมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน ห้ามแยกกันพัฒนาได้ สถานที่เล็กๆ บางแห่งต้องมีความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสร้างนวัตกรรมใหม่ให้สำเร็จได้ด้วยตนเองเพื่อดึงดูดการลงทุนจากภายนอกบนพื้นฐานของรากฐานที่มั่นคงและขยายความได้เปรียบทางอุตสาหกรรมทั้งหมดในสิบสองปีนา 3) การบ่มเพาะคนเก่ง ไม่เพียงแคฝึกฝนศิลปินทั่วไปเท่านั้นแต่ยังหมายรวมถึงเกษตรกรและนักศึกษาทั่วไปด้วยเพื่อให้ผู้คนจำนวนมากมีส่วนร่วมในการสร้างวัฒนธรรมสิบสองปีนาและให้การสนับสนุนผู้มีความสามารถอย่างต่อเนื่อง (Xiani Yang and Jianhua Zhao, 2021, p. 67) เนื่องจากบทความนี้ไม่ได้วิเคราะห์สถานการณ์หลังปี 2019 ทำให้ปัญหาบางอย่างไม่ได้รับการสะท้อนออกมา ดังนั้นในส่วนการตรวจสอบข้อมูลทางสถิติหลังจากนี้จะต้องสะท้อนข้อมูลที่ไม่มีในก่อนหน้าและต้องทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

Zhang Ping แห่งมหาวิทยาลัยศิลปะหนานจิง (Nanjing University of the Arts) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์การออกแบบหัตถกรรมดั้งเดิมและได้นำเสนอแนวคิดพื้นฐานบางประการไว้ว่าความคิดสร้างสรรค์คือการจัดระเบียบเนื้อหาของระบบความรู้ต่างๆ ใหม่ คล้ายกับการจัดกลุ่มความสัมพันธ์ของรหัสลับซึ่งสิ่งนี้จะช่วยให้เราก้าวข้ามขอบเขตของความรู้ความเข้าใจ วิธีการสร้างสรรค์สามารถแบ่งออกเป็น 3 องค์ความรู้ที่แตกต่างกันแต่ทั้งหมดมีระบบที่เชื่อมต่อกัน องค์ความรู้แรกคือวัสดุ พื้นฐานของการผลิตหัตถกรรมทุกชนิดขึ้นอยู่กับวัสดุ การจัดระเบียบวัสดุในสถานที่หนึ่งถือเป็นการกำหนดขีดจำกัดการพัฒนาและการสร้างสรรค์งานฝีมือในสถานที่นั้น ในมุมมองระบบใหญ่ วัสดุพื้นฐานมี 5 ชนิดคือโลหะ ไม้ ดิน หินและผ้า ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ควรจัดระบบวัสดุที่มีอยู่ของหมู่บ้านช่างใหญ่เพื่อตีกรอบขอบเขตแรกของการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ องค์ความรู้ที่สองคือกระบวนการคือวิธีการเฉพาะในการใช้วัสดุจนผลิตผลงานเสร็จสมบูรณ์ สิ่งนี้เป็นตัวกำหนดรูปแบบพื้นฐานของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกมาและยังเป็นเครื่องแสดงระดับหัตถกรรมท้องถิ่น (Ping Zhang, 2018)

Li Fen จากสำนักเกษตรกรรมและสัตวบาลเหอเป่ย์ จางเจียโข่ว (Hebei Zhangjiakou Agriculture and Animal Husbandry Bureau) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาของเกษตรกร เขาเชื่อว่าวิธีการศึกษาของเกษตรกรควรเน้นที่ประเด็นหลักและคำนึงถึงคุณลักษณะของเกษตรกร 4 ประการ ดังนี้ 1) ต้องรวมกลุ่มเข้ากับอุตสาหกรรมชั้นนำถึงจะทำให้เกษตรกรเข้าใจและยอมรับได้ง่าย 2) ต้องหาวิธีการฝึกอบรมให้เกษตรกรกลายเป็นครูเพื่อให้ความรู้สามารถปลูกฝังได้ในระยะยาวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น 3) ต้องมีสื่อการเรียนการสอนและต้องเข้าใจง่าย ทั้งรูปภาพและข้อความต้องสามารถรวมเข้ากับฉากการผลิตและฉากชีวิตของพวกเขา ต้องตอบสนองความต้องการด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ในระดับหนึ่งและทำให้สื่อการสอนเป็น "เพื่อนที่ดี" ที่สามารถติดตามพวกเขาไปได้ทุกที่ 4) ต้องมีวิธีการอบรมที่หลากหลายเพื่อพัฒนางานซึ่งมีแนวคิดเฉพาะ (Fen Li, 2017)

Han Lu, Liu Zuoyan และ Lin Kaiwen (2015) แห่งมหาวิทยาลัยป่าไม้ตะวันตกเฉียงใต้ (Southwest Forestry University) และสถาบันวิจัยและออกแบบการวางผังเมืองและชนบทของมณฑลยูนนาน (Yunnan Province Rural and Urban Planning Design & Research Institute) ร่วมกันเผยแพร่บทความเรื่อง การหารือเกี่ยวกับการผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร กรณีศึกษาการวางแผนสำหรับหมู่บ้านชางไห่ใหญ่ ได้แนะนำแง่มุมต่างๆ สำหรับการพัฒนาหมู่บ้านชางไห่ใหญ่ สรุปได้ดังนี้ ประการแรก หมู่บ้านชางไห่ใหญ่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 500 ปี ภูมิประเทศโดยรวมเป็นพื้นที่ราบ หลัง ค.ศ.2013 หมู่บ้านชางไห่ใหญ่ได้พัฒนาโครงการ “5 สิ่งความสะดวก” จนสำเร็จ ประกอบด้วย น้ำ ไฟฟ้า ถนน โทรศัพท์และโทรศัพท์ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานของการท่องเที่ยวในชนบท ประการที่สอง ประชากรในหมู่บ้านชางไห่ใหญ่ทั้งหมดเป็นชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตทำให้มีวัฒนธรรมไตที่ค่อนข้างแข็งแกร่งและมีทรัพยากรมากมายสำหรับพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไต ในช่วงเวลาว่างจากการทำเกษตรกรรม ชาวบ้านทั่วไปจะให้ความร่วมมือและยอมรับข้อมูลจากภายนอกค่อนข้างสูงและมีความต้องการด้านการอบรม ประการที่สาม ประชากรในหมู่บ้านชางไห่ใหญ่มีความเชื่อทางศาสนาพุทธที่เคร่งครัดมาก ภายในหมู่บ้านมีวัดพุทธหลายแห่ง ทั้งผู้หญิงและผู้ชายยังคงนิยมนิสัยชอบไปวัดเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ และเด็กๆ จะถูกส่งไปเรียนหนังสือที่วัดทำให้หมู่บ้านชางไห่ใหญ่มีรากฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาวัฒนธรรมชาวพุทธ ประการที่สี่ หมู่บ้านชางไห่ใหญ่มีรากฐานทางวัฒนธรรมการเกษตรที่ค่อนข้างดี มีประสบการณ์มากมายด้านการปลูกยางพาราและข้าว ในขณะที่เดียวกันการพัฒนาเกษตรกรรมยังทำให้มีวัดลุดิบจำนวนมากสำหรับการพัฒนางานหัตถกรรมดั้งเดิม วิธีการดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมของหมู่บ้านชางไห่ใหญ่ เช่น การทำเครื่องปั้นดินเผา น้ำตาลไต อาหารไต เป็นต้น ยังคงมีระบบการผลิตที่ค่อนข้างสมบูรณ์ (Lu Han, Zuoyan Liu and Kaiwen Lin, 2015, p. 12)

สรุปท้ายบท

สืบสองป็นนาอุดมไปด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมมากมาย วัฒนธรรมไตมีเอกลักษณ์และเป็นตัวแทนทางวัฒนธรรมของประเทศจีนและประเทศในภูมิภาคเอเชีย วัฒนธรรมไตของจังหวัดสืบสองป็นนาแตกต่างกับวัฒนธรรมไทยของประเทศไทยเพียงเล็กน้อยเท่านั้นเพราะทั้งสองมีรากฐานความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมระหว่างกันที่ลึกซึ้งมาก จากการศึกษาข้อมูลเอกสารวรรณกรรมเกี่ยวกับความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของสืบสองป็นนา ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าต่างๆ ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต การจัดการวัฒนธรรม ทฤษฎีด้านการออกแบบ ทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีการสอนชาวบ้านและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้สถานการณ์พื้นฐานของจังหวัดสืบสองป็นนาและชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต อันจะมีประโยชน์อย่างยิ่งในการใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับแนวทางการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต หมู่บ้านข้างใหญ่ต่อไป

บทที่ 3

อัตลักษณ์วัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต หมู่บ้านช้างใหญ่

การศึกษาในบทที่ 3 เป็นการลงพื้นที่ศึกษาที่หมู่บ้านช้างใหญ่ ตำบลเมืองยาง อำเภอเขียงรุ่ง จังหวัดสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ประกอบด้วยการสำรวจเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตหมู่บ้านช้างใหญ่ สถาปัตยกรรม ศิลปะและหัตถกรรม ตลาดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในสิบสองปันนาและหมู่บ้านช้างใหญ่ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้นำชุมชนที่เกี่ยวข้องเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลจากการศึกษาภาคเอกสารและการบูรณาการอัตลักษณ์เข้ากับแนวคิดเชิงทฤษฎีด้านการออกแบบสมัยใหม่

ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต หมู่บ้านช้างใหญ่

โดยทั่วไปแล้วชนเผ่าไตจะเรียกหมู่บ้านของพวกเขาด้วยภาษาพูดว่า “จ้าย” (Zhai) และชื่อหมู่บ้านของชนเผ่าไตจะมีคำว่า “บ้าน” (Man) นำหน้าและหมู่บ้านประกอบกันเป็น “เมือง” (Meng) โดยหมู่บ้านของพวกเขาจะตั้งชื่อตามชื่อสถานที่ เส้นทางและสภาพแวดล้อม เช่น บ้านน้ำซุ่น (Man Nanhun) หมายถึง หมู่บ้านที่มีน้ำซุ่น บ้านดำ (Mandan) หมายถึงหมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ดำ บ้านสีเปรี้ยว (Man Sunbiao) หมายถึงหมู่บ้านที่มีผลไม้สีเปรี้ยวและเปรี้ยวและหมู่บ้านช้างใหญ่หมายถึงหมู่บ้านช้างซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชีพเก่าแก่ของหมู่บ้านคือการเลี้ยงช้างให้กับราชวงศ์

ที่ตั้งหมู่บ้านช้างใหญ่

คุนหมิง (Kunming) เมืองหลวงของมณฑลยูนนานอยู่ห่างจากจังหวัดสิบสองปันนา 540 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 7 ชั่วโมง ในระหว่างการเดินทางจะผ่านเมืองคุนหมิง เมืองหยูซี เมืองผู่เออร์ และเมืองอื่นๆ ก่อนจะเข้าสู่ด้านทิศตะวันออกของสิบสองปันนา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของระดับความสูงทำให้เมื่อเราเข้าสู่เขตสิบสองปันนาจะสามารถรู้สึกได้อย่างชัดเจนว่ามีอุณหภูมิเพิ่มขึ้น อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปีจะอยู่ที่ประมาณ 23 องศาเซลเซียส และเคยมีอุณหภูมิสูงสุดถึง 40 องศาเซลเซียส ผู้คนทั่วไปในสิบสองปันนาจะใช้ภาษาจีนกลางในการสื่อสารเป็นหลักและมีส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังคงใช้ภาษาไต เนื่องจากสิบสองปันนาอยู่ใกล้กับบริเวณชายแดนจึงมีด่านตรวจยานพาหนะที่ผ่านไปมาอย่างละเอียด หลังจากเข้าสู่สิบสองปันนาแล้วจะพบว่าสถานที่ราชการและร้านค้าทุกแห่งมีป้ายชื่อ 2 ภาษาคือภาษาจีนกลางและภาษาไต เมื่อขับรถต่อไปทางตะวันตกเฉียงใต้จะถึงเมืองเจียงรุ่ง (Jinghong) ซึ่งเป็นเมืองหลวงของจังหวัดสิบสองปันนา รวมทั้งเป็นศูนย์กลางทางการเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม

ภาพที่ 32 หมูบ้านช้างใหญ่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเมืองเชียงรุ่งซึ่งเป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดในสิบสองปันนาและใกล้กับสถานีรถไฟความเร็วสูง

(Xishuangbanna State Government, 2019)

ภาพที่ 33 ป้ายขนาดใหญ่ล้อมรอบหมูบ้านช้างใหญ่และมีลำธารไหลผ่านหมูบ้าน

(China Urban and Rural Architectural Planning Network, 2019)

ภาพที่ 34 หมู่บ้านข้างใหญ่ค่อยๆ แผ่ขยายจากใต้สู่เหนือ ตำแหน่งสีแดงคือทางเข้าหมู่บ้าน (China Urban and Rural Architectural Planning Network, 2019)

หมู่บ้านข้างใหญ่อยู่ห่างจากใจกลางเมืองเซียงรุ่ง 25 กิโลเมตร สามารถขับรถจากเมืองเก๋าจอมสิบสองเซียง (Gaozhuang Xishuangjing) ไปได้โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที การจราจรค่อนข้างราบรื่นตลอดการเดินทางและไม่มีทางด่วน

ในหมู่บ้านข้างใหญ่มีถนนสายหลัก 4 สายซึ่งมี 3 สายเป็นแนวตั้งและอีก 1 สายเป็นแนวนอน ส่วนที่กว้างที่สุดของถนนสามารถรองรับรถสองคันที่วิ่งสวนทางกันได้และมีถนนขนาดเล็กระหว่างบ้านในหมู่บ้านกว้างประมาณ 1 เมตร แม้ว่าสิ่งอำนวยความสะดวกบนถนนจะไม่มีช่องระบายน้ำที่ชัดเจนแต่โดยรวมก็ค่อนข้างสะอาด หมู่บ้านมีลานกว้างสาธารณะ 2 แห่ง แห่งหนึ่งใช้สำหรับการประชุมหมู่บ้านที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกวัน ส่วนอีกแห่งใช้สำหรับจัดกิจกรรมในช่วงเทศกาลสงกรานต์ และการประชุมหมู่บ้านที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราวโดยมีหัวหน้าหมู่บ้านเป็นประธานประชุม สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ได้แก่ หอพระคัมภีร์ 1 แห่ง สถานที่เล่นกีฬาสาธารณะ 1 แห่ง บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ 1 แห่ง เป็นต้น นอกจากนี้บ้านที่หัวหน้าหมู่บ้านใช้เป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่ทางเข้าหมู่บ้านแล้วอาคารบ้านเรือนทั่วไปจะเป็นบ้านเดี่ยวที่มีลานบ้าน มีพื้นที่เลี้ยงสัตว์เป็นของตัวเองและค่อนข้างเป็นส่วนตัวตั้งอยู่ห่างจากบ้านอื่น ชาวบ้านหมู่บ้านข้างใหญ่ไม่เลี้ยงหมูและจะเลี้ยงเพียงสัตว์ 3 ชนิด

เท่านั้นคือไก่ วัว และสุนัข นอกจากนี้ชาวบ้านจะไม่ปล่อยสัตว์เหล่านี้เดินทั่วไปบนถนนแต่ตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าจะเลี้ยงในสนามหญ้าที่บ้านของตนเองเท่านั้น

สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

ภูมิประเทศของหมู่บ้านช้างใหญ่เป็นที่ราบและค่อยๆ แผ่ขยายจากใต้ขึ้นเหนือเป็นรูปแถบยาว หมู่บ้านหันหน้าไปทางทางหลวงทิศตะวันตกและทิศตะวันออกคือแม่น้ำล้านช้าง มีสะพานไม้สองแห่งเชื่อมระหว่างหมู่บ้านกับป่าทางทิศตะวันออก พื้นที่เพาะปลูกของชาวบ้านกระจายอยู่รอบๆ หมู่บ้านและมีป่าอยู่ใกล้กับหมู่บ้านโดยใช้เวลาเดินประมาณ 15 นาที

สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติรอบๆ หมู่บ้านช้างใหญ่มีลักษณะเด่นเป็นป่าฝนเขตร้อนและพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นหลัก มีอากาศอบอุ่น เย็นสบาย มีฝนตกชุกและชื้นตลอดปีทำให้หมู่บ้านช้างใหญ่มีพันธุ์ไม้หายาก เถาวัลย์หลากหลาย ต้นไผ่อุดมสมบูรณ์ ต้นไม้เขียวชอุ่มและมีสัตว์ป่านานาชนิดจนได้ชื่อว่า “ราชาแห่งป่าฝน”

ภาพที่ 35 สภาพแวดล้อมทั่วไปในหมู่บ้านช้างใหญ่

(Ziyao Pan, 2024)

วิถีชีวิตผู้คน

หมู่บ้านช้างใหญ่มีประชากรจำนวนมากและเป็นหมู่บ้านที่ใหญ่ที่สุดในบริเวณโดยรอบ ชาวบ้านมีความเป็นตัวของตัวเองสูง ทั้งหมดเป็นชนเผ่าไตและไม่นิยมแต่งงานกับคนนอกชนเผ่า ชาวบ้านใช้ภาษาไตสำหรับการสื่อสารในชีวิตประจำวันและใช้ภาษาจีนกลางติดต่อกับโลกภายนอกหรือดูรายการโทรทัศน์เท่านั้น หมู่บ้านแห่งนี้มีเวลาทำงานและเวลาพักผ่อนเป็นของตัวเองซึ่งเวลาของผู้ชายและผู้หญิงจะแตกต่างกัน โดยทั่วไปในเวลาเช้า 04.30 น. ผู้หญิงวัยผู้ใหญ่จะเริ่มแต่งตัวและ

เตรียมตัวไปหอพระคัมภีร์เพื่อสวดมนต์และกลับบ้านเพื่อพักผ่อนในเวลา 07.00 น. ส่วนผู้ชายมักจะออกไปทำงานในเวลา 06.00 น. และกลับบ้านเพื่อพักผ่อนตอน 08.00 น. ยกเว้นคนรุ่นใหม่ทำงานในเมืองเชียงใหม่จะไม่ทำกิจกรรมตามเวลาดังกล่าว เวลา 09.00-17.00 น. ชาวบ้านจะไม่ออกไปทำงาน แต่จะทำกับข้าวที่บ้าน เลี้ยงไก่หรือทำความสะอาดบ้าน หลังจากเวลา 20:00 น. จะเริ่มเข้าสู่ช่วงเวลาที่ชีวิตชีวา ในตอนเย็นครอบครัวส่วนใหญ่จะชอบร้องคาราโอเกะ กินข้าวและดื่มเหล้าที่ชั้น 1 ของบ้านจนถึงเวลาประมาณ 24.00 น. จะเข้าสู่ช่วงเวลาแห่งการพักผ่อน ชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่มีวิธีป้องกันตนเองที่แข็งแกร่งมากอีกทั้งชาวบ้านทุกคนรู้จักกันดีดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่จะมีคนแปลกหน้าหรือคนจากหมู่บ้านใกล้เคียงเข้าไปในหมู่บ้านได้ หากมีคนแปลกหน้าเข้าไปในหมู่บ้านจะถูกดึงตัวไปสอบสวนและผู้ที่น่าสงสัยจะถูกไล่ออกจากหมู่บ้านทันที

หมู่บ้านช้างใหญ่มีป่าหลง (เลี้ยงตง) เป็นของตัวเอง ป่าหลงมีสถานะสูงส่งมาก พวกเขาเชื่อว่าต้นไม้ทุกต้นบนภูเขาหลงเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ห้ามมิให้ผู้ใดปีน ตัด โคน ฯลฯ เว้นแต่จะสร้างบ้านบนนั้น มิฉะนั้นจะถือเป็นการไม่เคารพและดูหมิ่นเทพเจ้า ป่าหลงเป็นสุสานสาธารณะของชนเผ่าไต ผู้คนในหมู่บ้านที่เสียชีวิตจะถูกฝังที่นั่นป่ามังกรจึงเป็นสถานที่ที่สำคัญมาก

ภาพที่ 36 ภาพถ่ายชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่และการสำรวจสภาพที่พัก
(Ziyao Pan, 2024)

ภาพที่ 37 ชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ใช้ผ้าพันใบหน้าและลำคอเพื่อป้องกันแมลง
(Ziyao Pan, 2024)

ภาพที่ 38 ชาวบ้านกำลังสวดมนต์ในพิธีลงเสาบ้านใหม่
(Ziyao Pan, 2024)

ประชากรและระดับการศึกษา

หมู่บ้านช้างใหญ่ (Manzhang) ตำบลเมืองยาง (Mengyang) อำเภอเขียงรุ่ง (Jinghong) จังหวัดสิบสองปันนา (Xishuangbanna) มณฑลยูนนาน ประเทศจีน เป็นหมู่บ้านที่มีประชากรชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตอาศัยต่อเนื่องมายาวนาน

ภาพที่ 39 ทางเข้าหน้าหมู่บ้าน

(Ziyao Pan, 2024)

หมู่บ้านช้างใหญ่เป็นชุมชนที่มีศิลปะและหัตถกรรมดั้งเดิมที่ค่อนข้างเป็นระบบ ในจำนวนประชากรทั้งหมด 379 คน แบ่งเป็นช่างเครื่องปั้นดินเผา 2 คน ช่างทอผ้า 7 คน ผู้ประกอบการผลิตสุรา 3 คน พ่อครัว 12 คน ศิลปินระบำไต 2 คน เจ้าอาวาส 1 รูปและพระสงฆ์ชนเผ่าไต 8 รูป ปัจจุบันวัดประจำหมู่บ้านมีนักเรียนศึกษาอยู่ 27 คนซึ่งทั้งหมดเป็นเด็กเล็กก่อนวัยเรียน (อายุต่ำกว่า 6 ปี)

ภาพที่ 40 อาจารย์หมู่บ้านช้างใหญ่กำลังสืบทอดผลงานการทำเครื่องปั้นดินเผา
(Ziyao Pan, 2024)

ภาพที่ 41 สตรีทอผ้าในหมู่บ้านช้างใหญ่
(Ziyao Pan, 2024)

จากการลงพื้นที่สำรวจ พบว่า ประชากรทั้งหมด 379 คนมีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา 210 คน มัธยมศึกษาตอนต้น 197 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย 88 คน ปริญญาตรี 9 คน และไม่มีผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ในบรรดาประชากรทั้งหมด 379 คนมีเพียงแค่ 6 คนเท่านั้นที่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรมระยะสั้น 60 วันกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอื่นๆ

การประกอบอาชีพ

บรรพบุรุษชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตประกอบอาชีพเกษตรกรรมและการเกษตรเป็นเสาหลักที่สำคัญของเศรษฐกิจในมณฑลยูนนาน ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตหมู่บ้านช้างใหญ่อาศัยอยู่ในสภาพอากาศที่ค่อนข้างเหมาะสมทำให้พวกเขาทำอาหารและเครื่องนุ่งห่มเพียงพอมาโดยตลอด ทั้งยังมีสภาพจิตใจที่มั่นคงและสงบสุข ชาวบ้านในหมู่บ้านช้างใหญ่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การปลูกพืชไม้ผลและขยายพันธุ์พืชเป็นหลัก เนื่องจากหมู่บ้านช้างใหญ่ตั้งอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบร้อนชื้นและมีสภาพภูมิอากาศเหมาะสำหรับการผลิตทางการเกษตรทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่ปลูกข้าว ข้าวโพด ผลไม้ (เช่น ส้มโอ กล้วย เป็นต้น) กาแฟและยางพาราโดยรายได้หลักจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมคือการขายยางพาราและยางพาราถือเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรพิเศษในท้องถิ่น

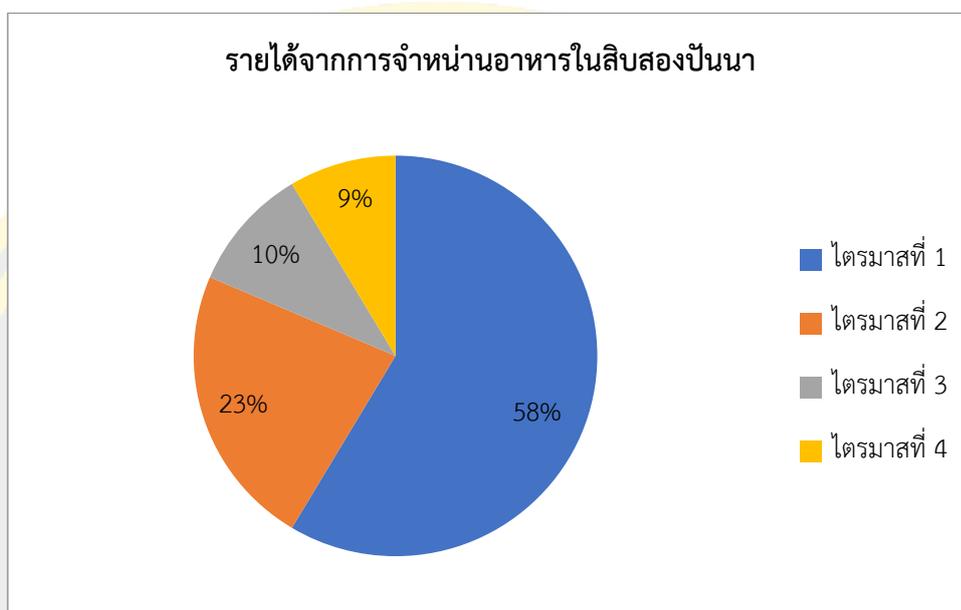
นอกจากนี้ การบริการทางการท่องเที่ยวยังเป็นอาชีพที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งเนื่องจากสิบสองปันนาได้รับความนิยมในฐานะแหล่งท่องเที่ยวทำให้ชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่เริ่มเข้าสู่อุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยวมากขึ้นเรื่อยๆ

อาหารพื้นเมือง

ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต หมู่บ้านช้างใหญ่ไม่มีข้อห้ามเรื่องอาหารการกิน รสชาติอาหารส่วนใหญ่จะเน้นที่เปรี้ยวเผ็ดและเปรี้ยวหวานเป็นหลัก อาหารหลักคือข้าวเหนียว ข้าวเจ้าและเส้นก๋วยเตี๋ยว ซึ่งเมืองเชียงรุ่งยังเป็นแหล่งผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยวชนิดหนึ่งที่เหมาะสำหรับทำอาหารเช้า ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตมีวัตถุดิบอาหารที่หลากหลายทั้งเนื้อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เนื้อสัตว์ปีก ผัก ผลไม้ เป็นต้น โดยมีแหล่งโปรตีนหลักมาจากวัว หมู ไก่และปลา ในด้านการปรุงอาหารชนเผ่าไตนิยมนำไปย่าง ดองและอื่นๆ อุปกรณ์ที่ใช้ทำอาหารนอกจากมีเตาสมัยใหม่แล้วยังนิยมใช้กั้งไม้ ใบตองและกระบอกไม้ไผ่มาทำเป็นอุปกรณ์ด้วย

ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตมีอุปกรณ์การกลั่นเหล้าเป็นของตนเอง เหล้าที่ผลิตขึ้นนี้จะมีตั้งแต่ระดับ 60 ดีกรีไปจนถึง 95 ดีกรี ชายไตสูงอายุในหมู่บ้านช้างใหญ่ชื่นชอบการดื่มเหล้าที่มีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์สูงเพราะต้องการขับเหงื่อและปรับตัวให้เข้ากับอุณหภูมิอากาศที่ค่อนข้างสูง ในด้านสินค้าพลอยได้จากการเกษตรเนื่องจากชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตบางพื้นที่ปลูกอ้อยทำให้ชนเผ่าไตมีกรรมวิธีการผลิตน้ำตาลทรายแดงเป็นของตนเองด้วย

อาหารไถมีสัดส่วนการได้รับความสนใจมากที่สุด ด้วยชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไถมีวิธีการรับประทานอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ทำให้นักท่องเที่ยวยังคงตอบรับด้วยดีเสมอมาและจากการพัฒนาของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่สมดุลทำให้นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการกินมากขึ้น

ภาพที่ 42 รายได้จากการจำหน่ายอาหารในสิบสองปันนา

(Ziyao Pan, 2023)

เทศกาลและประเพณี

ความเชื่อทางศาสนามีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อชนเผ่าไถทั่วไป พวกเขาจะบูชาพระทุกวันและมักส่งลูกหลานไปบวชเรียนที่วัดซึ่งสิ่งนี้มีผลต่อการแสดงออกของศิลปะไถเป็นอย่างสูง เนื่องจากชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไถหมู่บ้านช้างใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาททำให้งานเฉลิมฉลอง เทศกาลและประเพณีต่างๆ ของพวกเขาเกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ นอกจากนี้กิจกรรมของชาวบ้านยังมีวิวัฒนาการมาจากประเพณีหรือกิจกรรมทางศาสนาพุทธด้วย (Guoan Zhou, 1991, p. 85) เทศกาลสำคัญของชนเผ่าไถ ได้แก่ สงกรานต์ เข้าพรรษา ออกพรรษา ต้นถั่ว (Dan Ta การบูชาเจดีย์) ต้นถ่าน (Dan Tan การถวายพระคัมภีร์แก้ววัด) ประเพณีบางอย่างของชนเผ่าไถเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่ทำสืบทอดต่อกันมา ในงานเทศกาลและประเพณีจะมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมและศิลปะที่หลากหลายทั้งการแสดงร้องรำทำเพลง เล่นกีฬาพื้นบ้าน กิจกรรมพื้นบ้านและจัดมหรสพ เช่น โยนถุงดอกไม้ ก่อกองทราย ยิงบั้งไฟ กังฟู การกรวดน้ำ การใส่บาตร เป็นต้น ในขณะเดียวกัน กิจกรรมที่จัด

ขึ้นเหล่านี้ยังถือเป็นโอกาสดีที่ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตใช้แสดงวัฒนธรรมเครื่องแต่งกาย วัฒนธรรมอาหารและประเพณีอื่นๆ อย่างเข้มข้น

เทศกาล ประเพณีและงานเฉลิมฉลองบางอย่างของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย เช่น เทศกาลปีใหม่ตามปฏิทินไต และกิจกรรมบางอย่างถูกควบคุมโดยรัฐบาล เช่น ประเพณีบวชเป็นสงฆ์ (Ling Ma and Jigang Bao, 2012, p. 63) ปัจจุบันเนื่องจากอิทธิพลของวัฒนธรรมสมัยใหม่ทำให้กิจกรรมและประเพณีดั้งเดิมบางอย่างอ่อนแอลง เช่น คนหนุ่มสาวไม่เข้าร่วมในกิจกรรมโยนลูกดอกไม้่ออีกต่อไป

เนื่องจากหมู่บ้านช้างใหญ่ตั้งอยู่บริเวณชายแดนจีนใกล้กับประเทศพม่าและประเทศลาวทำให้พื้นที่แห่งนี้มีลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ที่ไม่เพียงได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมไตในประเทศจีนแต่ยังได้รับอิทธิพลจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งก่อให้เกิดประเพณีพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์

บทเพลงและระบำ

ระบำไตเป็นตัวแทนทางศิลปะไตได้มากที่สุด พวกเขาใช้การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อแสดงความเข้าใจที่ชนเผ่าไตมีต่อ “น้ำ” และ “นกยูง” (Daming Zhang, 2002, p. 52) ท่าเต้นของระบำไตค่อนข้างมั่นคง เรียบสงบและมีท่ากระโดดน้อยมาก จังหวะพื้นฐานในการเต้นส่วนใหญ่จะอยู่ในท่ากึ่งหมอบและงอเข่าซึ่งไม่เพียงจำลองท่าเดินของนกยูงเท่านั้นแต่ยังคล้ายกับช้างที่เดินอยู่ในป่าหรือแม้แต่ท่ารำของผู้ชายก็มีพลังแฝง (Yuting E, 2005, p. 94) นอกจากนี้ เนื้อหาหรือรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ทั้งหมดยังซึมซับรูปแบบและท่าทางมือมาจากศาสนาพุทธด้วย เพลงระบำไตที่พบเห็นได้บ่อยคือ เจี้ยลั่วหยง (Jia Luo Yong) หรือ เจี้ยหนานลั่ว (Jie Nan Luo)

บทเพลงไตมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการตีมีสุราของชนเผ่าไตในชนบททำให้เนื้อเพลงและทำนองมีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งกับการตีมีสุรา เพลงไตมีจังหวะที่เรียบง่าย แบ่งได้หลายประเภท เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงเศร้า เพลงมหากาพย์ เพลงทางศาสนา เป็นต้น เพลงพื้นบ้านส่วนใหญ่มักขับร้องตอนคนหนุ่มสาวไปทำงานที่ทุ่งนา ไปป่าเพื่อล่าสัตว์หรือเพลงคู่ชายหญิง เนื้อหาบ้างก็แสดงความรัก ยกย่องบ้านเกิด ชีวิตที่เป็นสุขและบ้างก็แต่งสด ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตหมู่บ้านช้างใหญ่มีบทเพลงเกี่ยวกับศาสนามากมายและในสิบสองปีนามีเพลงสำหรับบูชาพระพุทธเจ้าทั้งแบบเพลงช้าและเพลงเร็ว นอกจากนี้ยังมีเพลงสะกดจิต เพลงกล่อมเด็กและอื่นๆ (Xu Chen, 2013, p. 74) ในช่วงงานสำคัญ ผู้นำชนเผ่าจะเชิญศิลปินมาแสดงและร้องเพลงที่หมู่บ้านและตั้งชื่องาน “จันฮา” (Zanha) (Song Wang, 1980, p. 55)

แหล่งท่องเที่ยว

ภายในหมู่บ้านช้างใหญ่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ แต่ใกล้ๆ กับหมู่บ้านช้างใหญ่มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและพื้นที่คุ้มครอง คือ เขตอนุรักษ์ธรรมชาติแห่งชาติสิบสองปีนนาและเขตอนุรักษ์ธรรมชาติแห่งชาติบ้านทิง (Manting) เขตอนุรักษ์ธรรมชาติทั้งสองแห่งนี้

เป็นพื้นที่ปกป้องสัตว์หายากจำนวนมาก เช่น ช้างเอเชีย ลิงสีทอง นกยูงเขียว ฯลฯ นอกจากนี้ที่นี่ยังมี น้ำตก ลำธาร และทะเลสาบมากมายก่อให้เกิดภูมิทัศน์ของระบบน้ำที่สวยงาม

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้านช้างใหญ่ค่อนข้างพื้นฐาน มีร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ สถานฝึกอบรมหรือสถานที่จัดเลี้ยงเพียงไม่กี่แห่งเท่านั้นและยังไม่มีการจัดตั้งสถานที่ท่องเที่ยวที่ค่อนข้างสมบูรณ์ดังนั้นการสำรวจจึงมุ่งเน้นไปที่สถานที่ท่องเที่ยวโดยรอบ

Dai Nationality Garden เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสาธารณะตั้งอยู่ใจกลางเมืองเชียงรุ่ง เป็นหนึ่งในจุดแสดงวัฒนธรรมไตที่สำคัญ มีอาคารและการตกแต่งสวนตามแบบวัฒนธรรมไตดั้งเดิมทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต เครื่องแต่งกาย และประเพณีดั้งเดิมของชนเผ่าไตได้ นอกจากนี้ยังมีการแสดงวัฒนธรรม งานฝีมือและอาหารอันโอชะในสวนให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับเสน่ห์อันเป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่าไตได้อย่างเต็มที่

ภาพที่ 43 ทางเข้า Dai Nationality Garden

(Ziyao Pan, 2024)

เมืองโบราณเมืองลื้อ (Mengle) ตั้งอยู่ห่างจากเมืองเชียงรุ่งไปทางตะวันตกเฉียงเหนือ ประมาณ 25 กิโลเมตร เป็นเมืองโบราณที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดีที่สุดในสิบสองปันนา เมืองโบราณเมืองลื้อสร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์หมิง มีอาคารแบบดั้งเดิมและโบราณวัตถุทาง

วัฒนธรรมไว้มากมาย เช่น กำแพงเมืองโบราณ ประตุมือง วัด และถนนโบราณ นักท่องเที่ยวสามารถเดินเล่นในเมืองโบราณเพื่อสัมผัสถึงประวัติศาสตร์และบรรยากาศโบราณ

ภาพที่ 44 วัดพระใหญ่ในเมืองโบราณเมืองลือ สิบสองปันนา
(Ziyao Pan, 2024)

สวนพฤกษศาสตร์เขตร้อนตั้งอยู่ที่ชานเมืองตอนใต้ของเมืองเชียงรุ่ง และเป็นสวนพฤกษศาสตร์เขตร้อนที่ใหญ่ที่สุดในมณฑลยูนนาน มีพันธุ์ไม้เขตร้อนหลากหลายชนิด รวมทั้งดอกไม้แปลกตา ต้นปาล์มสูง และผลไม้เมืองร้อน นักท่องเที่ยวสามารถเดินเล่นในสวน เพลิดเพลินกับพันธุ์ไม้หลากสี และเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะและสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยาของพืชเมืองร้อน

ภาพที่ 45 แผนที่ของสวนพฤกษศาสตร์เขตร้อน สิบสองปันนา
(Ziyao Pan, 2024)

สถาปัตยกรรมในหมู่บ้านช้างใหญ่

ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีนที่ใช้สิ่งปลูกสร้างแบบอาคารยกพื้นสูง เช่น บ้านเรือน วัดและสิ่งก่อสร้างในการเกษตร หมู่บ้านดั้งเดิมส่วนใหญ่ในสิบสองปันนามีประวัติศาสตร์ยาวนาน จากการสำรวจพบว่าหมู่บ้านมากกว่า 80% มีอายุมากกว่าหนึ่งพันปี ทุกหมู่บ้านที่ชนเผ่าไตอาศัยอยู่ร่วมกันจะมีวัดสำหรับประกอบศาสนกิจ

บ้านเรือนที่อยู่อาศัย

โครงสร้างบ้านเรือนในหมู่บ้านช้างใหญ่ส่วนใหญ่มีรูปแบบตามสถาปัตยกรรมไตทั่วไป กล่าวคือ เป็นบ้านที่มีเสาค้ำและผนังทำจากไม้และไม้ไผ่ เป็นโครงสร้างไม้อิสระที่มีหลังคามุงจากหรือแผ่นไม้ไผ่ซึ่งเหมาะกับสภาพอากาศเขตร้อนในท้องถิ่น ภายในบ้านมักจะมีห้องต่างๆ อยู่หลายห้อง เช่น ห้องนั่งเล่น ห้องนอน และห้องครัว

บ้านของชนเผ่าไตในหมู่บ้านช้างใหญ่ทุกหลังจะมีหิ้งพระและบนหิ้งพระจะมีพื้นที่สำหรับวางดอกไม้ เครื่องดื่มและอาหารไว้ด้านหน้า ในหมู่บ้านช้างใหญ่เรียกหิ้งพระนี้ว่า “ผีเรือน” (Pi En) ซึ่งมีตำนานเล่าว่าสามารถอวยพรครอบครัวให้อยู่เย็นเป็นสุข นอกจากนี้ชนเผ่าไตในหมู่บ้านช้างใหญ่ยังชอบเขียนคำมงคลเป็นภาษาไตห้อยประดับบ้านและในห้องนั่งเล่นจะมีการแขวนรูปถ่ายบรรพบุรุษในตระกูลและรูปถ่ายภาพหมู่ของเด็กๆ

ภาพที่ 46 ลักษณะที่พิกอาศัยของชาวบ้าน
(Ziyao Pan, 2024)

วัด

วัดมีบทบาทสำคัญทางศาสนาและวัฒนธรรมในชุมชนท้องถิ่น เดิมทีหมู่บ้านข้างใหญ่มีวัดประจำหมู่บ้านเป็นของตัวเองแต่พังลงในระหว่างการสร้างใหม่ทำให้ชาวบ้านต้องสวดมนต์และบูชาพระที่บ้านเป็นประจำทุกวัน เด็กๆ สามารถไปเรียนหนังสือที่หอพระคัมภีร์ประจำหมู่บ้านเพื่อเรียนรู้พระไตรปิฎกและความรู้ด้านชีวิตบางอย่างจากพระสงฆ์ซึ่งเป็นรูปแบบการศึกษาอย่างหนึ่งของหมู่บ้าน จนเผ่าไตทำให้พระสงฆ์ได้รับความเคารพเป็นอย่างสูงเพราะไม่เพียงแต่มีความรู้สูงเท่านั้นแต่ยังคุ้นเคยกับวิถีการเข้ากับชาวบ้าน บางหมู่บ้านในเมืองเชียงรุ่งพระถึงกับสอนเด็กๆ ทำคัมภีร์ใบลานและวาดภาพด้วยสีเทียน

วัดไต่จะสร้างขึ้นบนที่สูง มีป่าไม้เขียวขจีและมีทัศนียภาพดีที่สุดใน รูปแบบสถาปัตยกรรมของวัดไต่มักจะใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมตามแบบฉบับของศาสนาพุทธ ได้แก่ “เจดีย์” ซึ่งอยู่ในรูปทรงปิรามิดและประกอบด้วยหลายชั้น ภายในวัดมีพระพุทธรูปและเครื่องสักการะ มักใช้เป็นสถานที่สำหรับสวดมนต์ บูชา ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและการเรียนการสอนให้กับเด็กผู้ชาย ภายในวัดทั่วไปจะมีสิ่งปลูกสร้างประกอบด้วยศาลาการเปรียญ กุฏิสงฆ์ กลองเพล โบสถ์และวัดพุทธขนาดใหญ่จะมีสถูปเจดีย์ด้วย

ศิลปะและหัตถกรรมของหมู่บ้านช้างใหญ่

หัตถกรรมพื้นบ้านชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต หมู่บ้านช้างใหญ่มีหลายประเภท เช่น การหมักเหล้า ทำน้ำตาล ปลูกยาง คัมภีร์โบราณ เป็นต้น แต่หัตถกรรมพื้นบ้านที่โดดเด่นและมีชื่อเสียงมากที่สุดคือผ้าทอไตและเครื่องปั้นดินเผาซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ผ้าทอไต

จากบันทึกการถวายเครื่องราชบรรณาการแก่ราชสำนักสามารถอนุมานได้ว่าผ้าทอของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตปรากฏขึ้นครั้งแรกในสมัยราชวงศ์ถังและได้รับการตั้งชื่อว่า “ผ้าทอไต” ในอดีตราชสำนักได้จะแบ่งงานให้แต่ละหมู่บ้านทำเครื่องราชบรรณาการ เช่น หมู่บ้านหลวนเตียนมีหน้าที่ทอผ้าสำหรับใช้ในราชสำนักทำให้ที่นี่เป็นหมู่บ้านผ้าทอไตที่มีชื่อเสียงทางประวัติศาสตร์และเป็นบ้านเกิดของผ้าทอไต ในช่วงประมาณ ค.ศ.1994-1995 การท่องเที่ยวในสิบสองปีนนาได้รับการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วทำให้ครั้งหนึ่งหมู่บ้านหลวนเตียนเคยยึดการทอผ้าเป็นธุรกิจหลักในการผลิตสินค้าสำหรับตลาดอุตสาหกรรมวัฒนธรรมในพื้นที่เมืองเชียงรุ่งและในยุคที่รุ่งเรืองที่สุดเคยมี ชาวบ้านกว่า 60% ทำอาชีพทอผ้า

ผ้าทอไตของหมู่บ้านช้างใหญ่มี 2 ประเภทคือผ้าฝ้ายและผ้าไหม โดยทั่วไปการทอผ้าฝ้ายจะใช้วิธีเส้นพุ่ง สีที่นิยมคือสีแดงหรือสีดำและใช้เส้นด้ายฝ้ายธรรมชาติเป็นพื้น ส่วนการทอผ้าไหมจะมีทั้งแบบเส้นพุ่งและการทอผ้าเกาะ การทอผ้าทั้งสองแบบนี้มีความแตกต่างกันในวิธีการทอและการนำเสนอลวดลายบนผ้า หญิงชนเผ่าไตมักใช้เวลาว่างทอผ้า ลวดลายที่พบเห็นได้บ่อย ได้แก่ ดอกบัว หมาก นกยูง ช้าง กิเลน มังกร นกยูง เจดีย์ เป็นต้น ปัจจุบันชนเผ่าไตในหมู่บ้านช้างใหญ่มุ่งเน้นพัฒนาเทคโนโลยีการทอผ้าฝ้ายเป็นหลัก (Bo Long, Feng Zhao, Ziyang Wu and Jie Peng, 2011, p. 211) ผ้าทอไตส่วนใหญ่มักเป็นลายเดี่ยวหรือลายต่อเนื่องซ้ำๆ บนพื้นหลังสีขาวและลายทอบางลายจะเป็นรูปทรงของเงาด้านข้างซึ่งแสดงถึงความสดใสและชัดเจน นอกจากนี้การศึกษายังแสดงให้เห็นว่าผ้าทอไตให้ความสำคัญกับความสมมาตร ความคมชัดและความต่อเนื่องของลวดลาย รวมถึงให้ความสำคัญกับการผสมผสานระหว่างเส้นสายที่เบาบางและแน่นหนาเพื่อแสดงถึงรูปแบบที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม (Le Gao, 2012, p. 47)

เครื่องปั้นดินเผาไต

หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาไตเป็นทักษะสำคัญของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตที่ได้รับบันทึกไว้ในมหากาพย์ “Bata Maga Peng Shangluo” เนื่องจากเครื่องปั้นดินเผาไตในหมู่บ้านช้างใหญ่ส่วนใหญ่ทำบนแป้นหมุนดังนั้นจึงเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่าเครื่องปั้นดินเผาแป้นหมุน บนพื้นผิวของเครื่องใช้ที่ผลิตจากเครื่องปั้นดินเผาจะมีรอยประทับที่เกิดจากไม้ตีซึ่งถือเป็นกระบวนการผลิตที่ค่อนข้างเก่าแก่

การผลิตเครื่องปั้นดินเผาไต้หวันบ้านช้างใหญ่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับวัสดุที่เข้มงวดมากส่วนใหญ่จะใช้ดินเหนียวผสมกับทรายและหินในการปรับปรุงประสิทธิภาพการปั้นขึ้นรูปส่งผลให้การผลิตเครื่องปั้นดินเผาทำได้เฉพาะในบางหมู่บ้านที่มีวัสดุดังกล่าวและพื้นที่ชนบทที่มีการเผาเครื่องปั้นดินเผา ค่อนข้างกระจุกตัวอยู่ร่วมกัน เครื่องมือหลักในการทำเครื่องปั้นดินเผาได้แก่ แป้นหมุน ไม้ตีขึ้นรูป ไม้เกลี่ยดิน ลูกหิน เป็นต้น กระบวนการทางเทคนิคหลัก ได้แก่ การตำดิน โม่ดิน ผสมทราย ชับน้ำ วางบนแป้นหมุน ขึ้นรูป ตากแห้ง เตรียมเผาและเผา ในกระบวนการเผาส่วนใหญ่จะใช้ทั้งวิธีเผาในที่โล่งแจ้งหรือเรียกว่าการสุมเผาและเผาแบบปิดโดยชุดหลุมลงไปใต้ดิน การปั้นเครื่องปั้นดินเผาไต้หวันวิธีการที่หลากหลายมาก เช่น ปั้นบนแป้นไม่มีที่หมุน ปั้นบนแป้นหมุนเท้า ปั้นแป้นหมุนมือ จวบจนวันนี้หมู่บ้านที่ผลิตเครื่องปั้นดินเผาบางแห่งก็ยังไม่ใช้แป้นหมุนไฟฟ้าเพราะต้องการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมนี้

การศึกษาตลาดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในสิบสองปีนา

สิบสองปีนามีสัตว์เฉพาะถิ่นหลายชนิดและพืชพรรณจำนวนมากมีเอกลักษณ์ตามแบบวัฒนธรรมใต้ดงนั้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวจึงมีการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องมากมาย จากผลการสำรวจตลาดชี้ให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์มากกว่าครึ่งหนึ่งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมใต้และครอบคลุม 3 ประเภท ได้แก่ เครื่องดนตรี เสื้อผ้าและอาหาร โดยนักท่องเที่ยว โรงแรมและอุตสาหกรรมบริการทั่วทั้งจังหวัดสิบสองปีนาเป็นผู้มีบทบาทหลักในการบริโภคผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเหล่านี้ นอกจากนี้ในรายงานของรัฐบาลยังกล่าวว่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวจำนวน 21% นำเข้ามาจากประเทศไทย ลาว พม่าและมาเลเซีย ประเภทผลิตภัณฑ์ที่นำเข้า ได้แก่ น้ำมันหอมระเหย สบู่ ยาสูบ ของเล่นและอาหาร (Ping Su, 2022, p. 22)

ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในสิบสองปีนาได้รับการพัฒนาและดำเนินธุรกิจมาหลายปีจนต่อมาเกิดเป็นระบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ ของที่ระลึก หัตถกรรมพื้นบ้านและอาหารพื้นเมือง สถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในสิบสองปีนา เช่น ร้านค้าแผงลอยที่ขายปลีกสินค้าอยู่รอบๆ สถานที่ท่องเที่ยว ร้านขายของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว ตลาด ร้านข้างถนน เป็นต้น ค่อนข้างกระจุกตัวโดยมีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองเชียงรุ่งซึ่งเป็นเมืองหลวงมีร้านค้าทั้งหมด 437 ร้าน ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่คือผ้าทอไต้หวัน เครื่องปั้นดินเผาแป้นหมุน ชลุน้ำเต้า จักสานไม้ไผ่ ไม้แกะสลัก หัตถกรรมสบู่ ดอกไม้แห้ง ผลไม้เมืองร้อน เครื่องยาไต้หวัน อาหารไต้หวัน (บาร์บิคิว ยำ ข้าวหลาม) ไปรษณียบัตร หนังสือ แผ่นซีดี พัด จี้ ภาพวาดสียูนนาน เสื้อยืดพิมพ์ลายวัฒนธรรม เป็นต้น จากการลงพื้นที่สำรวจในสิบสองปีนาตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงธันวาคม ค.ศ.2022 ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและประเด็นที่เกี่ยวข้องมากมาย

ภาพที่ 47 การเยี่ยมชมโรงงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเป๋นหมุน Yumeng
(Ziyao Pan, 2024)

จากความพยายามอย่างหนักตลอดหลายปีที่ผ่านมา ในที่สุดรัฐบาลท้องถิ่นสิบสองปันนาได้
สร้างแบรนด์จนเสร็จสมบูรณ์ โดยรายการที่มีชื่อเสียงที่สุดแสดงไว้ในตารางด้านล่างต่อไปนี้

ตารางที่ 2 รายชื่อแบรนด์ที่มีชื่อเสียงที่สุดในสิบสองปันนา

ประเภท วัฒนธรรม	ชื่อแบรนด์	การลงทุน ของรัฐบาล (หยวน)	การลงทุน ของบริษัท (หยวน)
ธรรมชาติ	1. หุบเขาซ้างป่า 2. ต้นยางนา (<i>Parashorea chinensis</i>) 3. สวนพฤกษศาสตร์เขตร้อน	100 ล้าน	600 ล้าน
ชนกลุ่มน้อย	1. แก้วจอมสิบสองเขียง 2. สวนไต (Dai Zu Yuan)	100 ล้าน	3,000 ล้าน
ศาสนาพุทธ	1. วัดป่าเซตัมหาราชฐานหรือวัดป่าเจ (Zongfo Temple) 2. วัดหลวงเมืองลี่ (Meng Le Buddhist) 3. ศาลาแปดเหลี่ยม	70 ล้าน	100 ล้าน
ประเพณี	1. สงกรานต์ 2. ศิลปวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง	20 ล้าน	50 ล้าน

ประเภท วัฒนธรรม	ชื่อแบรนด์	การลงทุน ของรัฐบาล (หยวน)	การลงทุน ของบริษัท (หยวน)
	3. ลอยกระทง		
ชา	1. เมืองจิ่งไห่ (Meng Jinglai) 2. กระทั่งแม่น้ำจินัว (Jinuo Atockade Village) 3. ร้านชาต้าอี้ (Taetea)	50 ล้าน	50 ล้าน

(Ziyao Pan, 2021)

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวในสิบสองปี

เมื่อพิจารณาจากรายงานของรัฐบาลสิบสองปีพบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าสิบสองปีใน ค.ศ.2018 มีจำนวน 40.431 ล้านคน ค.ศ.2019 จำนวน 48.5321 ล้านคนและ ค.ศ.2020 จำนวน 19.8546 ล้านคน หลังจากปี 2020 จำนวนนักท่องเที่ยวในสิบสองปียังคงที่อยู่ประมาณ 27.21 ล้านคน โดยในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวชาวจีนเฉลี่ย 99% และนักท่องเที่ยวต่างชาติ 0.07% ซึ่งส่วนใหญ่มาจากยุโรปและอเมริกาแต่มีนักท่องเที่ยวจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ค่อนข้างน้อย (Chengyun Luo, 2020, p. 74)

สิบสองปีเป็นแหล่งรวมนักท่องเที่ยวจากหลายพื้นที่ นักท่องเที่ยวชาวจีนส่วนใหญ่เดินทางมาจากยูนนาน รองลงมาคือภาคเหนือของประเทศจีน ได้แก่ ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ ฉงชิ่ง เสฉวน เหนือเป่ย์ อานฮุย มองโกเลียใน เป็นต้น และนักท่องเที่ยวชาวจีนกลุ่มสุดท้ายมาจากเซี่ยงไฮ้ ฮองกง มาเก๊า และไต้หวัน นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่มาจากประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส และเกาหลีใต้ รองลงมาคือไทย ญี่ปุ่นและสุดท้ายคืออิตาลี ออสเตรเลียและรัสเซีย เป็นต้น

จากการสำรวจข้อมูลนักท่องเที่ยวในสิบสองปีด้วยแบบสอบถาม 263 ชุด แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาย 53% และนักท่องเที่ยวหญิง 47% พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 20 ปี และอายุระหว่าง 21-30 ปี รองลงมาคืออายุ 31-40 ปี แต่มีนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 41 ปีขึ้นไปค่อนข้างน้อย ในด้านการประกอบอาชีพพบว่ามีส่วนของผู้ที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการศึกษาและการเผยแพร่วัฒนธรรมสูงที่สุดคือ 22% และ 23% ตามลำดับ รองลงมา 19% เป็นข้าราชการหน่วยงานรัฐ 12% เป็นพนักงานการเงินและประกันและอีก 5% เป็นผู้เกษียณอายุซึ่งมีจำนวนต่ำกว่าที่ผู้วิจัยคาดการณ์ไว้มาก

โครงสร้างระดับวัฒนธรรมและระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวมีอิทธิพลอย่างมากต่อวิถีการท่องเที่ยว การรับรู้และประสบการณ์ท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวในสิบสองปีนนาส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทำให้นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีการศึกษาในระดับที่ค่อนข้างสูง และมีความรู้เรื่องวัฒนธรรมในระดับหนึ่งและจากการสำรวจในครั้งนี้สามารถพิสูจน์ได้ว่าประเด็นดังกล่าวถูกต้องเพราะนักท่องเที่ยว 73% เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง ประกอบด้วย ระดับปริญญาเอก 1% ระดับปริญญาโท 9% ระดับปริญญาตรี 43% ระดับปวส. 20% และระดับมัธยมปลายหรือต่ำกว่ามีเพียง 27% เท่านั้น

รูปแบบการเดินทางที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบ พบว่า 57% ชอบการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง (แบบอิสระ) 16% ใช้บริการบริษัทนำเที่ยวในพื้นที่ 13% เดินทางมากับกลุ่มเพื่อน 8% ซื้อทัวร์หน้าสถานที่ท่องเที่ยวและอีก 6% เลือกเดินทางด้วยวิธีการอื่นๆ โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 31 ปี จำนวน 62% ชื่นชอบการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง (แบบอิสระ) ด้วยรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่หลากหลายทำให้นักท่องเที่ยวต้องการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่หลากหลายเช่นกัน ดังนั้นการออกแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงความหมายแฝงทางวัฒนธรรม การผลิตที่ประณีตสวยงาม พกพาสะดวกและราคาสมเหตุสมผลถึงจะสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ผลสำรวจพบว่า 73.1% กระจุกตัวอยู่ที่ค่าใช้จ่ายตายตัว ได้แก่ ค่าที่พัก 24.8% ค่าอาหารเครื่องดื่ม 18.5% ค่าเดินทาง 15.4% ค่าตัวจุดชมวิว 14.4% และมีค่าใช้จ่ายที่ไม่ตายตัว ได้แก่ ค่าซื้อสินค้าและค่าความบันเทิงคิดเป็น 14.4% และ 12.5% ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าการบริโภคการท่องเที่ยวในสิบสองปีนนาส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายตายตัว นอกจากนี้ ผลการสำรวจการซื้อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวยังพบว่า นักท่องเที่ยว 27% ใช้จ่ายน้อยกว่า 10% นักท่องเที่ยว 41% ใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 10-20% นักท่องเที่ยว 20% ใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 20-30% และใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 30-40% และ 40% ขึ้นไปมีนักท่องเที่ยวอยู่ที่ 6% เท่ากัน จากข้อมูลเหล่านี้จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยว 68% ใช้จ่ายไม่เกิน 20% ไปกับการซื้อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการบริโภคผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในสิบสองปีนนาค่อนข้างน้อยและมีพื้นที่สำหรับการพัฒนาอีกมาก

สถิติการจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในสิบสองปีนนา

ตลาดการท่องเที่ยวในสิบสองปีนนาส่วนใหญ่อยู่บริเวณรอบๆ เมืองเชียงรุ่ง มีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ 4 แห่ง ได้แก่ วัดหลวงเมืองลื้อและหุบเขาช้างป่าได้รับการลงทุนสร้างโดยรัฐบาล ส่วนน้ำวนต้าและเมืองใหม่แก้ออมสิบสองเชียงได้รับการลงทุนสร้างโดยบริษัทเอกชนจีน นอกจากนี้สิบสองปีนนายังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวอื่นๆ กระจายตัวอยู่ในหมู่บ้าน ตามสถิติข้อมูลของจังหวัดสิบสองปีนนา ค.ศ.2021 ระบุว่าเมืองเชียงรุ่งมีหมู่บ้านธรรมชาติรวมทั้งสิ้น 110 แห่งแต่มีเพียง 32

หมู่บ้านเท่านั้นที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและหมู่บ้านที่มียอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสูงสุด 10 อันดับแรกในสิบสองปีนามีดังนี้

ตารางที่ 3 หมู่บ้านที่มียอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสูงสุด 10 อันดับแรกในสิบสองปีนา

ชื่อหมู่บ้าน	ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ประจำ ค.ศ.2021
1. เฮ้อไค (He Hai)	51,250 หยวน
2. บ้านซำงใหญ่ (Man Zhang)	31,547 หยวน
3. บ้านหลงโค่ว (Man Longkou)	22,650 หยวน
4. ป้าหน้า (Ba Na)	21,987 หยวน
5. บ้านคังวาน (Man Kangwan)	19,850 หยวน
6. บ้านหย่วน (Man Yuan)	15,330 หยวน
7. บ้านหลวนเตียน (Man Luandian)	9,880 หยวน
8. บ้านน่าसान (Man Nasan)	9,780 หยวน
9. บ้านสำห้าว (Man Sahao)	6,500 หยวน
10. บ้านเปี้ย (Man Bie)	5,000 หยวน

(Ziyao Pan, 2021)

ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่จำหน่ายอยู่ในหมู่บ้านเหล่านี้มี 2 แบบคือ 1) ชาวบ้านผลิตเอง ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผาปั้นหมุน ผ้าทอไต ดัดกระดาษไต ดนตรีไต (ขลุ่ยน้ำเต้า) เหล้าหมักไต หนังกวไต เนื้อตากแห้ง เป็นต้น และบางหมู่บ้านขายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวประเภทเดียว เช่น บ้าน หลวนเตียนขายเฉพาะผ้าทอไต 2) การนำเข้ามาจากพื้นที่อื่นโดยมีตลาดค้าส่งเป็นผู้ให้บริการจัดหาสินค้า ผลิตภัณฑ์จากพื้นที่อื่นส่วนใหญ่เป็นของที่ระลึกชนเผ่าไตที่ผลิตในเจ้อเจียงและกวางตุ้งประเทศจีน และมีส่วนน้อยที่นำเข้าพระเครื่องมาจากประเทศไทย นอกจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแล้วบางหมู่บ้านยังให้บริการด้านอื่นๆ เช่น ร้านอาหารและที่พัก เป็นต้น ซึ่งรายได้จากการบริการดังกล่าวไม่รวมอยู่ในรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวข้างต้น

การสำรวจตลาดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในหมู่บ้านช้างใหญ่

ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในหมู่บ้านช้างใหญ่มีแหล่งผลิตหลัก 2 แหล่งคือการผลิตเองและการซื้อมาจากภายนอก จากการลงพื้นที่ตรวจสอบร้านค้าและผลิตภัณฑ์ทั้งหมดในหมู่บ้านช้างใหญ่อย่างละเอียดเป็นเวลา 7 วัน ทำให้ผู้วิจัยค้นพบข้อมูลดังนี้

ภาพที่ 48 ผู้วิจัยอธิบายเป้าหมายการวิจัยให้กับผู้ใหญ่บ้านและตัวแทนชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ (Ziyao Pan, 2024)

รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

หมู่บ้านช้างใหญ่เป็นชุมชนหมู่บ้านธรรมชาติ หมายถึง หมู่บ้านที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ จากการอาศัยอยู่ร่วมกันมาอย่างช้านานของชาวบ้าน ใช้ภาษาเดียวกันและมีแบบแผนขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมเหมือนกัน ตั้งแต่ ค.ศ.2010 เป็นต้นมามีร้านค้าในหมู่บ้านช้างใหญ่ที่ได้รับอนุญาตให้เปิดกิจการจากรัฐบาลทั้งหมด 9 แห่ง ประกอบด้วย

1. ห้างสรรพสินค้า 3 แห่ง ดำเนินกิจการโดยชาวบ้านในหมู่บ้านช้างใหญ่ มีรายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ขายดีที่สุด 5 อันดับแรกดังนี้

ตารางที่ 4 รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ขายดีที่สุด 5 อันดับแรกในห้างสรรพสินค้า

ชื่อห้างสรรพสินค้า	รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว
ห้างอิ๊กวง (Yi Guang)	1. ไปรษณียบัตร 2. เครื่องปั้นดินเผา 3. แคมพมู 4. ขลุ่ยน้ำเต้า 5. หมวกไม้ไผ่
ห้างเหยียนเหวิน (Yan Wen)	1. เหล้าไผ่ 2. แคมพมู 3. เสื้อยืดพิมพ์ลาย 4. พัดไม้ไผ่ 5. ขลุ่ยน้ำเต้า
ห้างอีล่าโป (Yi La Bo)	1. ไปรษณียบัตร 2. เสื้อยืดพิมพ์ลาย 3. มุ้งกันแมลง 4. เสื้อกันฝน 5. สมุดโน้ตพิมพ์ลาย

(Ziyao Pan, 2021)

2. ร้านอาหาร 2 แห่ง ดำเนินกิจการโดยชาวบ้านในหมู่บ้านช้างใหญ่ นอกจากทำอาหารให้นักท่องเที่ยวแล้วยังใช้พื้นที่หน้าร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้เสริมโดยมีรายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่จำหน่ายดังนี้

ตารางที่ 5 รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่จำหน่ายในร้านอาหาร

ชื่อร้านอาหาร	รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว
ร้านवानทานผู้ตีหยวน (Wanhan Puti Yuan)	1. ผ้ามัดย้อม 2. ขลุ่ยน้ำเต้า 3. เนื้อไต (รสเดียว) 4. หน่อไม้ดอง 5. สหรัยน้ำจืด (เทา)
ร้านบ้านไตช้างใหญ่ (Manzhang Dai)	1. ขลุ่ยน้ำเต้า 2. เสื้อยืดพิมพ์ลาย 3. เนื้อไต (สามรส)

(Ziyao Pan, 2021)

3. ร้านประสบการณ์หัตถกรรมดั้งเดิม 2 แห่ง ดำเนินกิจการโดยชาวบ้านในหมู่บ้านช้างใหญ่ เป็นร้านที่นำเสนอบริการด้านประสบการณ์การท่องเที่ยวและยังใช้พื้นที่หน้าร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว มีรายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและบริการด้านประสบการณ์การท่องเที่ยวที่จำหน่ายดังนี้

ตารางที่ 6 รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่จำหน่ายในร้านประสบการณ์หัตถกรรมดั้งเดิม

ชื่อร้าน	รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว
ร้านทำเครื่องปั้นดินเผาโต	1. ของที่ระลึกทำจากเครื่องปั้นดินเผา 2. ดินเหนียว 3. บริการสอนทำหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาแป้นหมุน 4. บริการเผาเครื่องปั้นดินเผา
ร้านทำคัมภีร์โบราณ	1. ปากกาแกะสลักโบราณ 2. โบราณ 3. ที่คั่นหนังสือคัมภีร์โบราณ

(Ziyao Pan, 2021)

4. ร้านขายของชำ 1 แห่ง ดำเนินกิจการโดยชาวบ้านในหมู่บ้านข้างใหญ่ ส่วนใหญ่ขายอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์และมีบริการพิมพ์เอกสาร ถ่ายเอกสารและถ่ายภาพนักท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ยังจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวดังนี้

ตารางที่ 7 รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่จำหน่ายในร้านขายของชำ

ชื่อร้าน	รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว
ร้านการพิมพ์และอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์บ้านข้างใหญ่	พระเครื่อง

(Ziyao Pan, 2021)

5. คลินิกประจำหมู่บ้าน 1 แห่ง ดำเนินกิจการโดยบุคคลภายนอกแต่เช่าพื้นที่ในหมู่บ้าน คลินิกแห่งนี้ให้บริการยาและความต้องการทางการแพทย์ขั้นพื้นฐานแก่ชาวบ้าน แต่ไม่ได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

นอกจากนี้ยังมีชาวบ้านอีก 15 คน จำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นเองให้แก่นักท่องเที่ยวโดยชาวบ้านจะปรึกษาร่วมกันเพื่อกำหนดราคามาตรฐาน แต่หากนักท่องเที่ยวไม่ได้สอบถามหรือสังเกตอย่างจริงจังจะหาผลิตภัณฑ์เหล่านี้ไม่เจอ รายการผลิตภัณฑ์ที่ชาวบ้านผลิตเพื่อจำหน่ายเองมีดังนี้

ตารางที่ 8 รายการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ชาวบ้านผลิตจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว

รายชื่อผู้ผลิต	รายการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
1. Yi Bokan	สาหร่ายน้ำจืด (เทา) ทอด เส้นขนมจีนอบแห้ง หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา
2. Ai Guang	ตัดกระดาษจีน บาร์บีคิว (ชาวข่าว) ปลาเผาและน้ำจิ้ม มะเขือเทศเซอร์รี่
3. Ai Hanluo	เหล้าดองตุ๊กแก (จิ้งจก) บริการสักลายไต
4. Bo Hongman	สาหร่ายน้ำจืด (เทา) ทอด แคบหมู เหล้าหมัก
5. Yan Bianyan	สาหร่ายน้ำจืด (เทา) เม็ดผักชี เม็ดมะเขือเทศเซอร์รี่
6. Yan Yingla	กระบอกไม้ไผ่ ข้าวหลาม ไก่อบไม้ไผ่
7. Yan Shuaiban	บาร์บีคิวไต (ชาวข่าว) เส้นขนมจีนอบแห้ง
8. Yu Xiangwen	มะนาว มะเขือเทศเซอร์รี่ แป้งก้วยเตี่ยว (สำหรับก้วยเตี่ยวปากหม้อ)
9. Yu Er'shuai	หนอนไม้ไผ่ หนอนไม้ไผ่ทอด
10. Yan Wenhan	ข้าวเหนียว มะเขือเทศเซอร์รี่
11. Yu Hanbing	กระบอกไม้ไผ่ ตัดกระดาษจีน ผ้าเช็ดหน้าไต ไปรษณียบัตร
12. Yu Yinghan	เหล้าสาโทไต แคบหมู ส้าเพี้ย
13. Yan Lun	ส้าเพี้ย มะเขือเทศเซอร์รี่
14. Dao Zhihua	สาหร่ายน้ำจืด (เทา) แคบหมู พัดไม้ไผ่ หมวกไม้ไผ่
15. Yu Fahan	เส้นขนมจีนอบแห้ง เม็ดผักชี เมล็ดต้นไมยราบ

(Ziyao Pan, 2021)

ภาพที่ 49 การตัดกระดาษจีนของชาวบ้านซำใหญ่
(Ziyao Pan, 2021)

ภาพที่ 50 การทำแคบหมูของชาวบ้านซำใหญ่
(Ziyao Pan, 2021)

ภาพที่ 51 การทำเหล้าสาโทไต
(Ziyao Pan, 2021)

ภาพที่ 52 การทำขลุ่ยน้ำเต้า
(Ziyao Pan, 2021)

ภาพที่ 53 การทำเครื่องปั้นดินเผา
(Ziyao Pan, 2021)

ภาพที่ 54 การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการออกแบบกับชาวบ้านบางส่วน
(Ziyao Pan, 2024)

ภาพที่ 55 การเยี่ยมชมโรงงานเครื่องปั้นดินเผาในหมู่บ้าน
(Ziyao Pan, 2017)

ภาพที่ 56 การเก็บข้อมูลภาพถ่ายอาหารพื้นบ้านของชาวบ้าน
(Ziyao Pan, 2024)

ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ซื้อมาจากแหล่งพื้นที่อื่น

ในบรรดาสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวทั้ง 8 แห่งของหมู่บ้านช้างใหญ่มีผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ซื้อมาจากแหล่งพื้นที่อื่นดังรายการต่อไปนี้

ตารางที่ 9 แหล่งผลิตผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวจากพื้นที่อื่น

ชื่อร้าน	รายการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	แหล่งผลิต
1. ห้างอীগวง	1. ไปรษณียบัตร 2. เครื่องปั้นดินเผา 3. หมวกไม้ไผ่	เจ้อเจียง/กวางตุ้ง
2. ห้างเหยียนเหวิน	1. เสื้อยืดพิมพ์ลาย 2. พัดไม้ไผ่ 3. ขลุ่ยน้ำเต้า	กวางซี/เจ้อเจียง/ หูหนาน
3. ห้างอีล่าโป	1. ไปรษณียบัตร 2. เสื้อยืดพิมพ์ลาย 3. สมุดโน้ตพิมพ์ลาย	กวางตุ้ง/เจ้อเจียง
4. ร้านว่านห่านผู้เถียว	1. ผ้ามัดย้อม 2. ขลุ่ยน้ำเต้า	ต้าหลี่/หูหนาน
5. ร้านบ้านไตซ่างใหญ่	1. ขลุ่ยน้ำเต้า 2. เสื้อยืดพิมพ์ลาย	หูหนาน/กวางตุ้ง
6. ร้านทำเครื่องปั้นดินเผาไต	1. ของที่ระลึกทำจากเครื่องปั้นดินเผา 2. ดินเหนียว	กวางตุ้ง/เจียงซี
7. ร้านทำคัมภีร์โบลาน	1. ปากกาแกะสลักโบลาน 2. โบลาน	เจ้อเจียง/ก๊วยโจว
8. ร้านการพิมพ์และอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์บ้านซ่างใหญ่	พระเครื่อง	ประเทศไทย

(Ziyao Pan, 2021)

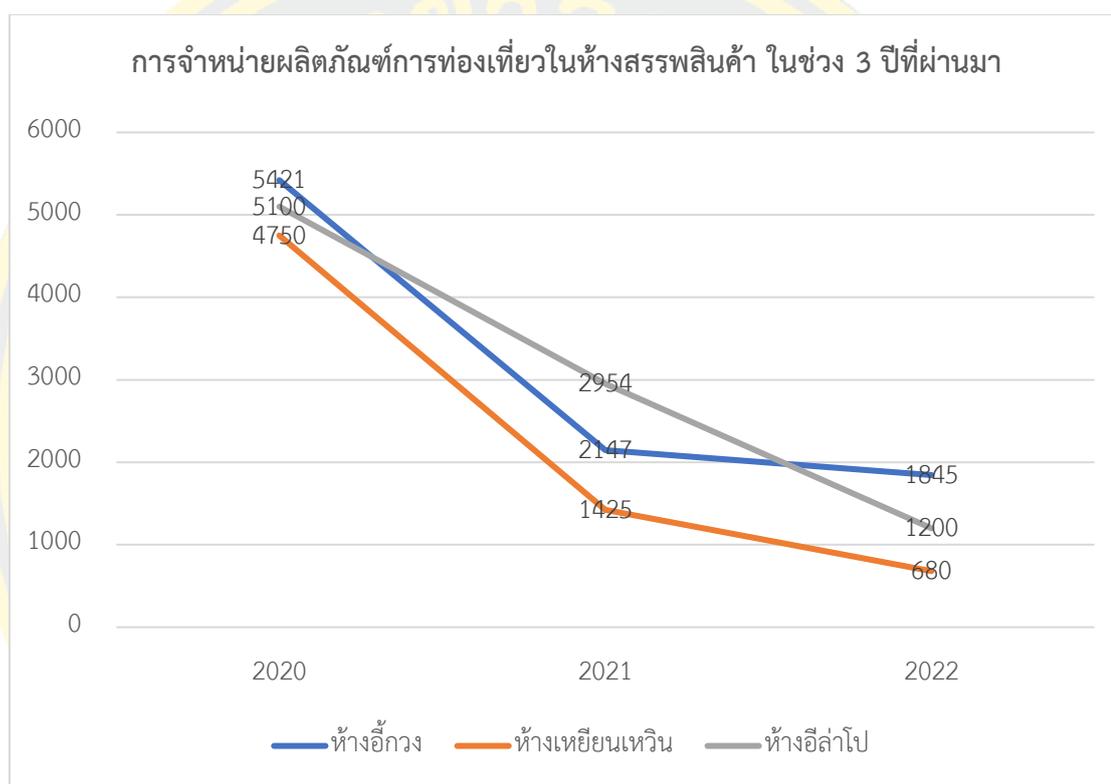
ภาพที่ 57 การประชุมสัมมนากับชาวบ้านเพื่อรวบรวมและทำความเข้าใจข้อมูลพื้นฐาน

(Ziyao Pan, 2024)

รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

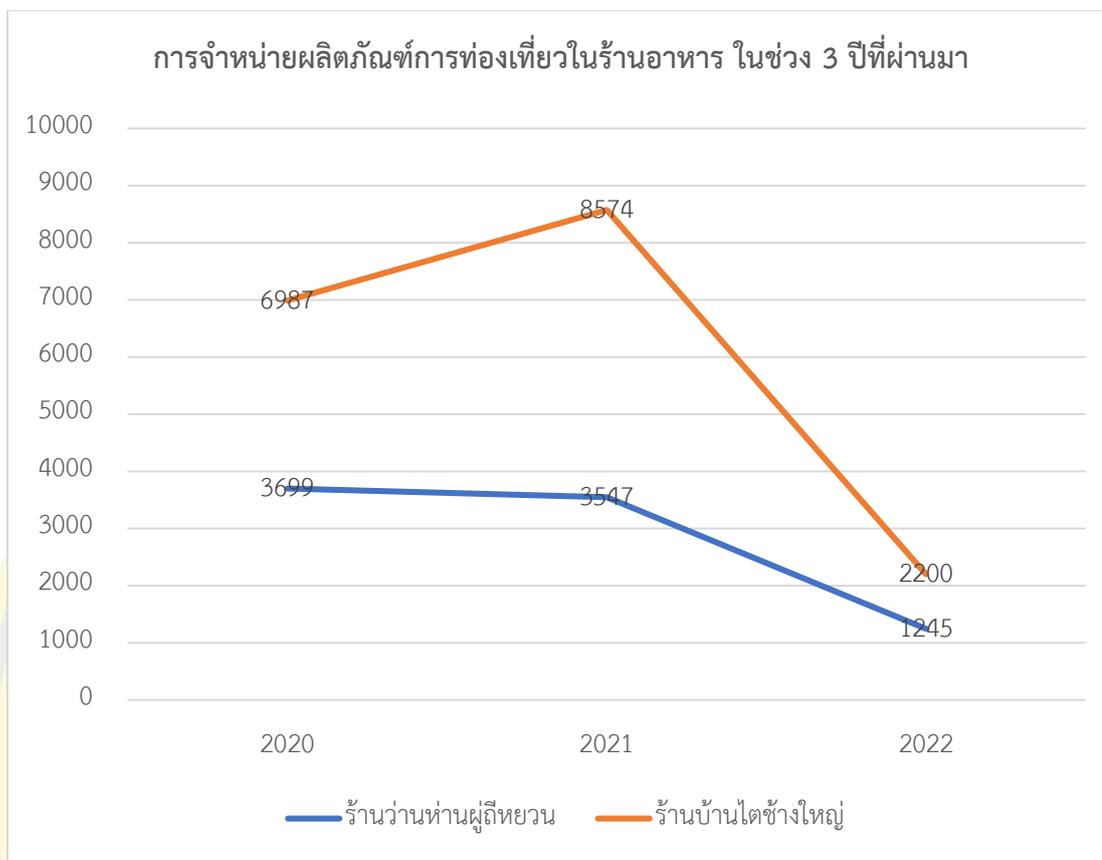
การสำรวจสถิติรายได้ร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว 8 แห่ง ย้อนหลัง 3 ปี พบว่า

1. ห้างสรรพสินค้า 3 แห่ง มีรายได้เฉลี่ยจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาอยู่ที่ 2,835.78 หยวนต่อปีหรือคิดเป็นประมาณ 33.33% ของรายได้ทั้งหมดของห้างสรรพสินค้า

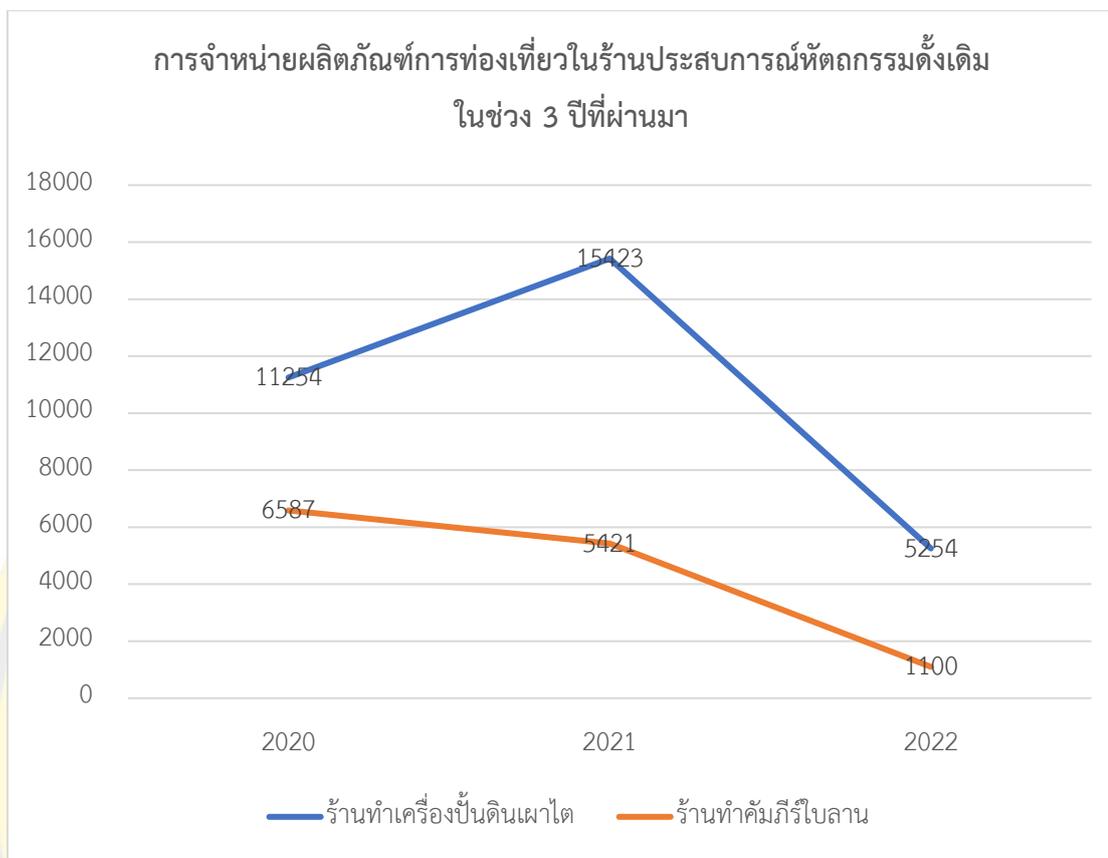
ภาพที่ 58 การจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในห้างสรรพสินค้า ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (Ziyao Pan, 2023)

2. ร้านอาหาร 2 แห่ง มีรายได้เฉลี่ยจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาอยู่ที่ 864 หยวนต่อปีหรือคิดเป็นประมาณ 5.5% ของรายได้ทั้งหมดของร้านอาหาร

ภาพที่ 59 การจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในร้านอาหาร ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา
(Ziyao Pan, 2023)

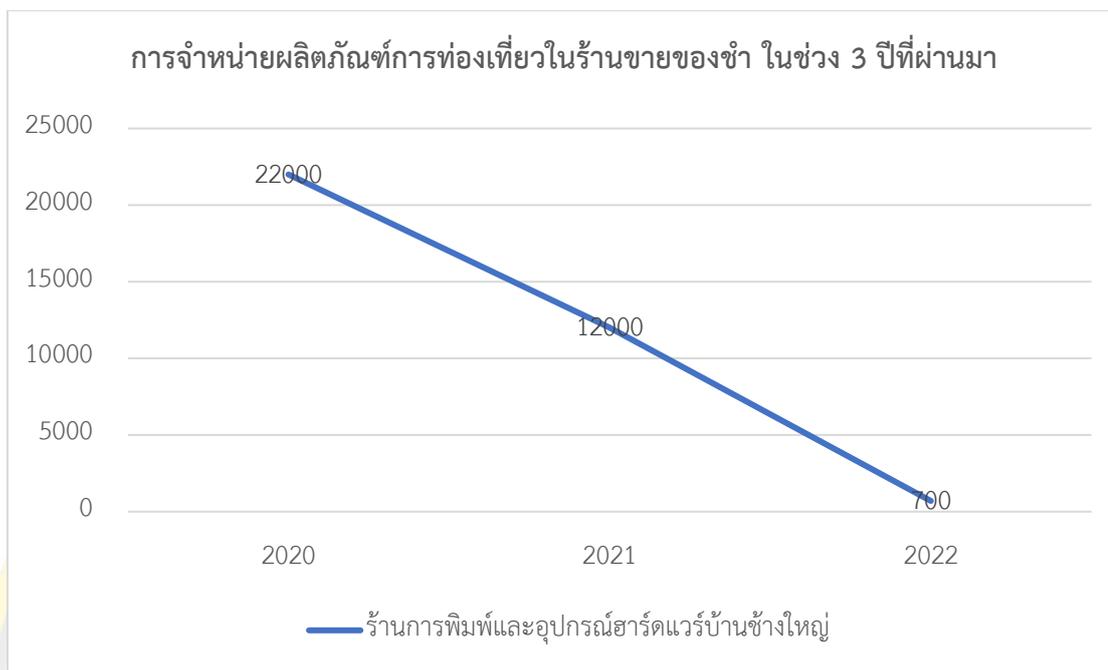
3. ร้านประสบการณ์หัตถกรรมดั้งเดิม 2 แห่ง มีรายได้เฉลี่ยจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาอยู่ที่ 7,506.5 หยวนต่อปีหรือคิดเป็นประมาณ 11.6% ของรายได้ทั้งหมดของร้านประสบการณ์หัตถกรรมดั้งเดิม

ภาพที่ 60 การจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในร้านประสบการณ์หัตถกรรมดั้งเดิม ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา

(Ziyao Pan, 2023)

4. ร้านขายของชำ 1 แห่ง มีรายได้เฉลี่ยจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาอยู่ที่ 11,566.67 หยวนต่อปีหรือประมาณ 13% ของรายได้ทั้งหมดของร้านขายของชำ

ภาพที่ 61 การจำหน่ายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในร้านขายของชำ ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (Ziyao Pan, 2023)

จากการที่ประเทศจีนประกาศคลายมาตรการคุมเข้มเรื่องโรคระบาดเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม ค.ศ.2022 ที่ผ่านมามีผลให้สถานการณ์การท่องเที่ยวในหมู่บ้านช่างใหญ่ดีขึ้นในระยะสั้น อย่างไรก็ตาม ประเทศจีนยังต้องส่งเสริมยุทธศาสตร์การฟื้นฟูชนบทของตนเองเช่นเดียวกับที่ประเทศไทย ดังนั้นไม่ว่าสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในอนาคตจะดีขึ้นหรือไม่ การปรับปรุงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนาตนเองของชาวบ้านในชนบทยังคงสมควรได้รับความสนใจจากผู้คน และมีคุณค่าทางการวิจัยอยู่มาก

การลงพื้นที่สำรวจสถานการณ์พื้นฐานของหมู่บ้านช่างใหญ่ในครั้งนี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 4 เดือน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้ถูกเก็บรวบรวมไว้เพื่อใช้สนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลและการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ในภายหลัง ผลการสำรวจข้อมูลในครั้งนี้เป็นข้อเท็จจริงและเชื่อถือได้สามารถสะท้อนความต้องการขั้นพื้นฐานของชาวบ้านชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตในหมู่บ้านช่างใหญ่ได้อย่างครอบคลุม การวิจัยครั้งนี้เป็นการพยายามคิดหาวิธีการผสมผสานการทำงานของชาวบ้านเข้ากับการออกแบบสมัยใหม่ และนำข้อมูลที่ได้รับไปถ่ายทอดความรู้ จัดเตรียมวิธีการและสื่อการสอนที่เป็นไปได้ที่เหมาะสมกับชาวบ้านหมู่บ้านช่างใหญ่เพื่อช่วยให้พวกเขาหลุดพ้นจากสถานการณ์ความเดือนร้อนที่เผชิญอยู่และยังให้ความรู้ด้านการออกแบบจากประสบการณ์จริง

ลักษณะการเรียนรู้ของเกษตรกรชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต ลิบสองปันนา

ในการลงพื้นที่ศึกษาที่มณฑลยูนนาน ผู้วิจัยได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ ศาสตราจารย์ Yang Dejun แห่งมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน (Yunnan Minzu University) และ ศาสตราจารย์ Yang Zhaolin แห่งพิพิธภัณฑสถานชาติยูนนาน (Yunnan Minzu Museum) เรื่องการพัฒนาสื่อการสอนสำหรับเกษตรกรในพื้นที่ชนกลุ่มน้อยและการประยุกต์ใช้กับวัฒนธรรมไต มีรายละเอียดดังนี้

ศาสตราจารย์ Yang Dejun เชื่อว่าการสอนเกษตรกรชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตควรคำนึงถึงลักษณะทางวัฒนธรรมไตด้วย ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตมีการกระจายตัวของประชากรที่กว้างขวางบางกลุ่มเรียกตนเองว่าไตลื้อ (Daile) ไตเหนือ (Daina) ไตหย่า (Daiya) ไตใหญ่ (Daibeng) ไตขาว (Daiduan) เป็นต้น ซึ่งแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์จะมีความแตกต่างกันเล็กน้อยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านพิธีกรรมทางศาสนาและขนบธรรมเนียม ดังนั้นในการออกแบบต้องคำนึงว่าวิถีประจำวันของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตผูกพันอย่างแนบแน่นอยู่กับศาสนา เช่นเดียวกับวิถีชีวิตของชาวบ้านในหมู่บ้านข้างใหญ่ ผู้หญิงจะตื่นนอนตอนตี 4 รับประทานอาหารแต่งตัวไปวัดเพื่อสวดมนต์ ในหมู่บ้านจะมีเทพเจ้าแห่งป่า เทพเจ้าแห่งน้ำ เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้อาจเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างแบรนด์ให้กับผลิตภัณฑ์ได้

ศาสตราจารย์ Yang Zhaolin คิดว่า การออกแบบสื่อการสอนจำเป็นต้องเริ่มต้นจากจุดที่โดดเด่นที่สุดของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและรับประกันความสำเร็จของโครงการโดยเขาคิดว่ามีหลายจุดที่สามารถคิดนอกกรอบได้

ประการแรก อาหารไตมีความเป็นไปได้ที่จะถูกแปลงเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตนิยมนานของดิบ สดใหม่ รสเปรี้ยว รสเผ็ดและอาหารป่าซึ่งถือเป็นลักษณะพิเศษของอาหารไต ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตเชื่อว่าการกินเปรี้ยวจะทำให้สดชื่น ช่วยย่อยและคลายร้อน การกินหวานจะช่วยเพิ่มพลังงาน คลายความเมื่อยล้าและป้องกันโรคตับอักเสบ การกินเผ็ดสามารถเรียกน้ำย่อย กระตุ้นความอยากอาหาร เสริมภูมิคุ้มกันให้ร่างกายและป้องกันหวัด ส่วนการกินอาหารดิบจะได้รสชาติวัตถุดิบที่สดใหม่ อร่อยถูกปากและถูกใจ ในบรรดาสชาติอาหารทั้งหมดชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตคิดว่ารสเปรี้ยวคือรสชาติที่ทำให้อาหารมีเอกลักษณ์และของว่างล้วนมีรสเปรี้ยวเป็นหลัก เช่น หน่อไม้ดอง ข้าวแรมพิน แหนมและผลไม้ป่ารสเปรี้ยวโดยที่นิยมรับประทานกันมากที่สุดได้แก่หน่อไม้ดอง มีวิธีทำคือนำหน่อไม้สดมาหั่นเป็นเส้น ขยำเข้ากับเกลือแล้วล้างออกด้วยน้ำสะอาด จากนั้นใส่ลงในถังดอง กดอัดให้แน่นและปิดฝาให้สนิททิ้งไว้ครึ่งเดือน ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตทุกบ้านจะต้องหน่อไม้ไว้หลายถังและเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในทุกมื้ออาหาร นอกจากนี้การปรุงรสอาหารไตยังมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น ยำและน้ำพริก เป็นต้น ซึ่งทำง่ายและกินพร้อมกับเครื่องเคียง

ประการที่สอง เหล้าโตมีโอกาสูงในการแปลงเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและสามารถรับประกันผลลัพธ์ได้ ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตชื่นชอบเหล้าเป็นพิเศษโดยทั่วไปแล้วพวกเขาจะหมักเหล้าเองที่บ้าน ดิกรีไม่สูงและรสชาติหอมหวาน เช่นเดียวกับที่หมู่บ้านข้างใหญ่หลายครอบครัวนิยมหมักเหล้าที่บ้านแต่เพราะรสชาติและการปรุงรสที่ไม่คงที่ดังนั้นจึงไม่ค่อยนำมาจำหน่าย ชาวบ้านเป็นอาหารพิเศษของท้องถิ่นแต่ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตดื่มเฉพาะชาใบใหญ่ที่ไม่แต่งกลิ่น เวลาดื่มจะนำใบชาไปย่างไฟเล็กน้อยจนถึงไหม้เกรียมและชงกับน้ำร้อนซึ่งจะทำให้ชาที่มีกลิ่นไหม้จางๆ นิยชอบเคี้ยวมากถือเป็นกิจกรรมทั่วไปของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตพวกเขาจะนำผลหมักมาผสมกับยาเส้นและปูนแดงม้วนเป็นคำและเคี้ยวตลอดทั้งวัน

ประการที่สาม งานหัตถกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต ได้แก่ ผ้าทอไตและเครื่องปั้นดินเผาหมู่บ้านข้างใหญ่ ผ้าทอไตส่วนใหญ่เป็นผ้าสีเดียว ใช้เทคนิคทอยกดอกและมีการจัดกลุ่มลวดลายที่เคร่งครัดมาก ในการทอผ้าหญิงชนเผ่าไตจะเริ่มต้นจากการผูกผ้าเป็นลวดลายด้วยด้ายเส้นเล็กลงบนกี่ทอผ้าหรือทูก จากนั้นสอดด้ายเส้นยืนและด้ายเส้นพุ่งสลับชั้นบนล่างในลักษณะขัดประสานกัน ใช้มือกระทบหวีฟัน (ฟิม) เพื่อให้ด้ายพุ่งแนบติดกัน ทำสลับกันแบบนี้ไปเรื่อยๆ จนได้เป็นผ้าทอไตที่งดงาม ในการออกแบบผ้าทอไตจะต้องใช้ด้ายหลายร้อยหลายพันเส้นในการสร้างลวดลายลงบนกี่ทอผ้าซึ่งมีข้อกำหนดที่เข้มงวดมาก ผ้าทอไตจะถูกทอด้วยความประณีตรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ สีสดใสและทนทาน ลวดลายที่นิยมมีทั้งนก สัตว์หายาก ดอกไม้แปลกตา และลายเรขาคณิต เป็นต้น สีเส้นและลวดลายแต่ละลายล้วนมีความหมายพิเศษ เช่น สีแดงและสีเขียวหมายถึงการรำลึกถึงบรรพบุรุษ ลายนกยูงหมายถึงสิริมงคล และลายช้างหมายถึงการเก็บเกี่ยวที่ดี เป็นต้น ทั้งนี้เนื้อหาลวดลายเหล่านี้สามารถดัดแปลงได้หลายรูปแบบ เครื่องปั้นดินเผาบ้านหมุ่นมีรูปแบบหลากหลาย สะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ของหมู่บ้านข้างใหญ่ว่าเกี่ยวข้องกับการเลี้ยงช้างให้กับในวัง หากนำมาใช้ในการออกแบบจะมีความน่าสนใจมาก

อย่างไรก็ตาม สำหรับทักษะดั้งเดิมที่ไม่ใช่ของหมู่บ้านข้างใหญ่ เช่น การตัดกระดาษ เครื่องปั้นดินเผาสีดำ ฯลฯ ศาสตราจารย์ Yang Zhaolin มีความคิดเห็นว่าเราควรยึดมั่นในการฝึกฝนทักษะของตนเองในเชิงลึกเป็นหลักและไม่แนะนำให้นำมาใช้ร่วมกับทักษะของพื้นที่อื่นๆ เพราะความรู้ใหม่ที่ไม่จำเป็นจะกลายเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของชาวบ้าน

สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเกษตรกรชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไต สิบสองปันนา

จากการแลกเปลี่ยนความรู้กับคุณ Xu Hongliang ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาจังหวัดปกครองตนเองชนชาติไต สิบสองปันนา (Department of Education of Xishuangbanna Dai Autonomous Prefecture) เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการสอนสำหรับเกษตรกรในสิบสองปันนาพบว่า

ปัจจุบัน การศึกษาของเกษตรกรในสิบสองปีนามุ่งเน้นไปที่เกษตรกรคุณภาพสูงซึ่งคำจำกัดความนี้แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าไม่ได้ขยายการศึกษาไปถึงระดับเกษตรกรทั่วไป เหตุผลเพราะเกษตรกรคุณภาพสูงมีฐานะเป็นหน่วยงานหลักสำหรับผลการจัดการรูปแบบใหม่และเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการเกษตรสมัยใหม่ ตลอดจนเป็นเซลล์พื้นฐานสำหรับการสร้างระบบการจัดการการเกษตรแบบใหม่และการสนับสนุนขั้นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการเกษตรยุคใหม่

ในแง่ของการพัฒนาอุตสาหกรรม การศึกษาของเกษตรกรทั่วไปยังไม่ครอบคลุมถึงระดับนี้แต่รัฐบาลได้จัดหาพันธมิตรที่เกี่ยวข้องสำหรับพื้นที่ชนบทเพื่อช่วยให้เกษตรกรมีความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตามความช่วยเหลือในการจัดหาพันธมิตรจากรัฐบาลยังมีข้อเสียและข้อจำกัดหลายประการซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาพื้นฐานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของชนบทในปัจจุบันได้ คุณ Xu Hongliang กล่าวว่า “เราเคยหาผู้ผลิตดี ๆ มากมายให้กับชาวบ้านแต่ไม่ได้รับผลตอบแทนที่น่าพอใจ จากนั้นเราจึงค่อยๆ หุตุตมองหากพวกเขา ตอนนี้แนวทางของเราคือการหาความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่แต่ก็ยังมีข้อบกพร่อง เช่น หลักการคิดบางอย่างนำไปใช้จริงได้ยากและไม่มีความสามารถในการผลิต เป็นต้น สุดท้ายแล้ว เรายังคงต้องพึ่งพาบริษัทภายนอกโดยเฉพาะบริษัทในภาคตะวันออกของประเทศจีน เช่น กวางตุ้ง เซินเจิ้น และเจ้อเจียงเพื่อช่วยเราพัฒนาผลิตภัณฑ์”

เมื่อพูดถึงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ก่อนหน้านี้ อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญบางคนได้รับเชิญให้มาช่วยเกษตรกรผลิตสื่อการเรียน พยายามหาวิธีสอนพวกเขาทำไวน์ ตัดกระดาษและทอผ้าแบบง่ายๆ นอกจากนี้เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการใช้สื่อการเรียน ฝ่ายการศึกษาในสิบสองปีนาได้คัดเลือกหมู่บ้านมาทำการทดลอง 10 แห่ง แต่ละแห่งจัดอบรมเป็นเวลา 1 เดือน โดยเรียกชาวบ้านในท้องถิ่นมาอบรมแต่ผลที่ได้กลับไม่ดีมากนักเพราะอายุของผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ไม่เหมาะสม กล่าวคือการจัดการอบรมทุกครั้งจะมีวัยรุ่นเข้าร่วมไม่ถึงหนึ่งในสามและผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปีส่วนใหญ่จะเข้าไปทำงานในตัวเมือง (เซียงรุ่ง)

ปัญหาที่ร้ายแรงที่สุดของสื่อการเรียนคือ “ไม่น่าสนใจ” เนื่องจากผู้เขียนส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ระดับกลางและระดับสูง แม้ว่าจะมีประสบการณ์การสอนประจำวันมาอย่างโชกโชนแต่วิธีการจัดการกับเกษตรกรนั้นแตกต่างออกไปซึ่งวิธีการสอนแบบตรงไปตรงมาแบบดั้งเดิมใช้ไม่ได้เพราะเกษตรกรไม่สามารถเข้าใจและไม่รู้ว่าต้องทำอะไร

คุณ Xu Hongliang เชื่อว่าสื่อการเรียนที่มีประโยชน์ต่อเกษตรกรควรมีลักษณะดังนี้

1. สามารถเรียนได้ที่ทุ่งนาหรือในขณะที่เกษตรกรกำลังทำงาน หนังสือเรียนหลายเล่มต้องการสภาพแวดล้อมในการแสวงหาความรู้ที่มั่นคง เช่น ห้องเรียน PPT หรือใช้อุปกรณ์ช่วยสอนบางอย่าง แต่ในชนบทไม่มีสภาพแวดล้อมดังกล่าวและการทำกิจกรรมในห้องค่อนข้างลำบาก

ประกอบกับงานเกษตรกรรมไม่ใช่งานตายตัวซึ่งแทบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะสอนชาวบ้านในเวลาพร้อมกันและสอนเป็นเวลานานๆ

2. การเลือกใช้รูปภาพและภาษามีความสำคัญมาก คำศัพท์เฉพาะทางยากต่อการใช้ในกระบวนการศึกษาของเกษตรกรซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ไม่ได้ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยจะใช้เวลามากในการทำความเข้าใจรวมถึงสัญลักษณ์ในรูปภาพอาจก่อให้เกิดความเข้าใจที่คลุมเครือทำให้เมื่อจบการเรียนการสอนของอาจารย์แล้ว เกษตรกรไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและไม่มีวิธีการถ่ายทอดความรู้ไปยังคนรอบข้างได้อย่างสมบูรณ์ ถูกต้องและมีประสิทธิภาพซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการเผยแพร่ความรู้

3. ช่องว่างระหว่างความรู้และทักษะไม่ควรใหญ่เกินไป สื่อการสอนสำหรับเกษตรกรหลายเล่มได้รับการรวบรวมอย่างเป็นระบบโดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากบทนำไปจนถึงกรณีศึกษา วิธีการและการประยุกต์ใช้ซึ่งความรู้ยังเป็นระบบนี้มีเนื้อหามากเกินไปและเข้าใจยาก ในการทำงานจริงเกษตรกรเหมาะกับการเรียนรู้แบบให้วิธีการแก้ปัญหาโดยตรงเพราะพวกเขาไม่ค่อยใส่ใจกับสาเหตุ ผลลัพธ์และต้นแบบใหม่ ความรวดเร็วในการเรียนรู้ข้อมูลใหม่ของชาวบ้านขึ้นอยู่กับ ความถี่ในการเชื่อมต่อความรู้ระหว่างคนในเมืองกับเกษตรกรในขณะเดียวกันก็ขึ้นอยู่กับความสามารถในการพึ่งพาตนเองและการสื่อสารกับโลกภายนอกด้วย บางครั้งความรู้ที่เกษตรกรทั่วไปต้องการผู้เชี่ยวชาญอาจไม่ได้เอ่ยถึงเลยและระบบความรู้อันซับซ้อนที่เกษตรกรไม่ต้องการกลับ ถูกเขียนเป็นหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งถือเป็นสิ่งที่แย่มากเช่นกัน

สรุปท้ายบท

ในฐานะที่หมู่บ้านช่างใหญ่เปรียบเสมือนหน้าต่างจัดแสดงวัฒนธรรมไท งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมอันอุดมสมบูรณ์ เช่น เครื่องปั้นดินเผา การทำเหล้า การทำน้ำตาล การทอผ้า เป็นต้น จึงไม่เพียงแต่สะท้อนถึงงานฝีมืออันยอดเยี่ยมและการแสวงหาสุนทรียภาพอันเป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่าไตเท่านั้น แต่ยังให้ข้อมูลทางกายภาพที่ชัดเจนเพื่อทำให้ผู้คนทั่วไปเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ ประเพณีการดำเนินชีวิต และความเชื่อทางจิตวิญญาณของสังคมชนเผ่าไต การอนุรักษ์และการสืบทอดงานหัตถกรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นส่วนสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความเชื่อมั่นทางวัฒนธรรมของชาติจนทำให้เกิดกรณีศึกษามากมายเกี่ยวกับการสำรวจความหลากหลายทางวัฒนธรรมและกลยุทธ์การพัฒนาที่ยั่งยืน จากการวิจัยลงพื้นที่ศึกษาผู้วิจัยพบว่า หมู่บ้านช่างใหญ่มีศักยภาพที่จะกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวอดนียมที่มีทรัพยากรทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการท่องเที่ยวในหมู่บ้านช่างใหญ่ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นซึ่งเป็นทั้งความท้าทายและโอกาส เราตระหนักดีว่า

การวิจัยในอนาคตควรมุ่งเน้นไปที่วิธีการวางแผนเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวิทยาศาสตร์ สร้างสมดุลความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยวและการคุ้มครองระบบนิเวศ และสำรวจการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ทางวัฒนธรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาที่หลากหลายและลดการพึ่งพาอาชีพทางการเกษตร

ความสามัคคีภายในหมู่บ้านและการให้ความสำคัญกับมรดกทางวัฒนธรรมของคนรุ่นเก่าเป็นรากฐานที่มั่นคงสำหรับการปกป้องวัฒนธรรมของหมู่บ้านข้างใหญ่ซึ่งการค้นพบนี้เน้นย้ำถึงบทบาทที่สำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม การวิจัยในอนาคตสามารถสำรวจเพิ่มเติมถึงวิธีการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลมากขึ้นโดยการกระตุ้นให้ชาวบ้านโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่สนใจและระบุดำเนินด้วยวัฒนธรรมดั้งเดิม ปรับปรุงความสามารถในการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมและความสามารถในการสืบทอดผ่านการศึกษา การฝึกอบรม ฯลฯ เพื่อรับประกันว่าวัฒนธรรมชนเผ่าได้จะถูกบูรณาการเข้ากับกระบวนการปรับปรุงให้ทันสมัยได้อย่างต่อเนื่อง

แม้ว่าโดยทั่วไประดับการศึกษาของเกษตรกรในท้องถิ่นจะไม่สูงนัก แต่ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ของชาวบ้านในระดับสูงทำให้เกิดแรงจูงใจภายในที่แข็งแกร่งสำหรับการวิจัยและการปฏิบัติในภายหลัง สิ่งนี้ให้ความกระจ่างแก่เราว่าในกระบวนการส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านข้างใหญ่ เราควรให้ความสำคัญกับบทบาทของการศึกษา การฝึกอบรม การปรับปรุงความรู้ด้านวัฒนธรรมและทักษะวิชาชีพของชาวบ้านผ่านการจัดตั้งโรงเรียนวัฒนธรรม ชั้นเรียนฝึกอบรมทักษะ ฯลฯ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาตนเองให้กับชาวบ้าน ในเวลาเดียวกัน ยังถือเป็นรากฐานทางสังคมที่ดีและเป็นการสนับสนุนความร่วมมือกับรัฐบาลท้องถิ่นในการดำเนินโครงการวิจัยและคุ้มครองวัฒนธรรม

บทที่ 4

แนวทางการจัดการสืบทอดและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและชาวบ้านเพื่อสร้างพื้นฐานของการวิเคราะห์และการวิจัย จากนั้นนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้เพื่อออกแบบผลงาน

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจะทำให้ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำที่เชื่อถือได้และเป็นมืออาชีพสำหรับการวิจัย ทั้งยังสามารถทำให้ผู้วิจัยได้รับรู้ข้อมูลเชิงลึกและถือเป็นการสนับสนุนทางทฤษฎีโดยตรงจากผู้เชี่ยวชาญและหัวหน้าของอุตสาหกรรม การสัมภาษณ์ชาวบ้านในท้องถิ่นจะทำให้ผู้วิจัยได้รับรู้ปัญหา ความต้องการ และความรู้สึกเฉพาะในชีวิตจริง ถือเป็นการเสนอแนะของผู้ใช้จริงและเป็นข้อมูลรูปธรรมสำหรับการออกแบบ การผสมผสานข้อมูลจากผู้สัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มเข้าด้วยกันจะทำให้มั่นใจได้ว่าเนื้อหาการวิจัยมีความครอบคลุมและถูกต้อง นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสามารถผสมผสานแนวคิดเชิงนามธรรมในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญกับตัวอย่างเฉพาะในการสัมภาษณ์ชาวบ้านเพื่อให้เกิดการตรวจสอบและการส่งเสริมซึ่งกันและกันระหว่างข้อมูลทางทฤษฎีและการปฏิบัติจนได้แผนการออกแบบที่สอดคล้องกับตรรกะทางทฤษฎีและใกล้เคียงกับความต้องการที่แท้จริง

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและชาวบ้านด้วยคำถามปลายเปิดจะทำให้ได้ข้อสรุปการวิจัยที่ไม่เพียงแต่ได้รับการสนับสนุนทางทฤษฎีเท่านั้นแต่ยังมีรากฐานในทางปฏิบัติที่มั่นคง สามารถนำมาวิเคราะห์เป้าหมาย รวมถึงผู้กำหนดนโยบาย ผู้ออกแบบ และประชาชนทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น กระบวนการสัมภาษณ์ชาวบ้านเป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมของชุมชน ช่วยให้ผู้วิจัยได้ยินเสียงของชาวบ้าน ทำให้ความต้องการของชาวบ้านได้รับการพิจารณาอย่างจริงจัง ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกถึงอัตลักษณ์ของสมาชิกในชุมชนและทำให้ชาวบ้านรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ ซึ่งจะส่งผลดีให้ดำเนินโครงการได้อย่างราบรื่นและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน ความเข้าใจเชิงลึกจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและความต้องการของชาวบ้านจะทำให้การออกแบบสามารถเข้าใจประเด็นทางสังคมได้แม่นยำยิ่งขึ้นและตอบสนองความต้องการที่หลากหลายในอนาคตได้

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและการสัมภาษณ์ชาวบ้านเป็นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่สามารถสำรวจเหตุผล แรงจูงใจ และกระบวนการเบื้องหลังปรากฏการณ์นี้ได้อย่างลึกซึ้ง ในขณะเดียวกัน ในด้านการออกแบบยังถือเป็นการให้ความสำคัญกับผู้คนเป็นหลักด้วย จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญสามารถรับประกันได้ว่าการออกแบบนี้จะมีความเป็นมืออาชีพและมุ่งแสวงผลในภายภาคหน้า ส่วนการสัมภาษณ์ชาวบ้านทำให้มั่นใจได้ถึงการใช้งานจริงและความมีมนุษยธรรมของการออกแบบ การผสมผสานผลสัมภาษณ์ทั้งสองอย่างเข้าด้วยกันเป็นการแสดงให้เห็นหลักการนี้อย่างเป็นทางการ เมื่อเผชิญกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและความต้องการที่หลากหลาย การ

ตัดสินใจอย่างเหมาะสมเพียงอาศัยทฤษฎีหรือประสบการณ์จึงเป็นเรื่องยาก แต่การผสมผสานระหว่าง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและการสัมภาษณ์ชาวบ้านสามารถตอบสนองต่อความไม่แน่นอนต่างๆ ได้ อย่างยืดหยุ่น ให้คำแนะนำที่ยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพสำหรับการออกแบบ

เมื่อคำนึงถึงความยากลำบากในการหารายได้ในหมู่บ้านช้างใหญ่ บทความนี้จึงได้สัมภาษณ์ ศาสตราจารย์ Chen Jinsong รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปะยูนนาน เขาได้ไปเยี่ยมหมู่บ้านช้าง ใหญ่สองครั้งและดำเนินการสัมภาษณ์สถานการณ์ในหมู่บ้านโดยละเอียดและเชิงลึก ข้อมูลพื้นฐาน ของการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

อุปสรรคในการเพิ่มรายได้ของชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่

ผู้วิจัยเดินทางไปหาศาสตราจารย์ Chen Jinsong รองคณบดีมหาวิทยาลัยศิลปะยูนนาน (Yunnan Arts University) เขาเคยเดินทางไปเยี่ยมชาวบ้านที่หมู่บ้านช้างใหญ่ 2 ครั้งและเคย ทำการศึกษาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับหมู่บ้านช้างใหญ่ จากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ อุปสรรคในการเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ สรุปได้ว่า

ประการแรก ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มรายได้ของชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่คือ ชาวบ้านมีระดับการศึกษาและวัฒนธรรมคุณภาพ (Quality Culture) ที่ต่ำกว่าคนในเมืองทำให้ ความคิดของชาวบ้านไม่ทันสมัย

ประการที่สอง โครงสร้างพื้นฐานในหมู่บ้านมีความล้าหลังและมีข้อจำกัดการพัฒนา เศรษฐกิจในระดับรุนแรง ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาแม้ว่าภาครัฐจะลงเงินจำนวนมากในการ ก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในชนบทแต่จากความกว้างใหญ่ของชนบทและการลงทุนของภาครัฐที่มี จำกัดทำให้พื้นที่ในชนบทส่วนใหญ่ยังมีโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่ดี ระบบชลประทาน ระบบป้องกันน้ำท่วม ระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย เป็นต้น ยังต้อง ปรับปรุงอีกมาก ยกตัวอย่างเช่น หมู่บ้านช้างใหญ่ แม้ว่าโครงสร้างพื้นฐานจะถูกสร้างขึ้นมาอย่างดีแต่ จากจำนวนประชากรที่มาก สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ซับซ้อนและสภาพอากาศตามธรรมชาติใน ท้องถิ่นที่ร้อนตลอดทั้งปีมีความท้าทายต่อการจัดการและการใช้โครงสร้างพื้นฐานเป็นอย่างมาก รวมถึงยังส่งผลต่อความแข็งแรงคงทนของโครงสร้างพื้นฐานหลายแห่งซึ่งไม่เอื้อประโยชน์ต่อการ พัฒนาพื้นที่ชนบทในระยะยาวและยั่งยืน อีกทั้งจากการมีส่วนร่วมต่ำของชาวบ้านยังทำให้สถานการณ์ การพัฒนาเศรษฐกิจรุนแรงขึ้นในระดับหนึ่ง

ประการที่สาม ต้นทุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสูง เกินไป เพิ่มรายได้ได้ยาก ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมอุตสาหกรรมภายในและมีความสามารถในการ “สร้างเอกลักษณ์” ให้กับตนเองไม่เพียงพอ อันจะเห็นได้ชัดจากราคาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่

พุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น ปู่เคมี ยาฆ่าแมลง และฟิล์มคลุมดิน เป็นต้น รวมถึงความร่วมมือด้านวัฒนธรรม การวางแผนสร้างแบรนด์และการออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น มีต้นทุนในการพัฒนาที่สูงและใช้เวลานานเกินไป แม้ว่ารัฐบาลจะดำเนินการอุดหนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรและใช้วิธีการต่างๆ ดึงดูดทรัพยากรการออกแบบจากภายนอกเข้ามาช่วยพัฒนาชนบทแต่จากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ระหว่างประเทศและสภาพแวดล้อมทางการตลาดทำให้ผลกำไรที่ได้จากส่วนนี้ค่อนข้างจำกัด นอกจากนี้เกษตรกรยังมีพื้นที่ในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรน้อยลงทุกวันและมีพื้นที่ในการขึ้นราคาจำกัดทำให้การเพิ่มรายได้ของเกษตรกรถูกจำกัดเป็นอย่างมาก

ประการสุดท้าย ชนบทมีปริมาณการผลิตขนาดเล็ก ขาดการผสมผสานความร่วมมือระหว่างกันของชาวบ้านและผู้บริหารหมู่บ้านขาดประสบการณ์ในการจัดการที่สอดคล้องกันทำให้หน่วยงานการจัดการด้านการเกษตรกระจายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรง รูปแบบการผลิตขนาดเล็กก่อให้เกิดปัญหาอัตราผลผลิตตกต่ำซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มรายได้และยังเพิ่มภาระทางจิตใจให้แก่เกษตรกรเมื่อต้องดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 62 ผลิตภัณฑ์ที่ชาวบ้านผลิตและจำหน่ายเองในหมู่บ้าน
(Ziyao Pan, 2024)

ภาพที่ 63 ผลิตภัณฑ์การทอเที่ยวและบรรจุภัณฑ์ที่ชาวบ้านจ้างผลิต
(Ziyao Pan, 2024)

แนวทางการเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่

เพื่อศึกษาข้อมูลจากประสบการณ์จริงของชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่เกี่ยวกับรายได้และวิธีการเพิ่มรายได้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ตัวแทนชาวบ้าน 2 ท่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คุณ Yan Guang ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ เมื่อก่อนเคยรับราชการทหารทำให้เขาได้รับความไว้วางใจจากชาวบ้านเป็นอย่างมาก เขาเคยรับผิดชอบงานบริหารการทอเที่ยวในหมู่บ้านช้างใหญ่เป็นเวลาเกือบ 7 ปีและเป็นผู้มีความเข้าใจสถานการณ์การทอเที่ยวของหมู่บ้านช้างใหญ่เป็นอย่างดี ครอบครัวของเขามีสมาชิกทั้งหมด 9 คน ได้แก่ พ่อ แม่ พ่อตา แม่ยาย ภรรยา ลูกสาว ลูกชาย น้องชายและตัวเขา ผู้ที่มีรายได้มี 5 คน ได้แก่ พ่อ พ่อตา ภรรยา น้องชายและตัวเขาโดยผู้ที่มีรายได้สูงสุดคือเขาและผู้ที่มีรายได้ต่ำสุดคือน้องชายเพราะเพิ่งเริ่มทำงานได้ไม่นาน คุณ Yan Guang เล่าว่าบริษัทภายนอกต้องการผู้ที่มีการศึกษาในระดับสูงแต่การศึกษาของพวกเขาที่นี่ต่ำมากทำให้ไม่มีข้อได้เปรียบและผู้สูงอายุทำได้เพียงทำงานที่บ้าน วัฒนธรรมของเราไม่สามารถฝึกฝนให้เกิดผู้มีความรู้ความสามารถได้และจนถึงขณะนี้หมู่บ้านช้างใหญ่มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยไม่มากนัก ในหมู่บ้านช้างใหญ่ครอบครัวส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพชีวิตใกล้เคียงกันยกเว้นบางครอบครัวที่มีธุรกิจเป็นของตนเองจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า ชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ทุกคนล้วนอาศัยการทำงาน การกรีดยาง และให้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อหาเงินเลี้ยงชีพ วิयरุ่นหนุ่มสาวที่นี่ต้องการออกไปทำงานที่อื่น โดยเฉพาะการไปทำงานในเมืองเชียงใหม่เพราะเป็นวิธีการที่จะทำให้พวกเขาหาเงินได้มากที่สุดและโดยทั่วไปจะมีรายได้สูงถึงประมาณ 5,000 หยวน หมู่บ้านช้างใหญ่ไม่มีงานอะไรที่น่าทำยกเว้นในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเพราะจะช่วยให้เรามีรายได้ต่อวันอยู่ระหว่าง 60-100 หยวน แต่หากช่วงไหนมีนักท่องเที่ยวน้อยและไม่ใช่อุตสาหกรรมการกรีดยางจะไม่มีรายได้เลย ถ้าตอนนี้ไม่มีโรคระบาด ใครๆ ก็ชอบออกไปทำงานในเมือง

เมื่อชาวบ้านมีเงินพวกเขาจะไปลงทุนทำธุรกิจในเมืองเชียงรุ่ง หรือปรับปรุงบ้านใหม่ เช่น สร้างห้องพักนักท่องเที่ยว ทำห้องครัวใหม่ เป็นต้น เพื่อรอต้อนรับนักท่องเที่ยวในอนาคต หรือให้เงินลูกไปเรียนหนังสือเพื่อเพิ่มความสามารถในการทำธุรกิจ ครอบครัวของคุณ Yan Guang มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์การเกษตรแบบง่ายๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวแต่นักท่องเที่ยวส่วนมากมักแค่ถามรายละเอียดแต่ไม่ซื้อสินค้า โดยทั่วไปแล้วผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองแบบนี้จะไม่มีบรรจุภัณฑ์และขายไม่ได้ราคา ในหมู่บ้านช้างใหญ่มีอีกประมาณ 10 ครอบครัวที่ทำผลิตภัณฑ์ขายเองแต่ไม่มีใครช่วยออกแบบบรรจุภัณฑ์และหาช่องทางการจัดจำหน่าย สำหรับชาวบ้านแล้วพวกเขาคิดว่าการใช้บริการบริษัทออกแบบหรือเอเจนซี (Agency) มีราคาแพงเกินไป พวกนั้นแค่ต้องการหาเงินจากชาวบ้านและมีลูกเล่นแพรวพราวทำให้ชาวบ้านไม่พอใจมาก โดยส่วนตัวแล้วคุณ Yan Guang คิดว่า การเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้านทำได้ยากมากและนับตั้งแต่ ค.ศ.2019 เป็นต้นมาพวกเราไม่มีรายได้จากการท่องเที่ยวเลย วิธีการเพิ่มรายได้ที่ต้องการมากที่สุดคือการทำผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวซึ่งหลายๆ คนในหมู่บ้านมีความคิดแบบเดียวกันแต่มีข้อจำกัดมากมาย ตอนนี้ชาวบ้านทุกขี้ใจมากเพราะหลายอย่างต้องนำเข้ามาจากพื้นที่อื่นและผู้บริโภคไม่ชอบ ในด้านการแข่งขันหลายแห่งเน้นไปที่การแข่งขันราคาซึ่งราคาที่แตกต่างกัน 10-20 หยวนไม่ได้มีความหมายมากนักแต่หากเราดึงเอกลักษณ์ของหมู่บ้านช้างใหญ่ออกมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ขายจะทำให้ขายได้ดีกว่า อย่างน้อยก็ไม่เหมือนกับผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านอื่น ดังนั้นเราจึงตั้งความหวังไว้กับรุ่นต่อไปเพราะการท่องเที่ยวเป็นรายได้ทางเดียวของพวกเราและหวังว่าปีนี้น้ำมันจะดีขึ้น

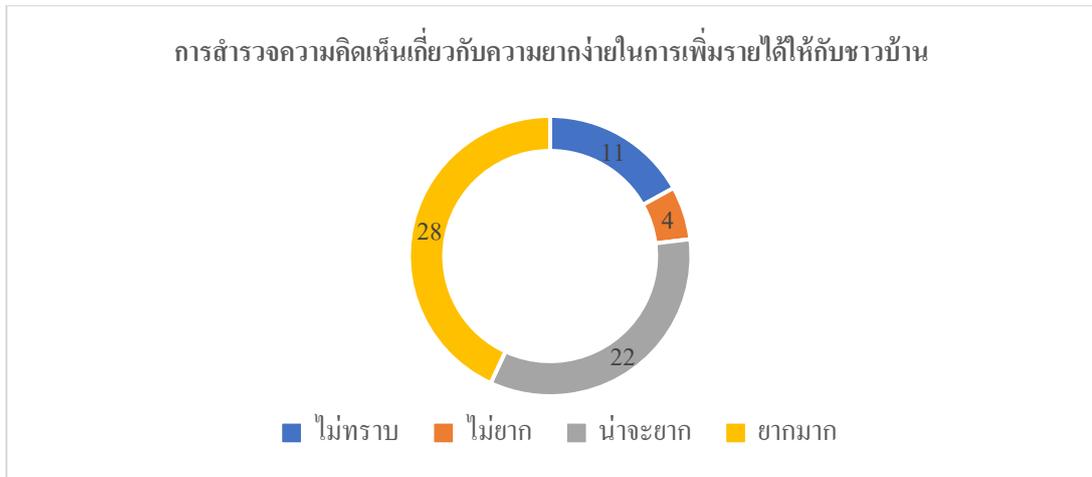
2. คุณ Yan Hanluo ตัวแทนชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ เขาเปิดร้านล้างรถและทำธุรกิจบำรุงรักษารถยนต์อยู่ในเมืองเชียงรุ่ง คนงานส่วนใหญ่คือคนรู้จักในหมู่บ้านช้างใหญ่และหมู่บ้านใกล้เคียง ครอบครัวของเขามีสมาชิกทั้งหมด 4 คน ได้แก่ พ่อ แม่ ภรรยาและตัวเขาซึ่งมีรายได้เพียงคนเดียว พ่อแม่ของเขามีหน้าที่หลักคือดูแลไร่นาของครอบครัวจำนวน 2 หมู่ (mu หรือ 亩 คือหน่วยวัดพื้นที่ของประเทศจีนโดย 1 หมู่เท่ากับ 0.416667 ตารางเมตร) ซึ่งรายได้ส่วนนี้พอประทังชีวิตได้บ้าง ในหมู่บ้านช้างใหญ่มีเพียงไม่กี่ครอบครัวเท่านั้นที่ประกอบอาชีพเหมือนเขาเพราะชาวบ้านส่วนใหญ่ยังคงทำยางพาราและทำนาเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง แม้ว่าการทำยางพาราจะเป็นรายได้หลักของชาวบ้านแต่เป็นงานที่หนักและได้เงินมาอย่างยากลำบาก ในช่วงแรกๆ บางคนชอบไปทำธุรกิจที่เมืองเชียงรุ่งแต่ปัจจุบันไม่ค่อยไปกันแล้วเพราะกิจการไม่ค่อยดี ค่าเช่าบ้านขึ้นราคาและมีคนต่างถิ่นเพิ่มขึ้นมาก

คนในหมู่บ้านช้างใหญ่ค่อนข้างหัวโบราณ หากชาวบ้านมีเงินมักเก็บไว้ส่งเสียลูกหลานเรียนหนังสือและหวังให้นำความรู้กลับมาเปลี่ยนแปลงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตน คุณ Yan Hanluo ไม่เคยเรียนหนังสือแต่เขารู้ว่าความรู้เป็นสิ่งสำคัญ แม้ว่าเขาจะเคยซื้อหนังสือมาอ่านเองแต่

อ่านไม่ออกซึ่งในหมู่บ้านนี้มีวัยรุ่นหลายคนเป็นเหมือนเขาทำให้พวกเขาล้วนได้รับความเดือดร้อนจากการเป็นผู้ไร้การศึกษา เนื่องจากชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่มีการศึกษาจำกัดมากเกินไป ถูกปิดกั้นความคิดและไม่เข้าใจในสิ่งที่คนอื่นพูด ดังนั้น พวกเขาจำเป็นต้องติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญภายนอกให้มากขึ้นเพื่อเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ

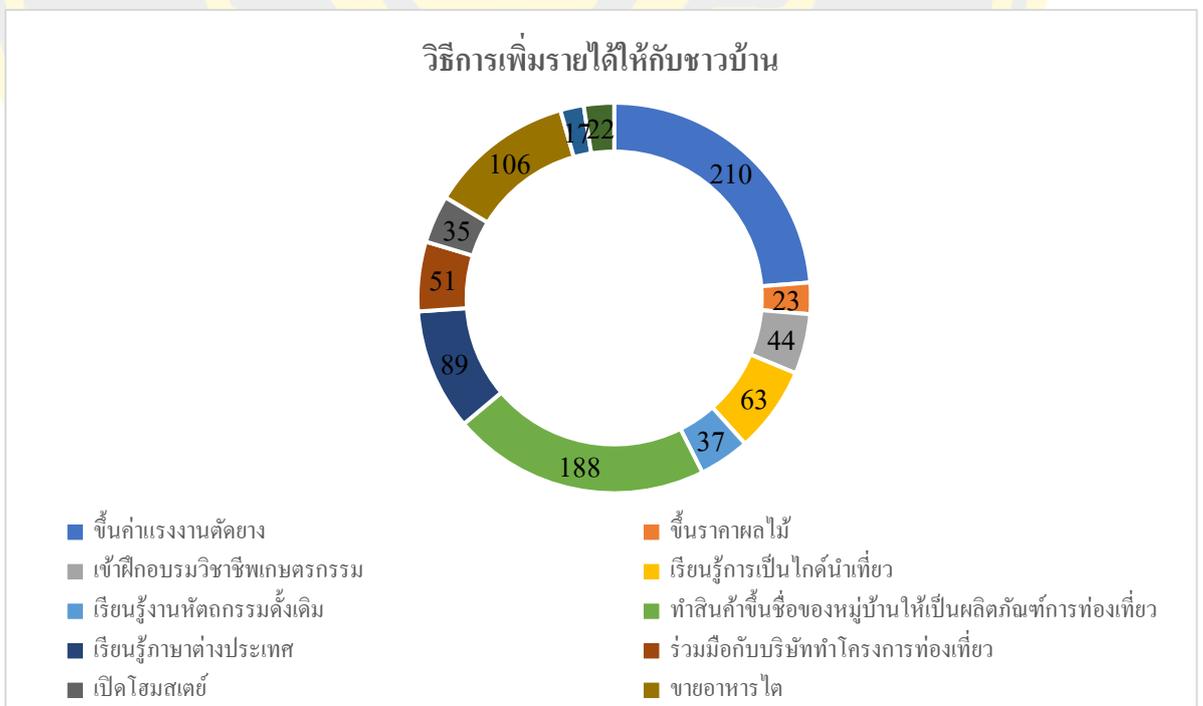
“การเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้านเป็นเรื่องที่ยากมาก” คุณ Yan Hanluo คิดว่า วิธีการเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้านไม่ควรเป็นการทำงานที่หนักเกินไปและจากสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยเขาคิดว่าหมู่บ้านช้างใหญ่ควรทำอาชีพการท่องเที่ยวให้มากขึ้น การทำการท่องเที่ยวคืออาชีพที่ค่อนข้างได้เงินมากอีกทั้งไม่ค่อยยุ่งและมีเวลาพักผ่อน ในความเป็นจริงหมู่บ้านช้างใหญ่ค่อนข้างเหมาะสำหรับการทำผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวจำหน่ายในตลาดซึ่งคุณ Yan Hanluo และหลายคนในหมู่บ้านมีความคิดเช่นนี้ แม้ว่าชาวบ้านจะทำผลิตภัณฑ์ได้ไม่ดีมากนักแต่ถือเป็นเรื่องดีที่พวกเขายังสามารถหาเงินส่งเสียให้กับพ่อแม่และลูกได้บ้าง ปัจจุบันประเทศจีนคลายมาตรการคุมเข้มเรื่องโรคระบาดแล้วทำให้มั่นใจได้ว่าชาวบ้านจะยังสามารถหาเงินจากการท่องเที่ยวได้อีก เช่น การจำหน่ายอาหารไต่เพราะ นักท่องเที่ยวชื่นชอบอาหารไต่เพราะ เป็นต้น โดยส่วนตัวแล้วคุณ Yan Hanluo คิดว่า การทำธุรกิจแบบเขาเหนื่อยมาก มีความกดดันสูงและต้องมีเงินสำรอง ในช่วงที่เกิดโรคระบาดธุรกิจของเขาได้รับผลกระทบอย่างหนักและเขาไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต เมื่อเทียบกันแล้วเขาคิดว่าการทำผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรบางอย่างน่าจะเป็นวิธีที่ตอบโจทย์เรื่องรายได้มากที่สุด นอกจากนี้การขายของในหมู่บ้านยังดีกว่าการออกไปทำงานที่อื่นเพราะได้อยู่กับลูกและครอบครัว ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตทุกคนให้ความสำคัญกับชีวิตครอบครัวมาก ปัจจุบัน คุณ Yan Hanluo ไม่กล้ากลับไปเปิดร้านล้างรถที่เมืองเซียงรุ่งเพราะการขาดทุนครั้งนี้ไม่ใช่เรื่องที่ครอบครัวทั่วไปจะยอมรับได้ นอกจากนี้เขายังกลัวโดนโกงและไม่กล้าไปยุ่งกับคนนอก ตอนนี้เขาไม่มีแผนที่จะเปิดโรงแรมหรือลงทุนทำอะไรแต่อยากเปลี่ยนจากร้านล้างรถเป็นร้านอาหารไต่เพราะการล้างรถได้เงินไม่ดี

ในการลงพื้นที่ครั้งนี้ ผู้วิจัยยังได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่จำนวน 65 คนเกี่ยวกับความยากง่ายในการเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้าน ผลการสำรวจเป็นดังนี้

ภาพที่ 64 การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้าน (Ziyao Pan, 2024)

นอกจากนี้ยังได้ทำการรวบรวมความคิดเห็นของชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่จำนวน 217 คน เกี่ยวกับวิธีการเพิ่มรายได้ พบว่า

ภาพที่ 65 การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้าน (Ziyao Pan, 2024)

วิธีการและข้อเสนอแนะเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่

จากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับศาสตราจารย์ Xu Ping แห่งมหาวิทยาลัยวิจิตรศิลป์กลาง (Central Academy of Fine Arts) เกี่ยวกับวิธีการและข้อเสนอแนะเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่ สรุปได้ว่า

1. ควรให้ความสนใจกับคุณภาพการศึกษาเชิงอุดมการณ์ของชาวบ้านซึ่งเป็นพื้นฐานการศึกษาที่จะนำพาชาวบ้านไปสู่การเพิ่มรายได้ด้วยวิธีการต่างๆ แม้ว่าจะสามารถปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของพวกเขาได้แต่ไม่สามารถทดแทนการศึกษาเชิงอุดมการณ์ได้ การศึกษาที่มีคุณภาพของชาวบ้านจะไม่สมบูรณ์หากปราศจากคุณภาพการศึกษาเชิงอุดมการณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งเศรษฐกิจชนบทในปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ช่วงเวลาของการพัฒนาที่รวดเร็วส่งผลให้ข้อกำหนดและมาตรฐานอารยธรรมทางจิตวิญญาณของชาวบ้านสูงมากขึ้นเช่นกัน ดังนั้นคุณภาพการศึกษาเชิงอุดมการณ์ของชาวบ้านควรมีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่องมากกว่าที่จะผ่อนปรน การสร้างแรงขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนมาสู่เศรษฐกิจชนบทจำเป็นต้องส่งเสริมการยกระดับคุณภาพการศึกษาเชิงอุดมการณ์ของชาวบ้านเป็นหลัก ตระหนักถึงการสนับสนุนซึ่งกันและกันของอารยธรรมทางจิตวิญญาณและอารยธรรมทางวัตถุ และสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน สำหรับหมู่บ้านช้างใหญ่ ความสามารถนี้หมายถึงความสามารถในการรู้จักบ้านเกิด ถ่ายทอดบ้านเกิดและเพิ่มความสามารถด้านสุนทรียภาพซึ่งนี้เป็นเรื่องพื้นฐานมาก

2. เพิ่มคุณภาพทางปัญญา ชาวบ้านในหมู่บ้านช้างใหญ่บางคนไม่ได้ถูกจำกัดอยู่แค่การใช้แรงงานทางร่างกายที่เรียบง่ายและซ้ำซากอีกต่อไปแต่กลายเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมด้านแรงงานที่ครอบคลุมและซับซ้อนส่งผลให้พวกเขาต้องมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่สูงขึ้นและต้องเริ่มปรับตัวให้เข้ากับความต้องการแรงงานที่ครบวงจร กล่าวคือ ประการแรกต้องมีความคิดสร้างสรรค์หรือเรียกว่าความสามารถในการมีส่วนร่วมกับการทำงานสร้างสรรค์อย่างกระตือรือร้นซึ่งต้องเป็นคนที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์เท่านั้นที่จะสามารถพัฒนาและคิดค้นกิจกรรมภาคปฏิบัติ ค้นพบได้อย่างมีประสิทธิภาพและแก้ไขปัญหาได้จริง ถัดมาคือความสามารถในการถ่ายโอนหมายถึงสามารถนำทักษะและความรู้ทางทฤษฎีที่ได้เรียนมาประกอบเป็นโครงสร้างคุณภาพส่วนบุคคลและนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสมกับกิจกรรมภาคปฏิบัติของการผลิตและการดำรงชีวิตตลอดจนสามารถถ่ายโอนความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติได้อย่างราบรื่น ต่อมาคือความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระนั่นคือการมีความเข้าใจและความรู้รอบด้านเกี่ยวกับตลาดและตัวบุคคล สามารถบูรณาการเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือโครงการทางเศรษฐกิจที่ตนเองได้เปรียบและตั้งหลักในระบบเศรษฐกิจแบบตลาดได้ สุดท้ายคือความสามารถในการดักจับข้อมูลหมายถึงการเฝ้าสังเกตและเก็บ

ข้อมูลที่มีค่าอย่างอดทนภายใต้สภาพแวดล้อมของตลาดที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับปรับพฤติกรรมการทำงานธุรกิจส่วนตัว

3. ยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาวบ้านด้วยการฝึกอบรมทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเราจำเป็นต้องมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับสถานการณ์ของเกษตรกร รู้ความต้องการของพวกเขา และลักษณะการศึกษาที่พวกเขาสามารถรับได้ ในขณะเดียวกันการศึกษาและการฝึกอบรมจะต้องเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาตนเองให้กับชาวบ้านด้วย สำหรับหมู่บ้านข้างใหญ่ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีรากฐานทางการเกษตรที่ค่อนข้างอ่อนแอแต่มีทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ สิ่งสำคัญคือต้องมั่นใจว่าการเพิ่มการผลิตและรายได้จากผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเป็นเป้าหมายสำคัญภายใต้เงื่อนไขทางเทคนิคที่พวกเขามีอยู่เราต้องเข้าใจความปรารถนาของชาวบ้านอย่างถ่องแท้ จากนั้นบรรลุเป้าหมายด้วยการฝึกอบรมและการศึกษาที่เหมาะสม เพิ่มระดับการพัฒนาตนเองของชาวบ้านให้สูงที่สุดและให้พวกเขาแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาของตนเองกับการเติบโตทางเศรษฐกิจ ในแง่ของการฝึกอบรมควรวัดตลาดเป็นแนวทางการฝึกอบรมขั้นพื้นฐาน รวบรวมความต้องการของตลาดเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการฝึกทักษะและการนำไปประยุกต์ใช้ อันจะทำให้ชาวบ้านมีโอกาสในจ้างงานและมีทักษะมากขึ้น รวมถึงยังเป็นการวางรากฐานสำหรับการถ่ายโอนกำลังแรงงานในชนบท ทำให้คนหนุ่มสาวกลับมาทำงานที่นี้มากขึ้น

ข้อคิดเกี่ยวกับการศึกษาของเกษตรกรชนเผ่าไต

การประยุกต์ทฤษฎีการออกแบบ C-K

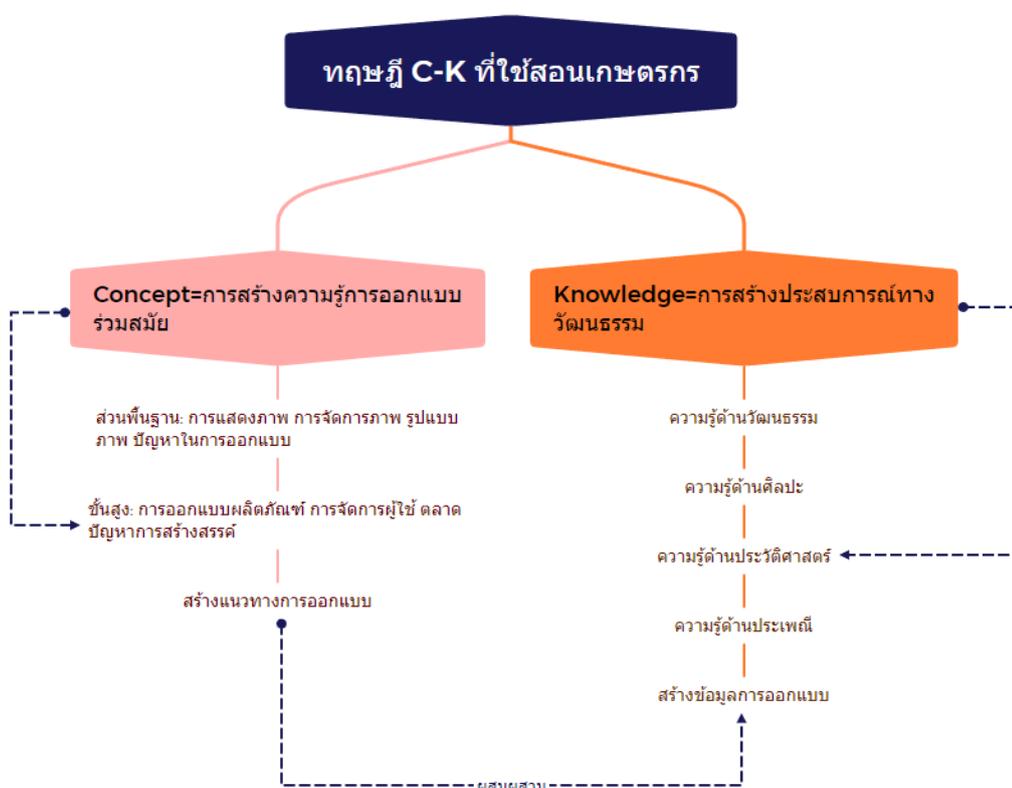
ทฤษฎีการออกแบบ CK (C-K Theory) เป็นทฤษฎีการออกแบบเชิงนวัตกรรมที่ได้มาจากการวิจัยของนักทฤษฎีชาวฝรั่งเศส Armand Hatchuel และ Benoit Weil ทฤษฎีนี้เป็นกรอบการทำงานเกี่ยวกับนวัตกรรมและกระบวนการออกแบบ และแนวคิดหลักคือการขับเคลื่อนนวัตกรรมโดยการเชื่อมโยงข้ามสาขาความรู้ที่แตกต่างกัน “C-K” ย่อมาจาก "Concept-Knowledge" ซึ่งแสดงถึงแนวคิดและความรู้สองด้านตามลำดับ

ในทฤษฎีการออกแบบ CK กระบวนการออกแบบแบ่งออกเป็นสองขั้นตอนหลักคือ ขั้นตอนแนวคิดและขั้นความรู้ ในระหว่างขั้นตอนแนวคิด ทีมออกแบบจะสำรวจและเสนอแนวคิดและแนวคิดเชิงนวัตกรรมต่างๆ ซึ่งอาจมาจากสาขาต่างๆ ในระหว่างขั้นต้นความรู้ ทีมออกแบบจะวิจัยและพัฒนาแนวคิดอย่างลึกซึ้ง และเปลี่ยนแนวคิดให้เป็นโซลูชันที่นำไปปฏิบัติได้

ในระหว่างการพัฒนาการศึกษาด้านการออกแบบสำหรับเกษตรกรชนเผ่าไต ทีมงานออกแบบได้ถูกแทนที่ด้วยเกษตรกร ซึ่งกลายเป็นเป้าหมายหลักของการใช้ C-K วัตถุประสงค์ของการใช้ทฤษฎีคือเพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกร ใน

กระบวนการออกแบบ เกษตรกรจะสร้าง K-space (พื้นที่ความรู้) โดยอิงจากประสบการณ์ทางวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ฯลฯ ของตนเอง จากนั้นจึงใช้ความรู้ด้านการออกแบบสมัยใหม่ เพื่อช่วยพวกเขาในการสร้าง C-space (พื้นที่แนวคิด) เพื่อให้ได้ข้าม -การเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดและสาขาความรู้ที่แตกต่างกัน การเชื่อมโยงข้ามกันนี้ช่วยทำลายรูปแบบการคิดแบบดั้งเดิม ขับเคลื่อนการออกแบบที่สร้างสรรค์และก้าวหน้ามากขึ้น โดยคำนึงถึงการยอมรับของเกษตรกร วิธีนี้จึงเป็นวิธีการถ่ายทอดความรู้ที่รวดเร็วและสะดวกที่สุด

จากมุมมองของทฤษฎีการออกแบบ C-K เนื้อหาการสอนส่วนใหญ่ประกอบด้วยสองส่วนคือระบบแนวคิดและระบบความรู้ตามลำดับ แบบแรกปรับปรุงความรู้ด้านการออกแบบระดับมืออาชีพที่มีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมการท่องเที่ยว และเลือกส่วนสำคัญเพื่อสอนวิธีการทำงานของเกษตรกร หลังนี้รวบรวมตามระบบและข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตของเกษตรกรชนเผ่าใต้เป็นรูปแบบระบบชีวิตทางวัฒนธรรมใต้ที่สามารถเรียกดูและอ่านได้ง่าย เนื้อหาการสอนทั้งสองแบบโดยแบบแรกหมายถึง C-space (แนวคิด) ของทฤษฎี C-K และแบบหลังหมายถึง K-space (ความรู้) ซึ่งเป็นชุดเครื่องมือการออกแบบที่เรียบง่ายที่เกษตรกรสามารถใช้ได้ โดยมีแผนภาพความสัมพันธ์ดังนี้

ภาพที่ 66 บทบาทของทฤษฎีการออกแบบ C-K ต่อการศึกษาของเกษตรกร (Ziyao Pan, 2024)

ควรชี้ให้เห็นว่าผลลัพธ์เชิงสร้างสรรค์ที่ผลิตโดยเกษตรกรไม่สามารถประเมินได้โดยใช้มาตรฐานการศึกษาระดับวิทยาลัยเพียงอย่างเดียว เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบหรือการฝึกอบรมทางวิชาชีพ ความสามารถในการแสดงออกของพวกเขา มักจะเป็นเรื่องส่วนตัวมากกว่า และไม่มีมาตรฐานการประเมินภายในที่เป็นหนึ่งเดียว แต่ถึงกระนั้น ความคิดสร้างสรรค์ของเกษตรกรยังคงแสดงถึงความคิดริเริ่มและลักษณะการท่องเที่ยวในท้องถิ่น และเป็นรูปแบบที่สร้างสรรค์ที่นักท่องเที่ยวสามารถยอมรับและชื่นชมได้ การออกแบบโดยมีอาชีพควรรักษาความอดทนอย่างเหมาะสม และไม่วิพากษ์วิจารณ์การออกแบบของเกษตรกรอย่างสุ่มสี่สุ่มห้า

ระบบแนวคิดของพื้นที่ C (Concept)

สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างมากกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมการท่องเที่ยว โดยทั่วไป ได้แก่ การสื่อสารด้วยภาพและการออกแบบผลิตภัณฑ์ นี้ได้กลายเป็นหลักพื้นฐานที่ถือเป็นแนวคิดสร้างสรรค์ของชานาและเป็นสองหน่วยในพื้นที่ C (Concept)

การสื่อสารด้วยภาพเป็นสาขาที่ใช้องค์ประกอบภาพและหลักการออกแบบเพื่อถ่ายทอดข้อมูลและแสดงแนวคิด นักออกแบบในสาขานี้ใช้รูปภาพ กราฟิก สี และองค์ประกอบอื่นๆ เพื่อสร้างผลงานที่หลากหลายที่สะดุดตาและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ พวกเขาแก้ปัญหาในหลายสาขา เช่น เอกลักษณ์ของแบรนด์และการออกแบบโลโก้ การโฆษณา การออกแบบบรรจุภัณฑ์ เค้าโครงสิ่งพิมพ์ และการออกแบบอินเทอร์เน็ต การสร้างภาพที่มีอิทธิพลสำหรับธุรกิจ องค์กร และบุคคลทั่วไป จากการเรียนรู้ ชาวบ้านสามารถใช้ทักษะนี้ในการทำบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ สร้างโลโก้ของตนเอง และผลิตสื่อส่งเสริมการขายเพื่อช่วยในกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงโบรชัวร์อิเล็กทรอนิกส์

สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีฟังก์ชันการใช้งานจริง แก้ปัญหาที่ผู้ใช้พบในชีวิตประจำวัน และมอบแนวทางแก้ไขที่น่าพอใจ ด้วยการเข้าใจความต้องการของผู้ใช้อย่างลึกซึ้ง ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์จึงสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามความคาดหวังของผู้ใช้ได้ นักออกแบบไม่เพียงแต่เป็นนักแก้ปัญหาเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์อีกด้วย พวกเขาอัปเดตพลังใหม่ๆ เข้าสู่ตลาดผลิตภัณฑ์ผ่านความคิดสร้างสรรค์และการคิดแบบมองการณ์ไกล ด้วยการเรียนรู้ ชาวบ้านสามารถใช้ทักษะนี้ทำผลิตภัณฑ์ เปลี่ยนวัสดุอาหาร สิ่งของ หรือหัตถกรรมที่พวกเขาเป็นเจ้าของให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวมากขึ้น สิ่งนี้จะเพิ่มระดับรายได้ของพวกเขา

แนวคิดการสื่อสารด้วยภาพ

ความรู้ด้านการสื่อสารด้วยภาพที่จำเป็นสำหรับเกษตรกรนั้นส่วนใหญ่ได้รับการคัดเลือกและบูรณาการตามทฤษฎีการสร้างภาพวัฒนธรรม ทฤษฎีนี้เน้นการมองเห็นและสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมและวิธีการกำหนดรูปแบบ สื่อสารค่านิยมและเอกลักษณ์ขององค์กรผ่านองค์ประกอบภาพเหล่านี้ สิ่งนี้ก่อให้เกิดตรรกะพื้นฐาน ซึ่งก็คือการแสดงภาพโดยอิงจากเนื้อหาทั่วไปในชีวิตของ

เกษตรกรเพื่อปรับปรุงลักษณะสินค้าโภคภัณฑ์ของวัตถุและอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมการขายและการขายเพิ่มเติม

ในการดำเนินการนี้ เกษตรกรจำเป็นต้องใช้รูปภาพ ไอคอน สี รูปร่าง และทักษะอื่นๆ เพื่อนำเสนอและถ่ายทอดแนวคิดและข้อมูลเฉพาะวัฒนธรรม แหล่งที่มาและการติดต่อของความรู้ทางวิชาชีพมีดังนี้

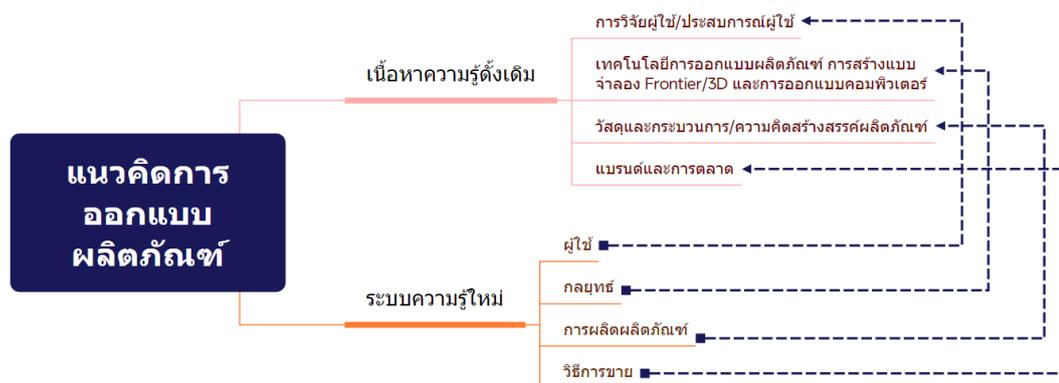

ภาพที่ 67 แนวคิดการสื่อสารด้วยภาพ
(Ziyao Pan, 2024)

แนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์

ความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เกษตรกรต้องการนั้นได้รับการคัดเลือกเป็นหลักตามทฤษฎีอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ ในส่วนของการออกแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ศิลปะ ความบันเทิง และลักษณะทางวัฒนธรรมของชีวิตเกษตรกรมีศักยภาพในการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ ทฤษฎีนี้ถือว่าวัฒนธรรมเป็นทรัพยากร และเน้นว่าวัฒนธรรมสามารถสร้างผลิตภัณฑ์และบริการที่สร้างสรรค์เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดผ่านการประมวลผลและการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ และนำมาซึ่งการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม

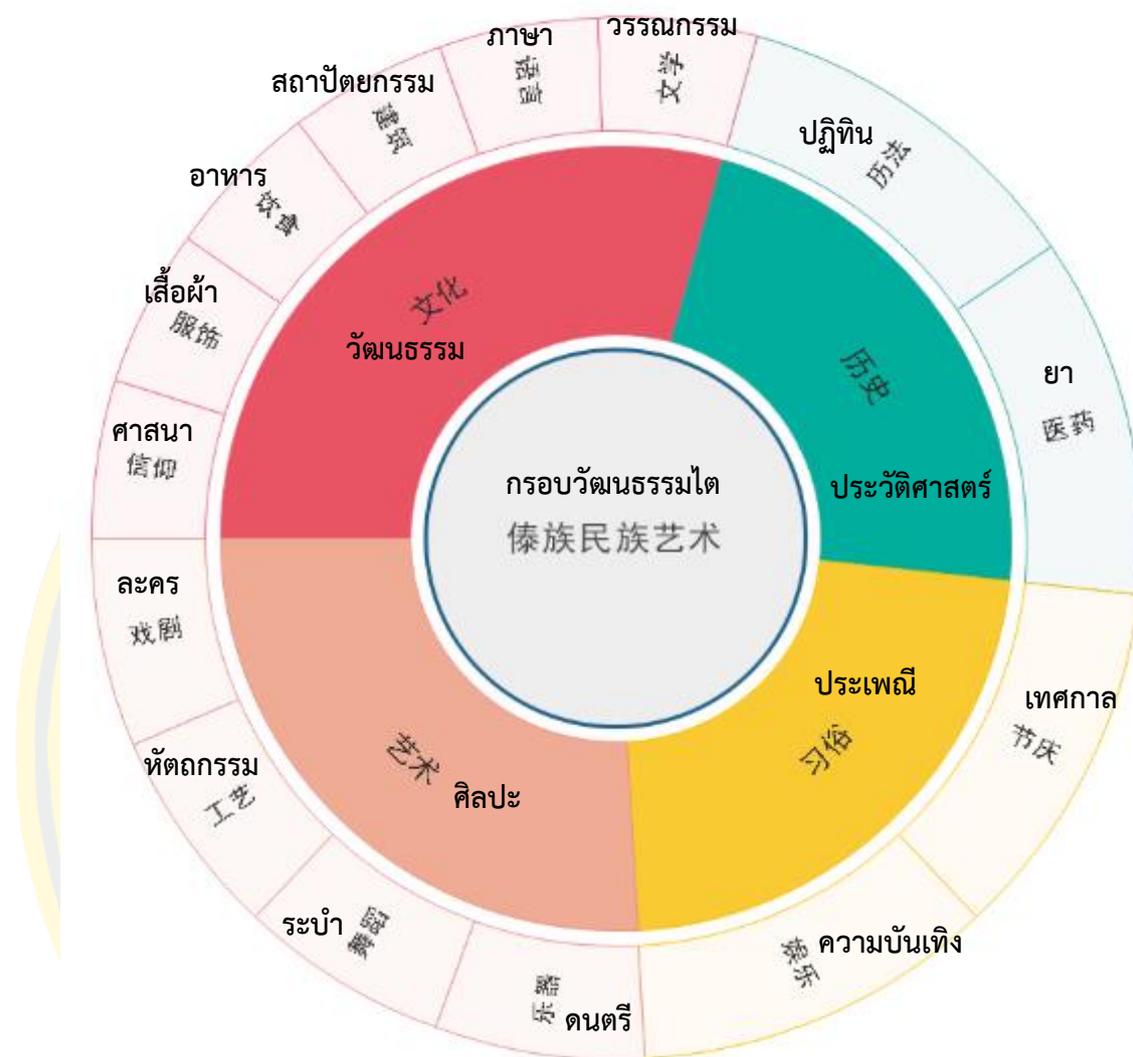
เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ เกษตรกรจำเป็นต้องใช้ทักษะ เช่น การวิจัยผู้ใช้ ความร่วมมือทางวิชาชีพ และข้อกำหนดของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยภาพ เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมการท่องเที่ยวที่สามารถขายในตลาดได้ แหล่งที่มาและการติดต่อของความรู้ทางวิชาชีพมีดังนี้

ตารางที่ 10 แนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์
(Ziyao Pan, 2024)

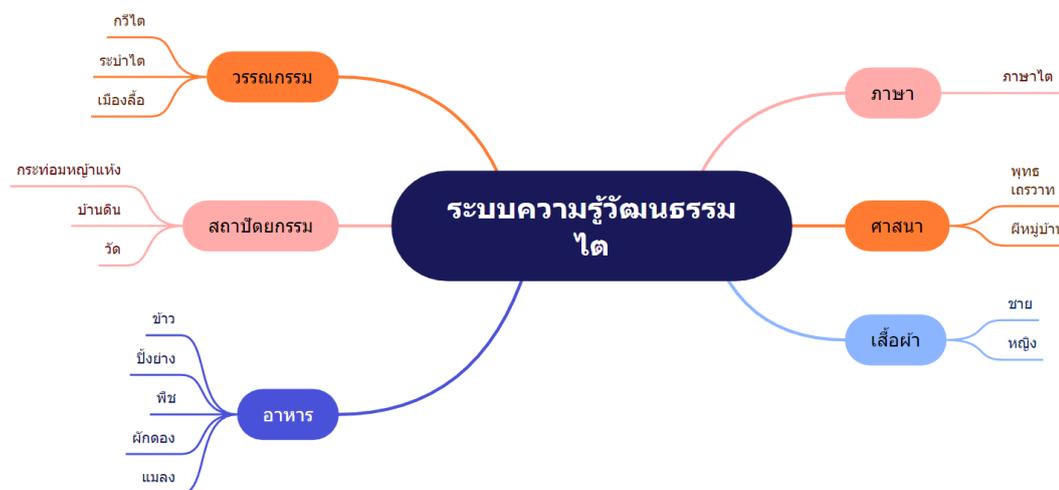
ระบบความรู้ของ K space (ความรู้)

ระบบความรู้ของ K-space มาจากระบบวัฒนธรรมของชนเผ่าไต เนื้อหาประกอบด้วย การเล่าเรื่องตนเองและการเล่าเรื่องอื่นๆ และแหล่งที่มาจะยังคงได้รับการปรับปรุงและเพิ่มขึ้นต่อไป สำหรับ K-space องค์ประกอบของระบบความรู้สอดคล้องกับวิธีการทั่วไปในการสังเกตวัฒนธรรม กล่าวคือ เริ่มต้นจากวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ประเพณี และศิลปะ โดยพื้นฐานแล้วกรอบวัฒนธรรมของประเทศจะถูกสร้างขึ้น ด้วยการวิจัยเปรียบเทียบในกรอบนี้ เราสามารถค้นพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ และรู้ว่าคุณลักษณะของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ คืออะไร

ภาพที่ 68 โครงร่างความรู้วัฒนธรรม
(Ziyao Pan, 2024)

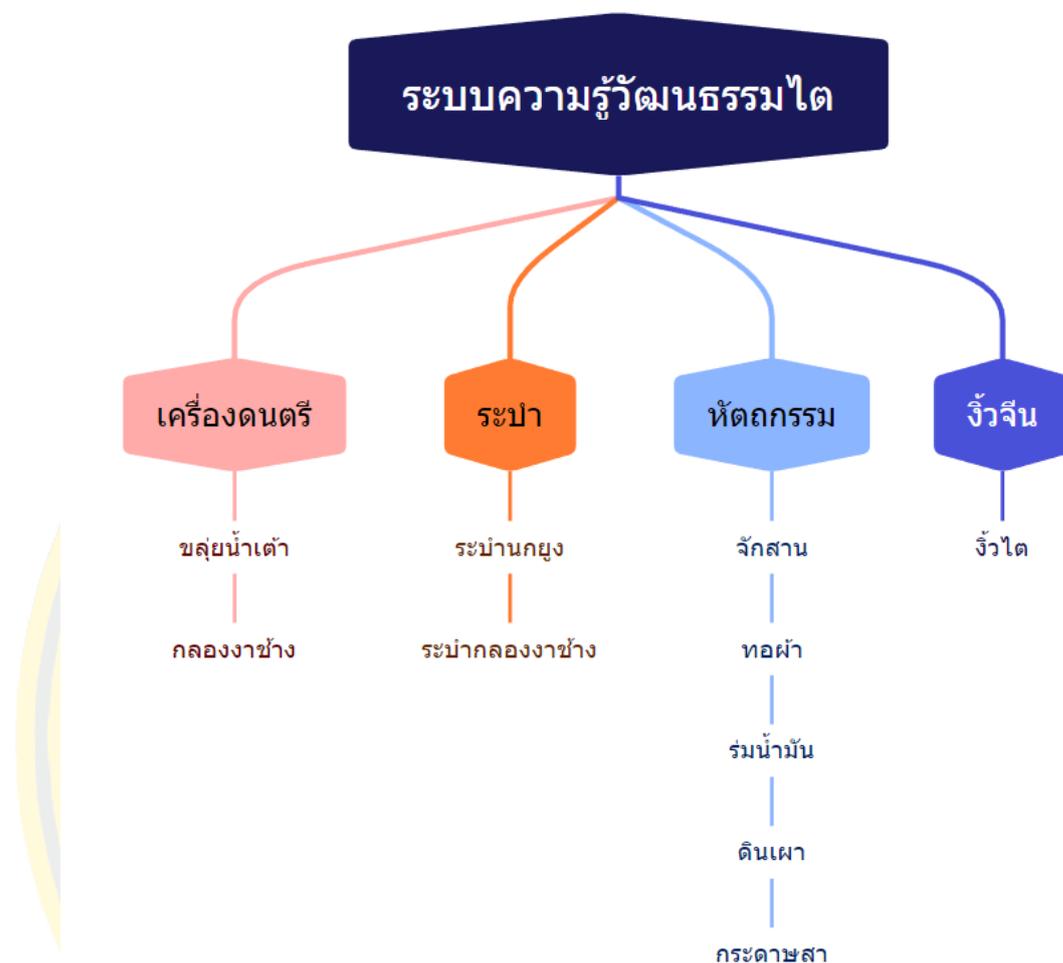
ประการแรกคือความรู้ทางวัฒนธรรมไตได้รับการพัฒนาโดยใช้ระบบภาษาไตและเมื่อรวมกับเสื้อผ้า ความเชื่อ อาหาร สถาปัตยกรรม วรรณกรรม ฯลฯ ทำให้ศิลปะและวัฒนธรรมของชนเผ่าไตกับไทยมีความคล้ายคลึงกันมาก ในแง่ของอาหาร ชนเผ่าไตมีระบบการบริโภคอาหารที่มี “รสชาติไต” เป็นของตนเอง ซึ่งมีข้อมูลเชิงลึกที่เป็นเอกลักษณ์ในการเลือกส่วนผสมและวิธีการปรุงอาหาร ในเวลาเดียวกัน ชนเผ่าไตมีความทรงจำที่เป็นเอกลักษณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมประจำชาติไต ในแง่ของสถาปัตยกรรมและการแต่งกาย และสไตล์อาคารสำหรับตั้งสิ่งของของพวกเขาได้กลายเป็นตัวแทนของจินตวันตึกเฉียงใต้ ต้นกำเนิดของรูปแบบวรรณกรรมไต ตำนานและ Zanha (รูปแบบการแสดงของบทกวีไต) สะท้อนถึงความปรารถนาและปรารถนาของชนเผ่าไตเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น

ภาพที่ 69 แผนภาพระบบความรู้วัฒนธรรมไทย

(Ziyao Pan, 2024)

ประการที่สองคือความรู้ทางศิลปะ ชนเผ่าไตเก่งในด้านการร้องเพลง เต้นรำและมีความคิดสร้างสรรค์ ดนตรีและงานฝีมือประจำชาติของพวกเขามีบทบาทสำคัญในการศึกษาศิลปะแห่งชาติไต นอกจากนี้ชนเผ่าไตยังมีวัฒนธรรมและศิลปะท้องถิ่นอันเป็นเอกลักษณ์ คือจิ้งจิวไต ซึ่งเกิดขึ้นจากพื้นฐานของเพลงและการเต้นรำพื้นบ้านที่ใช้พัดหรือผ้าเช็ดหน้าเป็นอุปกรณ์ประกอบฉาก นอกจากนี้ยังผสมผสานกับจิ้งจิวปักกิ่ง จิ้งยูนาน และศิลปะการต่อสู้เพื่อสร้างศิลปะการต่อสู้ที่เป็นของจิ้งจิวไต เช่นเดียวกับละคร เนื่องจากคนหนุ่มสาวไม่ค่อยรู้จักละครไตทำให้ละครไตมีผู้ชมน้อยและการเผยแพร่ถูกขัดขวาง ดังนั้นการสืบทอดและการพัฒนาจึงกลายเป็นเรื่องยากมากขึ้น แต่ในพิพิธภัณฑ์ อุปกรณ์ประกอบฉากต่างๆ ที่ละครไตทิ้งไว้ยังคงสร้างความประทับใจให้กับผู้คนอย่างลึกซึ้ง

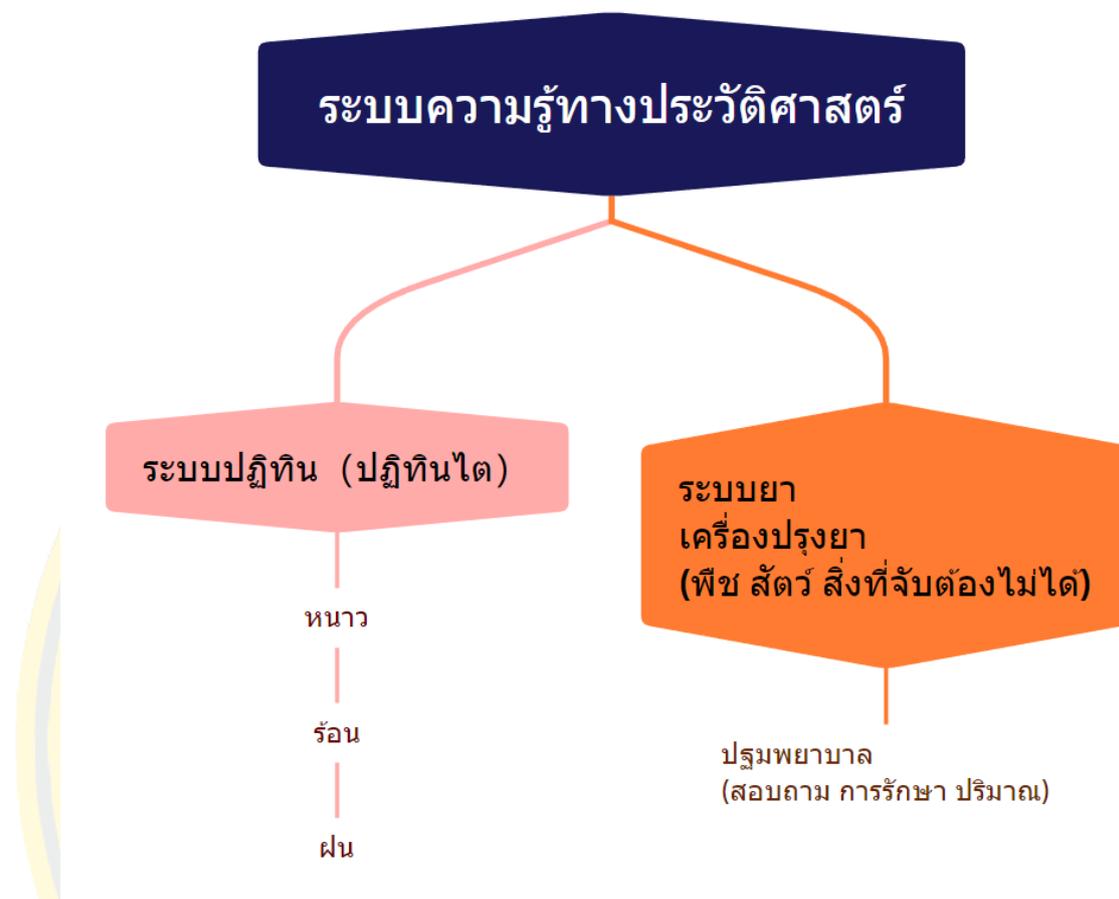

ภาพที่ 70 แผนภาพระบบความรู้ศิลปะไต

(Ziyao Pan, 2024)

ประการที่สามคือความรู้ทางประวัติศาสตร์ ปฏิทินของชนเผ่าไตเรียกว่า “ไตลี” แบ่งออกเป็น “ปฏิทินไตใหญ่” และ “ปฏิทินไตเล็ก” ในปฏิทินจะแบ่งสภาพภูมิอากาศออกเป็นสามฤดูกาล คือ หนาว ร้อน และฝนตก

วิธีการปฐมพยาบาลแบบดั้งเดิมของชนเผ่าไตเกิดจากการผสมผสานกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ มีผลทางการแพทย์ การดูแลสุขภาพที่ดีและสะท้อนถึงลักษณะของยาไตได้อย่างเต็มที่

ภาพที่ 71 แผนภาพระบบความรู้ทางประวัติศาสตร์
(Ziyao Pan, 2024)

ประการที่สี่คือความรู้ตามประเพณี ชนเผ่าไทมีเทศกาลจำนวนมากซึ่งบางเทศกาลก็ทับซ้อนกับเทศกาลของชาวอื่น เทศกาลสาดน้ำที่จัดขึ้นในช่วงกลางเดือนเมษายนของทุกปีหมายถึงความโชคดี ความสุข และสุขภาพที่ดีของชนเผ่าไท ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับเทศกาลสงกรานต์ในประเทศไทยเป็นอย่างมาก นอกจากเทศกาลสาดน้ำแล้วยังมีเทศกาลทางพุทธศาสนา เช่น เทศกาลเข้าพรรษาและเทศกาลออกพรรษาซึ่งเรียกอีกอย่างว่า “ซูวะ” และ “จันวะ” ในภาษาไท นอกจากนี้ เทศกาลถนนดอกไม้อย่างเป็นเทศกาลที่สำคัญสำหรับชายหนุ่มและหญิงสาวในการเลือกคู่ครองซึ่งสะท้อนถึงความเป็นระเบียบระดับสูงในสังคมไท

ภาพที่ 72 แผนภาพระบบความรู้ตามประเพณี

(Ziyao Pan, 2024)

การออกแบบสื่อการสอน

วิธีการสอน

ประการแรก จะต้องบูรณาการกับอุตสาหกรรมชั้นนำของเกษตรกรเพื่อให้เข้าใจและยอมรับได้ง่ายขึ้น

ประการที่สอง เราต้องหาวิธีฝึกอบรมครูในหมู่เกษตรกรเพื่อปลูกฝังความรู้ในระยะยาวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประการที่สาม สื่อการฝึกอบรมเป็นสิ่งจำเป็นและต้องเข้าใจง่าย มีรูปภาพและข้อความประกอบกับการผลิตและฉากชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการในการศึกษาด้วยตนเองได้ในระดับหนึ่ง และกลายเป็น “เพื่อนที่ดี” ที่ติดตามเกษตรกร

ประการที่สี่ จำเป็นต้องผสมผสานวิธีการฝึกอบรมที่หลากหลายเพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ มีแนวคิดการทำงานเฉพาะ 5 ประการ คือการใช้โอกาสในการเข้าไปในหมู่บ้านเพื่อฝึกอบรมแกนนำทางเทคนิคแล้วปล่อยให้พวกเขาถ่ายทอดความรู้ที่ละขั้นตอนแล้วใช้เวลาว่างลงลึกลงไปในพื้นที่เพื่ออธิบายและระดมพลเกษตรกรเพราะเฉพาะในช่วงหย่อนเท่านั้น เกษตรกรมีเวลาเรียนฟรี และผลของการสอนในท้องถิ่นดีกว่าอธิบายในห้องเรียน ถ้ามีโอกาสก็ควรพาเกษตรกรออกไปเยี่ยมชมและแลกเปลี่ยนกันมากขึ้น และแสดงผลความรู้ต่อหน้าอย่างสังหรณ์ใจ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้อย่างมากและบอกเล่ากรณีทั่วไปด้วยอารมณ์ขันที่สดใสใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้และอย่าเข้มงวดและเทศนาจนเกินไปในที่สุดเกษตรกรก็จะรับไม่ได้ แลกเปลี่ยนข้อมูลการตลาดกับพวกเขาเพื่อให้พวกเขาสามารถเข้าใจแนวโน้มการพัฒนาของตลาดได้ตลอดเวลาและทำกิจกรรมเชิงปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งมีความสำคัญมากในการปรับปรุงคุณภาพของตลาดและทัศนคติเชิงบวกของพวกเขาช่วยได้

หนังสือเรียน

เมื่อคำนึงถึงลักษณะการศึกษาและความสะดวกในการเรียนรู้ของเกษตรกรแล้ว สื่อการสอนมี 2 เล่ม แบ่งออกเป็น 3 เวอร์ชัน ได้แก่ ภาษาจีน อังกฤษ และไทย คือ “ชนบทที่สวยงาม” และ “ผลิตภัณฑ์พิเศษที่ดีสำหรับเกษตรกร” เพื่อแก้ปัญหาความเข้าใจ การประมวผล และการผลิตกราฟิกของเกษตรกรเป็นหลัก โดยส่วนใหญ่จะแก้ปัญหาการผลิต การปฏิบัติ และการขายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 73 หนังสือเรื่อง “ชนบทที่สวยงาม”
(Ziyao Pan, 2024)

หนังสือเรื่อง “ชนบทที่สวยงาม” แบ่งออกเป็น 5 บท ได้แก่ การทำความเข้าใจกับภาพ (การเรียบเรียงข้อมูล/การจัดโครงสร้างภาพ) การสร้างภาพกราฟิก (จุด/เส้น/พื้นผิว/กราฟิกแบบเวกเตอร์) การผลิตองค์ประกอบภาพ (การออกแบบโลโก้/การออกแบบตัวอักษร) การโฆษณา (การเลือกสี/การผลิตภาพพื้นฐาน) และผลงานตัวอย่าง (ผลงานที่ประสบความสำเร็จ/ข้อมูลทั่วไปและเว็บไซต์) วัตถุประสงค์ของหนังสือเล่มนี้มีเป้าหมายเพื่อสอนให้เกษตรกรออกแบบโลโก้ บรรจุภัณฑ์ และการออกแบบโซเชียล ด้วยวิธีการอธิบายที่เข้าใจง่ายและสามารถฝึกทำด้วยตนเองที่บ้านได้จะทำให้เกษตรกรได้รับการแนะนำให้รู้จักกับกระบวนการออกแบบทั้งหมด หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับผู้เริ่มต้นหัดสื่อสารด้วยภาพหรือเกษตรกรที่มีความสามารถและโอเคเดียวในทางปฏิบัติ

ภาพที่ 74 หนังสือเรื่อง “ผลิตภัณฑ์พิเศษที่ดีสำหรับเกษตรกร”
(Ziyao Pan, 2024)

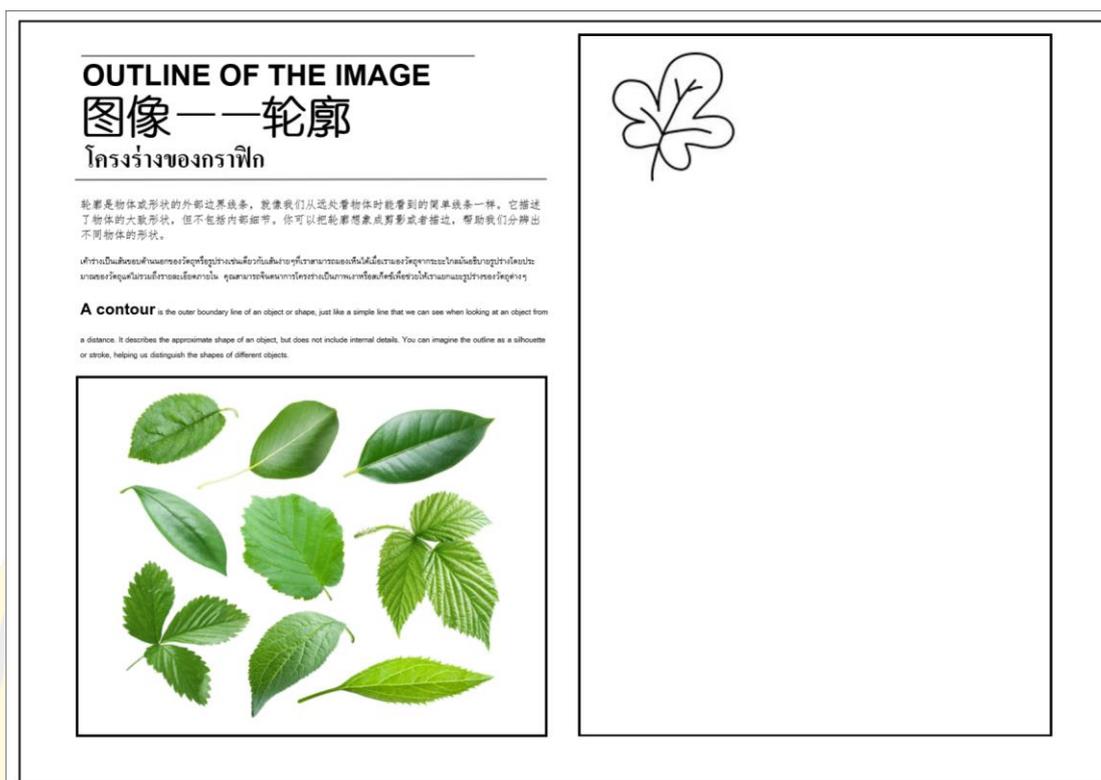
หนังสือเรื่อง “ผลิตภัณฑ์พิเศษที่ดีสำหรับเกษตรกร” แบ่งออกเป็น 5 บท ได้แก่ การวิจัยผู้ใช้ (วิธีการวิจัยตลาด) การพัฒนากลยุทธ์การขาย (จังหวัดการขาย/ประเภทสินค้า/ราคาสินค้า) การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ (จัดทำบรรจุภัณฑ์/การขึ้นรูปสินค้า) การเริ่มต้นจำหน่ายสินค้า (การสร้างสื่อส่งเสริมการขาย/ผลตอบรับการขาย/มาตรการปรับปรุงแก้ไข) และผลงานตัวอย่าง (ผลงานที่ประสบความสำเร็จ/ข้อมูลทั่วไปและเว็บไซต์) หนังสือสื่อการสอนเล่มนี้เป็นการแนะนำการออกแบบผลิตภัณฑ์จากมุมมองของนักออกแบบมืออาชีพซึ่งจะทำให้เกษตรกรค้นพบวิธีการสร้างแนวทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมโดยอ้างอิงจากสภาพแวดล้อมและภูมิหลังทางวัฒนธรรมในชนบทอย่างครอบคลุม

การออกแบบเนื้อหา

หลังจากเปิดตำราเรียนจะแบ่งออกเป็นหน้าซ้ายและขวา ด้านขวาเป็นบทนำของจุดความรู้ และด้านซ้ายเป็นพื้นที่แบบฝึกหัดหรือกรณีที่ใช้สำหรับฝึกประจำวัน คัดลอก และฝึกปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมการอ่านและการใช้ปากกาโดยทั่วไป

การแนะนำประเด็นความรู้ไม่ได้ใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบตำราเรียนแบบดั้งเดิม ประโยคในตำราต้นฉบับมีความคล่องตัว ประโยคที่ได้รับความนิยมและเรียบง่ายที่สุดแสดงถึงจุดประสงค์ของพฤติกรรมการออกแบบและชี้แนะเกษตรกรให้มีส่วนร่วมในการออกแบบเฉพาะ

ยกตัวอย่าง “ชนบทที่สวยงาม” ในส่วนโครงสร้างของบท “ทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปภาพ” โดยมีคำอธิบายง่ายๆ ที่ให้ไว้ซึ่งผสมผสานแนวคิดเรื่องการคัดลอกและรูปภาพเข้าด้วยกัน เกษตรกรได้รับการสนับสนุนให้รวบรวมโครงสร้างของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเพื่อสะสมวัสดุและประสบการณ์สำหรับการสร้างสรรค์กราฟิก โลโก้ และการออกแบบแบบอักษรในภายหลัง เกษตรกรไม่มีพื้นฐานทางวิชาชีพ ดังนั้นพวกเขาเพียงแค่ว่าต้องทำอะไรและมันคืออะไร แต่ไม่จำเป็นต้องรู้ว่าทำไมหรือเกิดขึ้นได้อย่างไร ข้อมูลประเภทนี้เป็นแบบสองทาง ในด้านหนึ่ง เกษตรกรจะได้รับการสะสม ในทางกลับกัน ในระหว่างกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ข้อมูลนี้ยังสามารถมอบให้กับนักออกแบบเพื่อการออกแบบเชิงลึกมากขึ้น ในเวลาเดียวกัน โดยคำนึงถึงความสะดวกของเกษตรกรในการสื่อสาร ส่วนการออกกำลังกายของสื่อการสอนได้รับการปรับให้เหมาะสมในระดับหนึ่ง พร้อมคำแนะนำแบบค่อยเป็นค่อยไปและการฝึกอบรมแบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้เกษตรกรส่วนใหญ่สามารถมีส่วนร่วมในงานออกแบบและไม่ ขึ้นอยู่กับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์อย่างแน่นอน ข้อดีของการออกแบบที่เรียบง่ายคือ โดยทั่วไปพื้นที่ชนบทมีเงื่อนไขสำหรับการเรียนรู้และการฝึกอบรม ช่วยให้เกษตรกรค่อยๆ ได้รับทักษะที่สามารถเรียนรู้ได้ในวิทยาลัยวิชาชีพเท่านั้น

ภาพที่ 75 หน้าภายในของหนังสือสร้างสรรค์กราฟิก “ชนบทที่สวยงาม”
(Ziyao Pan, 2024)

วัสดุกราฟิก

กระดาษลอกลายของขนเฝ้าไต้สามารถบรรลุผลแบบโปร่งใสโดยใช้แรงกดหรือแสงเล็กน้อย ทำให้เป็นวัสดุในอุดมคติที่จะช่วยในการสอนการวาดภาพ เมื่อเกษตรกรที่ไม่มีพื้นฐานในการทาสีจำเป็นต้องทาสีลวดลายก็สามารถฝึกโดยวางของจริงไว้ใต้กระดาษและสามารถนำมาใช้ซ้ำได้

กระดาษกั้นน้ำเป็นบรรจุภัณฑ์ด้านนอกของหนังสือและเป็นวัสดุหลักในการปกป้องหน้าด้านในของหนังสือ กระดาษประเภทนี้ทำจากผงขบดจากหินและกั้นน้ำได้ สามารถมีบทบาทในการป้องกันได้ดีมากเมื่อเกษตรกรพกหนังสือสำหรับร่างแบบสำรวจ

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นโดยใช้การเข้าเล่มแบบหลวมๆ ซึ่งทำให้ง่ายต่อการแทนที่และเพิ่มหน้า มีพื้นที่บันทึกที่เพียงพอสำหรับการวาดภาพแบบฝึกหัดหรือการอภิปรายกลุ่ม นอกจากนี้ สำหรับพื้นที่ชนบทที่มีเงื่อนไขจำกัด สามารถแบ่งหนังสือแบบหลวมๆ เพื่อแจกจ่ายให้กับครอบครัวต่างๆ เพื่อศึกษาส่วนต่างๆ ให้เสร็จสิ้น ซึ่งจะช่วยให้มีวิธีการทำงานมากขึ้น

ภาพที่ 76 กระดาษสำหรับพิมพ์หนังสือ ด้านซ้ายกระดาษโปร่งแสง และด้านขวากระดาษหินกันน้ำ (Ziyao Pan, 2024)

จุดเด่นของหนังสือ

ประการแรก หนังสือเล่มนี้ใช้ภาษาที่เรียบง่ายและชัดเจน นำเสนอเนื้อหาพร้อมรูปภาพและข้อความเพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าใจได้ง่าย เนื้อหาทั้งหมดของหนังสือมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับทักษะที่จำเป็นที่สุดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมการท่องเที่ยว คือ การแนะนำให้เกษตรกรเริ่มต้นออกแบบจากลักษณะทางวัฒนธรรมของตนเองและถ่ายทอดแนวคิดที่ซับซ้อนให้เป็นภาษาง่ายๆ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าใจได้อย่างรวดเร็วและคุ้นเคยกับการปฏิบัติงานจริง ประการที่สอง โครงสร้างของหนังสือค่อนข้างเรียบง่าย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อต่างๆ เพื่อช่วยให้เกษตรกรเรียนรู้แบบค่อยเป็นค่อยไป เนื้อหาของหนังสือประกอบด้วยคำถาม แบบฝึกหัด ตัวอย่างกรณีศึกษาต่างๆ ฯลฯ ที่ให้โอกาสเกษตรกรได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทำให้กระบวนการเรียนรู้ง่ายขึ้น แม้ว่าจะไม่มีครูสอนก็ตาม ในเวลาเดียวกัน กระดาษที่ใช้ทำหนังสือก็มีความทนทานทำให้มั่นใจได้ว่าหนังสือจะคงสภาพเดิมตลอดเวลา นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรจดบันทึกข้อความต่างๆ ลงในหนังสือได้โดยตรง ประการสุดท้าย หนังสือเรียนทั้งสองเล่มยังเน้นสร้างแรงบันดาลใจจากกรณีที่เกิดขึ้นจริงและส่งเสริมให้เกษตรกรทดลองสร้างวิธีการออกแบบใหม่ๆ ด้วยความคิดสร้างสรรค์

หนังสือสื่อการสอนครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกษตรกรได้รับการศึกษาในสภาพแวดล้อมที่จำกัด ช่วยให้เกษตรกรพัฒนาทักษะด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและวัฒนธรรม ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ตนเองออกแบบและสืบทอดวัฒนธรรมของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

แผนการสอน

หนังสือที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนในครั้งนี้มีทั้งหมด 2 เล่ม ได้แก่ ขนบที่สวยงามและผลิตภัณฑ์พิเศษที่ดีสำหรับเกษตรกร โดยมีเนื้อหา ดังนี้

หนังสือเรื่องขนบที่สวยงาม

บทที่ 1

1. หัวใจสำคัญของบทเรียน

บทนี้เน้นการสอนอยู่ 2 ประการ วิธีหนึ่งคือความหมายของการแยกส่วนข้อมูล และอีกวิธีหนึ่งคือการทำความเข้าใจรูปทรงและการประยุกต์ใช้รูปทรงพื้นฐาน

การแยกส่วนข้อมูล หมายถึง การแบ่งภาพที่ซับซ้อนหรือองค์ประกอบการออกแบบออกเป็นส่วนที่เรียบง่ายและเข้าใจได้มากขึ้น ด้วยวิธีการนี้ นักออกแบบสามารถแสดงข้อความที่ต้องการสื่อได้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ชมเข้าใจและซึมซับได้ง่ายขึ้น

การแยกย่อยข้อมูลจะช่วยลดความยุ่งเหยิงทางการมองเห็นและการเสียสมาธิ ทำให้การออกแบบชัดเจนยิ่งขึ้น สิ่งนี้ช่วยให้แน่ใจว่าการออกแบบมีประสิทธิภาพและทรงพลังมากขึ้นในการถ่ายทอดข้อความ

การแยกส่วนข้อมูลยังช่วยให้นักออกแบบจัดระเบียบและจัดเรียงองค์ประกอบได้ดีขึ้น ทำให้การออกแบบมีระเบียบ สมดุล และเรียบบ่อยมากขึ้น

โครงร่าง : โครงร่างเป็นองค์ประกอบภาพที่สำคัญในการออกแบบกราฟิก สามารถใช้เพื่อกำหนดรูปร่าง โครงร่าง และขอบของวัตถุได้

การออกแบบโครงร่างที่ดีจะทำให้วัตถุมีความชัดเจนและระบุได้ง่ายขึ้น ในการออกแบบกราฟิก โครงร่างที่ชัดเจนสามารถช่วยให้ผู้ชมเข้าใจสิ่งที่แสดงออกมาในภาพได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ภาพเงายังสามารถใช้เพื่อเน้นคุณลักษณะหรือรายละเอียดที่สำคัญของวัตถุได้ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความน่าดึงดูดทางสายตาและการแสดงออกของการออกแบบ

การใช้โครงร่างอย่างเหมาะสมสามารถช่วยให้นักออกแบบควบคุมลำดับชั้นและโฟกัสของภาพได้ ทำให้การออกแบบดูสะอาดตาและน่าดึงดูดยิ่งขึ้น

2. การออกแบบสื่อการสอน

ส่วนแรกเกี่ยวกับการทำความเข้าใจต้นไม้อ การสอนชาวบ้านให้วาดต้นไม้ใหญ่ในหมู่บ้านของตนเองไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มความตระหนักรู้และความรักต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการทำงานร่วมกันของชุมชนและมรดกทางวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมศิลปะอีกด้วย ทำให้ชาวบ้านสามารถแบ่งปันประวัติศาสตร์และเรื่องราวเกี่ยวกับต้นไม้และเพิ่มการสื่อสารและความเข้าใจระหว่างกันได้ นอกจากนี้ กิจกรรมการวาดภาพยังช่วยปรับปรุงคุณภาพทางศิลปะและ

ความคิดสร้างสรรค์ของชาวบ้าน ปกป้องความสามารถในการสังเกตและบันทึกธรรมชาติ กระตุ้นความตระหนักรู้และการดำเนินการในการปกป้องระบบนิเวศ

ภาพที่ 50 การออกแบบหน้าตำราเรียนสำหรับวาดต้นไม้

ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับการทำความเข้าใจใบไม้ การสอนชาวบ้านให้วาดใบไม้ทั่วไปในหมู่บ้านสามารถพัฒนาความเข้าใจและความซาบซึ้งของพืชในท้องถิ่น และเพิ่มความตระหนักรู้ในการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ กิจกรรมวาดภาพทำให้ชาวบ้านสามารถแลกเปลี่ยนความรู้และการใช้ประโยชน์เกี่ยวกับพืช ส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมและความสามัคคีของชุมชน การวาดภาพใบไม้ยังช่วยปลูกฝังทักษะการสังเกตและศิลปะของชาวบ้าน สร้างแรงบันดาลใจให้กับความสนใจและความรักในความงามของธรรมชาติ

ภาพที่ 51 การออกแบบหน้าตำราเรียนสำหรับวาดใบไม้

ส่วนที่ 3 เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเข้าใจสัตว์ การสอนชาวบ้านชนเผ่าไตให้วาดรูปสัตว์ที่พบได้ทั่วไปในหมู่บ้านหรือที่ปรากฏในประวัติศาสตร์สามารถช่วยเพิ่มความเข้าใจและความซาบซึ้งต่อระบบนิเวศท้องถิ่นและมรดกทางวัฒนธรรมได้ กิจกรรมนี้ ชาวบ้านสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ดั้งเดิมและเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ ส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมและความสามัคคีของชุมชน กิจกรรมวาดภาพยังปลูกฝังทักษะการสังเกตและศิลปะของชาวบ้าน และเป็นแรงบันดาลใจให้พวกเขาใส่ใจกับธรรมชาติและปกป้องการรับรู้ของพวกเขา นี่ไม่ใช่แค่ประสบการณ์ทางศิลปะเท่านั้น แต่ยังเป็นวิธีสำคัญในการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางนิเวศและส่งเสริมวัฒนธรรมไตซึ่งจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน

第一篇：认识图像——信息拆解/轮廓

OUTLINE OF THE IMAGE 画

认识图像——动物

孔雀 (Pescok)

孔雀与傣族有着紧密联系。他们敬仰孔雀。今天让我们一起来学习如何绘制吧！

孔雀开屏时就像一个扇形，羽毛以身体为中心向外扩散。

The peacock is closely related to the Dai ethnic group, and they admire the peacock. Today, let's learn how to draw together!

When a peacock opens its screen, it looks like a fan, with its feathers spreading outwards from the center of its body.

大象 (Elephant)

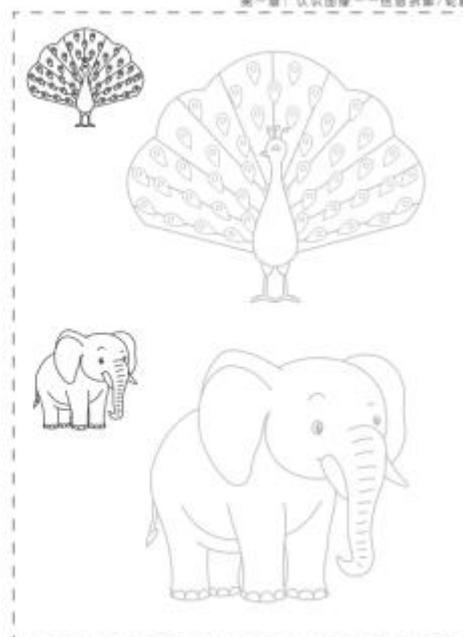
大象在傣族的文化中被视为勇敢、吉祥和力量的象征，今天让我们一起来学习如何绘制吧！

大象站立时的形态可以概括为几个图形的组合和变化，例如长方形、圆形等。

Elephants are regarded as symbols of auspiciousness and strength in Dai culture. Today, let's learn how to draw them together! The shape of an elephant when standing can be summarized as the combination and variation of several shapes.

第一篇：认识图像——信息拆解/轮廓

ภาพที่ 52 การออกแบบหน้าตำราเรียนสำหรับวาดสัตว์

ส่วนที่ 4 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำความเข้าใจอาหาร การสอนชาวบ้านชนเผ่าไตให้วาดภาพอาหารอันโอชะของหมู่บ้านสามารถส่งเสริมการรับรู้และการสืบทอดวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นได้ กิจกรรมประเภทนี้ ชาวบ้านสามารถสื่อสารและบันทึกวิธีการเตรียมและเรื่องราวเบื้องหลังอาหารแบบดั้งเดิม เสริมสร้างความสามัคคีในชุมชนและความภาคภูมิใจทางวัฒนธรรม กิจกรรมการวาดภาพยังปลูกฝังทักษะทางศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ของชาวบ้าน และกระตุ้นความสนใจต่อสุนทรียภาพแห่งชีวิต สิ่งนี้ไม่เพียงแต่เสริมสร้างชีวิตทางวัฒนธรรมของชาวบ้านเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการปกป้องและส่งเสริมอาหารแบบดั้งเดิม ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น และการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

第一册：认识图像——信息拆解/轮廓

OUTLINE OF THE IMAGE 认识图像——美食

菠萝饭 (Pineapple rice)

菠萝饭是傣族地区的特色美食，让我们一起学习绘制吧！

菠萝饭整体呈圆柱状，以曲线表达菠萝身上的纹路，再加上方形饭团与菠萝顶部的枝叶与菠萝的顶，菠萝饭就完成了。

Dai pineapple rice is a special delicacy of the Dai region, let us learn to draw it together!

The pineapple rice is cylindrical in shape, and the lines on the pineapple body are expressed in a curve, and the pineapple rice is finished with a square pulp, wavy rice, and a pineapple top.

泡鲁达 (Pauluda)

泡鲁达是西双版纳的特色小吃，让我们一起学习绘制吧！

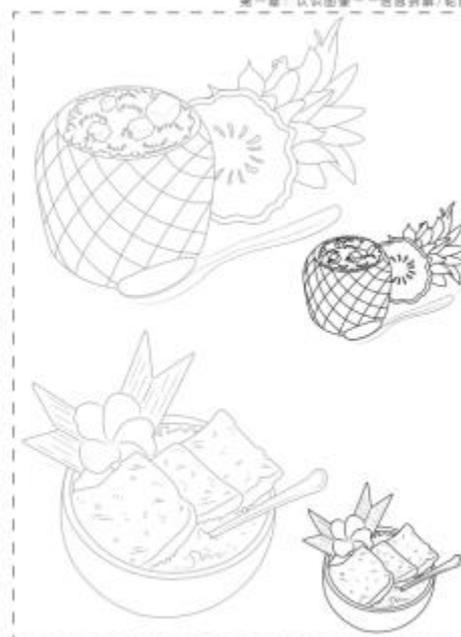
泡鲁达的容器整体呈半圆形，里面有几片面包，以柔软的形状表现，最后在饮品装饰与丰富画面的线条，泡鲁达就完成了。

Pauluda is a special snack in Xishuangbanna, let's learn to draw together!

Pauluda's container is semi-circular in shape, with several slices of bread inside, expressed in a soft square, and finally with the addition of drink decoration and rich picture lines, Pauluda is completed.

第一册：认识图像——信息拆解/轮廓

ภาพที่ 53 การออกแบบหน้าตำราเรียนสำหรับวาดอาหาร

ส่วนที่ 5 เกี่ยวกับการทำความเข้าใจสถาปัตยกรรม สามารถเพิ่มความเข้าใจและความซาบซึ้งในวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมท้องถิ่นได้ กิจกรรมวาดภาพนี้ชาวบ้านสามารถแบ่งปันบันทึกประวัติศาสตร์และเรื่องราวของอาคาร ส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมและการทำงานร่วมกันของชุมชน กิจกรรมการวาดภาพยังปลูกฝังทักษะการสังเกตและศิลปะของชาวบ้าน และเป็นแรงบันดาลใจให้พวกเขาใส่ใจกับสุนทรียศาสตร์ทางสถาปัตยกรรมในท้องถิ่นและปกป้องการรับรู้ของพวกเขา นี่ไม่ใช่แค่ประสบการณ์ในการสร้างสรรค์งานศิลปะเท่านั้น แต่ยังเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนเผ่าไตซึ่งช่วยส่งเสริมการปกป้องและการพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมในชนบทอย่างยั่งยืน

第一册：认识图像——信息拆解/轮廓

OUTLINE OF THE IMAGE

认识图像——建筑

曼飞龙白塔 (Manfeilong White Pagoda)

曼飞龙白塔是西双版纳著名建筑。今天让我们一起学习如何绘制。

曼飞龙白塔的造型呈多瓣形的梅花状，由一个主塔和八个小塔组成母子塔群，塔身为逐层收缩。

塔的外观如婀娜的春笋出土，亭亭玉立，塔群造型优美，风格别致。接下来让我们一起从绘画中去体会曼飞龙白塔独特的外观造型吧！

The Manfeilong White Pagoda is a famous building in Xishuangbanna. Today, let's learn how to draw it together.

The base of the Manfeilong White Tower is multi-petal-shaped plum blossom, which is composed of a main tower and eight small towers to form a mother-child tower group. The tower is multi-layered gourd-shaped.

The appearance of the tower is like bamboo shoots springing up after the rain, which is jagged. The tower group is beautiful in shape and unique in style. Next, let's experience the unique appearance of Manfeilong White Tower from the painting!

第一册：认识图像——信息拆解/轮廓

曼飞龙白塔

MANFEILONG
WHITE PAGODA

ภาพที่ 54 การออกแบบหน้าตำราเรียนสำหรับวาดสถาปัตยกรรม

บทที่ 2

1. หัวใจสำคัญของบทเรียน

ความคิดสร้างสรรค์ กราฟิก จุด เส้น และพื้นผิวเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำหรับงานออกแบบที่สะท้อนแนวคิดและการแสดงออกของนักออกแบบอีกด้วย

จุด เป็นหนึ่งในแนวคิดทางเรขาคณิตขั้นพื้นฐานที่สุด มีความสำคัญเป็นพิเศษในการสอนซึ่งไม่ได้เป็นเพียงจุดเริ่มต้นหรือจุดสิ้นสุดของเส้นและพื้นผิวเท่านั้น แต่ยังรวมถึงรายละเอียดปลีกย่อยในงานศิลปะที่สื่อถึงความตั้งใจและอารมณ์ของนักออกแบบอีกด้วย ดังนั้น จุดมุ่งหมายในการสอนคือการช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทบาทและความสำคัญของประเด็นต่างๆ และวิธีการใช้ประเด็นต่างๆ อย่างเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดข้อมูลและสร้างภาพในการออกแบบ

เนื่องจากเส้นเป็นส่วนขยายของจุด เส้นจึงเชื่อมต่อองค์ประกอบต่างๆ ในกราฟิก และเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของกราฟิก ในการสอนเราเน้นคุณสมบัติ ประเภท และลักษณะของเส้น แนะนำให้นักเรียนให้เข้าใจรูปแบบต่างๆ ของเส้น และปลูกฝังความสามารถของนักเรียนในการรับรู้และเข้าใจเส้นโดยการวาดและการสังเกตเส้นประเภทต่างๆ นักเรียนสามารถแสดงโครงสร้างและอารมณ์ของงานได้ดีขึ้นด้วยการใช้เส้นอย่างมีทักษะ

พื้นผิว เป็นพื้นที่ปิดที่ล้อมรอบด้วยเส้น เป็นส่วนสำคัญของกราฟิก ในการสอน เรามุ่งเน้นไปที่การแนะนำให้นักเรียนเข้าใจแนวคิด คุณสมบัติ และการจำแนกประเภทของพื้นผิว ปกป้องความสามารถในการระบุและอธิบายพื้นผิวที่มีรูปร่างแตกต่างกัน และออกแบบงานกราฟิกที่มีสีสันผ่านการผสมผสานและการจัดเรียงพื้นผิวด้วยความเข้าใจเชิงลึกและการประยุกต์ใช้องค์ประกอบพื้นฐานทั้งสามอย่าง ได้แก่ จุด เส้น และพื้นผิวอย่างยืดหยุ่น นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานการออกแบบที่หลากหลายและสร้างสรรค์มากขึ้น ซึ่งจะช่วยปรับปรุงระดับสุนทรียภาพและความสามารถในการแสดงออกทางศิลปะ ดังนั้น จุด เส้น และพื้นผิวจึงมีบทบาทสำคัญในการสอนกราฟิกกราฟิกอย่างสร้างสรรค์ และเป็นก้าวสำคัญสำหรับนักเรียนในการสร้างรากฐานในการออกแบบกราฟิก

2. การออกแบบสื่อการสอน

ส่วนแรกเริ่มด้วยการวาดจุดเป็นเส้น ด้วยศิลปะการวาดภาพจุดนี้ ชาวบ้านสามารถเข้าใจและบันทึกรายละเอียดและความงดงามของชีวิตได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น และส่งเสริมการสื่อสารและความร่วมมือระหว่างสมาชิกในชุมชน กิจกรรมการวาดภาพจุดไม่เพียงแต่เสริมสร้างชีวิตทางวัฒนธรรมของชาวบ้านเท่านั้น แต่ยังสืบทอดและสร้างสรรค์การแสดงออกทางศิลปะ ซึ่งช่วยกระตุ้นการรับรู้ถึงมรดกทางวัฒนธรรมและการปกป้องธรรมชาติในระยะเริ่มแรกโดยไม่มีกรอบตามแบบฟอร์ม การฝึกอบรมเฉพาะจุดนั้นง่ายและมีประสิทธิภาพมากและยังเป็นวิธีสร้างสรรค์ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับชาวบ้านเมื่อพวกเขาเพิ่งเริ่มต้น

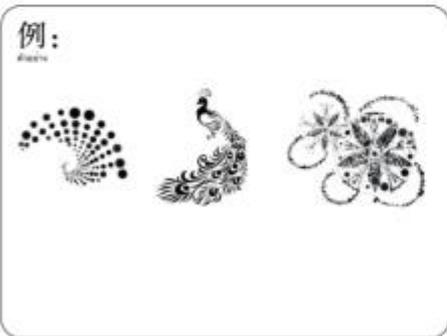

在平面设计中，点是最基本的元素之一，就像是国画时使用的小圆点一样。但它并不只是简单的点，它们可以被用来构成复杂的图形。想象一下，当你在画布上轻轻触碰一下，留下一个微小的印记，这就是点。而在设计中，当我们把许多点聚集在一起，它们可以形成线条、形状，甚至整个图案。就像在国画上点墨料一样，这些点可以在平面设计中创造出各种美妙的图形。

ในการออกแบบกราฟิก จุดเป็นพื้นฐานและองค์ประกอบพื้นฐานที่สุด เช่นเดียวกับจุดเดียวที่ใช้ในการวาดภาพ แต่หากมันไม่ใช่จุดธรรมดาสามัญ แต่เป็นส่วนประกอบที่สร้างรูปร่างที่ซับซ้อนได้ ศิลปินภาพวาดจึงสามารถผลิตชิ้นงานที่มากมาย ละเอียดและลึกซึ้ง ซึ่งก็คือจุดได้ ในการออกแบบ เนื่องจากการขยายจุดมารวมกัน ก็จะสามารถสร้างเส้น รูปร่าง หรือแม้กระทั่งภาพที่ชัดเจน เช่นเดียวกับจุดเป็นพื้นฐานในการผลิตชิ้นงานกราฟิกที่ละเอียดและสวยงาม

练习：
ฝึกฝน

例：
Examples

ภาพที่ 77 การออกแบบหน้าตำราเรียนสำหรับวาดจุด

ส่วนที่ 2 การวาดเส้นช่วยยกระดับการรับรู้และการสืบทอดวัฒนธรรมประจำชาติของตนเอง ลายเส้นเป็นเรื่องง่ายที่จะเรียนรู้และเหมาะมากสำหรับผู้เริ่มต้นในการวาดภาพ ด้วยวิธีนี้ชาวบ้านจึงสามารถเริ่มต้นและสนุกกับการสร้างสรรค์ได้อย่างรวดเร็ว กระบวนการทาสีส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างชาวบ้านและเสริมสร้างความสามัคคีในชุมชน นอกจากนี้ ศิลปะลายเส้นยังปลูกฝังความสามารถของชาวบ้านในการสังเกตและเข้าใจรายละเอียด กระตุ้นความสนใจและความซาบซึ้งในวัฒนธรรมของชาติและความงามตามธรรมชาติ

图形 创造 线

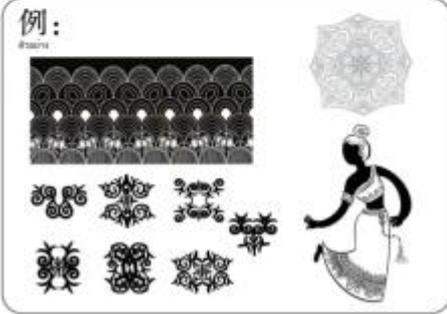
การสร้างกราฟิก ลวด

在平面设计中，线条是连接两个点的路径一样。想象一下你在纸上用铅笔画出的——条细长的线。它可以是直的，曲折，圆的或方的，它们可以连接点，也可以划分空间。就像是在纸上与轴旋转一样，线可以帮助我们定义形状和曲线。在设计中，线不仅可以用来勾勒图形的外形，还可以用来分割空间，营造动态感，甚至表达情感。所以，线在设计中扮演着非常重要的角色，它们可以是作品的灵魂，给设计带来生命和美感。

ในการออกแบบกราฟิก เส้นก็เหมือนกับเส้นทางที่เชื่อมจุดสองจุด ต่อถึงถึงเป้าหมาย ที่เราต้องเดินอยู่บนสาย หรือใช้มันมาสร้างขอบเขต เส้นอาจเป็นเส้นตรง โค้ง หรือขี้อวด สามารถเชื่อมจุดต่างๆ และแบ่งพื้นที่ได้ เช่นเส้นที่ใช้วาดโครงร่างบนกระดาษ เส้นช่วยในงานทำแบบรูปถ่าย และรอยขีดข่วน ในการออกแบบ เส้นไม่ใช่แค่เส้นทางการวางตัวของภาพเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้สื่ออารมณ์ที่ สร้างความเคลื่อนไหวให้กับภาพ และนำมาใช้แสดงอารมณ์ ดังนั้นจึงมีบทบาทสำคัญในการออกแบบ

练习:
ฝึกฝน

例:
ตัวอย่าง

ภาพที่ 56 การออกแบบหน้าตำราเรียนสำหรับวาดเส้น

ส่วนที่ 3 การวาดพื้นผิว ศิลปะภาพพิมพ์มีความเข้าใจง่ายและเหมาะสำหรับผู้เริ่มวาดภาพ ด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์นี้ ชาวบ้านสามารถเข้าใจและแสดงออกถึงความงดงามและความหมายของลวดลายแบบดั้งเดิมได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น กิจกรรมนี้ไม่เพียงแค่ปลูกฝังทักษะทางศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ของชาวบ้านเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการสื่อสารและความร่วมมือระหว่างสมาชิกในชุมชนอีกด้วย

图形 创造 面

การสร้างกราฟิก กว๋ยเตี๋ยว

在平面设计中，面就像是曲线条所围成的区域一样，当您将零碎一些线条连接起来，形成了一个封闭的区域，这就是面。就像是您给颜色涂一涂空白的纸张涂满了一样。面可以有形状大小，可以是平面的或者是立体的。在设计中，面可以很形象地表达物体的形状和轮廓，也可以用来填充颜色、纹理或者图案。所以，面在设计中扮演着非常重要的角色，它们是构建图形形象的基础，也是设计师表达创意和想法的重要工具。

ในการออกแบบกราฟิก หน้าที่ก่อกำเนิดขึ้นในสิ่งที่ต่อเนื่องกันคือเส้น เมื่อคุณเชื่อมต่อกันเส้นด้วยปากกาหรือร่างที่ปิด (ปิด) ในเวลา คุณมีพื้นที่ที่ครอบคลุมในแง่การออกแบบเชิงภาพ ซึ่งมีลักษณะรูปร่างและขนาด และลักษณะที่เฉพาะตัวได้ ในการออกแบบ พื้นผิวสามารถให้ข้อมูลที่ละเอียดประปรายและโครงสร้างของวัตถุ ซึ่งสามารถให้ข้อมูลที่ละเอียด หรืออาจกล่าวถึง ลักษณะที่ละเอียดหรือที่ละเอียดสำคัญในการออกแบบ ซึ่งมีวิธีอื่นที่พื้นฐานสำหรับการสร้างกราฟิกและรวมถึง และนี่เป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการออกแบบในการแสดงความคิดสร้างสรรค์และแนวคิด

练习:
ฝึกฝน

例:
ตัวอย่าง

ภาพที่ 57 การออกแบบหน้าตำราเรียนสำหรับวาดพื้นผิว

ส่วนที่ 4 อธิบายว่ากราฟิกแบบเวกเตอร์คืออะไร ด้วยการนำกราฟิกจำนวนมากที่ต่อเนื่องกันมารวมกันและด้วยความช่วยเหลือของคอมพิวเตอร์จึงสามารถแปลงภาพเป็นกราฟิกแบบเวกเตอร์ได้ กราฟิกแบบเวกเตอร์สามารถกำหนดขนาดใหญ่หรือเล็กบนคอมพิวเตอร์ได้จึงสามารถพิมพ์ลงบนสิ่งของต่างๆ ได้ เช่น เสื้อผ้า ถ้วยบรรจุภัณฑ์ ฯลฯ

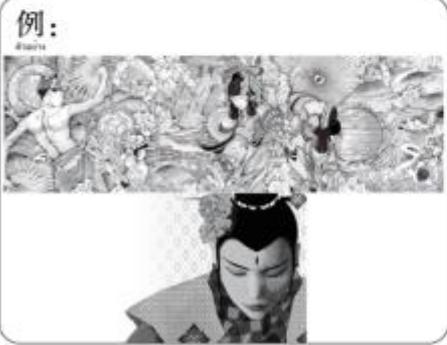

在平面设计中，矢量图形是数学公式描述的图形，可以无限放大而不失真。就像素描稿和传统水彩画的图形一样，矢量图形由一系列点和线组成，形成各种形状和图案。这使得设计师可以轻松编辑和调整图形，从而实现设计目标。所以，矢量图形在设计中非常重要。它们是构建图形和图案的基础，也是表达设计概念的重要工具。

ในการออกแบบกราฟิก การพัฒนาแบบเวกเตอร์เป็นรากฐานที่จำเป็นของอุตสาหกรรมสื่อหลายสาขาที่สามารถขยายได้ไม่จำกัดโดยไม่มีการบิดเบือน เช่น สื่อเว็บปฏิสัมพันธ์ การตลาดยุคใหม่ โนบุริส การพิมพ์แบบเวกเตอร์ และการเผยแพร่ข้อมูลและสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทและขนาดต่างๆ สำหรับนักเรียนและแบบสาขาต่างๆ แก์ไร และปรับขนาดกราฟิกที่อินเทอร์เฟซการใช้งานการออกแบบโดยง่ายด้วยคลิกเดียว การพัฒนาแบบเวกเตอร์จึงมีบทบาทสำคัญในการออกแบบ

练习：
ฝึกฝน

例：

ภาพที่ 58 การออกแบบหน้าตำราเรียนสำหรับวาดกราฟิกแบบเวกเตอร์

บทที่ 3

1. หัวใจสำคัญของบทเรียน

เมื่อสอนการออกแบบโลโก้ สิ่งสำคัญคือการพัฒนาความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของแบรนด์และการสื่อสาร นักเรียนต้องออกแบบโลโก้ที่กระชับ จดจำได้ง่าย และเป็นที่ยอมรับได้ โดยอาศัยความเข้าใจในเชิงลึกเกี่ยวกับความต้องการของลูกค้าและกลุ่มเป้าหมาย และสามารถผสมผสานแนวคิดการออกแบบเข้ากับโลโก้ได้อย่างเชี่ยวชาญ ดังนั้นการสอนจึงมุ่งเน้นไปที่การสอนความรู้ทางทฤษฎี รวมถึงหลักการ องค์ประกอบ และการวิเคราะห์กรณีการออกแบบโลโก้ และยังเน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการออกแบบของตนเองผ่านการทำโครงการออกแบบจริงให้เสร็จสิ้น

ในการสอนการออกแบบแบบอักษรมุ่งเน้นไปที่การให้นักเรียนเชี่ยวชาญองค์ประกอบ การจำแนกประเภท และหลักการออกแบบแบบอักษร นักเรียนต้องเข้าใจแนวคิดต่างๆ เช่น รูปร่างแบบอักษร น้ำหนักแบบอักษร และระยะห่างของแบบอักษร รวมถึงภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของการออกแบบแบบอักษร การสอนแบบผสมผสานภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติเข้าด้วยกันสามารถปลูกฝังความเชี่ยวชาญของนักเรียนในการใช้เครื่องมือออกแบบแบบอักษร ใน

ขณะเดียวกันก็กระตุ้นให้พวกเขาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสร้างงานแบบอักษรเฉพาะบุคคลและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยสรุป การสอนการออกแบบโลโก้และการออกแบบแบบอักษรมุ่งเน้นไปที่การสอนความรู้ทางทฤษฎี การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ และความเข้าใจในแนวคิดการออกแบบและภูมิหลังทางวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังความคิดในการออกแบบ ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางวิชาชีพของนักเรียน สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบที่แข่งขันได้

2. การออกแบบสื่อการสอน

ส่วนแรกจะแนะนำวิธีการออกแบบโลโก้ โลโก้เป็นเครื่องมืออันทรงพลังในการส่งเสริมลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นและดึงดูดนักท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยวในชนบทและการพัฒนาเศรษฐกิจ และปรับปรุงมาตรฐานความเป็นอยู่ของชาวบ้าน การออกแบบเหล่านี้สามารถนำไปใช้กับบรรจุภัณฑ์เพื่อทำให้ผลิตภัณฑ์ของตน “แตกต่าง” ได้

ภาพที่ 59 การออกแบบหน้าตำราเรียนสำหรับวาดโลโก้

ส่วนที่ 2 จะแนะนำวิธีการออกแบบแบบอักษร การส่งเสริมการออกแบบแบบอักษรช่วยเพิ่มความเข้าใจและความสนใจให้กับโลกภายนอกในวัฒนธรรมไต และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและการพัฒนาการท่องเที่ยว สำหรับผู้ที่ไม่รู้จักรักการเขียนอักษรไต การแสดงออกทางศิลปะ

ของตัวอักษรนั้นอิสระและน่าสนใจมากกว่า เมื่อรวมกับการออกแบบโลโก้ ก็สามารถสร้างเอฟเฟกต์การออกแบบที่ดีได้

บทที่ 4

1. หัวใจสำคัญของบทเรียน

ในการสอนการจับคู่สีโปสเตอร์ มุ่งเน้นไปที่การปลูกฝังความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับทฤษฎีสีและหลักการจับคู่สี นักเรียนต้องเข้าใจลักษณะเฉพาะ การแสดงออกทางอารมณ์ และเอฟเฟกต์ภาพของสีต่างๆ ตลอดจนการใช้สีในการออกแบบเพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมาย การถ่ายทอดข้อมูล และการแสดงอารมณ์ การสอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้นักเรียนเชี่ยวชาญทักษะและวิธีการจับคู่สีผ่านการอธิบายทางทฤษฎี การวิเคราะห์กรณีศึกษา และการปฏิบัติจริง และวิธีการเลือกโทนสีที่เหมาะสมตามธีม วัตถุประสงค์และลักษณะผู้ชมโปสเตอร์เพื่อให้ได้การผสมผสานที่ดีที่สุดของความงามทางสายตาและเอฟเฟกต์การสื่อสาร

ในทางกลับกัน ในการสอนการออกแบบโปสเตอร์ที่มุ่งเน้นไปที่การปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการออกแบบของนักเรียน นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้หลักการจัดองค์ประกอบ กฎการจัดวาง และทักษะการแสดงออกทางกราฟิกของการออกแบบโปสเตอร์ ในขณะที่กำลังมุ่งเน้นไปที่การผสมผสานระหว่างการสื่อสารด้วยภาพและการถ่ายทอดข้อมูล การสอนนี้จะแนะนำให้นักเรียนเชี่ยวชาญในการใช้ซอฟต์แวร์และเครื่องมือการออกแบบผ่านการออกแบบและการวิจารณ์โครงการเชิงปฏิบัติเพื่อปลูกฝังความสามารถในการแสดงออกและระดับมืออาชีพในแนวความคิดเชิงสร้างสรรค์และการปฏิบัติด้านการออกแบบ จุดมุ่งเน้นคือการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเพื่อให้พวกเขาสามารถออกแบบโปสเตอร์ที่น่าดึงดูด มีเอกลักษณ์ และสร้างผลกระทบทางสายตาเพื่อดึงดูดผู้ชมและถ่ายทอดข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป การสอนการจับคู่สีโปสเตอร์และการออกแบบโปสเตอร์มุ่งเน้นไปที่การสอนทฤษฎีสีและหลักการจับคู่สี และปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการออกแบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้นักเรียนฝึกฝนทักษะการออกแบบโปสเตอร์ที่ยอดเยี่ยมในทางปฏิบัติ และสร้างผลงานที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการออกแบบ และผลงานคุณภาพสูงที่ผู้ชมต้องการ

2. การออกแบบสื่อการสอน

ส่วนแรกเรียนรู้วิธีแยกสี สามารถแทรกองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และคุณค่าทางสุนทรียภาพเข้าไปในผลิตภัณฑ์ทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จักและน่าดึงดูดในตลาดมากขึ้นด้วยการผสมผสานสีแบบดั้งเดิม ผลิตภัณฑ์นี้ไม่เพียงสามารถบอกเล่าเรื่องราวของวัฒนธรรมได้และเพิ่มประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของผู้บริโภคและการสะท้อนทางอารมณ์ได้เท่านั้น แต่ยังตอบสนองความต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีความเฉพาะตัวและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าแบรนด์และความสามารถในการแข่งขันในตลาด วิธีการออกแบบที่ผสมผสานประเพณีและความทันสมัยเข้า

ด้วยกันสามารถช่วยส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์และขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจ

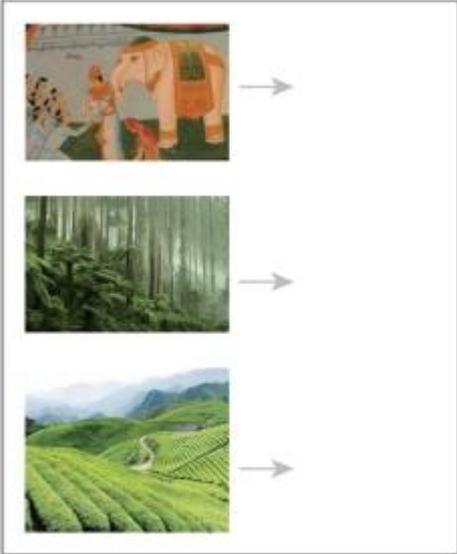

ภาพที่ 60 การออกแบบหน้าตำราเรียนสำหรับการจับคู่สี

ส่วนที่ 2 เรียนรู้วิธีสร้างแผนที่ภาพฐาน ภาพฐานที่ออกแบบอย่างพิถีพิถันสามารถรวมองค์ประกอบทางวัฒนธรรมและรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่าไตเข้าด้วยกันเพื่อเพิ่มเสน่ห์ทางสายตาและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของผลิตภัณฑ์ การผสมผสานการออกแบบแบบดั้งเดิมและสมัยใหม่เข้าด้วยกันทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จักและแข่งขันในตลาดได้มากขึ้นและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้กับผลิตภัณฑ์ที่มีความเฉพาะตัวและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ในเวลาเดียวกัน การใช้แผนที่ภาพฐานยังสามารถบอกเล่าเรื่องราวทางวัฒนธรรมของชนเผ่าไต เพิ่มมูลค่าแบรนด์ ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ

Chapter 4: Publicize yourself
《美丽家乡》——第四章，宣传自己

看图制作练习
Color extraction exercise
看图制作练习

Chapter 4: Publicize yourself
《美丽家乡》——第四章，宣传自己

导语
西双版纳傣族，作为亚洲土著的傣族，拥有源远流长的历史和灿烂多姿的民族文化特色。他们世代居住在茂密的森林中，与自然和谐共生，创造出了独具特色的傣族文明。傣族人崇尚自然，他们崇尚绿色之生态和谐。西双版纳得天独厚的自然资源，使傣族人得以创造出美丽而独特的傣族文明。在傣族人的生活中，泼水节是傣族最大的节日。这一天，人们会互相泼水，寓意着洗去一年的尘埃和厄运，迎接新的开始。如今，随着时代的变迁，西双版纳的傣族文化也在不断发展与创新。他们积极融入现代社会，同时也注重传统文化的传承与保护。傣族文化已经成为了西双版纳的一张亮丽名片，吸引着越来越多的游客前来感受这片土地的独特魅力。

Summary
The Dai people in Xishuangbanna, as the aborigine of this land, have a long history and colorful cultural characteristics. They have lived in the tropical rain forest for generations, living harmoniously with nature and creating a unique Dai civilization. The Dai people are warm and hospitable and their hospitality is full of sincerity and friendliness. Whether relatives, friends or strangers, the Dai people will greet them with warm smiles and thoughtful service.
In Dai People's life, water-splashing festival is the most Grand Festival, on this day, people will splash water on each other, which means to wash away a year of fatigue and bad luck, to meet a new beginning.
Today, with the changes of the times, the Dai culture in Xishuangbanna is also developing and innovating. They are actively integrated into modern society, but also pay attention to the protection and inheritance of traditional culture. Dai culture has become a bright business card of Xishuangbanna, attracting more and more tourists to experience the unique charm of this land.

บทที่
ชื่อ Dai Xishuangbanna เป็นถิ่นที่อยู่ของชนเผ่า Dai ที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน
และวัฒนธรรมอันโดดเด่น ชน Dai อาศัยอยู่ในป่าเขตร้อนชื้นมาหลายชั่วอายุคน สร้างวัฒนธรรมอัน
โดดเด่น ชน Dai มีความรักและสามัคคีกันมาก พวกเขาให้ความสำคัญกับธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ชน Dai ชื่นชมสีเขียวของธรรมชาติและวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ชน Dai มีความ
ใจดีและต้อนรับแขกผู้มาเยือนเสมอ ในงานเทศกาล泼水节 ชน Dai จะ互相泼水
เพื่อล้าง去一年的尘埃和厄运，迎接新的开始。如今，随着时代的变迁，西
双版纳的傣族文化也在不断发展与创新。他们积极融入现代社会，同时也注重
传统文化的传承与保护。傣族文化已经成为了西双版纳的一张亮丽名片，吸引
着越来越多的游客前来感受这片土地的独特魅力。

ภาพที่ 61 การออกแบบหน้าตำราเรียนสำหรับภาพฐาน

บทที่ 5

1. หัวใจสำคัญของบทเรียน

ในการวิเคราะห์กรณีการออกแบบกราฟิก เนื้อหาการวิเคราะห์ที่สำคัญสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้านดังต่อไปนี้

1) จำเป็นต้องมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์วัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายของการออกแบบ เมื่อนักออกแบบสร้างผลงานการออกแบบกราฟิก พวกเขามักจะมีเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การถ่ายทอดข้อความบางอย่าง การโปรโมตผลิตภัณฑ์หรือบริการบางอย่าง เป็นต้น ดังนั้น การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการออกแบบจะช่วยให้เข้าใจว่าการออกแบบนั้นพยายามบรรลุถึงอะไร และเหตุใดองค์ประกอบและสไตล์การออกแบบเฉพาะจึงถูกเลือกไว้แบบนี้

2) การใส่ใจกับองค์ประกอบการออกแบบและเค้าโครงองค์ประกอบ องค์ประกอบการออกแบบประกอบด้วยรูปภาพ ข้อความ สี ฯลฯ ในขณะที่องค์ประกอบและเค้าโครงที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจัดเรียงและรวมองค์ประกอบถูกนำมาใช้ในแต่ละองค์ประกอบของการออกแบบทำให้เราสามารถเข้าใจแนวความคิดและการแสดงออกของนักออกแบบ เช่นเดียวกับลำดับชั้นภาพและจุดเน้นของการออกแบบ

3) การวิเคราะห์การใช้สีและเอฟเฟ็กต์ภาพ สีมืดทึบสำคัญในการออกแบบกราฟิกและสามารถส่งผลโดยตรงต่ออารมณ์และความรู้สึกของผู้ชม ดังนั้น การวิเคราะห์การเลือกสี การจับคู่ และวิธีการใช้งานที่ใช้ในการออกแบบ ตลอดจนผลกระทบของสีที่มีต่อเอฟเฟ็กต์ภาพโดยรวม จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจภาษาของภาพและเอฟเฟ็กต์ของการออกแบบ

2. การออกแบบสื่อการสอน

เนื้อหาในส่วนนี้จะเน้นไปที่กรณีการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ทั่วไปในพื้นที่สิบสองปีนา ช่วยให้นักเรียนเข้าใจว่าผู้ชม องค์กรประกอบการออกแบบและเอฟเฟ็กต์ภาพคืออะไร

หนังสือเรื่องผลิตภัณฑ์พิเศษที่ดีสำหรับเกษตรกร

บทที่ 1

1. หัวใจสำคัญของบทเรียน

ในการสอนการวิจัยตลาดในพื้นที่ชนบท จุดเน้นจะต้องครอบคลุม 3 ด้าน

1) นักเรียนต้องเข้าใจวัตถุประสงค์และความสำคัญของการวิจัยตลาด พวกเขาควรเข้าใจว่าการวิจัยตลาดคือการทำความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของตลาดและความต้องการของผู้บริโภคในพื้นที่ชนบท และเพื่อให้การสนับสนุนข้อมูลที่มีคุณค่าสำหรับการตัดสินใจในการออกแบบ

2) นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีและเทคนิคการวิจัยตลาด ซึ่งรวมถึงการค้นหาออนไลน์ การสอบถามจากหลายฝ่าย การบันทึกข้อมูล ฯลฯ การสอนควรมุ่งเน้นไปที่วิธีการและเทคนิคเหล่านี้ และช่วยให้นักเรียนเชี่ยวชาญขั้นตอนเฉพาะและกระบวนการดำเนินการวิจัยตลาดผ่านการวิเคราะห์กรณีและการปฏิบัติจริง

3) นักเรียนยังต้องเข้าใจลักษณะของตลาดในพื้นที่ชนบทและพฤติกรรมผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการการเดินทางของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ข้อมูลพื้นฐานที่ถูกต้องและคำแนะนำสำหรับการดำเนินการวิจัยตลาด

2. การออกแบบสื่อการสอน

ส่วนแรกคือการเรียนรู้วิธีดำเนินการวิจัยลักษณะนิสัย นั่นคือ การค้นหาลูกค้าเป้าหมายของคุณ การเรียนรู้แบบสำรวจลูกค้าเป้าหมายช่วยให้เข้าใจความต้องการ ความชอบ และพฤติกรรมของผู้บริโภคในเชิงลึก จึงให้การสนับสนุนข้อมูลที่แม่นยำสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกลยุทธ์ทางการตลาด

一、人物志调查法含义介绍

人物志市场调查方法是一种深入了解目标消费者或特定人群特征、行为和需求的市場研究方法。这种方法强调对个体或群体的细致观察和分析，以便更准确地把握市場动态和消费者心理。在人物志市场调查中，研究者会确定目标人群，这可以是基于年龄、性别、职业、兴趣等多种因素划分的特定群体。通过对收集到的信息进行分析和整理，研究者可以构建出一个生动的人物形象，即“人物志”。这些人物志不仅描述了目标人群的基本特征，还展示了他们的心理需求、价值观和生活方式。这些深入的人物洞察可以帮助企业更好地理解消费者，从而制定更有效的市場策略和产品策略。人物志市场调查方法的优点在于它能够提供更丰富而深入的消费者洞察，有助于企业发现市場机会和潜在风险。同时，通过构建具体的人物形象，企业可以更加直观地了解消费者的需求和期望，从而更有效地与消费者产生共鸣并建立情感联系。

1、人物志调查

基本信息
姓名：小强
年龄：24
身份：青年创业者
性格：性格开朗，勇于尝试新事物

目标需求
将家乡特色食品推向市場，让更多人品尝到传统美食的独特魅力

可能遇到的问题
缺乏资金和资源支持，难以扩大生产规模和提升产品品质
市場竞争激烈，需要找到独特的市場定位和推广策略

基本信息
姓名：陈大钧
年龄：50
身份：传统手工艺传承人
性格：质朴，对手工艺有着深厚的热爱和执着

目标需求
将传统手工艺品牌推广给更多人，让更多人了解和欣赏传统工艺文化

可能遇到的问题
缺乏现代营销手段，难以将品牌推广给更广泛的受众
传统手工艺与现代审美可能存在一定的差异，需要找到平衡点

基本信息
姓名：阿花
年龄：40
身份：传统乡村妇女
性格：朴实，勤劳善良

目标需求
通过自己的手艺和努力，为家庭带来额外的收入，同时为传承传统文化

可能遇到的问题
缺乏销售渠道和市場信息，难以将产品推向市場
传统手工艺品的制作成本较高，可能影响产品的价格竞争力

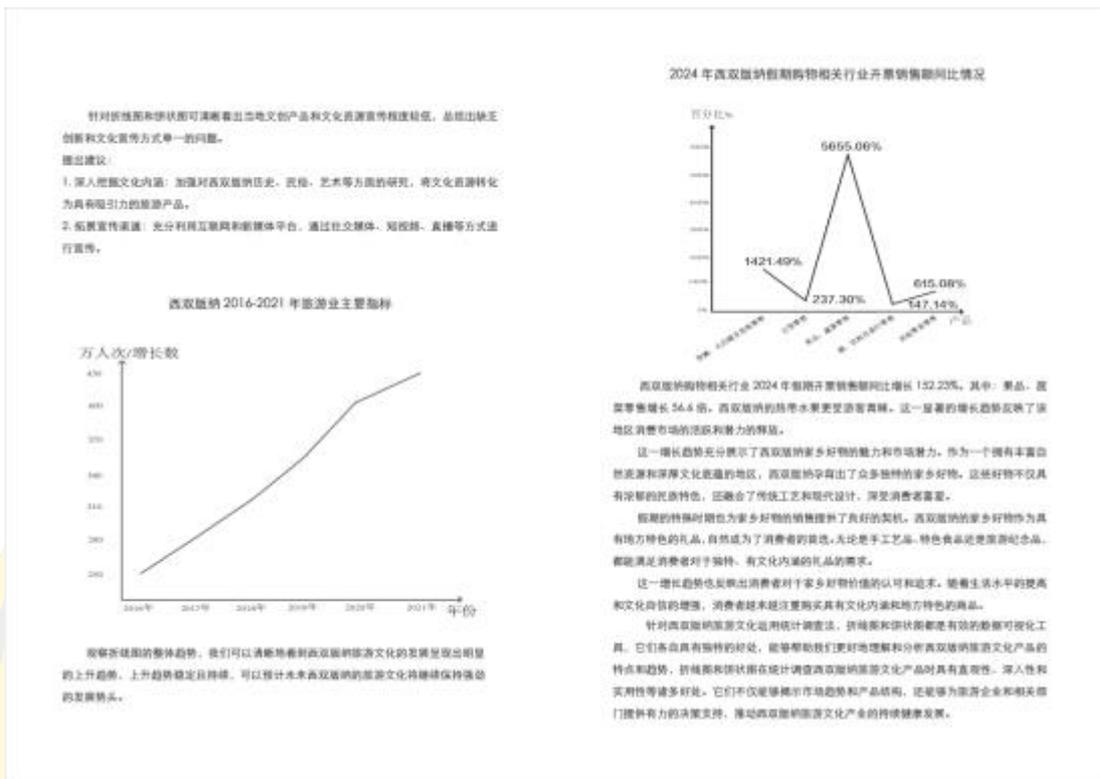
ภาพที่ 62 การออกแบบหน้าตำราเรียนการค้นหาลูกค้าเป้าหมาย

ส่วนที่ 2 เรียนรู้วิธีการทำแบบสำรวจด้วยแบบสอบถาม แบบสอบถามการเรียนรู้สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ความคิดเห็นและผลตอบรับของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้เข้าใจความต้องการของตลาด พฤติกรรมผู้บริโภค และความชอบอย่างลึกซึ้ง

ภาพที่ 63 การออกแบบหน้าตำราเรียนการสำรวจด้วยแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 เรียนรู้วิธีดำเนินการสถิติซอฟต์แวร์ ช่วยให้เข้าใจความต้องการและรูปแบบพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ด้วยวิธีการวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ ทำให้สามารถระบุแนวโน้มและประเด็นสำคัญ เพิ่มประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์และบริการ และปรับปรุงความพึงพอใจของลูกค้าได้

ภาพที่ 64 การออกแบบหน้าตำราเรียนสถิติซอฟต์แวร์

บทที่ 2

1. หัวใจสำคัญของบทเรียน

ในด้านการขาย นักเรียนจะต้องเข้าใจหลักการพื้นฐานและทักษะการปฏิบัติของวิธีการขาย ซึ่งรวมถึงทักษะการขาย การจัดการลูกค้าสัมพันธ์ การเลือกช่องทางการขาย ฯลฯ การสอนควรมุ่งเน้นไปที่ประเด็นเหล่านี้เพื่อช่วยให้นักเรียนเชี่ยวชาญทักษะการสื่อสารการขายและกลยุทธ์การขาย ที่มีประสิทธิภาพผ่านการวิเคราะห์กรณีศึกษา การแสดงบทบาทสมมติ และกิจกรรมอื่นๆ รวมถึงการปลูกฝังความมั่นใจและความสามารถในการปรับตัวในกระบวนการสื่อสารกับลูกค้าและการขาย

ในแง่ของการจัดระเบียบผลิตภัณฑ์ นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้การจำแนกผลิตภัณฑ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ และการวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ การสอนควรมุ่งเน้นไปที่ความสำคัญของการจัดองค์ประกอบผลิตภัณฑ์ต่อความสามารถในการแข่งขันในตลาดองค์กรและการขายผลิตภัณฑ์ และแนะนำให้ นักเรียนจัดระเบียบและปรับโครงสร้างผลิตภัณฑ์อย่างมีเหตุผลผ่านการวิจัยตลาดและการวิเคราะห์ การแข่งขันเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและปรับปรุงความสามารถในการแข่งขันในตลาดผลิตภัณฑ์

สุดท้ายนี้ นักเรียนต้องเข้าใจกลยุทธ์และวิธีการกำหนดราคา การกำหนดราคาเป็นส่วนสำคัญของพฤติกรรมการตลาดและส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการทำกำไรและตำแหน่งทางการตลาดของบริษัท ดังนั้น การสอนควรมุ่งเน้นไปที่การแนะนำกลยุทธ์และวิธีการกำหนดราคาที่แตกต่างกัน เช่น การกำหนดราคาที่เน้นต้นทุน การกำหนดราคาที่มีแนวโน้มตลาด การกำหนดราคาที่เน้นการแข่งขัน ฯลฯ และปลูกฝังความสามารถในการใช้กลยุทธ์การกำหนดราคาอย่างยืดหยุ่น

2. การออกแบบสื่อการสอน

ขั้นแรก เรียนรู้วิธีคว้าโอกาสในการขาย การเรียนรู้วิธีการขายที่มีประสิทธิภาพอย่างเชี่ยวชาญสามารถช่วยระบุและคว้าโอกาสทางการตลาด สร้างความสัมพันธ์อันแข็งแกร่งกับลูกค้า และเพิ่มความภักดีของลูกค้าและความไว้วางใจในแบรนด์

Sales opportunity 销售——时机

销售机会是指销售过程中，由于市场环境发生变化，销售人员能够抓住的有利于自己的一时可能性的机会。

Sales opportunity refers to the possibility of realizing the sales purpose provided to sales personnel in the process of selling due to frequent changes in the environment.

1. 了解客户需求

了解客户需求是把握销售时机的关键。只有深入了解客户的需求和习惯，你才能准确把握到最有利的销售时机。通过与客户沟通和交流，你可以了解客户的目标、需求和期望。这样，你就能确定合适的时机，向客户提供解决方案，并满足其需求。

2. 监测市场和行业动向

除了了解客户需求，你也要密切关注市场和行业动态。市场和行业的变化会直接影响客户的需求和购买行为。通过密切监测市场和行业动态，你可以及时发现新的销售机会和趋势。这样，你就能在最合适的销售时机出现时迅速采取行动，抓住这些机会并赢得竞争优势。

3. 分析竞争对手

了解竞争对手是非常重要的，特别是他们的销售策略和行动。通过分析竞争对手，你可以了解他们的销售时机和策略。这样就能让你在竞争中找到差异化的销售机会。观察竞争对手的促销活动、市场反应和客户互动，你就能预测他们的下一步行动，并根据情况调整自己的销售策略。

总结

把握销售时机的关键有两个方面：了解客户需求，监测市场和行业动态，以及分析竞争对手。这些因素相互影响，通过充分掌握这些关键因素，你就能更好地把握销售时机，提高销售成功率和利润。

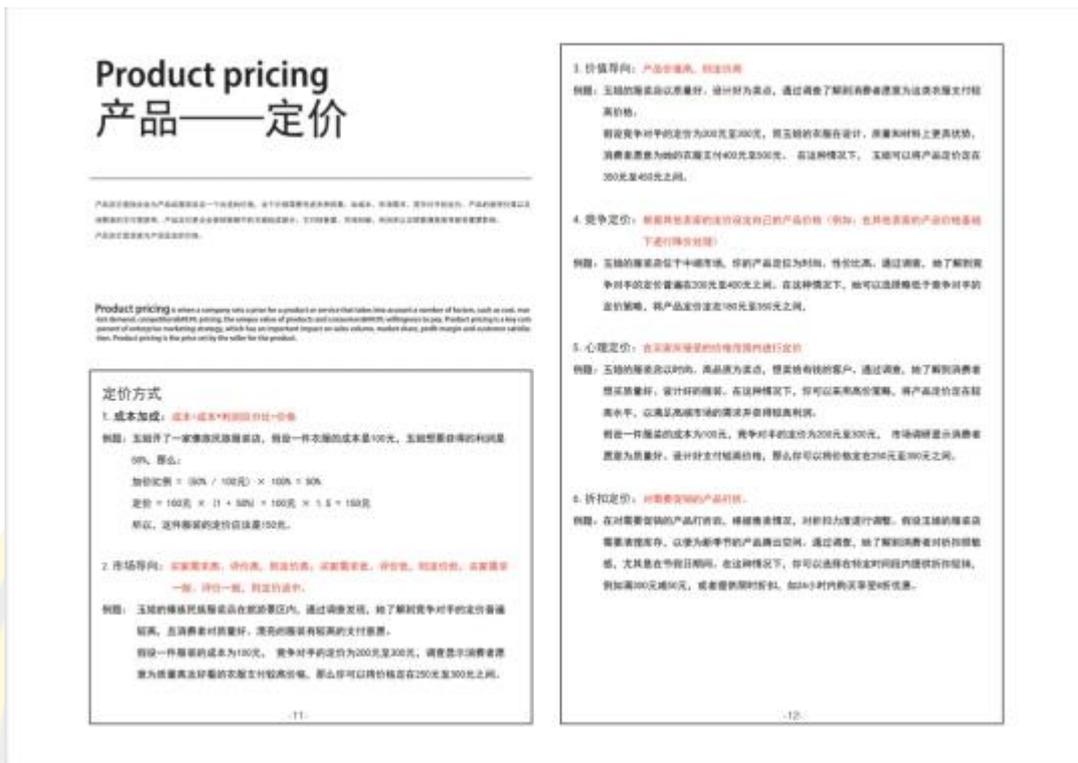
在销售工作中，了解成交的时机和采用合适的销售方法可以大大提高销售的成功率。以下是一些关于成交时机与销售方法的相关建议：

- 成交时机：**了解客户需求是实现销售成交时机非常重要的一步。在与客户互动时，仔细倾听客户的需求，并通过提问和沟通获取更多信息。当客户明确表示有购买意向或对产品或服务产生兴趣时，这就是一个很好的成交时机。
- 采用适当的销售方法：**一旦确定了成交时机，销售人员需要选择适当的销售方法来促成交易。以下是几种常见的销售方法：
  - 直接销售法：**直接向客户展示产品或服务的功能和优势，以及如何解决他们的需求或问题。直接销售法可以通过产品展示、案例分享或演示等方式进行。
  - 个性化销售法：**根据客户的个性和需求，量身定制销售方案了解客户的需求、偏好和利益，调整销售策略和产品或服务的方式，以提供更吸引力和个性化的销售体验。
  - 建议销售法：**基于销售人员对客户和市场的理解，向客户提供建议和推荐，帮助他们做出购买决策。这需要销售人员具备对产品或服务的深入了解，并能与客户建立信任关系。
  - 顾问销售法：**通过顾问客户，了解其需求和偏好，引导他们思考并表达对产品或服务的需求。销售人员可以通过提供咨询的问题来引导客户，让他们认识到自己的需求，并最终达成购买决策。

ภาพที่ 65 การออกแบบหน้าตำราเรียนการเรียนรู้วิธีการขาย

ประการที่สอง เรียนรู้ว่าผลิตภัณฑ์ประเภทใดที่สามารถนำไปใช้ขายได้ เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งของทั่วไปของชาวบ้านเพื่อบอกพวกเขาว่าสิ่งของประเภทใดที่สามารถขายในตลาดได้

ภาพที่ 67 การออกแบบหน้าตำราเรียนการกำหนดราคาสินค้า

บทที่ 3

1. หัวใจสำคัญของบทเรียน

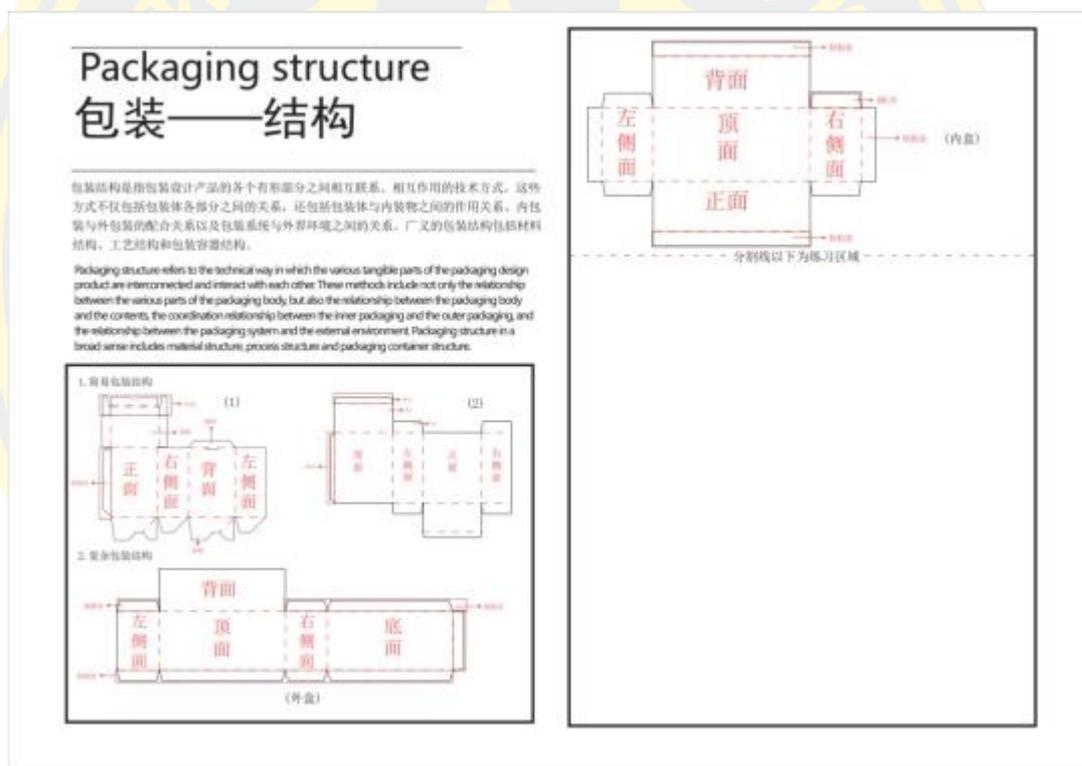
ผู้เรียนต้องเข้าใจหลักการพื้นฐานและขั้นตอนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ซึ่งรวมถึงการทำความเข้าใจคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ กลุ่มเป้าหมาย และความต้องการของตลาด ตลอดจนกระบวนการพัฒนาแผนการออกแบบ แนวคิดการออกแบบ และการดำเนินการ การสอนควรให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดโดยรวม ขั้นตอนของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผ่านการวิเคราะห์กรณีศึกษาและโครงการเชิงปฏิบัติและปลูกฝังแนวคิดการออกแบบและความสามารถในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

ผู้เข้าร่วมยังต้องเข้าใจการเลือกและการประยุกต์ใช้วัสดุและกระบวนการบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกันต้องใช้วัสดุและกระบวนการบรรจุภัณฑ์ที่แตกต่างกันเพื่อให้ได้ผลลัพธ์บรรจุภัณฑ์ที่ดีที่สุด การสอนควรมุ่งเน้นไปที่การแนะนำวัสดุและกระบวนการบรรจุภัณฑ์ทั่วไป ตลอดจนคุณลักษณะ ข้อดี ข้อเสีย และขอบเขตการใช้งาน เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวิธีการเลือกวัสดุและกระบวนการบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมตามลักษณะและความต้องการของผลิตภัณฑ์ และเชี่ยวชาญการออกแบบที่เกี่ยวข้อง และเทคโนโลยีการผลิต

ในส่วนของการผลิตบรรจุภัณฑ์ นักเรียนจะต้องเข้าใจวิธีการสอบถาม สั่งซื้อ และทำธุรกรรมบน Taobao เพื่อช่วยในการสร้างบรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง

2. การออกแบบสื่อการสอน

ขั้นแรกให้เรียนรู้ว่าโครงสร้างของบรรจุภัณฑ์คืออะไร สิ่งนี้ช่วยปรับปรุงฟังก์ชันการทำงานและความน่าดึงดูดใจของผลิตภัณฑ์ เพิ่มภาพลักษณ์ของแบรนด์และความสามารถในการแข่งขันในตลาด ด้วยโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับการออกแบบอย่างพิถีพิถันจึงสามารถบรรลุการปกป้องผลิตภัณฑ์ ความสะดวกสบาย และการพกพาได้ ปรับปรุงประสบการณ์และความพึงพอใจของผู้บริโภค

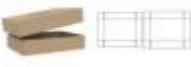
ภาพที่ 68 การออกแบบหน้าตำราเรียนโครงสร้างของบรรจุภัณฑ์

ประการที่สอง เรียนรู้รูปทรงและวัสดุของบรรจุภัณฑ์ ด้วยการเลือกรูปทรงและวัสดุที่เหมาะสม คุณสามารถจับคู่บรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ได้อย่างลงตัว เพิ่มเอฟเฟกต์ภาพและประสบการณ์สัมผัสของผลิตภัณฑ์ ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค และเพิ่มความปรารถนาที่จะซื้อ

Packaging Box type 包装——盒型1

包装盒型作为商品的外在表现，不仅承载着保护商品的重要使命，更是传递商品信息 and 品牌理念的重要载体。不同的包装盒型，有着各自独特的特点和适用场景。从经典的天地盖盒到时尚的飞机盒，到实用的普通盒，每一种盒型都有其独特的设计理念和魅力所在。

As the external manifestation of a product, the packaging box type not only carries the important mission of protecting the product, but also serves as an important carrier for conveying product information and brand concepts. Different packaging box types have their own unique characteristics and applicable scenarios. From classic sky and earth cover boxes to fashionable airplane boxes, each practical double-flap box has its unique design concept and charm.

<p>1. 天地盖盒</p> <p>分为上盖和下盖。被广泛运用到各类精美礼品包装盒，质感佳，可以提升品牌形象。</p>	<p>2. 飞机盒</p> <p>主要用于包裹一些体积不算太大的和便于运输的商品。具有良好的抗压性和折叠方便的优点。</p>
<p>3. 普通盒</p> <p>最常见的盒型。制作难度小或成本低，设计结构简单，运用广泛，是最原始的盒型。</p>	<p>4. 糖果盒</p> <p>属于异型盒，可用于一些礼盒和特殊物品的包装。</p>

分割线以下为练习区域

ภาพที่ 69 การออกแบบหน้าตำราเรียนรูปทรงและวัสดุของบรรจุภัณฑ์

ประการที่สาม เรียนรู้วิธีใส่ข้อความบนบรรจุภัณฑ์ สิ่งนี้สามารถถ่ายทอดข้อมูลผลิตภัณฑ์ แนวคิดของแบรนด์ และคำแนะนำในการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มการรับรู้และความเข้าใจของผู้บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

PACKAGING TEXT 包装——文字

包装上的文字应包含品牌商标、产品名称、规格、净含量、营养成分表、配料表、生产日期、保质期、贮存条件、经销商名称、企业地址、生产商、产品标准代号、食品生产许可证编号、联系方式，内容要简洁易懂，字体应采用标准印刷体，按此产品包装图例置，方便阅读。

The words on the package should include brand trademark, product name, specification, net content, nutrition composition table, ingredient table, production date, business shelf life, storage condition, dealer name, business address, manufacturer, product standard code, food production license number, contact for the use, the content should be simple and easy to understand, the font should use standard printing, set in the back or side of the product and other positions, easy to read.

品牌logo —— 注册商标不得使用繁体字，中文大于英文
 产品名称 —— *****，产品名称要与净含量表名称一致
 净含量 —— <规格>：425g/400g*10/20g/35*400g/200g*(5*40)
 配料表 —— 例如：山梨糖醇，食品添加剂，食品添加剂等（由多到少）
 生产商 —— *****
 经销商 —— *****
 地址 —— **省**市**区**街道*****
 联系方式 —— *****
 生产日期 —— ****年**月**日**日
 保质期 —— 保质期（天）**，保质期*个月，**之前饮/食用最佳，非**之前饮/食用
 贮存条件 —— 常温/冷冻/冷藏/避光/避热干燥保存，温/湿度：1/22℃，开袋后***
 产品标准代号 —— GB/T*****
 食品生产许可证编号 —— *****
 营养成分表 —— 能量、蛋白质、脂肪、碳水化合物、糖、膳食纤维
 条形码 —— EAN-13 (32, 29*290mm) 横排；长29.48*24.58mm，宽：20.74*31.96mm

图片规格要求加上“图片仅供参考”
 包装文字高度最小不得小于1.8mm
 警示标志：面积占比>20%，黑体字印刷，与背景色区分
 质检法规网站：http://sbj.chinajoin.gov.cn《中国质检总局》

详细请以下为参考图例

ภาพที่ 70 การออกแบบหน้าตำราเรียนข้อความบนบรรจุภัณฑ์

ประการที่สี่ เรียนรู้การเลือกสีบรรจุภัณฑ์ การจับคู่สีที่สมเหตุสมผลสามารถเน้นคุณลักษณะและจุดขายของผลิตภัณฑ์ สร้างบรรยากาศที่สอดคล้องกับตลาดเป้าหมาย และเพิ่มการรับรู้แบรนด์และความสามารถในการแข่งขันในตลาด

PACKAGE COLOR 包装——颜色

颜色在包装的应用中起到美化产品包装和突出产品特点的作用。就像我们看到白色食品包装时会联想到牛奶，颜色表达了产品的特点和属性。你可以把包装的颜色当作我们自己的衣服，穿好看的颜色合适的颜色便可以吸引到他人的目光。

Color plays a role in beautifying product packaging and highlighting product characteristics in the use of packaging. Just like when we see white and blue food packaging, we think that a product may be milk. Color expresses the characteristics and attributes of the product. You can take the color of the package as our own clothes, wear a nice color and the right color can attract the attention of others.

颜色的选择

 属性：神秘 高贵 成熟 适用产品：酒类、电子产品、咖啡、芝麻丸	 属性：简单 优雅 纯净 适用产品：果汁、牛奶、山泉水
 属性：兴奋 热情 力量 适用产品：红酒、辣椒制品	 属性：有趣 活力 探索 适用产品：果汁、柑橘
 属性：乐观 精力充沛 适用产品：食用油、面包、蜂蜜	 属性：安全 成长 和谐 适用产品：绿色食品、天然有机产品

色彩配对建议

 属性：力量 可靠 和谐 适用产品：水产类、奶制品、山泉水、蓝莓	 属性：美丽 女性气质 适用产品：女性儿童服饰、护肤品
---	--

分割线以下为练习区域

请在圆圈内为以下产品配色

 菠萝	 熟普洱茶	 传统丝线	 蓝陶
○ ○	○ ○	○ ○	○ ○

ภาพที่ 71 การออกแบบหน้าตำราเรียนการเลือกสีบรรจุภัณฑ์

บทที่ 4

1. หัวใจสำคัญของบทเรียน

นักเรียนจำเป็นต้องเข้าใจแนวคิดของสื่อส่งเสริมการขาย ใช้คุณลักษณะทางวัฒนธรรมประจำชาติของตนเองในการออกแบบสื่อส่งเสริมการขายให้ผู้อื่นทราบเกี่ยวกับคุณลักษณะทางวัฒนธรรมของตนผ่านช่องทางต่างๆ และเข้าใจวิธีการซื้อจากทุกด้าน ในระหว่างการศึกษานักเรียนทราบวิธีการเขียนคำโฆษณาและเข้าใจความสำคัญของคำติดชมด้านการขาย

2. การออกแบบสื่อการสอน

ขั้นแรกให้เรียนรู้การออกแบบรูปแบบของสื่อส่งเสริมการขาย การออกแบบรูปแบบการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการมองเห็นและการจดจำแบรนด์สำหรับผลิตภัณฑ์ ลวดลายที่ออกแบบอย่างดีสามารถเสริมความสวยงามและเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ โดยเน้นคุณภาพและมูลค่า

ภาพที่ 72 การออกแบบหน้าตำราเรียนการออกแบบสื่อส่งเสริมการขาย

ประการที่สอง เรียนรู้วิธีขยายช่องทางการขาย เพิ่มโอกาสในการขายและแหล่งรายได้ด้วยการพัฒนาช่องทางการขายที่หลากหลาย บริษัทสามารถลดการพึ่งพาช่องทางเดียว กระจายความเสี่ยงด้านตลาด และเพิ่มการครอบคลุมตลาดและการเปิดเผยแบรนด์

<p>《家乡好物》——西双版纳的傣族文化</p> <p>扩展销售渠道和方法</p> <p>1. 搜索引擎优化(SEO) 搜索引擎优化是提高网站排名和流量的关键因素。通过关键词优化、网站结构调整、内容更新等方式,让你的网站在搜索引擎中获得更好的排名,吸引更多的潜在客户。据统计,70%的网民在搜索时使用搜索引擎,因此SEO是一种非常有效的推广方式。</p> <p>2. 社交媒体营销 社交媒体是现代人们获取信息和交流的重要渠道。通过在社交媒体上发布有价值的内容,与粉丝互动、开展营销活动,可以吸引更多的潜在客户,提高品牌曝光度和转化率。目前,全球有超过30亿人使用社交媒体,因此社交媒体营销具有巨大的潜力。</p> <p>3. 内容营销 内容营销是一种以内容为核心的营销方式。通过撰写博客文章、制作视频、发布图片等方式,向潜在客户提供有价值的信息和知识,提高客户的信任度和忠诚度。内容营销具有长期性和可持续性,可以持续吸引潜在客户。</p> <p>4. 电子邮件营销 电子邮件营销是一种通过发送电子邮件向客户发送营销信息的方式。通过建立邮件列表、发送定制化邮件、开展营销活动,可以与目标客户保持联系,提高客户转化率和忠诚度。电子邮件营销具有成本低、效率高的特点,是一种非常有效的推广方式。</p> <p>5. 搜索引擎营销(SEM) 搜索引擎营销是一种通过投放关键词广告在搜索引擎上获得曝光和流量的方式。通过制定投放计划,优化广告创意和关键词等,可以提高广告点击率和转化率,吸引更多的潜在客户。</p> 	<p>《家乡好物》——西双版纳的傣族文化</p> <p>Expand sales channels and methods</p> <p>1. Search Engine Optimization (SEO): Search engine optimization is a key factor in improving website ranking and traffic. Through key word optimization, website structure adjustment, content update and other ways, so that your website in the search engine to get a better ranking, attract more potential customers. According to statistics, 70% of Internet users use search engines when searching, so SEO is a very effective way to promote.</p> <p>2. Social media marketing: Social media is an important channel for modern people to obtain information and communicate. By posting valuable content on social media, engaging with fans, and launching marketing campaigns, you can attract more target customers and increase brand exposure and conversion rates. With more than 3 billion people around the world using social media, social media marketing has huge potential.</p> <p>3. Content marketing: Content marketing is a content-centered marketing method. It provides valuable information and knowledge to potential customers through writing blog posts, making videos, publishing pictures, etc., so as to improve customer trust and loyalty. Content marketing is long-term and sustainable, and can continue to attract target customers.</p> <p>4. E-mail marketing: E-mail marketing is a way to send E-mail messages to customers. By creating mailing lists, sending customized mailing rooms, and launching marketing campaigns, you can keep in touch with target customers and increase customer conversion and loyalty. Electronic mail marketing has the characteristics of low benzene production and high efficiency, which is a very effective way of promotion.</p> <p>5. Search engine marketing (SEM): Search engine marketing is a way to get exposure and traffic on search engines by placing keyword ads. By making delivery plans, optimizing advertising creativity and keywords, you can improve the click-through rate and conversion rate of advertisements, and attract more potential customers.</p>
--	--

ภาพที่ 73 การออกแบบหน้าตำราเรียนการขยายช่องทางการขาย

บทที่ 5

1. หัวใจสำคัญของบทเรียน

มุ่งเน้นการวิเคราะห์ตำแหน่งทางการตลาดและลักษณะของสินค้าเกษตรพิเศษ ผลิตภัณฑ์

พิเศษทางการเกษตรก็มีลักษณะเฉพาะของภูมิภาคและความหมายแฝงทางวัฒนธรรม มีข้อได้เปรียบด้านคุณภาพและชื่อเสียงบางประการ ดังนั้นการวิเคราะห์ตำแหน่งทางการตลาดและลักษณะของผลิตภัณฑ์พิเศษทางการเกษตรสามารถช่วยเข้าใจข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและศักยภาพในการขายของผลิตภัณฑ์ และเป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดกลยุทธ์การขาย

นอกจากนี้จำเป็นต้องวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภคและแนวโน้มของตลาด การทำความเข้าใจลักษณะความต้องการของผู้บริโภคและความชอบสำหรับผลิตภัณฑ์พิเศษทางการเกษตร ตลอดจนแนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาตลาด จะช่วยเข้าใจความต้องการและแนวโน้มของตลาด ปรับโครงสร้างผลิตภัณฑ์และกลยุทธ์การส่งเสริมการขาย ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์และสถานะของตลาด

สุดท้ายนี้จำเป็นต้องวิเคราะห์กระบวนการขายและผลการขาย การวิเคราะห์ปัญหาและความท้าทายที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการขาย รวมถึงผลลัพธ์การขายและการบรรลุเป้าหมายการ

ขาย สามารถช่วยสรุปประสบการณ์และบทเรียน ปรับปรุงกลยุทธ์การขาย และเพิ่มประสิทธิภาพการ
ขาย ดังนั้นการวิเคราะห์เชิงลึกของกระบวนการขายและผลกระทบจากการขายสามารถช่วยระบุ
ปัญหา สรุปประสบการณ์ และให้ข้อมูลอ้างอิงและคำแนะนำสำหรับงานขายในอนาคต

บทที่ 5

การเรียนการสอนเพื่อการสืบทอดและออกแบบผลิตภัณฑ์

งานวิจัยของผู้วิจัยเกี่ยวกับหมู่บ้านช่างใหญ่ ประกอบด้วย โครงสร้างความรู้ที่มีอยู่ของชาวบ้าน ความตั้งใจในการเรียนรู้ การจัดสรรเวลา สถานะทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมท้องถิ่น ทรัพยากรวัฒนธรรม เป็นต้น จากการวิจัยด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมทำให้ผู้วิจัยมีข้อมูลปฐมภูมิเก็บรวบรวมไว้เพื่อสร้างความมั่นใจว่าสื่อการสอนมีความเกี่ยวข้องกับชาวบ้านและใช้งานได้จริง บนพื้นฐานนี้ เป้าหมายของการออกแบบสื่อการสอนจึงมีความชัดเจนและมีเป้าหมายที่จะพัฒนาทักษะการออกแบบด้านกราฟิก ความสามารถในการจัดการแบรนด์ของชาวบ้าน ช่วยส่งเสริมการตลาดและพัฒนาการตลาดทางวัฒนธรรมของผลิตภัณฑ์พิเศษในท้องถิ่น

ในการสร้างเนื้อหาสื่อการสอนได้ใช้ทฤษฎีต่าง ๆ ที่กล่าวถึงในบทความอ้างอิง เริ่มตั้งแต่การนำทฤษฎีและองค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นมาปรับใช้ และค่อยๆ ปรับเปลี่ยนไปสู่การออกแบบ อธิบายการใช้องค์ประกอบเหล่านี้เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของแบรนด์ด้วยลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น เป็นต้น ในขณะที่เดียวกัน ทักษะการปฏิบัติ เช่น การวางแผนแบรนด์และกลยุทธ์ทางการตลาดยังจะได้รับการสอนโดยอิงจากผลิตภัณฑ์จริง เช่น สินค้าเกษตรและหัตถกรรมในท้องถิ่น

เมื่อคำนึงถึงพฤติกรรมการเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจของชาวบ้าน รวมถึงข้อจำกัดด้านเวลา การออกแบบสื่อการสอนจึงจำเป็นต้องเน้นไปที่การปฏิบัติจริงและมีความชัดเจนโดยใช้อุปภาพข้อความ และการวิเคราะห์กรณีศึกษาเพื่อทำให้แนวคิดที่ซับซ้อนเข้าใจง่าย หลังจากเสร็จสิ้นการอบรมเบื้องต้นแล้วเราจะเลือกชาวบ้านบางส่วนมาสอนนำร่องและรวบรวมข้อเสนอแนะติชม จากนั้นนำผลตอบรับมาปรับแต่งเพิ่มเติมเนื้อหาของสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเพื่อให้แน่ใจว่าสื่อการสอนไม่เพียงตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของชาวบ้านเท่านั้น แต่ยังปรับปรุงทักษะทางวิชาชีพของพวกเขาอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

จากการลงพื้นที่สอนชาวบ้านเรื่องการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงาน ชาวบ้านทั้งหมดให้ความร่วมมือและตั้งใจเรียนรู้เป็นอย่างดี จากการเรียนการสอนและการออกแบบผลงานสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

การฝึกปฏิบัติการสอน

คณะกรรมการหมู่บ้านข้างใหญ่ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดระเบียบชาวบ้านให้เข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม รายชื่อบุคลากรเฉพาะจะขึ้นอยู่กับข้อมูลการลงทะเบียนเมื่อดำเนินการฝึกอบรม จำนวนคนโดยประมาณคือ 20 คน การแบ่งงานระหว่างครูกับองค์กรชาวบ้านมีดังนี้

ตารางที่ 11 การแบ่งงานระหว่างครูกับองค์กรชาวบ้าน

ชื่อ	หน้าที่	หน่วยงาน	ช่องทางติดต่อ
Pan Ziyao	ให้คำแนะนำและสอนการออกแบบและจัดทำารออกแบบร่วมกับชาวบ้าน	มหาวิทยาลัยบูรพา	18314436994
Yan Jiao	จัดให้มีชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมและร่วมมือกับครูเพื่อดำเนินงานการเรียนการสอน	หมู่บ้านข้างใหญ่	13988112492
Yan Guang	เตรียมอุปกรณ์การสอน เช่น แปรง กระดาษ เทป เป็นต้น		18213507256
Yan Hanluo	รับผิดชอบในการติดต่อกับสถานที่ขาย Gaozhuang Xishuangjing และดำเนินการเรื่องบูธขายของชาวบ้าน		13116243647
Yu Neng	รับผิดชอบในการดูแลความปลอดภัยด้านสุขภาพและทรัพย์สินของห้องกิจกรรมของชาวบ้านในหมู่บ้านข้างใหญ่		19208719159
Zhong Mei	ร่วมมือกับการจัดชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมและรับผิดชอบการลงทะเบียนชาวบ้าน		15825274784

(Ziyao Pan, 2024)

ชั้นเรียนเริ่มเวลา 8.30 น. และสิ้นสุดเวลา 11.30 น. ทุกวัน พักกลางวันเวลา 11.30 น. - 13.40 น. ชั้นเรียนตอนบ่ายจะเริ่มเวลา 13.40 น. และสิ้นสุดเวลา 17.00 น. ทักวันแรกของหลักสูตรจะจัดขึ้นให้แล้วเสร็จในหมู่บ้านข้างใหญ่และในวันที่เจ็ดจะไปที่ไซต์งานเพื่อดำเนินกิจกรรมการขาย

เพื่อทดสอบว่าผลการออกแบบของชาวบ้านตรงกับความต้องการของตลาดหรือไม่ การเตรียมการเฉพาะมีดังนี้

ตารางที่ 12 การเตรียมการเรียนการสอน

เวลาสอน	หลักสูตร	เนื้อหาบทเรียน	สถานที่
15 กุมภาพันธ์	บทที่ 1	1. ทำความเข้าใจกับภาพ (การแยกส่วนข้อมูล/โครงร่าง) 2. การสร้างกราฟิก (จุด/เส้น/พื้นผิว/กราฟิกแบบเวกเตอร์)	หมู่บ้านช้างใหญ่
16 กุมภาพันธ์	บทที่ 2	การผลิตองค์ประกอบ (การออกแบบโลโก้/การออกแบบตัวอักษร)	ห้องกิจกรรมชาวบ้าน
17 กุมภาพันธ์	บทที่ 3	1. การโปรโมตตัวเอง (การเลือกสี/การสร้างภาพพื้นฐาน) 2. การชื่นชมกรณีตัวอย่าง (กรณีที่เหมาะสมความสำเร็จ/ข้อมูลทั่วไปและเว็บไซต์)	
18 กุมภาพันธ์	บทที่ 4	การวิจัยผู้ใช้ (วิธีการวิจัยตลาด)	
19 กุมภาพันธ์	บทที่ 5	พัฒนากลยุทธ์การขาย (จังหวะการขาย/ประเภทสินค้า/ราคาสินค้า)	
20 กุมภาพันธ์	บทที่ 6	จัดทำสินค้า (จัดทำบรรจุภัณฑ์/ขึ้นรูปสินค้า)	
21 กุมภาพันธ์	บทที่ 7	1. เริ่มต้นการขาย (จัดทำสื่อส่งเสริมการขาย/ผลตอบรับการขาย/มาตรการปรับปรุง) 2. การชื่นชมกรณีตัวอย่าง (กรณีที่เหมาะสมความสำเร็จ/ข้อมูลทั่วไปและเว็บไซต์)	
22 กุมภาพันธ์	บทที่ 8	การขายภาคสนาม	Gaozhuang Xishuangjing

(Ziyao Pan, 2024)

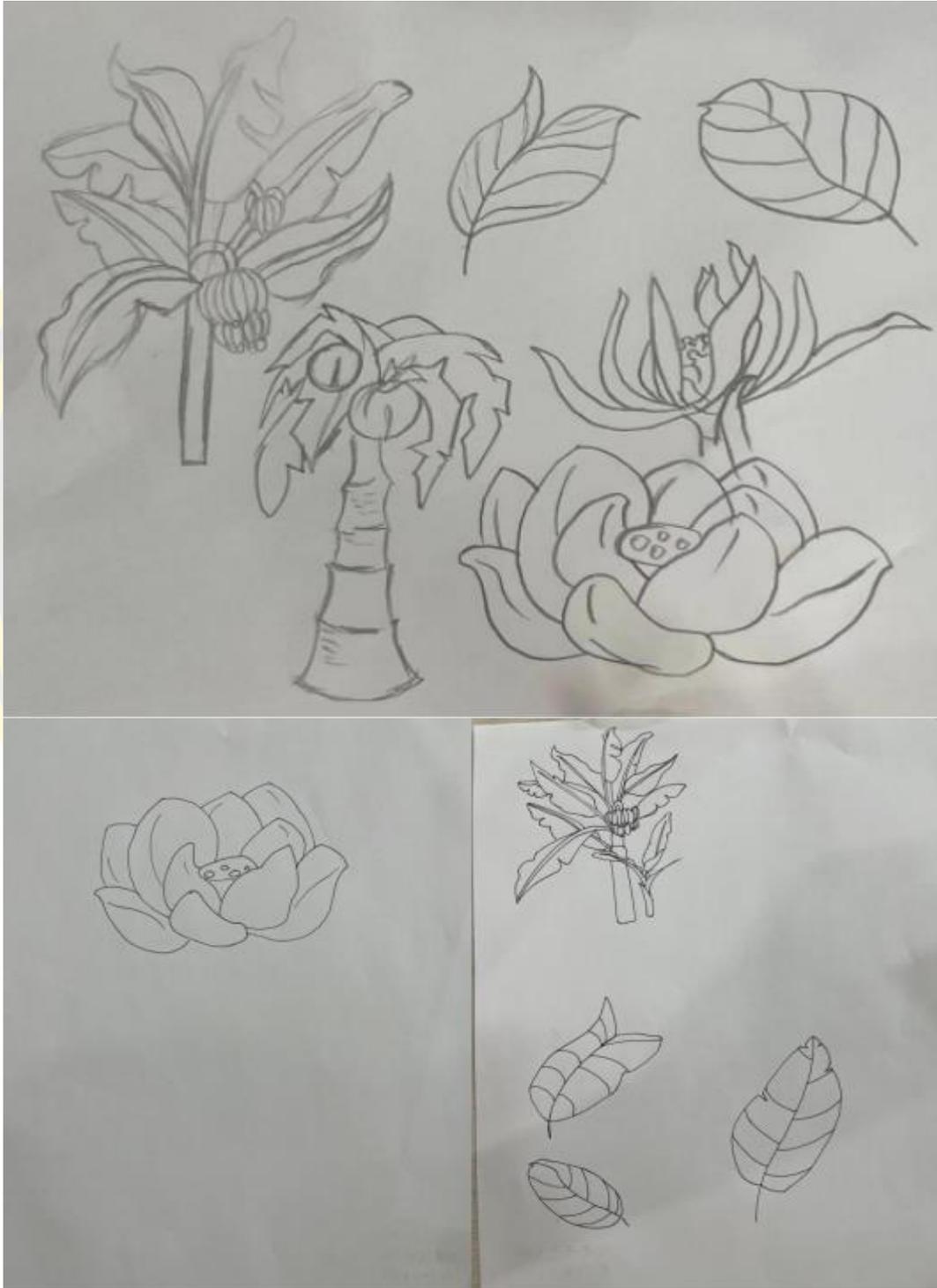
ภาพที่ 78 การฝึกปฏิบัติการสอน
(Ziyao Pan, 2024)

ภาพที่ 79 กลุ่มชาวบ้านที่เข้าร่วมการฝึกปฏิบัติการสอน
(Ziyao Pan, 2024)

ผลงานการออกแบบของชาวบ้าน

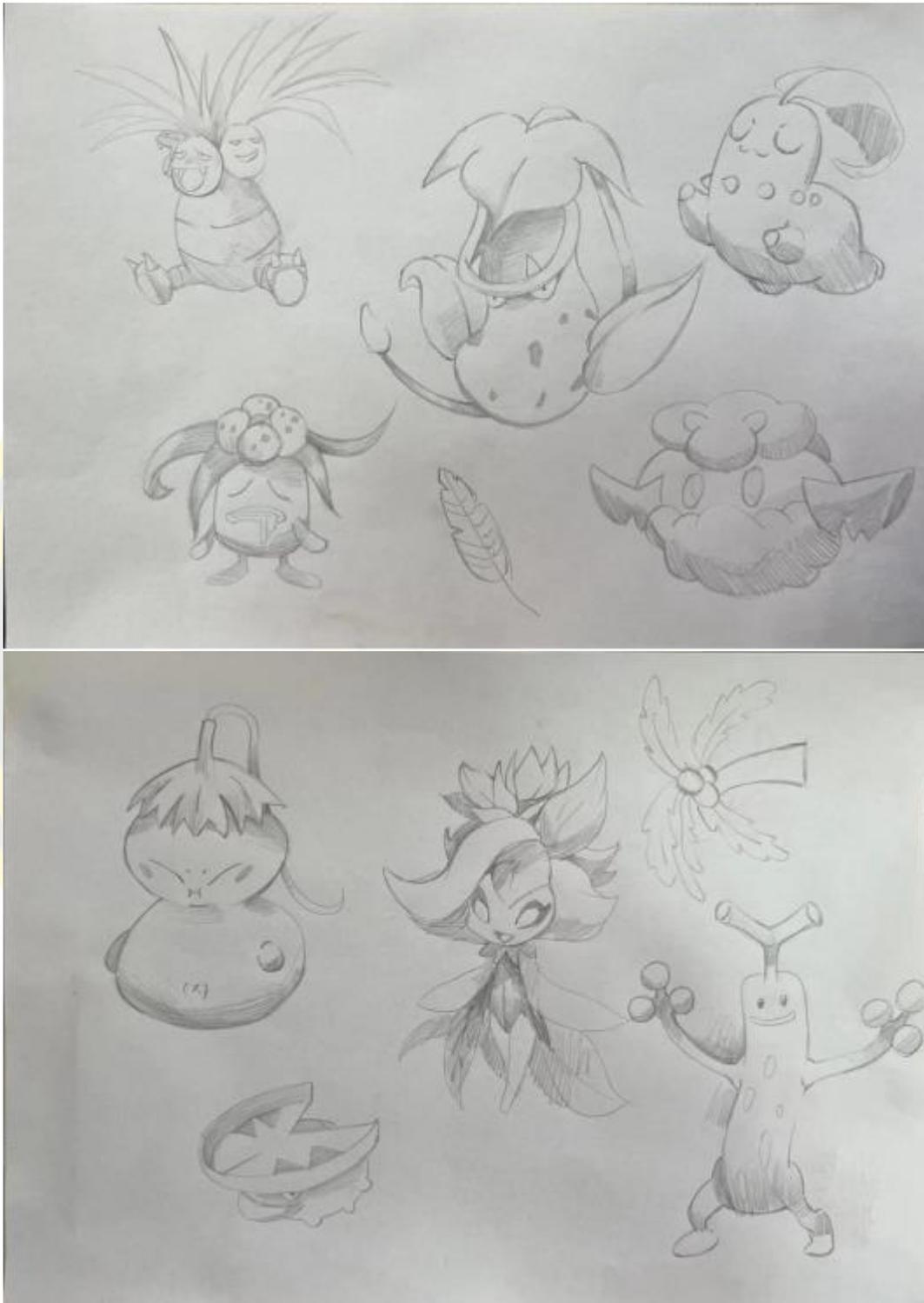
หลักสูตรนี้แบ่งออกเป็น 4 หน่วย และชาวบ้านได้เรียนจบตามคำแนะนำของอาจารย์ โดยมีรายละเอียดผลงานดังนี้

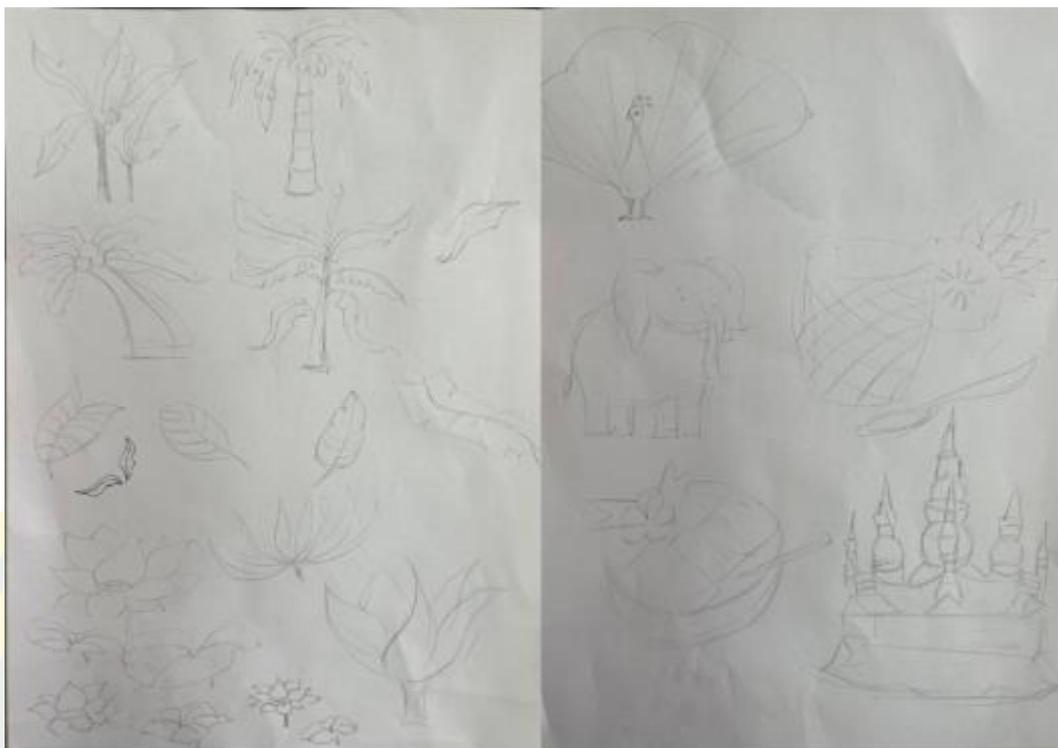
ภาพที่ 80 แบบฝึกหัดวาดใบไม้ที่พบเห็นในหมู่บ้านช้างใหญ่

ภาพที่ 81 แบบฝึกหัดวาดใบไม้ที่พบเห็นในหมู่บ้านช้างใหญ่

ภาพที่ 82 แบบฝึกหัดวาดใบไม้ที่พบเห็นในหมู่บ้านข้างใหญ่

ภาพที่ 83 แบบฝึกหัดวาดใบไม้ที่พบเห็นในหมู่บ้านช้างใหญ่

แบบฝึกหัดในส่วนนี้ ชาวบ้านได้วาดใบไม้ที่พบเห็นได้ทั่วไปในหมู่บ้านช้างใหญ่ เช่น ใบตอง และดอกบัว ชาวบ้านบางคนถึงกับวาดภาพอาหารเช้า วัดในหมู่บ้าน นกยูง ฯลฯ หรือสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวันของพวกเขา ในระหว่างการสร้างสรรค์ผลงาน ชาวบ้านยังวาดภาพการ์ตูนและมีความเชี่ยวชาญในการออกแบบในระดับหนึ่ง

ภาพที่ 84 แบบฝึกหัดการสร้างภาพกราฟิกจากจุด เส้น และระนาบ

ภาพที่ 85 แบบฝึกหัดการสร้างภาพกราฟิกจากจุด เส้น และระนาบ

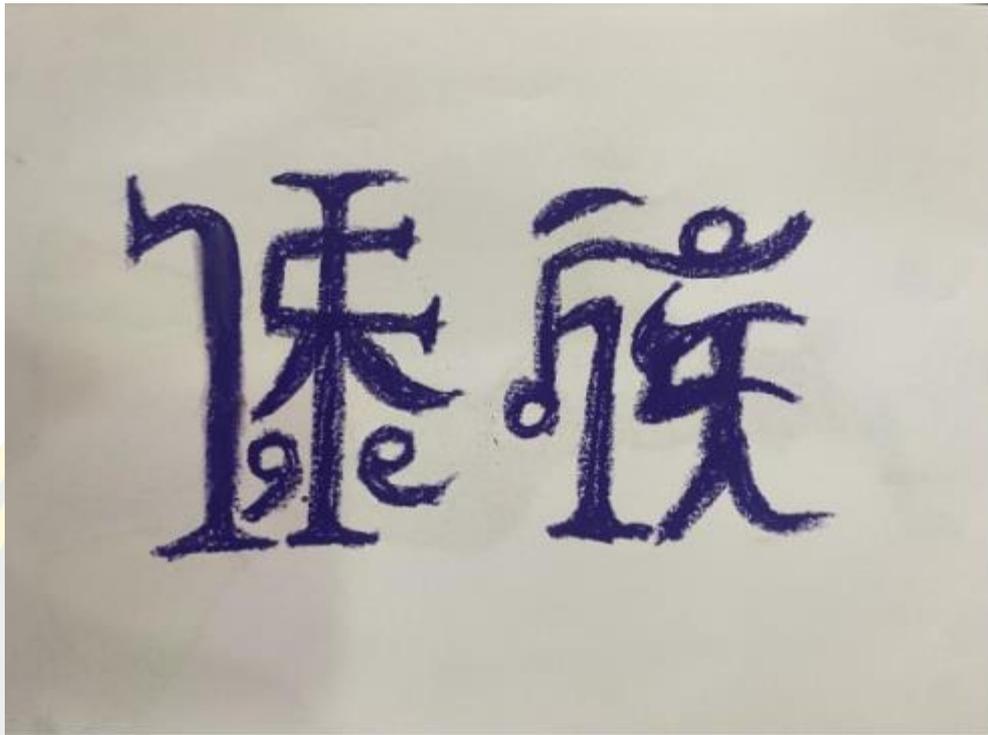
ภาพที่ 86 แบบฝึกหัดการสร้างภาพกราฟิกจากจุด เส้น และระนาบ

แบบฝึกหัดส่วนนี้ ชาวบ้านใช้วิธีการสร้างจุด เส้น และระนาบที่กล่าวถึงในหนังสือเรียนมา ผสมผสานกับความรู้ความเข้าใจของตนเองเพื่อสร้างภาพกราฟิกประเภทต่างๆ ที่พบได้ทั่วไป เช่น

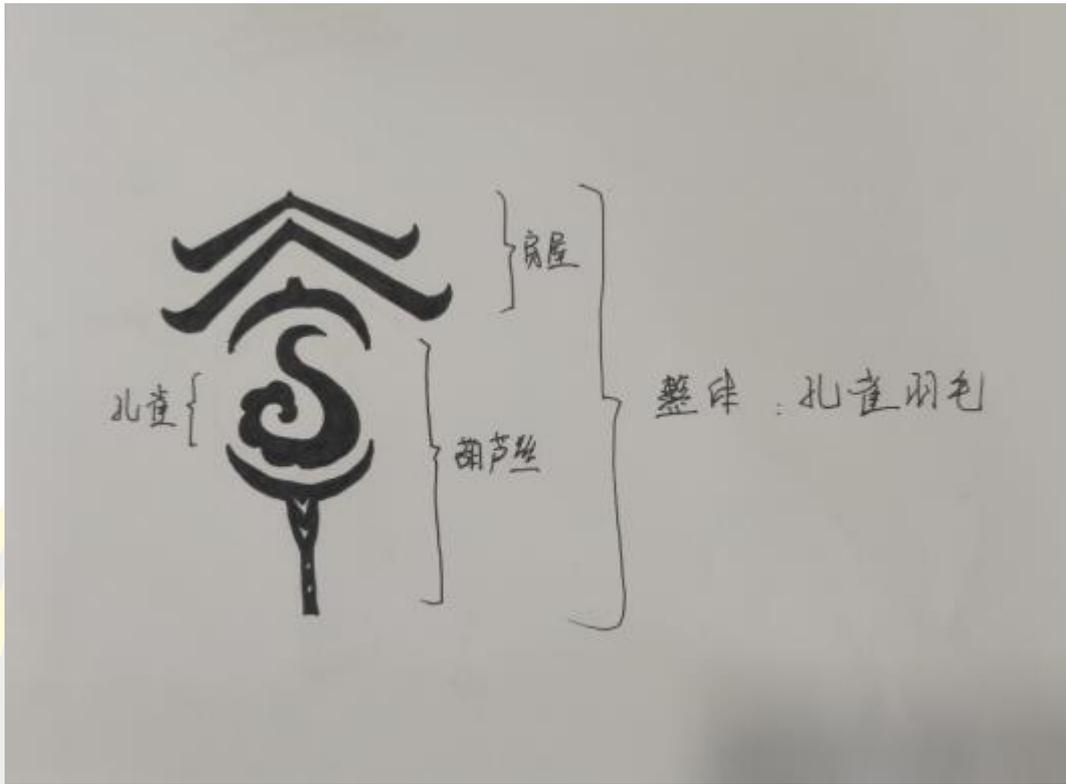
นกยูง ช้าง เป็นต้น นอกจากนี้ พวกเขายังใช้กราฟิกที่เรียบง่ายเพื่อวาดเป็นหมี่แพนด้า งู ลูกสุนัข และสัตว์อื่นๆ ที่สามารถพบเห็นได้ในหมู่บ้าน

ภาพที่ 87 แบบฝึกหัดการวาดตัวอักษรไต

ภาพที่ 88 แบบฝึกหัดการวาดตัวอักษรไต

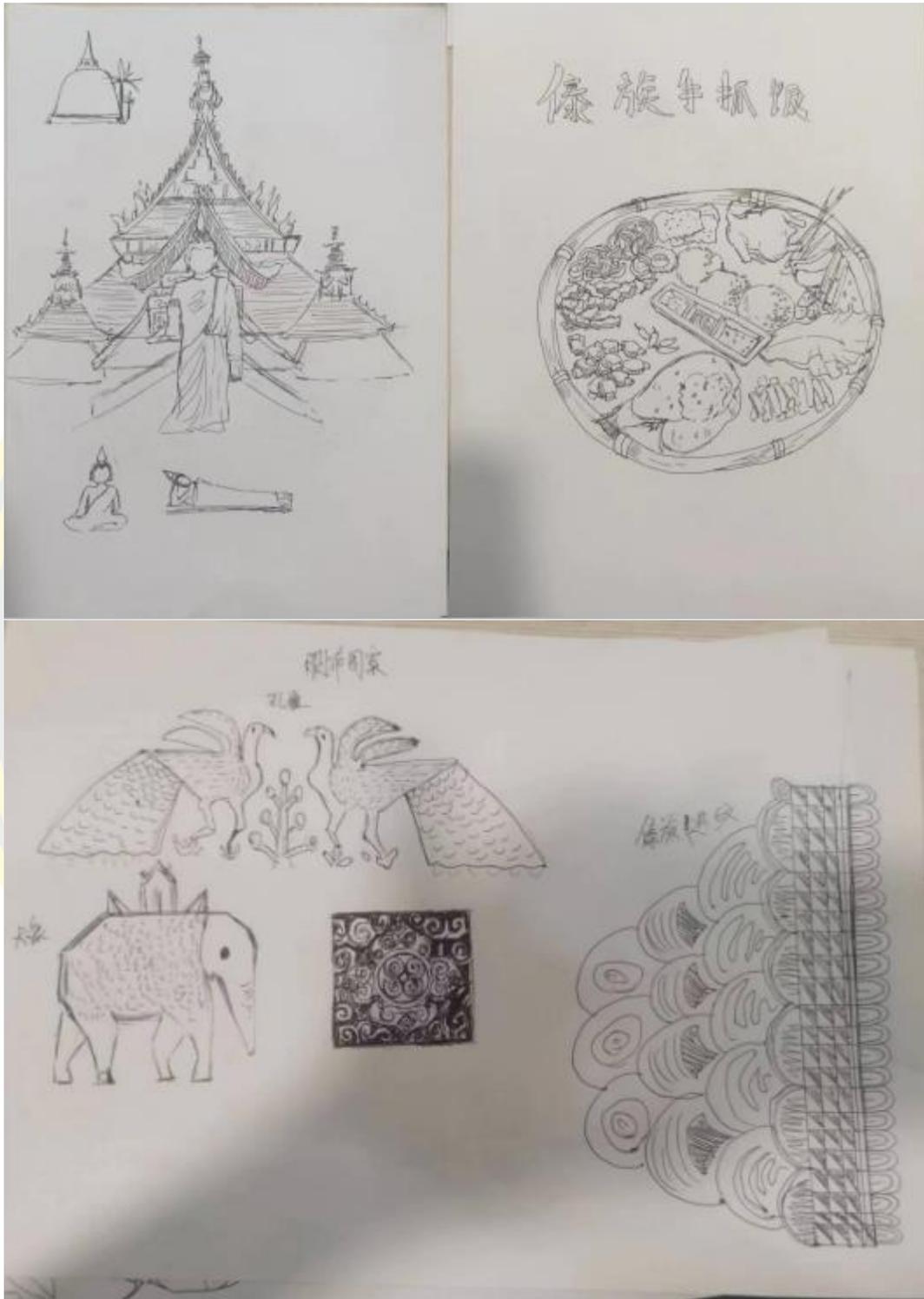
ภาพที่ 89 แบบฝึกหัดการวาดตัวอักษรไต

ภาพที่ 90 แบบฝึกหัดการวาดตัวอักษรไต

แบบฝึกหัดในส่วนนี้ ชาวบ้านได้ออกแบบวิธีการเขียนตัวอักษรไต นอกเหนือจากวิธีการเขียนง่ายๆ บางอย่างแล้ว ชาวบ้านยังนำสิ่งของทั่วไป เช่น นกยูง ช้าง อาคาร และต้นกล้วยมา

ภาพที่ 92 แบบฝึกหัดการนำเอาข้อมูลมาปะติดปะต่อเป็นภาพ

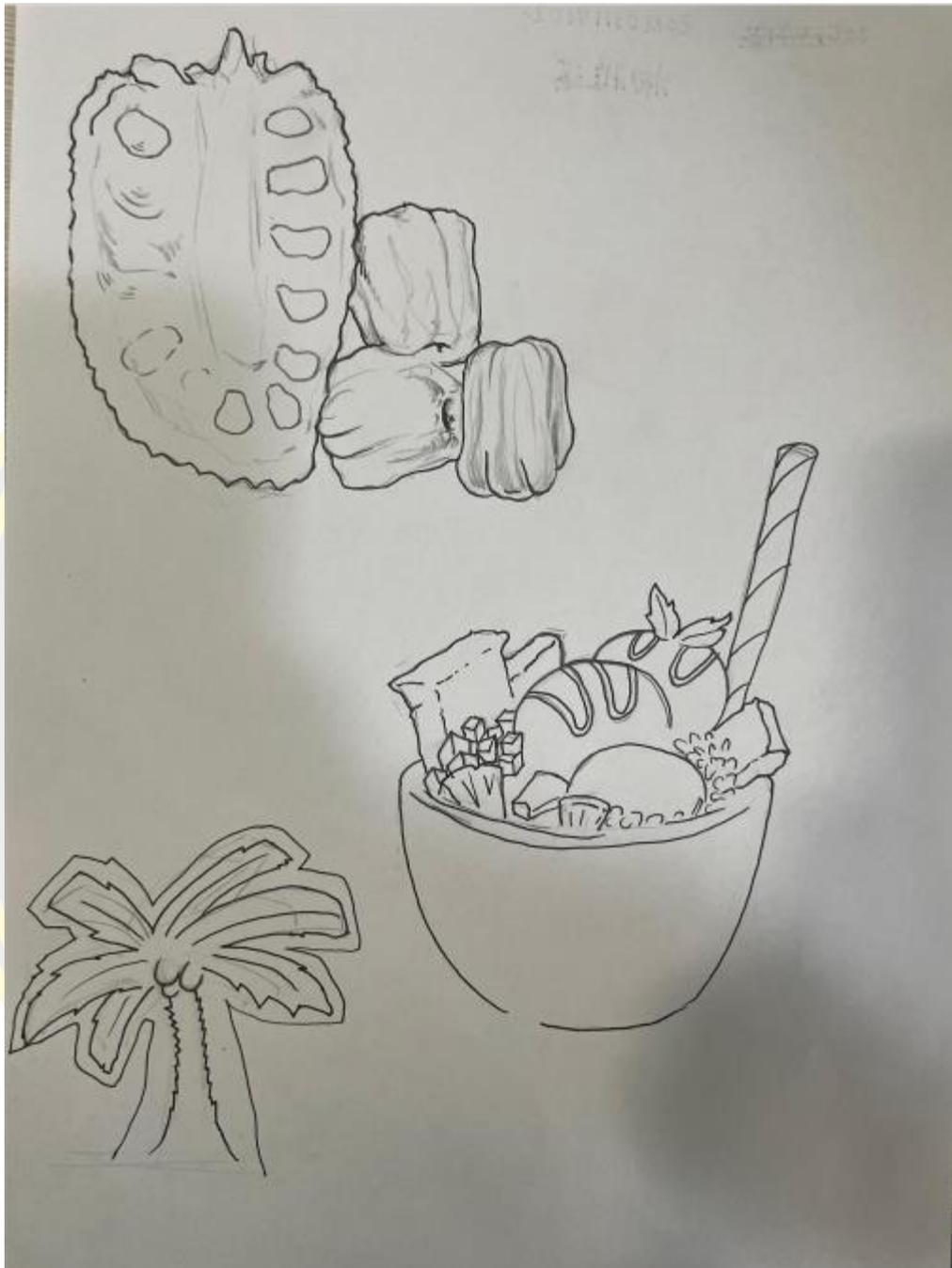
ภาพที่ 93 แบบฝึกหัดการนำเอาข้อมูลมาปะติดปะต่อเป็นภาพ

ภาพที่ 94 แบบฝึกหัดการนำเอาข้อมูลมาปะติดปะต่อเป็นภาพ

ภาพที่ 95 แบบฝึกหัดการนำเอาข้อมูลมาปะติดปะต่อเป็นภาพ

ภาพที่ 96 แบบฝึกหัดการนำเอาข้อมูลมาปะติดปะต่อเป็นภาพ

แบบฝึกหัดส่วนนี้ ชาวบ้านได้นำเอาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เช่น ภาพช้าง อาหาร อาคาร ฯลฯ หรืออื่นๆ ที่พบเห็นได้ทั่วไปมาปะติดปะต่อเป็นภาพ

ဘၣ်ၣ်ၣ်ၣ် ဃၢၣ်ၣ်ၣ်ၣ် ဘၣ်ၣ်ၣ်ၣ် ဝၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ် ဝၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ် ဘၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်
版纳曼掌文化农庄
Ban Na Man Zhang Cultural Village

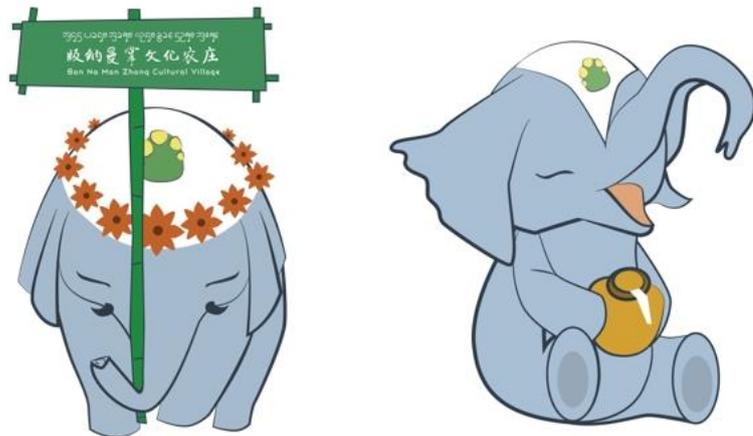
ภาพที่ 97 การออกแบบโลโก้ของหมู่บ้านช้างใหญ่
(Ziyao Pan, 2024)

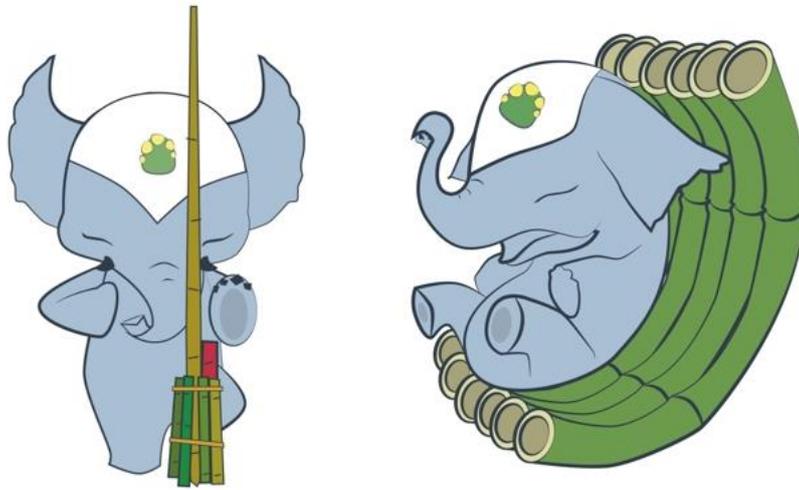
ภาพที่ 98 การออกแบบเสื้อของหมู่บ้านช้างใหญ่
(Ziyao Pan, 2024)

ภาพที่ 99 การออกแบบที่คั่นหนังสือของหมู่บ้านช้างใหญ่
(Ziyao Pan, 2024)

ภาพที่ 100 การออกแบบสัตว์มงคลของหมู่บ้านช้างใหญ่ 1
(Ziyao Pan, 2024)

ภาพที่ 101 การออกแบบสัตว์มงคลของหมู่บ้านช้างใหญ่ 2
(Ziyao Pan, 2024)

ภาพที่ 102 การออกแบบไปรษณียบัตรของหมู่บ้านช้างใหญ่
(Ziyao Pan, 2024)

ภาพที่ 103 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ของหมู่บ้านช้างใหญ่
(Ziyao Pan, 2024)

ภาพที่ 104 การออกแบบขวดเหล้าของหมู่บ้านช้างใหญ่
(Ziyao Pan, 2024)

ข้อเสนอแนะการสอน

1. ผลตอบรับทางวิชาการ

ณ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2567 งานสอนได้ดำเนินการไปแล้วทั้งสิ้น 8 วัน โดยมีชาวบ้านเข้าร่วมการศึกษา 20 คน รวม 19 ครอบครัว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่อายุมากที่สุดคือ 57 ปี และอายุน้อยที่สุดคือ 20 ปี ในจำนวนนี้มีผู้หญิง 15 คน และผู้ชาย 5 คน ซึ่งทั้งหมดมาจากชนเผ่าไตในหมู่บ้านช้างใหญ่

หลังจากจบงานสอน ทีมวิจัยได้รวบรวมผลตอบรับการเรียนรู้จากชาวบ้าน 20 คน และรวบรวมข้อมูลการนำเนื้อหาการสอนไปประยุกต์ในแต่ละบท การตัดสินใจของนักเรียนในความรู้หลักสูตรสามารถประเมินได้อย่างครอบคลุมผ่านวิธีการที่หลากหลาย การทดสอบปกติและการสอบกลางภาคและปลายภาคสามารถประเมินความเข้าใจและความสามารถในการประยุกต์ใช้งานด้านการออกแบบของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่การมอบหมายงานรายวันและการมอบหมายโครงการจะทดสอบความเชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่องและความสามารถในการประยุกต์ที่ครอบคลุมกิจกรรมในชั้นเรียน เช่น การอภิปราย การอภิปราย คำถาม และการนำเสนอานกลุ่ม ช่วยให้สังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียนและการตอบสนองได้ทันที เครื่องมือป้อนกลับ เช่น แบบสอบถามและบันทึกการสะท้อนกลับสามารถบันทึกความเข้าใจและความยากลำบากของนักเรียนได้โดยตรง ในขณะที่การสังเกตในชั้นเรียนและบันทึกการเรียนรู้จะให้การติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง การสัมภาษณ์รายบุคคลและช่วงการฝึกสอนสามารถให้ความเข้าใจในเชิงลึกและแนวทางแก้ไขเฉพาะของนักเรียน ในขณะที่การประเมินตนเองและการประเมินผลจากเพื่อนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการไตร่ตรองตนเองและความตระหนักรู้ในการเรียนรู้แบบเพื่อนต่อเพื่อน นอกจากนี้ การทดสอบออนไลน์และระบบการจัดการการเรียนรู้สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ครูปรับกลยุทธ์การสอนได้ทันที และช่วยให้นักเรียนเชี่ยวชาญเนื้อหาหลักสูตรได้ดีขึ้น การวิเคราะห์เฉพาะมีดังนี้

ในการศึกษาหนังสือเรียน “ชนบทที่สวยงาม” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ในหนังสือนี้และความเชี่ยวชาญมีดังนี้ ในหมู่พวกเขาบทเรียนแรกเชี่ยวชาญ 100% บทเรียนที่สองเชี่ยวชาญ 100% บทเรียนที่สามเชี่ยวชาญ 76% บทเรียนที่สี่เชี่ยวชาญ 63% และบทเรียนที่ห้าเชี่ยวชาญ 100% ในหมู่พวกเขา ระดับการเรียนรู้ของบทเรียนที่สามและสี่ยังอยู่ในระดับต่ำ นักเรียนบางคนไม่มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับโลโก้และโลโก้ที่พวกเขาสร้างขึ้นนั้นขึ้นอยู่กับแนวคิดทางวัฒนธรรมและไม่ได้เข้าใจลักษณะการใช้งานของผลิตภัณฑ์ได้ดี ในแง่ของการเรียนรู้การจับคู่สี นักเรียนส่วนใหญ่ค่อนข้างเข้มงวดเกี่ยวกับระบบการจับคู่สี และระดับของการเปลี่ยนสีไม่สูง ในแง่ของการจัดระเบียบข้อมูล

นักเรียนส่วนใหญ่พึ่งพาเทมเพลตและไม่ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ดี นี่คือเหตุผลหลักที่ทำให้ขาดประสิทธิภาพ

ในการศึกษาหนังสือเรียนเรื่อง “ผลิตภัณฑ์พิเศษที่ดีสำหรับเกษตรกร” ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนรู้เนื้อหาและความเชี่ยวชาญมีดังนี้ ในหมู่พวกเขา บทเรียนแรกเชี่ยวชาญ 30% บทเรียนที่สองเชี่ยวชาญ 100% บทเรียนที่สามเชี่ยวชาญ 100% บทเรียนที่สี่เชี่ยวชาญ 50% และ บทเรียนที่ห้าเชี่ยวชาญ 100% ในหมู่พวกเขา ระดับการเรียนรู้ของบทเรียนที่หนึ่งและสี่นั้นต่ำ การสอนวิธีการสำรวจพบว่าการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของชาวบ้านไม่สูงนัก นักเรียนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะผู้ที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป ยังขาดความสามารถในการประยุกต์อย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้ ยังมีปัญหาในการตั้งค่า การบันทึก และการบูรณาการคำถามแบบสำรวจ ซึ่งไม่สามารถเป็นแนวทางในการสร้างการตัดสินใจที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ได้ ในแง่ของการประชาสัมพันธ์และการผลิต พบว่านักเรียนมีทักษะการเขียนคำโฆษณาที่อ่อนแอและความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือทางภาษาไม่เพียงพอ ซึ่งนำไปสู่ความแตกต่างในการสื่อสารการใช้ผลิตภัณฑ์ในภายหลัง และแนวคิดการออกแบบบางอย่างไม่สามารถบูรณาการเข้ากับผลิตภัณฑ์ได้ดี นี่เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ประสิทธิภาพไม่ดีของกลุ่มนี้

มาตรการปรับปรุง

เพื่อปรับปรุงข้อเสนอแนะที่มีต่อการสอนให้ดีขึ้น ผู้วิจัยมีมาตรการหลักในการปรับเปลี่ยนดังนี้

1. ทำความเข้าใจสาระสำคัญของกรอบแบบโลโก้อย่างลึกซึ้ง : เนื้อหาทางการศึกษาและการฝึกอบรมควรให้ความสำคัญกับสาระสำคัญและวัตถุประสงค์ของการออกแบบโลโก้ให้มากขึ้น แทนที่จะเน้นไปที่แนวคิดทางวัฒนธรรมเพียงอย่างเดียว ผู้เข้าร่วมจำเป็นต้องเข้าใจความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดระหว่างการออกแบบโลโก้และลักษณะการใช้ผลิตภัณฑ์ โดยเน้นความสำคัญของการออกแบบโลโก้ในการถ่ายทอดคุณลักษณะของแบรนด์และฟังก์ชันของผลิตภัณฑ์

2. มุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติและการวิเคราะห์กรณีศึกษา : ด้วยการวิเคราะห์กรณีปฏิบัติ นักเรียนจะได้รับอนุญาตให้ออกแบบโลโก้และโทนสีได้ด้วยตนเอง โดยผสมผสานความรู้ทางทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติจริง ด้วยการฝึกฝนซ้ำๆ นักเรียนจะสามารถเพิ่มความเข้าใจและความสามารถในการประยุกต์การออกแบบโลโก้และการจับคู่สีได้

3. ขยายขอบเขตการเรียนรู้การจับคู่สี : แนะนำนักเรียนให้สำรวจโทนสีและการผสมสีต่างๆ และปลูกฝังนิสัยทัศนศิลป์ที่สวยงามและความคิดสร้างสรรค์ คุณสามารถขยายแหล่งที่มาของแรงบันดาลใจด้านสีได้โดยแนะนำให้พวกเขาสังเกตธรรมชาติ งานศิลปะ แนวโน้มของอุตสาหกรรม ฯลฯ

4. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างอิสระ : ส่งเสริมให้นักเรียนคิดและสำรวจอย่างอิสระในการจัดระเบียบข้อมูลและออกแบบความคิดสร้างสรรค์ และไม่ต้องพึ่งพาเทมเพลตและแนวความคิดออกแบบแบบดั้งเดิมมากเกินไป กระตุ้นให้พวกเขาลองใช้แนวความคิดออกแบบแปลกใหม่และการแสดงออกที่สร้างสรรค์ และปลูกฝังความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมการออกแบบของพวกเขา

5. หลักสูตรการฝึกอบรมที่กำหนดเอง : ขึ้นอยู่กับลักษณะของชาวบ้านและการแบ่งอายุของนักเรียน เราออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์จริงมากขึ้น สำหรับนักเรียนที่มีอายุมากกว่าสามารถเสนอหลักสูตรเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานและแอปพลิเคชันเครือข่ายเพื่อค่อยๆ ปรับปรุงความสามารถในการประยุกต์ของพวกเขา

6. เครื่องมือสำรวจที่เรียบง่าย: ออกแบบเครื่องมือสำรวจที่เรียบง่ายและเข้าใจง่ายเพื่อหลีกเลี่ยงคำศัพท์ทางวิชาชีพและการตั้งคำถามที่ซับซ้อนมากเกินไปจะให้นักเรียนสามารถเข้าใจและใช้งานได้ดียิ่งขึ้น ในเวลาเดียวกัน มีการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องเพื่อสอนนักเรียนถึงวิธีการบันทึกและบูรณาการข้อมูลการสำรวจอย่างถูกต้อง และแนะนำพวกเขาในการสร้างความสามารถในการตัดสินใจที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์

7. เสริมสร้างการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเขียนคำโฆษณาและเครื่องมือภาษา : เสริมสร้างการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาความสามารถในการเขียนคำโฆษณาที่ไม่เพียงพอและความชำนาญในการใช้เครื่องมือภาษาในการผลิตประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ ด้วยหลักสูตรที่กำหนดเป้าหมาย นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการเขียนคำโฆษณาและการแสดงออกทางภาษา เพื่อให้สามารถบูรณาการแนวความคิดออกแบบเข้ากับผลิตภัณฑ์ได้ดีขึ้น และบรรลุการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับกลุ่มเป้าหมาย

สถานการณ์ด้านการจัดจำหน่าย

ตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ถึง 23 กุมภาพันธ์ ทีมงานโครงการได้จัดชาวบ้านจากหมู่บ้านช้างใหญ่ไปที่ตลาดกลางคืน Gaozhuang Xishuangjing เพื่อดำเนินกิจกรรมการขาย กิจกรรมนี้ดึงดูดครอบครัวชาวบ้านทั้งหมด 19 ครอบครัวให้เข้าร่วม และแต่ละครอบครัวก็มีส่วนร่วมในการขาย จัดแสดง และจำหน่ายผลิตภัณฑ์พิเศษของตน หลังจากทำงานหนักมาสองวัน ยอดขายของชาวบ้านก็ดี โดยกำไรสูงสุดอยู่ที่ 727 หยวน และกำไรต่ำสุดอยู่ที่ 220 หยวน

กิจกรรมการขายนี้ได้รับผลลัพธ์ที่น่าทึ่ง ประการแรกในแง่ของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างมากจากการขายในตลาดกลางคืน โดยมีกำไรสูงสุดอยู่ที่ 727 หยวน และกำไรต่ำสุดอยู่ที่ 220 หยวน สถานการณ์การขายโดยรวมเป็นที่น่าพอใจ ประการที่สอง เหตุการณ์

นี้ทำให้ผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านช้างใหญ่เป็นที่รู้จักมากขึ้น ผู้บริโภคจำนวนมากได้รู้จักผลิตภัณฑ์เหล่านี้ที่ตลาดกลางคืน ซึ่งมีความสำคัญเชิงบวกต่อการขยายตลาดและการส่งเสริมแบรนด์ในอนาคต นอกจากนี้ ชาวบ้านยังได้ส่งเสริมประสบการณ์ทางการตลาดอันมีคุณค่าและทักษะการขายผ่านการมีส่วนร่วมในการขาย ซึ่งได้ปรับปรุงความสามารถในการตอบสนองต่อตลาดและความมั่นใจในตนเอง ซึ่งวางรากฐานที่ดีสำหรับงานขายในอนาคต

แม้ว่างานนี้จะประสบความสำเร็จบ้าง แต่ก็ยังประสบปัญหาอยู่บ้าง ประการแรก ชาวบ้านบางส่วนขาดทักษะและประสบการณ์ในการขายแบบมีอาชีพ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อยอดขายที่เพิ่มขึ้นอีกระดับหนึ่ง ชาวบ้านต้องการการฝึกอบรมและคำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงความสามารถในการขายของตน ประการที่สอง ความหลากหลายและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ค่อนข้างไม่เพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่แตกต่างกันได้อย่างเต็มที่ การเพิ่มกลุ่มผลิตภัณฑ์และการเพิ่มผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจยิ่งขึ้นจะช่วยเพิ่มยอดขายโดยรวม นอกจากนี้ การแข่งขันในตลาดกลางคืนยังรุนแรง และการจะโดดเด่นท่ามกลางแผงขายของมากมายก็เป็นความท้าทายที่ต้องแก้ไข จำเป็นต้องเสริมสร้างการสร้างแบรนด์และการส่งเสริมการตลาดเพื่อเพิ่มเอกลักษณ์และความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์

เพื่อปรับปรุงผลลัพธ์การขายให้ดียิ่งขึ้น สามารถใช้มาตรการปรับปรุงต่างๆ ได้ ประการแรก ชาวบ้านควรได้รับทักษะการขายและการฝึกอบรมการบริการลูกค้าอย่างเป็นระบบ เพื่อปรับปรุงความสามารถในการขายและทักษะการรับมือ ด้วยการฝึกอบรม ชาวบ้านสามารถโต้ตอบกับลูกค้าได้ดีขึ้น และเพิ่มโอกาสในการขายที่ประสบความสำเร็จ ประการที่สอง ตามผลตอบรับของตลาด เราเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มหมวดหมู่ผลิตภัณฑ์ และเพิ่มผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นและน่าดึงดูดมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภค นอกจากนี้ยังเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการส่งเสริมการขายแบรนด์และเพิ่มภาพลักษณ์ของแบรนด์และความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ด้วยการบอกเล่าเรื่องราวเบื้องหลังผลิตภัณฑ์ทำให้โดดเด่นท่ามกลางคู่แข่งมากมาย สุดท้ายนี้ มีการวิจัยตลาดเป็นประจำเพื่อทำความเข้าใจความต้องการของผู้บริโภคและแนวโน้มของตลาด และมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การขายและตำแหน่งผลิตภัณฑ์ให้ทันเวลาเพื่อให้แน่ใจว่าผลิตภัณฑ์จะตอบสนองความต้องการของตลาดอยู่เสมอ

สรุปท้ายบท

กิจกรรมการฝึกอบรมมีฐานะเป็นส่วนสำคัญของกลยุทธ์การสืบทอดวัฒนธรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจของหมู่บ้านช้างใหญ่ ข้อเสนอที่ประสบความสำเร็จนี้ถือเป็นก้าวที่มั่นคงของชาวบ้านในการเรียนรู้และการปฏิบัติงานด้านการออกแบบ สื่อการสอนที่ได้รับรวบรวมมาอย่างเชี่ยวชาญและ

วิธีการสอนที่เข้าใจง่ายทำให้ชาวบ้านไม่เพียงแต่มีความรู้ทางวิชาชีพสมัยใหม่อย่างเป็นระบบ เช่น การออกแบบกราฟิกและการจัดการแบรนด์ แต่ยังประสบความสำเร็จในการบูรณาการความรู้นี้เข้ากับแนวทางการออกแบบของตนเองจนทำให้เกิดชุดผลงานที่เต็มไปด้วยลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นและมีศักยภาพทางการตลาด

ผลงานการออกแบบของชาวบ้านในครั้งนี้ไม่เพียงแต่สร้างแรงบันดาลใจและความภาคภูมิใจให้กับชาวบ้านในด้านการสทบทอดมรดกทางวัฒนธรรมเท่านั้น ยังจุดประกายความกระตือรือร้นในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและการพัฒนาในอนาคตอีกด้วย ความสมบูรณ์ของการออกแบบไม่เพียงแต่เป็นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังเป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดทำให้ชาวบ้านมองเห็นความเป็นไปได้ในการแปลงทรัพยากรในมือให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ

พวกเรามีความคาดหวังต่อการพัฒนาในอนาคตของชาวบ้านเป็นอย่างมากและผู้วิจัยหวังว่าพวกชาวบ้านจะสามารถรักษาความกระตือรือร้นและความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ต่อไป สามารถบูรณาการความรู้ที่ได้เรียนรู้กับสถานการณ์จริงในหมู่บ้านช้างใหญ่ได้อย่างใกล้ชิด ตลอดจนสามารถสำรวจเส้นทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับคุณลักษณะของตนเองต่อไปได้ เราหวังว่าจะได้เห็นแบรนด์หมู่บ้านช้างใหญ่ที่บอกเล่าเรื่องราวของหมู่บ้านแห่งนี้และถ่ายทอดเสน่ห์ทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้านเข้าสู่ตลาดมากขึ้น

บทที่ 6

การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีรากฐานมาจากความสนใจอย่างมากในศิลปะและวัฒนธรรมของชนเผ่าไตซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป้าหมายของการศึกษาในครั้งนี้คือเพื่อทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงตรรกะภายในและการแสดงออกภายนอกของวัฒนธรรมชนเผ่าไตแบบดั้งเดิมโดยมุ่งเน้นไปที่หมู่บ้านช้างใหญ่ หมู่บ้านช้างใหญ่เป็นตัวอย่างของวัฒนธรรมชนเผ่าไตที่ดีที่ไม่เพียงแต่รักษาขนบธรรมเนียม ประเพณีและศิลปะพื้นบ้านอันยาวนานไว้ได้เป็นอย่างดีเท่านั้นแต่ยังสืบทอดภูมิปัญญาชีวิตและความทรงจำทางอารมณ์ของชนเผ่าไตจากรุ่นสู่รุ่น ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทรัพยากรอันมีค่าเหล่านี้เพื่อให้การสนับสนุนทางทฤษฎีและสร้างแนวทางปฏิบัติสำหรับการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมชนเผ่าไต

หมู่บ้านช้างใหญ่เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของวัฒนธรรมไต มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณีและศิลปะพื้นบ้าน เช่น ระบายกลองยาว เทศกาลสาदन้า เป็นต้น มาต่อเนื่องอย่างยาวนาน แต่ยังเป็นการนำภูมิปัญญาชีวิตและความทรงจำทางอารมณ์ของชนเผ่าไตส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น นอกจากนี้ ประเพณีและรูปแบบศิลปะดั้งเดิมไม่เพียงแต่เป็นส่วนสำคัญของชีวิตทางจิตวิญญาณของชนเผ่าไตเท่านั้นแต่ยังเป็นการแสดงให้เห็นความสำคัญของความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประเทศจีนด้วย

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าของหมู่บ้านช้างใหญ่ผ่านการสำรวจภาคสนาม การวิเคราะห์เอกสาร บันทึกการสัมภาษณ์ และวิธีการอื่นๆ เพื่อวิเคราะห์บริบทและลักษณะของวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนเผ่าไตอย่างครอบคลุมเพื่อให้เกิดการสนับสนุนทางทฤษฎีที่มั่นคงและเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมไต ผู้วิจัยหวังว่าการศึกษานี้จะทำให้ผู้คนสนใจและรักวัฒนธรรมไต เสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนเพื่อร่วมกันส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองและการพัฒนาวัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมของโลกให้ยังคงมีคุณค่าสืบไป

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลหมู่บ้านและนิเวศวิทยาทางวัฒนธรรม

การศึกษาภาคสนามประสบความสำเร็จในการศึกษาสถานการณ์นิเวศทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านช้างใหญ่ผ่านการศึกษาภาคสนามและการทบทวนวรรณกรรม โดยบันทึกข้อมูลสำคัญ เช่น สภาพแวดล้อมทางทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ โครงสร้างทางสังคม

และความเชื่อทางศาสนา เป็นต้น ล้วนเป็นรากฐานที่มั่นคงสำหรับการทำความเข้าใจการก่อตัวและวิวัฒนาการของวัฒนธรรมดั้งเดิมของหมู่บ้านข้างใหญ่

2. การขุดค้นข้อมูลชาติพันธุ์อย่างลึกซึ้ง

ในการรวบรวมข้อมูลชาติพันธุ์ การวิจัยมุ่งเน้นไปที่มุมมองทางวัฒนธรรมและแสดงให้เห็นชีวิตประจำวันและลักษณะทางวัฒนธรรมของชนเผ่าไตได้อย่างครอบคลุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรวบรวมข้อมูลการจัดการสภาพชีวิตและการศึกษาของชนเผ่าไตในหมู่บ้านข้างใหญ่ทำให้โครงสร้างที่ลึกซึ้งและความหมายแฝงทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมชนเผ่าไตได้รับการเปิดเผย

3. ความสัมพันธ์แบบโต้ตอบระหว่างชีวิตผู้อยู่อาศัยและวัฒนธรรม

การศึกษาครั้งนี้เผยให้เห็นความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดระหว่างชีวิตของผู้อยู่อาศัยกับวัฒนธรรมดั้งเดิมผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่น กิจกรรมประจำวัน แรงงาน การผลิต และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมล้วนสะท้อนถึงเสน่ห์อันเป็นเอกลักษณ์และควมมีชีวิตชีวาของวัฒนธรรมชนเผ่าไต การศึกษาความสัมพันธ์เชิงโต้ตอบนี้ไม่เพียงแต่ทำให้ความเข้าใจของเราเกี่ยวกับวัฒนธรรมชนเผ่าไตมีความลึกซึ้งมากขึ้นเท่านั้นแต่ยังเป็นข้อมูลอ้างอิงที่สำคัญสำหรับการกำหนดกลยุทธ์การคุ้มครองและพัฒนาวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ

4. การสืบทอดมรดกและนวัตกรรมของศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของชนกลุ่มน้อย

ในแง่ของงานหัตถกรรมชนกลุ่มน้อยและหัตถกรรมพื้นบ้าน การศึกษานี้ทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหัตถกรรมดั้งเดิมของหมู่บ้านข้างใหญ่ เช่น ผ้าทอ เครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น การศึกษานี้ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดความเชี่ยวชาญด้านเทคนิคการผลิตหัตถกรรมและสถานะการสืบทอดหัตถกรรมดั้งเดิมผ่านการแลกเปลี่ยนและการเรียนรู้กับช่างฝีมือเท่านั้น แต่ยังเป็นการสำรวจความเป็นไปได้ด้านนวัตกรรมในบริบทของยุคใหม่ด้วย

5. การประยุกต์ใช้หนังสือเรียนกับการศึกษาเชิงปฏิบัติ

ผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของการวิจัยในครั้งนี้คือการออกแบบและผลิตชุดสื่อการเรียนรู้ที่ปรับแต่งให้เหมาะสมสำหรับเกษตรกรในท้องถิ่นโดยเฉพาะ หนังสือเรียนเล่มนี้ผสมผสานสถานการณ์ที่แท้จริงของหมู่บ้านข้างใหญ่และความต้องการของเกษตรกร โดยรวมเอาแก่นแท้ของวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนเผ่าไตและความรู้ทางการเกษตรสมัยใหม่เข้าไว้ด้วยกันโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ด้านวัฒนธรรมและทักษะทางวิชาชีพให้กับเกษตรกรผ่านการแลกเปลี่ยนและการสอนหนังสือให้กับชาวบ้าน สื่อการสอนนี้ได้ถูกนำไปใช้ในขั้นต้นและบรรลุผลบางอย่างซึ่งสามารถเติมพลังใหม่ให้กับมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและการพัฒนาเศรษฐกิจได้

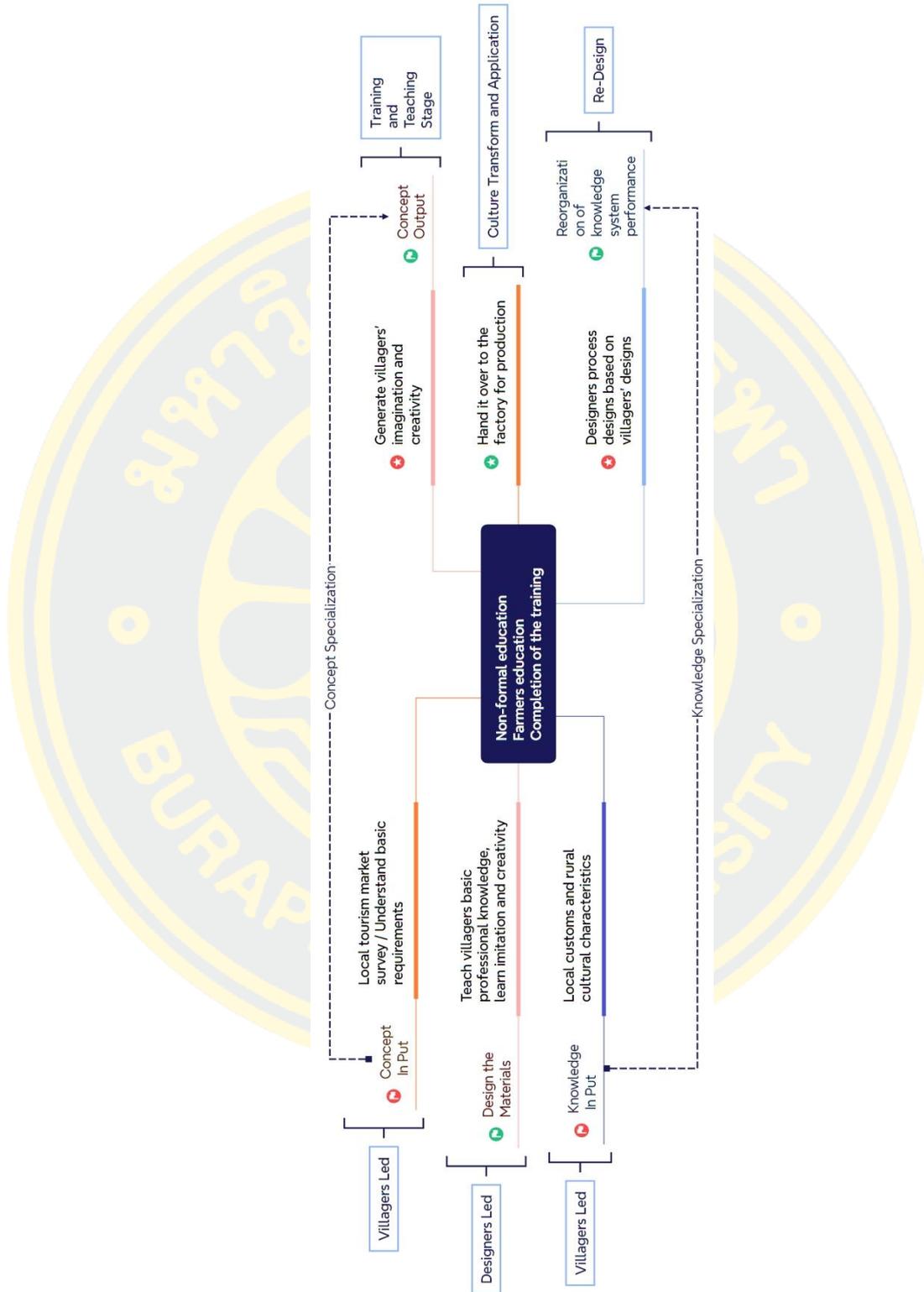
การออกแบบสื่อการสอนมุ่งเน้นไปที่ชีวิตประจำวันและบรรยากาศการทำงานของเกษตรกรอย่างใกล้ชิดโดยใช้ตัวอย่างและกรณีศึกษาต่างๆ จำนวนมากมาผสมผสานกับทฤษฎี CK เพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์อย่างถูกต้อง การออกแบบสื่อการสอนในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกเอาพืชผล

เครื่องมือ ฉากชีวิต และองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกษตรกรคุ้นเคยมาเป็นรูปแบบและแหล่งที่มาของแรงบันดาลใจในการออกแบบและการสร้างสรรค์ เพื่อให้เกษตรกรสามารถสะท้อนถึงกันได้อย่างรวดเร็ว และกระตุ้นความปรารถนาที่จะสร้างสรรค์ในระหว่างกระบวนการเรียนรู้ ในเวลาเดียวกัน สื่อการสอนยังรวมเอาความยืดหยุ่นและความหลากหลายของการศึกษานอกระบบเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาได้อย่างอิสระตามประสบการณ์และความสนใจของตนเองโดยไม่ยึดติดกับรูปแบบการสอนที่คงที่และมาตรฐานการประเมิน

ในแง่ของวิธีการสอน ผู้วิจัยได้ละทิ้งรูปแบบการสอนในห้องเรียนแบบดั้งเดิม และหันมาใช้รูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับเกษตรกรแทน เช่น เวิร์กช็อป ชั้นเรียนภาคสนาม และการโต้ตอบออนไลน์ ทำให้เกษตรกรสามารถเรียนรู้การคิดเชิงออกแบบและทักษะความคิดสร้างสรรค์ผ่านการเยี่ยมชมสถานที่ การปฏิบัติจริง การอภิปรายกลุ่ม และช่องทางอื่นๆ ในบรรยากาศที่ผ่อนคลายและน่ารื่นรมย์ วิธีการสอนดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่าครูไม่ได้เป็นเพียงผู้ให้ความรู้อีกต่อไป แต่ยังคงเป็นผู้ชี้แนะ ผู้อำนวยการความสะดวกและหุ้นส่วนในกระบวนการสร้างสรรค์ของเกษตรกร โดยสนับสนุนให้เกษตรกรค้นพบ แก้ไขปัญหา สร้างแนวคิดและสไตล์การออกแบบของตนเอง

ในกระบวนการชี้แนะเกษตรกรให้สร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่การกระตุ้นแรงจูงใจและความคิดสร้างสรรค์ภายในของพวกเขาด้วยการแบ่งปันกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จและแสดงผลงานที่โดดเด่นให้พวกเขาดูทำให้เกษตรกรได้รับการสนับสนุนทางความคิด สร้างความมั่นใจและมีความกล้าที่จะพยายามและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ในขณะเดียวกัน ผู้วิจัยยังจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น “ความท้าทายด้านการออกแบบ” เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้และสร้างแรงบันดาลใจซึ่งกันและกันผ่านการแข่งขัน ความร่วมมือและพัฒนาระดับการออกแบบอย่างต่อเนื่อง

หลังจากผ่านการศึกษาศึกษาและฝึกฝนมาหลายครั้ง เกษตรกรไม่เพียงแต่เชี่ยวชาญด้านการคิดการออกแบบขั้นพื้นฐานและทักษะความคิดสร้างสรรค์เท่านั้น แต่ยังประสบความสำเร็จในการสร้างสรรค์ผลงานเชิงสร้างสรรค์และการปฏิบัติได้มากมายอีกด้วย โดยผลงานเหล่านี้ครอบคลุมหลายสาขา เช่น การตกแต่งบ้าน การปรับปรุงเครื่องมือการผลิตทางการเกษตร และการตกแต่งสภาพแวดล้อมในชนบท ผลงานเหล่านี้ไม่เพียงแต่เสริมสร้างชีวิตทางจิตวิญญาณและวัฒนธรรมของเกษตรกรเท่านั้น แต่ยังเพิ่มพลังใหม่ให้กับการพัฒนาเศรษฐกิจในชนบทอีกด้วย และที่สำคัญกว่านั้น จากกระบวนการดังกล่าวนี้ยังทำให้เกษตรกรค่อยๆ สร้างนิสัยในการเรียนรู้อย่างอิสระและความตระหนักในการสร้างสรรค์นวัตกรรมอย่างต่อเนื่องซึ่งถือเป็นการวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนของชนบท

ภาพที่ 105 แผนภูมิสรุปผลการศึกษา (Ziyao Pan, 2024)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยของ Yang Xiani และ Zhao Jianhua (2021) เรื่อง Research on the Integration and Development of Tourism Industry and Cultural Industry in Xishuangbanna กล่าวว่า ในการเผชิญหน้ากับปัญหาการท่องเที่ยวในสิบสองปีนนานอกจากเสนอให้เพิ่มการปฏิรูปและเพิ่มการสนับสนุนนโยบายระดับชาติแล้วยังเน้นย้ำ 3 ประเด็นหลักคือ 1) การพัฒนาสิบสองปีนนาในอนาคต 2) การรวมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และ 3) การบ่มเพาะคนเก่ง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของผู้วิจัยที่พบว่าปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการออกแบบของชาวบ้านหมู่บ้านช้างใหญ่คือชาวบ้านมีระดับการศึกษาที่ไม่สูงทำให้ความคิดของชาวบ้านไม่ก้าวหน้า อีกทั้งจากความยากจนระยะยาวที่ผ่านมาได้นำไปสู่แนวคิดทางการศึกษาที่ค่อนข้างอ่อนแอและมีความรู้พื้นฐานที่ค่อนข้างล้าหลัง แม้ว่าหมู่บ้านช้างใหญ่จะมีนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยอยู่บ้างแต่ยังมีน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดของหมู่บ้านและยังมีช่องว่างที่ต้องแก้ไขอีกมากมาย ทุกปีจะมีแรงงานที่อายุน้อยและแข็งแรงออกไปทำงานในเมืองเซียงรุ่ง เซินเจิ้นและกวางตุ้ง เป็นต้น ส่วนคนที่อยู่ในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเป็นคนแก่ ผู้หญิงและเด็กซึ่งพวกเขาไม่มีวัฒนธรรมคุณภาพต่ำ ความคิดล้าหลัง ขาดความรู้ทางวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม ไม่มีความพร้อมต่อการยอมรับเทคโนโลยีใหม่และมีทักษะแรงงานต่ำซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลโดยตรงต่อการผลักดันให้ชาวบ้านประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการเกษตรหรือความรู้ทางวัฒนธรรมในการทำงานทำให้ “วิธีการสอนสำคัญยิ่งกว่าสิ่งที่สอน”

การนำหนังสือคู่มือ “ชนบทที่สวยงาม” และ “ผลิตภัณฑ์พิเศษที่ดีสำหรับเกษตรกร” ไปสอนเกษตรกรชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตควรคำนึงถึงลักษณะทางวัฒนธรรมไต ชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตมีการกระจายตัวของประชากรที่กว้างขวางบางกลุ่มเรียกตนเองว่าไตลื้อ (Daile) ไตเหนื่อ (Daina) ไตหย่า (Daiya) ไตใหญ่ (Daibeng) ไตขาว (Daiduan) เป็นต้น ซึ่งแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์จะมีความแตกต่างกันเล็กน้อยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านพิธีกรรมทางศาสนาและขนบธรรมเนียม ดังนั้นในการออกแบบตามคู่มือ “ชนบทที่สวยงาม” และ “ผลิตภัณฑ์พิเศษที่ดีสำหรับเกษตรกร” ต้องคำนึงว่าวิถีประจำวันของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าไตผูกพันอย่างแนบแน่นอยู่กับศาสนา เทพเจ้าแห่งป่า เทพเจ้าแห่งน้ำ เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ถือเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างแบรนด์ให้กับผลิตภัณฑ์ได้ โดยผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านช้างใหญ่ที่มีโอกาสสร้างแบรนด์ได้สูงคือ

1. อาหารไตมีความเป็นไปได้ที่จะถูกแปลงเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ดังนั้นการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่น่าสนใจให้กับอาหารไตจะสามารถส่งเสริมให้เกิดตลาดอาหารไตที่กว้างขึ้นได้
2. เหล้าไตมีโอกาสสูงในการแปลงเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว หมู่บ้านช้างใหญ่หลายครอบครัวนิยมหมักเหล้าที่บ้านแต่เพราะรสชาติและการปรุงรสที่ไม่คงที่จึงไม่ค่อยนำออกมาจำหน่าย

แต่หากเราปรับสูตรให้คงที่รวมถึงออกแบบขวดบรรจุภัณฑ์ที่แสดงเอกลักษณ์ของเหล้าโตจะสร้างรายได้ในครัวเรือนให้กับชนเผ่าโตได้มากขึ้น

3. การนำงานหัตถกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของชนกลุ่มน้อยชนเผ่าโต ได้แก่ ผ้าทอโตและเครื่องปั้นดินเผาหมู่บ้านช้างใหญ่มาใช้ในการออกแบบเป็นของฝากหรือของที่ระลึกเพิ่มการท่องเที่ยวจะสามารถสร้างความน่าสนใจให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

แม้ว่าการศึกษานี้จะได้รับผลลัพธ์ตามที่กล่าวข้างต้น แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องบางประการที่สมควรได้รับการปรับปรุงเพื่อความสมบูรณ์แบบสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ข้อจำกัดของขอบเขตการศึกษา เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา ทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรอื่นๆ การศึกษานี้จึงมีข้อจำกัดบางประการในการเลือกตัวอย่างและการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในอนาคตอาจพิจารณาขยายขอบเขตของการศึกษาและเพิ่มขนาดตัวอย่างเพื่อปรับปรุงความเป็นตัวแทนและความสามารถทั่วไปของการศึกษา

2. การสำรวจเชิงลึกทางทฤษฎีไม่เพียงพอ ในแง่ของการวิเคราะห์ทางทฤษฎี แม้ว่าการศึกษานี้จะอธิบายและวิเคราะห์วัฒนธรรมดั้งเดิมของหมู่บ้านช้างใหญ่ค่อนข้างครอบคลุมแต่ก็ยังต้องมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการสร้างกรอบทางทฤษฎีและการสำรวจเชิงลึกทางทฤษฎี การวิจัยในอนาคตสามารถแนะนำมุมมองทางทฤษฎีและระเบียบวิธีแบบสหวิทยาการมากขึ้นเพื่อทำความเข้าใจวัฒนธรรมชนเผ่าโตให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3. ขาดกลไกการติดตามและประเมินผลในระยะยาว แม้ว่าการศึกษานี้จะบรรลุผลเบื้องต้นในการออกแบบและประยุกต์ใช้สื่อการสอน แต่ยังคงขาดกลไกการติดตามและประเมินผลในระยะยาว เพื่อประเมินผลกระทบและประสิทธิผลในระยะยาว ในอนาคต สามารถสร้างระบบการประเมินผลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพื่อติดตามและเพิ่มประสิทธิภาพเนื้อหาสื่อการสอนและวิธีการสอนอย่างต่อเนื่อง

4. การสร้างแรงขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนมาสู่เศรษฐกิจชนบทจำเป็นต้องส่งเสริมการยกระดับคุณภาพการศึกษาเชิงอุดมการณ์ของเกษตรกรเป็นหลัก ตระหนักถึงการสนับสนุนซึ่งกันและกันของอารยธรรมทางจิตวิญญาณและอารยธรรมทางวัตถุ และสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีและยั่งยืนสำหรับหมู่บ้านช้างใหญ่ ความสามารถนี้หมายถึงความสามารถในการรู้จักบ้านเกิด ถ่ายทอดบ้านเกิด และเพิ่มความสามารถด้านสุนทรียภาพซึ่งเป็นเรื่องพื้นฐานมาก

5. ก่อนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมให้กับเกษตรกร เราจำเป็นต้องเข้าใจความปรารถนาของเกษตรกรอย่างถ่องแท้ จากนั้นบรรลุเป้าหมายด้วยการฝึกอบรมและการศึกษาที่เหมาะสม เพิ่มระดับการพัฒนาตนเองของเกษตรกรให้สูงที่สุดและให้พวกเขาแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาของตนเองกับ

การเติบโตทางเศรษฐกิจ ในแง่ของการฝึกอบรมควรยึดตลาดเป็นแนวทางการฝึกอบรมขั้นพื้นฐาน รวบรวมความต้องการของตลาดเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการฝึกทักษะและการนำไปประยุกต์ใช้ อันจะทำให้เกษตรกรมีโอกาสในจ้างงานและมีทักษะมากขึ้น รวมถึงยังเป็นการวางรากฐานสำหรับการถ่ายโอนกำลังแรงงานในชนบท ทำให้คนหนุ่มสาวกลับมาทำงานที่นี้มากขึ้น

6. รัฐบาลและหน่วยงานด้านการศึกษาคควรร่วมมือกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เกษตรกรในชนบทอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้เกษตรกรเรียนรู้วิธีการออกแบบด้วยการจัดกิจกรรมกลุ่ม สนับสนุนให้เกษตรกรในชุมชนกลายเป็นครูที่สอนงานให้กันและกันรวมถึงการสอนงานให้แก่เด็กรุ่นหลังต่อไป

7. การออกแบบสื่อการสอนที่เหมาะสมกับเกษตรกรควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีภาพประกอบที่สวยงามและยกตัวอย่างวิธีการที่ชัดเจนเพื่อทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถปฏิบัติตามได้จริง

บรรณานุกรม

- Bo Long, Feng Zhao, Ziyang Wu and Jie Peng. (2011). Investigate on the technique and artistry of Dai brocade in Yunnan province. *Silk*, 211.
- Chengyun Luo. (2020). *Analysis on the Development of Ecological and Cultural Industry in Yunnan*. Kunming: Ethnic and Cultural Teaching and Research Department of the Party School of the Yunnan Provincial Committee of the Communist Party of China.
- Chen Wenlan and Xing Yunkai. (2012). Path analysis and design of higher education ecological development. *Education and Teaching Research*, 5, 127.
- Dai Culture. (2019). "Mengshelong" the most powerful country in Dai history. *Baidu Wenku*. Retrieved from <https://wenku.baidu.com>
- Daming Zhang. (2002). The Ecological Environment of the Dai Nationality and the Dance of the Dai Nationality. *Journal of Sichuan University of Arts and Science*, 52.
- Donella H. Meadows, Dennis L. Meadows, Jorgen Randers and Willam W. Behrens III. (1972). *The Limits to Growth*. New York: Universe Books.
- Enchang Song. (1979). Commentary on Buddhism of the Dai Nationality in Xishuangbanna. *Journal of Yunnan Normal University (Humanities and Social Sciences Edition)*, 38.
- Fen Li. (2017). Education and training methods and paths for new professional farmers. *Modern Agricultural Science and Technology*, 57.
- Fengzhu Zhao and Haiyan Zhao. (2010). Investigation on the use of spoken and written languages in towns and villages in the Dai people live areas——A case study of Dai children and adolescents in Gasa Town, Jinghong City, Xishuangbanna, Yunnan Province. *Journal of Research on Education for Ethnic Minorities*, 122.
- Gay Paul and Pryke Michael. (2002). *Cultural Economy: Cultural Analysis and Commercial Life*. London: SAGE Publications Ltd.
- Guoan Zhou. (1991). A Brief Discussion on the Social Function of National Traditional Festivals. *Ethnic Art Studies*, 85.
- Jennifer Rowley. (2017). Evaluation and decision-making in social media marketing.

Management Decision.

- JHAY (Producer). (2018, 12 29). C-K Theory by Armand Hatchuel. *Whole System Catalog*. Retrieved from <https://zhuanlan.zhihu.com/p/53570256>
- Joanne Martin. (2003). *Organizationl Identity and Meaning*. New York: Oxford University Press.
- John Howkins. (2021). *The Creative Economy: How People Make Money from Ideas*. London: Penguin Books.
- Junjun Fan. (2013). Discussion on Farmer's Educational Ways of Opening Farmer's Field School. *Yunnan Agriculture*, 103.
- Kexian Lin, Tenghua Huang and Xiaowen Li. (2008). The Current Situation and Improvement Measures of the Research Methods of Peasant Education in my country. *Adult Education*, 29.
- Le Gao. (2012). *Research on Brocade Patterns and Weaving Technology of the Dai Nationality in Yunnan*. Wuxi: Jiangnan University.
- Leshan Tan and Xiaoniu Zhao. (2005). *Theravada Buddhism and Dai Village Community Economy: A Comparative Study of Xishuangbanna in Southwest China*. Kunming: Yunnan University Press.
- Lin Hua. (1996). Research on Historical Genealogy Archives in Dai Language. *Thinking*, 65.
- Ling Ma and Jigang Bao. (2012). Traditional festival tourism experience from the perspective of perceived value-Taking Xishuangbanna Dai Water-Splashing Festival. *Geographical Research*, 63.
- Ling Xu. (2022). *Thoughts on the Development of Ecotourism in Xishuangbanna*. Guangzhou: South China National Botanical Garden.
- Lu Han, Zuoyan Liu and Kaiwen Lin. (2015). Talking about the Integration of Cultural Tourism and Farm Tourism-Planning of Manzhang Village. *Shanxi Architecture*, 12.
- Meizhen Luo. (1981). A discussion of the relationship between the Dai language in my country and several languages in Southeast Asia. *Minority languages Of China*, 47.
- Ministry of Education Office of the Non-Formal and Informal Education Promotion. (2014). Non-formal Education. Retrieved from

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A8%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9A%E0%B8%9A>

People's Government of Xishuangbanna Dai Autonomous Prefecture. (2022).

Communiqué of the People's Government of Xishuangbanna Dai Autonomous Prefecture. Retrieved from <https://www.xsbn.gov.cn/lfw/84109.news.list.dhtml>

Philip H.Coombs. (1968). *The World Educational Crisis: A Systems Analysis*. Oxford: University Press.

Ping He. (2006). The feudal system and its characteristics in the history of Thailand. *Journal of Yunnan Normal University (Humanities and Social Sciences)*, 62.

Ping He. (2010). A Reinterpretation of Phya Jueang's Relationship with Khun Jueang, Khum Cuang and Thao Jueang. *Journal of World Peoples Studies*, 50.

Ping Su. (2010). *Research on the Development of National Cultural Industry in Xishuangbanna*. Kunming: Yunnan Normal University.

Ping Su. (2022). The Study of the Development of the National Cultural Industry in Xishuangbanna. *Geological Knowledge Service System*, 45.

Ping Zhang. (2018). Discussion on creative methods of traditional craft design. *Art education*.

Qiao You and Ziyao Pan. (2014). *Field Research Notes of Yunnan Arts University*. Kunming: Yunnan Arts University.

Qidao You. (2017). *History of Xishuangbanna*. Kunming: Yunnan People's Publishing House.

Qiran Tao. (2021). *Research on the Evaluation System of Rural Cultural Space-Manzhang Village of the Dai Ethnic Group in Xishuangbanna Prefecture*. Beijing: Beijing Jiaotong University.

Shengchao Ba and Jun Cai. (2014). *Intellectual Cultural Heritage-Experience and Enlightenment of Thailand's Intangible Cultural Heritage Protection*. Kunming: Kunming University of Science and Technology.

Song Wang. (1980). Dai Nationality's Long Poetry and Dai Nationality's Zanha. *Thinking*, 55.

State Bureau Xishuangbanna. (2023). Xishuangbanna Prefecture Bureau of Commerce's

- report on the construction of a rule of law government in 2022. Retrieved from https://www.xsbn.gov.cn/xsbnzswj/17370.news.detail.dhtml?news_id=2876605
- The World Commission on Environment and Development. (1987). *Our Common Future*. New York: Oxford University Press.
- Wei Liu. (2021). *2020 China Economic Growth Report*. Beijing: Peking University Press.
- Wei Yao and Xu Han. (2018). A Theory-Driven Comparison and Enlightenment of TRIZ, USIT and ASIT. *Science & Technology Progress and Policy*, 92.
- Weibing Xu. (2019). *The Geographical Environment and Social Cultural Background of Xishuangbanna Manjing*. Beijing: Social sciences academic press.
- Wen Li. (2023). Work Report of the People's Government of Xishuangbanna Prefecture in 2023. Retrieved from https://www.xsbn.gov.cn/lfw/84137.news.detail.dhtml?news_id=2878094
- Xiani Yang and Jianhua Zhao. (2021). *Research on the Integration and Development of Tourism Industry and Cultural Industry in Xishuangbanna*. Kunming: College of Economics and Management, Yunnan Agricultural University.
- Xiaomin Liu, Linhui Luo, Liang Chen and Jiaorong Li. (2020). Research on product bionic innovation design based on C-K theory. *Journal of Mechanical Engineering*, 41.
- Xu Chen. (2013). *The Research of Yunnan Dai National Minority Music Culture Study*. Guiyang: Guizhou Ethnic Studies.
- Xujing Chen. (1994). *Study of History of Le People*. Guangzhou: Sun Yat-sen University Press.
- Ya Li and Xibin Li. (2004). *Public Policy Laboratory: The Integrated Environment of Policy Analysis in the 21~(st) Century*. Beijing: Chinese Public Administration.
- Yizhi Wang. (1990). A Preliminary Study on the Cultural Characteristics of the Dai Language. *Journal of Yuxi Normal University*, 33.
- Yugui Gan. (1991). On the Influence of the Introduction of Theravada Buddhism on the Dai Minority Society in Xishuangbanna. *Journal of the Central University for Nationalities*, 51.
- Yunrong Xiao. (2019). *40 years of reform and opening up of Xishuangbanna*. Jinghong: Xishuangbanna State Party History Research Office.
- Yunyu Li and Yi Tian. (2015). Research on the Development of Cultural Industry in

- Xishuangbanna. *The Journal of Yunnan Provincial Committee School of CPC*, 36.
- Yuting E. (2005). Several Factors Constituting the Aesthetic Characteristics of Dai Nationality Dance. *Journal of Yuxi Normal University*, 94.
- Zhang Ping. (2018). Discussion on creative methods of traditional craft design. *Art education*
- Zhao Hui. (2013). Cultivation of college students' innovative thinking based on quality education. *Education and Occupation*, 33, 67.
- Zhao Xiufang and Su Baomei. (2011). Reflections on ecological education in colleges and universities from the perspective of ecological civilization. *China Higher Education Research*, 4, 67.
- Zhengwei Ren. (2022). *Constructing a New Farmer Education and Training System and Promoting the High-quality Development of Farmer Field Schools-Analysis on the Development of Farmer Field Schools in Changsha*. Beijing: Nongmin Keji Peixun.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ZIYAO PAN
วัน เดือน ปี เกิด	02/03/1985
สถานที่เกิด	Anning City, Yunnan Province, China
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	Kunming City, Yunnan Province, China
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	Teacher of Art and Design College, Yunnan Arts University
ประวัติการศึกษา	2003-2007 Bachelor of Yunnan University (Business administration) 2007-2010 Master of Yunnan Arts University (Art Theory) 2020-2023 Doctor of Philosophy of Burapha University (Art and Cultural Administration)
รางวัลหรือทุนการศึกษา	2017 Gold Award in professional group "2017 Colorful Yunnan Graphic Design Competition" 2017-2020 Published "Appreciating of Chinese Ethnic& Folk Design" and get the Provincial Level Excellent Teaching Material as second author 2019-2024 Leading member of National Philosophy and Social Sciences Project, named as "Research on the creative transformation and innovative development of bai traditional crafts in the perspective of rural revitalization"